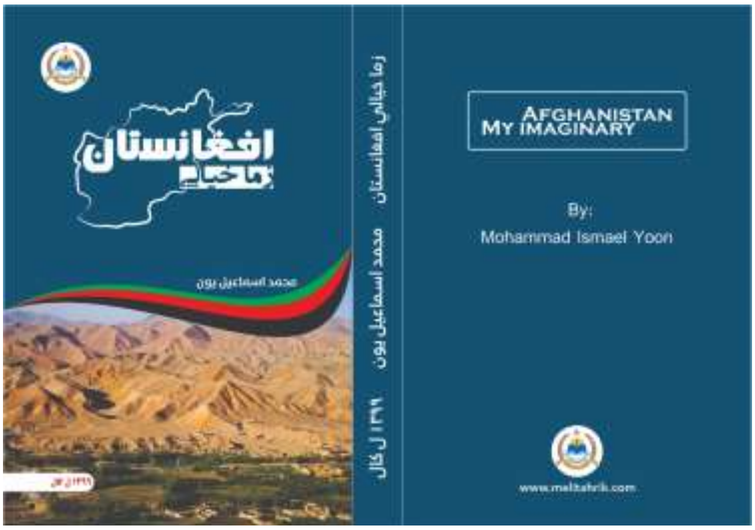

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خیالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بېلابېلو لیکنو ټولګه)

لیکوال

محمد اسمعیل یون

۱۳۹۹ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بېلابېلو لیکنو ټولګه)

لیکوال: محمد اسمعیل یون

خپرندوی: د افغانستان ملي تحریک

چاپکال: ۱۳۹۹ل/ ۲۰۲۱م

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز/ډیزاین: ضیاءالرحمن ضیاء

چاپځای: ستاره همت چاپخونه

چاپوار: لومړی

د خپرندوی د خپرونو لړ: (۱۵۷)

د لیکوال د خپرونو لړ: (۵۳)

برېښنايي پته:www.melitahrik.com

www.zhwandoon.tv

ددې کتاب د چاپي، کاپي، انلاین او د بل هر ډول خپراوي حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالی

خپل مظلوم اکثریت ولس ته، چې په حاکمیت کې محکوم او په محکومیت کې لاپسې محکوم و مظلوم دي.

(یون)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيو ليک

سرليک	مخ
زما خيالي افغانستان	۸
زما د سختې ورځې ياره چېرته لاړې؟	۱۳
دا ټول شموله حکومت څه مانا؟	۱۶
يوه بهترينه کورنۍ د وبا په ناورين کې	۲۱
د يو خوشال ملګري په ياد	۲۶
بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟	۲۸
نورستان د افغانستان ملي پارک	۳۳
د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه	۳۸
د اتل وروستی ارمان	٤٥
طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟	۵۱
د لوی افغانستان داعيه به پالو	٦۳
حساسيت راپاروي !؟	۷۳
د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې	۸۰
زما خيالي افغانستان	۸۸
ايا هېوادکې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟	۹٤
د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت!	۱۰۲
د اسقامت او غيرت سړی	۱۰٦
ولايتي ماسټرپلانونه	۱۱۰
تاريخ يو بل شرم هم ثبت کړ	۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لاررویان ۱۲۳

د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر ۱۲٦

د حساب او کتاب یو سرړی ۱۳۰

یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ ۱۳۵

د اسلام د اعتدالي لارې یو سر لاری........................ ۱۳۸

نومونه او شخصیتونه ۱٤۱

ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟........................ ۱٤٤

په هېوادکې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره ۱٤۸

یوه مننه او یوه بله هیله ۱۵۱

د راتلونکي نسل حق ۱۵٤

د جکړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ........................ ۱۵٦

د ملت ساه مې ډوبېږي........................ ۱٦۰

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین........................ ۱٦٤

له قانون سره لوبې ۱۷۳

د قانونیت په سرچینه‌کې لاقانونیت ۱۷۵

د عصري دروغو نوې طریقه........................ ۱۸۰

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک ۱۸۲

وروستي لیدل و نه شول........................ ۱۸٤

شخصیتونه او دریځونه ۱۸٦

د دردونو فوران؛........................ ۱۸۹

څوک باید څه له لاسه ورکړي؟........................ ۱۹۳

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم ۱۹۷

(۱) ۱۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د يو سرلاري سفر.................... ۲۱۰
دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟.................... ۲۱۳
يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟.................... ۲۱۷
د تعصب او ځان شرمونې لړۍ.................... ۲۲٤
له موضوع څخه تېښته ۲۲٦
خبرې اسانه دي او کار سخت دی ۲۳۰
که سوله و نه شي څه به وشي؟.................... ۲۳۷
له ولسه لرې ولسمشر ۲٤۰
انسان د تعميم، تعمير او تغير وړ دی ۲٤٦
نظام او سوله لومړيتوب دی ۲٤۸
مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو.................... ۲۵۳
که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟.................... ۲۵٦
تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟ ۲۵۸
نوکيله مې ځکه وکړه !؟.................... ۲٦۳
يوازې يو توافق.................... ۲٦٦
برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه ۲۷۰
د دعاګانو مستحق.................... ۲۷۵
دوی سره يې اوس ګز کړه! ۲۷۸
په سياست کې ټولنيز اخلاق ۲۸۲
که نظام ړنګ شي!؟ ۲۸۷
معلوم مقتولين او نا معلوم قاتلين ۲۹۳
دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟.................... ۲۹۵
يرغمل شوی جمهوريت ۲۹۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابینې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟ ۳۰۳
جمهوریت که بربریت ؟ ۳۰۸
کنځلماري او زورواکي ۳۱٤
فاطمیون د ارګ تر څنډو ۳۲٤
له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخیستنه ۳۳۲
په نوبت نوبت روان دي کاروانونه ۳۳٦
و ناروغه یاره الله دې روغ کړه! ۳۳۸
د یو ژوندي مړي وصیت ۳٤۰
د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې ۳٤۲
فاطمیون څنګه مهارېدلی شي؟ ۳٤۸
ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون ۳۵۳
وایي بدیل نه لري!؟ ۳۵۸
جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟ ۳٦۲
د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت ۳۷۰
سپین سترګي هم یو حد لري!! ۳۷۵
ایا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟ ۳۸۳
خبره ورو ورو سپينېږي ۳۸۹
د تاریخي حماقتونو تکرار ۳۹٦
چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟ ٤۰۱
تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سیاستوال ٤۰۸
د مضر مصلحت وروستی حد ٤۱۵
تر وخت شاته پاتې ولس ٤۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

د ښلاښلو ليکنو دا ټولګه چې تاسو ګورئ (زما خيالي افغانستان) نومېږي. دا د (۱۳۹۹ل) کال په بهیر کې ليکل شوې مقالې دي، چې اکثره يې د همدې کال په اوږدو کې د ډله ييزو رسنيو له لارې خپرې شوې دي.
دا ليکنې په حقيقت کې د همدې کال په بهیر کې پر هېواد د راغلو پېښو يو ډول انځورنه ده. د خندا او خوشالۍ خبرې په کې کمې دي، خو د غمونو انځورنه په کې زياته ده. علت يې دا دی چې (۱۳۹۹ل) کال، چې د تېرې لمريزې پېړۍ وروستی کال و، په هېواد کې تر ټولو خونړی کال ګڼل کېږي. ما نه دي غوښتي چې دا ليکنې د چاپ پرمهال بيا له سره صفا او د ځينو نورو په شان يې د وخت له غوښتنو سره سمې برابرې کړم. دا مې عادت هم نه دی.
له هغې ورځې چې زما ليکنې په رسنيو کې د چاپ جوګه شوي، بيا تر (۱۳۹۶ل) کال پورې نږدې (۳۰– ۳۵) کاله زماني واټن رانغاړي. په دې بهير کې چې زما هر ځومره متفرقه ليکنې او چاپي اثار وو، چې راټولونې او ژباړې هم په کې شاملې وې، ټول پنځوس (۵۰) عنوانه شول، د محتوا له مخې مې ډلبندي کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (نيمې پېړۍ يون) په نامه مې پر (۱۳۹٦ل) کال په (۱٤) بېلابېلو ټوکونو کې چاپ کړل.
دا مهال زه د تذکرې د رسمي سن له مخې پنځوس کلن شوم، يانې (نيمه پېړۍ) عمر مې په دې نړۍ کې تېر کړ، نو ځکه خو مې دې کلياتو ته (نيمه پېړۍ يون) نوم ورکړ. تر هغه وروسته چې يو کال تېر شو، نو د همدې کال متفرقه ليکنې مې راټولې کړې، نوم يې شو: (محروميتونه) او په همدې نامه مې دا اثر د همدې (۱۳۹۷ل) کال تر پايته رسېدو وروسته چاپ کړ.
د (۱۳۹۸ل) کال په بهير کې راټولې شوې ليکنې مې په يوه بله ټولګه کې د همدې کال له پايته رسېدو سره سم چاپ کړې.نوم يې شو: (پاشلي ذهنونه).
دا اوسنۍ ټولګه چې ګورئ دا بيا د (۱۳۹۹ل) کال د ليکنو ټولګه ده، په دې ټول عمر کې چې ما کومې ليکنې کړې، د بيا چاپ پرمهال مې په هغو کې ګوتې نه دي وهلي، يوازې کوم ځای کې چې املايي، انشايي او چاپي تېروتنې وې، هغه مې اصلاح کړې دي او بس. له دې کار څخه زماهدف دا و چې دا خبره لوستونکو ته په ډاګه شي، چې پېښې لکه څنګه چې دي او څنګه ثبت شوي، بايد هماغه شان راتلونکي نسل ته وړاندې شي.
تېرې ليکنې بايد د وروستيو سياسي او فکري تحولاتو تر اغېز لاندې خپل شکل او رنګ بدل نه کړي. يو شمېر ليکوال چې خپلې ليکنې پر وخت نه چاپوي، هغه د وخت له جبر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاريږي، هر څه د راتلونکي حالت ترحم ته ساتي. په همدې خاطر ځينې ډېر هغه واقعيتونه چې اوس يې بيان او تشريح ته ضرورت دی، همداسې ګونګ پاتې شي او د تاريخ د حافظې برخه نه شي. ليکوال په دې ډول خپل تاريخي مسووليت او رسالت پسې تېر او هېر کړي. ځينې نور بيا د غوره مالۍ په داسې څېړ کې ډوب وي چې تر څو د خپلو چاپي او ناچاپه ليکنو اوډون او چاپ ته ځان تياروي، د واک او مزو دا څپه پرې تېره شي، د قدرت په بله څپه کې بيا د تېرې څپې او حادثې ليکنې ځکه نه شي چاپولای، چې دی خپله په کې د يوه غوره مال کرکتېر په توګه څرګندېږي او اوسنۍ څپه بيا د تېرو څپو له کرکتېرونو سره د تضاد له امله دې ډول اشخاصو ته متوجه کېږي، نو دا کټګورۍ ليکوال غوره ګڼي چې د خپلو تېرو ليکنو له منظم چاپ څخه ډه ډه وکړي.

ښه به دا وي، چې هر ليکوال وخت پر وخت خپلې ليکنې په منظم ډول چاپ او خپرې کړي او د ژوند په بېلابېلو پړاوونو يا د خپلې ليکوالۍ لس کلن، شل کلن او يا دېرش کلن بهير کې يې له کوم تغير پرته دکلياتو په بڼه په ژوندوني چاپ کړي. دې سره به لوستونکو هم د ليکوال پر فکر او هم پر شخصيت عادلانه او منصفانه قضاوت وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خو د خدای په فضـــل له پیله تر دې دمه خپلې ټولې لیکنې له کوم مانیز او شکلي تغیر پرته چاپ کړي، لوستونکي کولای شي په دې باب خپل قضاوت وکړي!

(زما خیالي افغانستان) کې چې کومې لیکنې چاپ شوي، ځینې به یې ترخې وي، پر خاصو ډلو او اشخاصو به هم ښې و نه لګي، خو لیکوال قصـــداً دا پېښـــې ترخې کړې نه دي، خپله پېښـــې ترخې دي، لیکوال یوازې د پېښـــو انځورنه کړې ده، دا چې پېښـــې خپله ترخې دي او حقیقتونه هم ترخه دي، نو دې کې د لیکوال او قلموال څه قصـــور نه شـــته، که لیکوال ترخې پېښـــې خوږې او خواږه واقعیتونه ترخه انځور کړي، نو دې کې د لیکوال منافقت له ورایه ښـــکاري. په هر حال که اینده نســـل دا لیکنې ولولي، نو په خپل هېواد کې به له یو خونړي کال او په هغه کې د رامنځته شـــویو دردوونکو حوادثو له تصـــویر ســـره مخامخ شي او د دې حوادثو بېلابېل اړخونه او کرکټرونه به یې له نظره تېر شـــي. د لوی خدای(ج) دربار ته د دعا لاســـونه پورته کوو چې د راتلونکي لمریزې پېړۍ لومړی (۱۴۰۰) کـال د تېر کـال پـه شـــان بدمرغه تېر نه شي او د نوې پېړۍ نوی کال له نویو هیلو او بریو سره پیل شي.

د همدې ورځې په ارمان

محمد اسمعیل یون

۳۰/۱۲/۱۳۹۹

کابل– افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د سختۍ ورځې ياره چېرته لاړې؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د اپريل پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (١٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ای زما ژبوره او زړوره وروره! ای د افغانيت او اسلاميت د لارې سرغندويه مبارزه! ولې داسې غلی او چوپ ولاړې، ولې دې نه څوک خبر کړل او نه دې تر چا خپل غږ ورساوه ؟ولې دې د ژوند په معرکه کې پر ما غږ و نه کړ؟ ته پر ځان ډاډه وې، تا ويل چې هر بار ته په خپله اوږه ورکوم، تا ويل چې د مرګ پر وخت هم چا ته زحمت نه ورکوم. پر ما خو چې به سخته راغله، نو پر تا به مې غږ کړ چې وروره راوځه! لښکر تيار کړه! نو تا به ويل درته تيار يم، که زما به لس وو، نو ستا به سل وو، که زما به سل وو، نو ستا به زر وو، بيرغونه به وو، شعارونه به وو، د افغانيت او اسلاميت ناره به وه، ستا چغې به وې او زما د زړه تسکين به و. زه څومره بدمرغه يم؛ هغه ورور چې زه به يې پر اوږو ګرځولم، نن ما د هغه جنازې ته اوږه ور نه کړه. ما د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې کټ پورته نه کړ. ما د هغه وروستی دیدن و نه کړ. ډېر بد مرغه یم وروره! ډېر درته ســر ټیټی یم، ډېر دې پوروړی یم وروره! یاد خو به دې وي چې د خپل ملي او اعتقادي هویت په

مظاهروکې به دې ویل چې زه به درنه مخکې شم او ته مې شاته راځه، ته په وجود خوار یې او زه د خدای فضــل دی ښــه یم یوه مرمۍ او دوه مرمۍ رابـانـدې تـاثیر نـه کوي، کـه ګولۍ راځي نو پرېږده چې اول پر ما ولګي، خو چې ته رانه ژوبل نه شې، ته راته روغ پاتې شې! ته به مې مخکې وې او زه به دې شاته روان وم.
ای زما پهلوانه وروره! ته بیا تر ما مخکې شــوې، ته لاړې خپل پور دې پرې کړ، د خدای دربار ته به په هســکه غاړه ولاړ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هســـکه غرۍ به ځکه يې چې د خدای د دين او پر هغه د يو بې حده معتقد ملت د لارې زړور مبارز وې.

زما مخکښنـــه مبارزه وروره! موږ هم درپســـې يو، خوکله چې درغلم، پوره درته ملامت يم، خوګوره يوه ژمنه راسره وکړه چې هلته به مخ راڅخه نه اړوې همغســـې چې دې دلته په مظاهرو او مبارزوکې غاړه غړۍ راکوله، همغســـې هلته هم راتر غاړې وځه!

د زړه له اخلاصه مې غبږکې ونيسه! دواړه به په ګډه د خدای ج دربار ته لاړ شـــو، په زوره زوره به ورته وژاړو او ورته وبه وايو چې نور زموږ پر مظلوم او پر تا مين ملت رحم وکړه او له دې اوږدې غميرې يې په خپل رحم وکرم و ژغوره!

زما زړوره او ژبوره وروره پر مخه دې ژيړي ګلونه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول شموله حکومت څه مانا؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، خپره شوې ده.

د ډاکتر صیب عبدالله او ډاکتر صیب غني تر منځ د ولسمشرۍ په تېرو دوو ټاکنو کې ناندریو او جنجالونو بې مثاله ریکارډ ټینګ کړ، هغه بل ځل عبدالله او ټیم یې جنجال وکړ، نو ځکه یې د بهرنیو په مرسته، منځګړیتوب او فشار لږ تر لږه د حکومت نیمایي برخه راخپله کړه؛ په حاکمیت کې شریک شو، خو په مسولیت کې شریک نه و. هغه مهال ما او زما په شان ډېرو نورو افغانانو ډاکتر صیب غني ته چغې ووهلې چې ګډ حکومت مه جوړوه؛ دا به درته په پنځو کلونو کې د سر په کاسه کې اوبه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي. موږ وویل چې موږ ته ددې ټلوالې اروا پوهنه معلومه ده چې دوی د ملاریا د ماشي په شان ډنډ شویو او ورستو اوبو کې ژوند کوي؛ دولتي حاکمیت د دوی د ژوند د بقا اصـــلي چاپېریال او

عامل دی؛ هر کله چې د دوی دا چاپېریال ختم شو، ژوند یې هم ختمېږي، خو هغه وخت زموږ خبره چا وانه ورېده او د ډاکتر صیب غني پر شاوخوا د راټول شویو غوړه مالانو سپېروني خپل تاثیر وښنده؛ ډاکتر عبدالله او ټیم یې په حکومت کې شریک شو. اوس نو د عوامو په اصـــطلاح د هغه خوله په مزه شـــوې ده؛ جنجـال وکړه او امتیـاز تر لاســـه کړه. دوی اوس لـه همدغـه ناعادلانه فورمله کار اخلي، د هېواد نازکو حالاتو ته په پام ســـره جمهور رییس له خوږې ګوتې نیســـي او یو ځل بیا د تېرو تجربو قصـــیده پخوي. د ټولشـــموله حکومت عنوان وړاندې کوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې حال کې چې دا عنوان نه علمي دی او نه عملي. علمي په دې نه دی چې حکومت یو محدود چوکاټ دی؛ یوه خدماتي اداره ده چې په هغې کې محدود کارپوه کسان کار کوي او عام

ولس ته خدمات وړاندې کوي. دا په دې مانا نه ده چې هم دې ټول ولس په حکومت کې وي او هم دې بېرته پر ټول ولس یا خپل ځان حکومت وکړي. که دا ټول ولس او یا سیاسیون د حکومت بنه خپله کړي، نو رعیت به یې څوک وي؟ ټاکنې خو وايي همدې ته چې یو یې له بل څخه په ډېر کم اکثریت هم وګټي بیا هم همغه ګټونکی اکثریت، حکومت جوړوي او دا بل یې د اپوزېشن دریځ خپلوي. له عملي پلوه هم د ټولشموله حکومت جوړېدل شوني نه دي. ډاکتر صیب عبدالله ته اوس تر ټولو ستره ننګونه همدا ده چې دا ټول شموله کلمه یا شعار به څنګه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي؟ تر کومه ځایه چې تجربو ثابته کړې، ډاکتر عبدالله لومړی د نظار شـــورا په لومه کې بند دی، بیا ترې د جمعیت دایره را تاوه ده، بیا د سـتم او تر هغه وروسـته د یو شـمېر نورو اقلیت محوره افکارو انګېزه، کوم پښـــتانه ســیاســتوال چې اوس له ډاکتر غني څخـه د خفګـان پـه وجـه د ده پر محور راټول دي، هغـه ټول سـولیدلي او تاریخ تېري اشـخاص دي چې نه کوم نوی سـیاسـي تولید لري او نه په خپل ولس کې کوم ارزښـــت، نو په داســې یو حالت کې څنګه شـونې ده چې څوک دې د یو ایډیال ټولشـموله حکومت نظریه عملي کړي؟ که ډاکتر عبدالله د ده په اصـطلاح د کابینې اعلان ته زړه وکړي، نو مجبور دی یو دوه مهم وزراتونه خو د پنجشـېر درې عزیزانو ته ډالۍ کړي، بیا به ځې جمعیت ته؛ د صـلاح الدین رباني او نورو جمعیتیانو زړونه به خوښ ساتي، د کریم خلیلي، دوسـتم، محقق، نادري کورنۍ او نورو زړونه به هم خوشالوي، نو پښتنو او نورو قومونو ته په کې څه شی پاتې کېږي نه، بیا به نو ښـه ټول شـموله حکومت شـي!؟ بل له عملي پلوه دا حکومـت بـه لـه چـا څخـه د بـاور رایـه اخلي؟ د غړو وزیرانو وزارتونه به یې چېرته وي؟ معاشـــونه به یې له کومې خزانې حواله کېږي؟ قضا، څارنوالۍ او پوځ ته به اړتیا ولري او که نه؟ داسې په سلګونو ټولشـموله پوښتنې دي چې دې ډول خیالي حکومت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجع کېدی شي. داسې فکر کېږي پر کومه ورځ چې ډاکتر عبدالله د دې ډول حکومت د اعلان هڅه وکړي پر همغه ورځ ده ته دا کار د سیاسي انتحار مانا لري او جمهور رییس غني ته یو بل طلایي چانس ګڼل کېږي؛ غني به پر ځای ناست وي او د عبدالله دا متزلزل ټیم، چې اوس د عبدالله په وجود کې د خپلو ګټو د خوندیتابه لپاره په تصنعي ډول پر ده راټول شوي، ټول سره وپاشل شي. دا ټیم ان اوس هم دومره متزلزل دی چې د ډاکتر غني حکومت یې اکثره غړي په ډېرو عادي څوکیو او وړو امتیازاتو هم راخپلولای شي. د دوی د هر یو نرخ معلوم دی، دوی د سیاست په سټاک مارکېټ کې څو ځله پلورل شوي او پېردل شوي دي، غني په نړیوال سټاک مارکېټ کې له پخوا نه بلد، د هغو کارکوونکی او ونډه وال و، اوس د کورني مارکېټ پر نرخ او نوا هم ښه بلد شو، نو ځکه خو د هر چا وزن او مقدار ورته معلوم دی، نو څومره چې عبدالله سرتمبګي کوي، وخت ضایع کوي، خپل ارزښت له لاسه ورکوي او خپل قیمت را ټیټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بهترینه کورنۍ د وبا په ناورین کې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سرې باندې غم دومره بار شي چې نه پوهېږې په کومه کلمه او په څه ډول جمله ورته غبرګون وښيې.

پوره لس کاله کېږي چې بهترین پکتیاوال مې د فکر او عمل ملګرې دی، د یوه تحریک، د یو فکر او یو نظر د لارې لارویان یو. د تېرې لسیزې په بهیر کې به زموږ هېڅ داسې غونډه او لاریون نه وي تر سره شوې چې بهترین په کې خپله ونډه نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. بهترين نو بهترين پکتياوال دی، هر وخت به يې راته ويل چې اســتاده يوه ورځ به را ســره کور کې مېلمه کېږې، وروڼه مې دې هر وخت يادوي، ډېر پرې ګران يې؟ راته وايي چې اســتاد د ټولو پښتنو خدمت کوي او ته به د استاد خدمت کوې، نو استاده که ما خوشالوې او وروڼه مو خوشالوې، نو ضرور به راسره يوه ورځ مېلمـه کېږې، بهترين پکتيـاوال ډنـډکی بـه درتـه تيـارکړم، مجلس به هم وکړو، وروڼه به مې هم ډېر خوشــاله شــي او زموږ دسيمې نور مشران به هم درته دعوت کړم .

ژمنه مو ور سره وکړه، نــږدې درې کــالــه وړانــدې يې کـور تـه لاړو. د تـلـوېـزيـون ملګري مو هم ځـان ســـره بوتلل، موږ ويل پــر ډنـــډکـــي او د پکتيـاوالو پر مېلمـه پالنې او نورو ګټورو دودونو به ځانګړی پروګرام هم جوړ کړو. د کابل زمانخان کلاکې يې کور و، ښـــايســــته هوجره يې وه، د ښـاغلي (بيدار ځاځي) په ګډون يې ګڼ شـمېر مخور شـخصـيتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم رابللي وو. ټول ورونه سره راټول وو، بهترين له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، ګرد تاوېده، مشر ورور يې او ډاکټر صيب به شـپېه په شـپېه همدا خبره کوله چې اسـتاده مور درته ډېر کم يو، مور په نورو کارونو کې مصـروف يو، نو ځکه مو وخت پر وخت سـتا پوښـتنه نه ده کړې، خو بهترين څخه دې وخت پر وخت پوښتنه کوو، نور خو دې تلويزيون څخه ټول پروګرامونه تعقيبوو، خبرې دې لکه ملهم پر مور ښې لګي، مور خو نور ستا لاسنيوی نه شـو کولای. خو زمور دا يو ورور (بهترين) مو سـتا د فکر او مبارزې لپاره قربانۍ ته ايستلای، دا به تر مرګه در سره وي. هغه مجلس دومره خور و او ډوډۍ هم دومره خوندوره وه چې حد مو ورته نه شو ټاکلی، د خدای پامانۍ پر وخت ما ورته وويل چې زه خو دا ارزونه نه شـم کولای چې ډوډۍ ډېره خوندوره وه که دا مجلس، دا دواړه دومره خونـدور وو او دومره اخلاص او صـميميت پکې پروت و چې تر ډېره وخته به زمور په ذهن کې خوندي وي .

نن چې مې په فيسـبوک کې د خپل بهترين ملګري سوې سـاندې واورېدې او د هغه د دوو شـهيدو ورونو او شـهيدې خور د شهادت له ويرلړي داستانه پوره خبر شوم، نو نور خو مې هېڅ په وس پوره نه و، له سترګو مې سوې او تروې اوښـکې راغلې، ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ټلیفون را واخیست، زړه مې درب درب کاوه چې زه به بهترین سره په کومه ژبه، په کومه لهجه خبرې کوم؟ څه ډول تسلیت به ورکوم؟ دا پوښتنه به کوم چې د غبرګو ورونو او خور بې بي جنازې ته دې څنګه اوږه ورکړه؟ دا خو ډېر بې رحمه مرض دی، څومره به ترهوره وې، اخوا دې خوا به دې څومره کتلي وي، څومره به نهیلی شوې یې، څومره به دې اسماني ټکې ته حیران دریان ولاړ وې؟ څومره ملګري او خپلوان بـه دې سترګو ته ودرېدلي وي؟ پوهېږم ته خو ډېر زړور او ډېر ژبور یې، هر غم ته دې اوږه ورکولای شوه، خو هغه غم چې مدعي او طرف یې معلوم وي، نه داسې غم چې هېڅ ورسره نه شې کولای، و وایه ای زما بهترینه وروره، زه دې سترګو ته ودرېدلم او که نه؟ او دا ګیله خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلې چې ګوره زه د ده په هره مبارزه او هره ناره کې حاضر وم، خو چې نن زما پر کور ناورین دی او زما د نښتر نښترو ورونو او بي بي خور جنازې پرتې دي، نه مې یار شته، نه مې استاد او نه مې د ګډې مبارزې اندېوالان، چې راشي او په ګډه زما د ورونو د جنازو بازو ته اوږه ورکړي. زه به چا ته غاړې وځم؟ ما به څوک پر شا وټپوي چې خیر دې مور. دې ورونه یو درسره یو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ځله مې تليفون ډايل کړ، خو د بهترين دواړه نومرې ګل وې، عيناً لکه د مړي، يا هم نيم ژواندي سړي تليفون او يا هم دداسې يو کس تليفون چې له خپل خواره ملګري ډېر ګيله من او مانيجن وي او د هغه تليفون ته هېڅ ځواب نه ورکوي، نو زما د بهترين ورور تليفون هم همداسې چوپ او بې ځوابه و.

هو وروره مور درته خجالته يو، مور خداى همدې ورځې ته ساتلي يو، چې هم مو ښه بې وسه کړي او هم ښه بې کسه، نه پوهېږو چې په دې کې به د خداى څه حکمت وي، خو خداى لوى حکيم او زيات مهربانه دى، تاسو ته به د دې ستر غم د زغم استقامت او عوض درکړي، خو غم نه به ګيله نه کړې، هغه شرم نه لري:

که غم له غمه شرمېدلى

پر ما به نه راتلل انبار انبار غمونه

نو بهترينه وروره ما و بښه! زه انسان يمه نيمګړى، هم بې وسه هم بې کسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو خوشال ملګري په یاد

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

عمر د الوتې مرغۍ په شان دی، چې دویم ځل دې بېرته لاس ته نه راځي.دا تصویر له نن څخه (۳۳) کاله وړاندې اخیستل شوی دی. په دې انځور کې یو زه یم او بل زما د فکر او مبارزې د لارې یو مخکښ ملګری (اختر خوشال).

اختر خوشال د پښتونخوا عوامي پارټۍ یو فعال او د پښتون سټوډنټس فدرېشن یو مخکښ غړی و، خوشال بابا لېسه کې مو ډېر خوږ وخت سره تېر کړی، ماته یې د مشر وروړ حیثیت درلود، زه به یې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېشـانۍ ته نه پرېښـودم، ډېر ژبور، زړور، مېلمه پال ،ازاد فکره او خراباتي انسان او د لوی افغانستان د جوړونې اورنی مینوال او مبارز و، ښکلې شعري طبع یې هم لرله. کله چې کابل کې تنظیمي جنګونه پیل شول، نو دی چکوسلواکیا ته د زده کړو لپاره لاړ او موږ له کورنیو مهاجرتونو سـره مخ شـولو. تر لس کلن غیابت وروسـته مو یو ځل بیا پېښـور کې سـره وکنل، سـخت خوند یې وکړ! دوو ورکو ورونو یو بل سره پیدا کړل، د زړه خواله مو سره وکړل او تېرې هېرې خاطرې او لوی ارمانونه مو سـره بیان کړل. څه موده په دې کې تېره شـوه، یو وخت خبر شـوم چې اختر خوشـال له دې نړۍ څخه خپل سـفر پیل کړی دی، سـخت یې و ځورېدلم، هېڅوک نه و چې ور غاړې وتی وای او د خپل ملګري ویر مې ور سره سپک کړی وای، یوازې ځان سره مې غلي غلي وژړل. نن چې مې پـه کور کې د خپـل تېر عمر ځینې انځورونـه کتل، نو پر دې تصویر مې سترګې ولګېدې، یو ځل بیا مې سترګو کې اوښـکې تاوې شـوې، خپل زړور او مبارز ورور مې را په یاد شـو، کاشـکې ژوندی وای چې اوس یې په لر او بر کې پښـتانه ځوانان لیدلي وای چې همدا وایي : ((لر او بر یو افغان)). همدا د ده د زړه ارمان و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا يوه عمومي پوښتنه ده چې د ټولو په ذهن کې ګرځي را ګرځي، ډېرې تبصـــرې پرې شـــوي او ډېرې به پرې نورې هم کېږي. د اســلامي لارښـــوونو له مخې بېوزلو ته مرســتې بايد په دې ډول ورســـول شـــي چې يو لاس له بل څخه خبر نه شـــي. په دې

لارښـــوونه کې د بېوســـه کس پر ژوند ســـربېره د هغه د ټولنيز شخصيت دخوندیتابه اصل هم مطرح دی، خو که اوسنيو عملي شـرايطو ته راشـو، کله‌کله د اسـلام د دې سـتر اخلاقي ايډيال د دوارِو برخو تطبيق د ځينو مرستندويانو له وسه بهر شي. په تېره بيا د ډله ييزو او بېړنيو مرستو په وېش کې. موږ له بېوسو سره د لاســـنيوي په برخه کې يو څه تجربه لرو: که چېرته د چا بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده نه شي، نو هغه ته به مرسته څنګه پیدا کوې؟ که بېوسي څرګندوې د بېکسه شخص انساني شخصیت په کې تپي کېږي، که مرسته ښکاره کوې وایي تظاهر کېږي او که نه یې ښکاره کوې، نو مرستندوی به څنګه خبر شي چې مرسته یې مطلوب مستحق ته ورسېده؟ د دې تر څنګ نور مرستندویان به څنګه هڅوې چې د مرستو لاره تعقیب کړي؟ تر ټولو ستره ستونزه لا بله په کې دا ده چې د بې مســـوليته منتقدينو ځواب به څوک وايي؟ دوی نه

بېوســـه دي، نه وســـوال، دوی یوازې نیوکه کوي؛ که یو ملي پانګوال پر بېوسو مرسته ووېشله او خبر یې په رسنیو کې خپور شـو، نو هم دوی نیوکه کوي چې ولې د تظاهر لپاره مرستې وېشي، ان سیاسي ملحوظات هم ور پورې غوټه کړي او که یو پانګوال له رسنیو پټ هر وخت له خلکو سره مرستې وکړي، خو څوک ترې خبر نه شي، نو نقاد بیا هم خوله وازه کړي چې وګوره کنه د دې مظلوم ملت په سـر یې پانګه پیدا کړه، وپرسېده خو اوس چې ملت د ده مرستې ته اړتیا لري، ځان یې غلی کړی، خدای دې د دې پانګې سرته کېنوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په هېڅ ډول د نیوکې فضـــا له منځه نه ځي. موږ چې په دې برخه کې یو څه تجربه لرو، نو لـه بېلابېلو لارو مو کـار اخیستی دی: یوه هغه لاره ده چې بېوسه‌کس موږ تشخیص کړی او د امکاناتو خاوند ته مو ښـــودلی،هغه خپله ورغلی مرسـتـه یې ورسـره کړې، هېڅوک ان موږ یې هم پر څومره والي نه یو خبر

شوي، بله هغه ډول مرسته ده چې زموږ پر وړاندې یې خلکو ته ورکړې او خبر یې نشـر شـوی دی او بله بیا هغه مرسـته ده چې بهر مېشـتو او کور مېشـتو هېوادوالو له لرې ځایونو را لېږلې ده، کله مو ورته خبر نشـر کړی او کله مو د هغوی په غوښـتنه خبر نه دی خپور کړی، دا ډول مرسـتې هم شـوي چې مرسـتوال ویلي مهمه نه ده چې خبر یې نشـر شــي، خو موږ د رڼاوي او د نورو مرسـتندویانو د هڅونې په خاطر د وېش د څرنګوالي خبر نشـر کړی دی، ځینو وختونو کې خپلـه بېوزلو هېوادوالو ډېر ټینګـار کړی چې زموږ د بېوســې حالت منعکس کړئ چې موږ سـره دولت، خیریه ټولنې او پانګوال هېوادوال مرسـتـه وکړي. په هر ترتیب په دې باب ډېرې خبرې کېدی شـي، خو اصـلي هدف دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې څرنګه بېوسو ته مرسته ورسول شي، که دا د اعلان له لارې وي، لکه څنګه چې همدا اوس ګڼ شمېر هېواد ونه یو بل سره د مرستې اعلان کوي او یا خیریه ټولنې خپلې مرستې اعلانوي، یا هم له کومې بلې لارې، لکه ځینې پانګوال هېوادوال او یا هم نور څوک چې په پټه د مظلومو لاسنیوی کوي. اوس زموږ هېوادوال مرستو ته اړتیا لري اوس باید د دې مرستو پر وړاندې خپل ذهني شرایط د یو خنډ اوځنډ په توګه مطرح نه کړو،څوک چې په پټه مرسته رسولای شي، په پټه دې ورسوي او څوک یې چې په ښکاره غواړي ښکاره دې ورسوي، چې نورو کې هم د مرستې ولوله پیاوړې شي.

نن به درته د مرستو په لړ کې د همدې ډول مرستو یادونه وکړم: مېرمن مې(ارین یون) راته د یکشنبې پر ورځ وویل چې د خپل خیرات او زکات پیسې مې را ټولې کړي، خو داکمې دي که ته دې خپلو ملګرو ته ووایې جې هغوی هم یو څه مرسته وکړي، خلک غربت اوکرونا ځپلي، نو که تر روژې وړاندې ورته یو څه برابر کړم ښه به شي، ټول به په ثواب کې شریک شو. ما ویل حاجي صیب فضل الرحمن چې همېشه یې بېوسو سره مرسته کړې د هغه پنځه سوه ډالره راسره شته، دې وویل نورو دوستانو ته هم ووایه، وخت کم و یوه ورځ وخت و، ژر په کار شو، پنځه زره افغانۍ حوریې اعلم خور، پنځوس بوتله پنځه لیتره غوړي حاجي صیب خان محمد باز منګل، دوه نیم سوه کیلو چای

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی صیب بریالي، څلورلکه افغانۍ زما یو بل ملګري چې ویل يې هېڅکله به زما نوم نه یادوې او اوه (۷) لکه افغانۍ زما د مېرمنې خپلې پیسې، دا ټولې يې سره را ټولې کړې، د دوشنبې پر ورځ يې ننګرهار ته حرکت وکړ، د سه شنبه ورځ پر سهار يې د کوزکونړ ولسوالۍ پر درې سوه بېوزلو کورنیو، د چهارشنبې پر سهار يې د اچین ولسوالۍ پر دوه نیم سوو بېوزلو کورنیو او د پنجشنبې پر ورځ يې د بټي کوټ ولسوالۍ پر دوه سوه او د جلال اباد ښار پر یو نیم سل بېوسو کورنیو لومړني اړتیا وړ خوراکي توکي ووېشل، نن پنجشنبه څه کم پنځه بجې يې د کابل پر لوري حرکت وکړ او دلته يې اولادونه ورته سترګې پر لار دي.

د یادونې وړ بولم د کومو دوستانو نومونه چې ما یاد کړل دوی او زموږ ګڼ شمېر نورو دوستانو تل له بېوزلو هېوادوالو سره ډېره زیاته مرسته کړې او هېڅکله يې د خپل نوم د یادونې غوښتنه نه ده کړې ،بلکې مخالفت يې هم کړی، خو ما کله کله د هغوی د نومونو یادونه کړې او زیاتې مرستې يې همداسې بې نومه وېشل شوې دي .

په هېوادکې د فقر د بېخي ختمېدو په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورستان د افغانستان ملي پارک

(جمهور رییس ته یو وړاندیز)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څلوېښت کلنې جګړې د افغانستان ځنګلونو او ښکلي طبيعي چاپېريال ته سخت زيانونه اړولي دي. د نورستان ولايت ځنګلونو ته هم ډېر زيان اووښتي، خو بيا هم غرونه لا هم پر خپل خدايي غرور ولاړ دي او زياته ځنګليزه برخه يې تر دې دمه روغه پاتې ده.

نورستان دومره طبيعي ښکلا لري چې د ځمکې پر مخ د جنت تمثيل او ننداره وړاندې کولای شي. اوس د ټو ل هېواد په کچه داسې لويه سيمه نه شته چې ټول هېوادوال دې هلته د تفريح

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره لاړ شـــي، خو نورســـتان داســـې يوه ســـيمه ده چې د ټول افغانســـتان د يو تفريحي پارک حيثيت لري، که پر دې ســـيمه لږ کار هم وشي د افغانستان لپاره به د يو ستر ملي او تفريحي پارک بڼه خپله کړي.

ځکـه خو جمهور رييس تـه ورانـديز کوو، چې دې ســـيمې تـه ځانګړې او جدي پاملرنه وکړي.

د جمهور رييس ډاکتر محمد اشــرف غنی ســياســي تګلوری او ټولنيز چلند به د چا خوښـــېږي او کنه؟ دا يو بېل بحث دی، خو لکه څنګه چې دی خپله وايي: ((هېواد سره لېونی مينه لرم))، دا خبره له حقيقته لرې نه ده. د دارالامان، پغمان، جبل الســـراج، چهلســـتون، تاجبېګ مانيو، عيدګاه جومات او ګڼ شـــمېر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي ځایونو بیا رغونه یې د هېواد له ابادۍ سره د مینې ځرګندې بېلګې دي.
جمهور رییس غني خو وایي چې زه له هېواد او په تېره بیا د هېواد له ابادۍ سره لېونۍ مینه لرم، خو زه بیا وایم چې زه د هېواد له ابادۍ او د ولس له سوکالۍ سره د عبادت تر سرحده مینه لرم، نو ځکه خو د همدغې شریکې مینې پر اساس جمهور رییس ته وړاندیز کوم چې نورستان ته ځانګړې پاملرنه وکړي؛ د یو ځانګړي فرمان له لارې دې نورستان د افغانستان د یو ملي

پارک په توګه منظور کړي.سر له همدا اوسه دې د دولت ټول اړوند ارګانونه راټول او دنده دې ورته وسپاري چې ژر تر ژره دې د نورستان د ابادۍ او پرمختګ لپاره یو پراخ ماستر پلان جوړ کړي. په دې ماستر پلان کې باید د نورستان د لویو لارو او برېښنا بندونو جوړول، د ځنګلونو ساتنه، پالنه او پراختیا، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبيعي چاپېريال خوندیتوب،د ورو هوايي ډګرونو جوړول، د مالدارۍ وده، د لبنياتو توليدات او نور پرمختيايي پلانونه شامل وي.سر له اوسه بايد د نورستان ټولې لارې داسې کنټرول شي چې له نورستان څخه د سترګو صلاحي لپاره هم لرګی بهر نه شي.د ځنګلونو د غوځولو په برخه کې بايد داسې سزا و ټاکل شي چې د هېواد د جزا په قانون کې تر هغې بله سخته سزا نه وي.جمهور رييس بايد تر ماسټر پلان ورروسته په نورستان کې د پانګونې او پراختيا لپاره څو کورني، سيمه ييز او نړيوال سيمينارونه جوړ کړي. نړيوال او بهرمېشتي افغانان بايد وهڅول شي چې نورستان کې ځانګړې پانګونه وکړي.نورستان کې بايد داسې کورونه او پارکونه جوړ شي چې يوازې تفريحي بڼه ولري او چاپېريال ته زيان پېښ نه کړي.د هر ولايت لپاره بايد د همغه ولايت په نامه د تفريحي پارک لپاره يوه ځانګړې ساحه بېله او د همغه اړوند ولايت په بودجه دې ودانه شي.د تفريح پر مهال به دا سيمه د همغه ولايت د خلکو لپاره د لومړي تمځي او استوګنځي بڼه خپله کړي.

هر بهرمېشتي او کورمېشتي افغان چې وس لري بايد دې ته وهڅول شي چې له سيمې او نړۍ څخه د تفريحي کورونو، هوټلونو او پارکونو لپاره ښکلې نقشې راوړي او نورستان کې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې ځان ته ښــکلي ځايونه جوړ کړي. بانکونه او هوټلونه بايد د خپلو څانګو جوړولو ته وهڅول شــي. نورســـتان د دې ظرفيت لري چې يوازې د منرالي اوبو د توليد لســـګونه فابريکې ولري. هر څوک چې په هره برخه کې پانګونه کوي بايد د حکومت له خوا ورته ځمکه په وړيا ډول ورکړل شــي او تر يو ټاکلي وخته له هر ډول ماليې څخه معاف شي.نورستان کې بايد داسې فابريکو او کارونو ته اجازه ور نه کړای شي چې د سيمې ښکلي چاپېريال، هوا او فضــا ته زيان ورســوي. دولت بايد نورســتان د يونســکو سازمان د تاريخي او طبيعي ميراثونو په نوملړ کې شامل کړي.لنډه دا چې د نورستان لپاره دا او دېته ورته نور کارونه کولای شي دا سيمه د ځمکې پر مخ د يو ممثل جنت په توګه بدله کړي. زه خو د همدغســـې يو خيالي او بيا عملي جنت لپاره دعاګانې کوم، خدای(ج) دې داســـې وخت راولي چې زموږ دا دعاګانې قبولې شــــي او زه عملاً د خپل جنت وطن په غېږ کې خپل ځان او ټول هېوادوال ووينم. د همداسې يوې ورځې د ليدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبات او همپالنې ټیم د طرحې پر وراندې ځوابي طرحه

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (لومړۍ)، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر اشــرف غني غټه نیمګړتیا دا ده چې پر ځان بې ځایه غره دی، درباري غوړه مالان ترې راتاو دي، له هر چا څخه طرحه غواړي، خو خپله بیا د یوې جدي او خطرناکې سیاسی موضوع پر وړاندې عملي طرحه نه لري.د ټیم جوړونې ظرفیت هم نه

لري؛ یوازې دولتي امتیاز د ده پر محور د نامتجانســـو افرادو د راټولېدو ســبب شـوی دی، د ملي افرادو برخه په کې ډېره خواره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا علت دی چې د ده حکومتي او سیاسي سیالان، دی وخت پر وخت له سختو ننګونو سره مخامخوي.

د ده د مقابل لوري د ټلوالې (نظار شورا) ماهیت او خصوصیت بیا دا دی چې د پرله پسې او لایتناهي امتیازاتو غوښتنه کوي او د قدرت غوښتنې غریزه یې هېڅکله د خړوب برید ته نه رسېږي.

دې ډلې د تېر ګډوله حکومت په تعقیب دا دی یو ځل بیا له

جمهور رییس غني څخه د داسې ډول واک و ځواک د ورکړې غوښتنه کړې چې د نړۍ په هېڅ قانون کې یې ساری او مجوز نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته. یوازې د لومړۍ مېرمنې پوست یې ځان ته نه دی منسوب کړی، نور یې نو جمهور رییس غني ته څه نه دي پرې ایښــــي. ډاکتر عبدالله او ټیم یې داســې صــلاحیتونه غوښــتي چې نه په کې خدای ج ته، نه د هغه رســـول(ص) ته، نه جمهور رییس ته، نه اســاســي قانون ته، نه ملي شـــورا ته او نه هم عام ولس ته څه مسولیت ولري.

د دې ډول نامعیاره او لایتناهي غوښتنو یو علت دا دی چې دوی د کرزي صــیب د واکمنۍ له پیله پر دې ډول امتیازونو روږدي شــوي دي.بل علت یې دا دی چې اوس د غني په مشــرۍ مقابل لوری له دوی څخه هېڅ ډول متضــاده غوښــتنه نه لري؛ یوازې د دوی پر غوښــتنې غور کوي، نو دوی ځکه د خپلو غوښــتنو کچه پورته کوي، چې څه خو که په دې نیولیک کې هر څومره غوښتنې ومنل شــي بیا هم دوی په ګټه کې راځي.د دې ډول ناقانونه غوښــتنو د مهار لپاره یوه لاره دا ده چې د دې ډول غوښــتنو پر وړاندې متضــادې، خو قانوني غوښــتنې کېښــودل شي. نو که غني او نا متجانس ټیم یې غواړي د دوی غوښــتنې کنټرول او دوی پر خپل ځای کېنوي، نو دغه لاندې او دې ته ورته نورې ولســي او قانوني غوښتې دې ور وړاندې کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

-عبدالله باید د خپلې پنځه کلنې کاري دورې راپور ولس ته وړاندې کړي: څومره لګښت او څومره خدمت؟

-عبدالله او ټیم یې باید د اضافي دولتي لګښتونو له امله څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

-د جمیعت، وحدت، نظار شـورا او د دوی په ټلواله کې ټول شامل جنګسالاران باید محاکمه شي.

-پنجشېر، دایکندي او نور هغه اداري واحدونه چې د سیاسي فشار په نتیجه کې رامنځته شوي، باید له قانون سره سم بېرته پخواني حالت ته لاړ شي.

-د محمد قسیم فهیم د مارشالۍ رتبه او نورې هغه ټولې پوځي رتبې چې په تېرو شلو کلونو کې د مقاومت په نامه په ناقانونه ډول د سیاسي زور او فشار له امله تنظیمي افرادو ته ورکړل شوي، باید لغوه شي.

-د جهاد او مقاومت په نامه ناقانونه امتیازات باید ټول لغوه شي، هېچاته باید د دې اجازه ور نه کړای شي چې ځان ته خپله عناوین او القاب غوره کړي او پر هغو بیا نامشروع امتیازات تر لاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–د برهان الدين رباني د نيمواکه واکمنۍ پر مهال ټول رامنځته شـوي اداري واحدونه بايد بېرته خپل پخواني حالت ته وګرځول شي.

–د تنظيمي جنګسـالارانو د قبرونو او تلينغونـډو لپاره چې د بيت المال له خزانې څخه کوم لګښت شوی، د هغو پوښتنه بايد وشـي، عاملين يې څارنوالۍ ته ور پېژندل شـي او اينده کې په بشپړه توګه د دا ډول لګښتونو مخه ونيول شي.

–تنظيمي او کورنۍ جنګونـه اتلان نـه لري، ولس هغوی تـه د جنګسـالارانو په سـترګه ګوري، د احمد شـاه مسـعود او نورو ډلمشـرانو په باب دې قضـاوت د عام ولس نظر غوښـتنې ته پرېښودل شي.

–د مقاومت په نامه کوم زماني بهير چې تېرو شـلو کلونو کې د امتيـاز غوښـتلو لپاره مطرح کېده، دا د هېواد په تاريخ کې يو بدمرغه دوران دی، بايد د همدغه بدمرغه دوران په توګه ياد شي.

–د ټولو تنظيمي مشرانو او د هغوی د اړوندو قومندانانو ناقانونه پانګه دې ضبط او د بيت المال برخه دې شي.

–د ټولو هغو جنګسـالارانو او حکومتي چارواکو هغه نامشـروع پانګه دې بېرته د بيت المال برخه شـي، چې په تېرو شـلو کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې یې د سیاسي او دولتي زور په ناوړه کارونې سره تر لاسه کړې ده.

–د ټولو هغو اشخاصو سیاسي پاسپورتونه دې لغوه شي، چې په تېرو دوو لسیزو کې یې په ناقانونه توګه تر لاسه کړي دي.

–هر چا چې په تېرو شــلو کلونو کې له دولتي مقامونو څخه د سیمې، قوم او سـمت لپاره ناوړه ګټه اخیسـتې، باید تشـخیص او څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–هغه ګوندونه چې قومي، ژبنۍ، مذهبي او سـمتي اجنډا او محتوا لري باید له قانون سره سم ژر تر ژره لغوه شي.

–په هېوادکې د ایران په پیسو جوړ د (خاتم النبین) مرکز، رسنۍ او نور تاسیسات دې د حکومت او بیت المال برخه شي.

–ټولې هغه رسـنۍ او نور ارګانونه چې له بهرنیو سـرچینو څخه په ناقانونه ډول خړوبېږي، باید وتړل شـي، وسـایل او جایدادونه یې باید د بیت المال برخه شي.

–د کابل ښــار د ورانۍ ټول مســولین او عاملین باید په ګوته او له سیاسي فعالیتونو بې برخې شي.

–د ټولو جنګي مجرمینو، غټو غلو، اختطافګرو، قاچاق کوونکو او نورو ډول ډول جنایتکارانو لېســت باید ترتیب او د رســنیو له لارې خپور شــي، ممنوع الخروج دې شــي او له نړیوالو دې هم وغوښــتل شــي چې دې ډول اشــخاصــو ته د ورتګ اجازه ور نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–له نړیوالو باید د ټولو هغو افغانانو نوملړ تر لاسه شي چې په ناقانونه ډول یې د بیت المال پانګه غلا کړې او بهر ته یې لېږدولې ده.
–ټولې امنیتي کمپنۍ باید وځېړل شي او له هغوی څخه دې، له هغوی سره د شتو او پټو وسلو پوښتنه وشي.
–د سولې پروسه باید په بشپړ ډول د جنګسالارانو له منګولو را بهر شي او د تېرو ترخو تجربو د تکرار مخه باید ونیول شي.
–هر څوک چې د اساسي قانون خلاف حرکت کوي، باید د همدې اساسي قانون له محتوا سره سمه سزا پرې پلې شي.
دا او دېته ورته نورې غوښتنې کولای شي د ثبات او همپالنې(حقیقت کې نظار شورا)غوښتنې تر یوه بریده مهار کړي.
جمهور رییس ډاکتر صیب غني ته مو مشوره همدا ده چې پښتې ټینګې کړه، د نظار شورا یوه غوښتنه هم قانوني نه ده، دا اوسنۍ غوښتنې یې دومره خطرناکې دي چې که دې ور سره ومنلې، نو نه تا ته څه حیثیت او قدرت پاتې کېږي او نه افغانستان ته. د ثبات او همپالنې ټیم دا طرحه د ګندمک تر معاهدې هم ډېره خطرناکه ده او ته به په کې تر امیر محمد یعقوب خانه هم زیات د تاریخ د تورې څېرې بڼه خپله کړې.موږ خپله غاړه خلاصه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتل وروستی ارمان

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو ناڅاپه دفتر ته راننوت؛ او یون صیب! سترګې مې روښانه، د زړه له اخلاصه یې غاړه راکړه، لومړی ځل و چې عارف افغان مې

ولیده، خو داسې نه ښکارېده چې دا اول ځل وي، لکه له کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورســـره ورپېژنم، خوله يې له خندا ډکه وه، ما ورته وويل د علي وزير مينه مې دربانديې ماته شـوه، په لاسـونو يې زما لاسـونه کېکارل، وينه يې ګرمه وه عيناً لکه د ده خپله ولوله. ښه بنډار مو وکړ، د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملګرو احوال مې واخيست، د لر او بر افغان وطن پر نن او راتلونکی مو د زړه خواله ســـره وکړل، بيا مې ورته وويل چې کابل ته د پښتون ژغورنې غورځنګ ملګري را روان دي، څنګه دې خوښـــه ده چې هغوی ته يو غټه ولسـي غونډه ونيسـو؟ تاسـې به هم حضـور ولرئ، ده ويل بېخي مې خوښــه ده، خو فکر نه کوم د پاکســتان حکومت يې په اسـانی پرېږدي، ما وويل زه هم دا فکر کوم. بيا مې ده ته وويل څه خو که د پي ټي ايم مشـران ملګري راغلل، هغو ته به بله غونډه جوړه کړو اوس به مونږ او تاسې خپل مجلس او د زړه خواله سره وکړو. ده وويل بېخي مې خوښـه ده، سبا نه بل سبا مې وخت وټاکه، دا مې هم ورتـه وويـل، دا غونـډه خو بـه وکړو، خو ګوره چې د پاکستان حکومت درته څه مشکل پيدا نه کړي؟ ده وويل، زه لس ورځې په کورکې يم او مياشـتې مياشـتې په زندان کې، زندان اوس زما لپاره داسې دی، لکه تبليغانو ته د تبليغ دوره؛ دوی چې تبليغ ته لاړ نه شـي زړه يې طاقت نه کوي، زمونږ ټولې کورنی په همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه کې ژوند تېر کړی، که زه لږ شان شاته ته شم، نو هغه تېرو مشرانو ته به څه وایم؟ اوس مې هم یوه گرده نه شته، خو پنجابي ته ځان کمزوری نه ښـیم، اسـتاده ورځه پرېږ. مازیگر مهال مې ورته وویل چې غونډه سبا نه بل سبا ته نه کوو، سبا یې کوو، ما ویل دلته هم حالات داســې دي چې تر بل ســبا کومه زړه بوږنوونکې حادثه و نه شي بیا به زموږ غونډه پاتې شي، ده وویل څه چې ستا خوښــه وي، پر سـبا مو ژوندون ټلوېزیون کې ورته غونډه جوړه کړه، سړی داسې وغږېده، لکه یو پوخ مقرر، د خپل زړه ډېرې خبرې یې وکړې، هره خبره یې پر ناستو کسانو داسې لگېده لکه ملهم، د غونډې گډونوالو عارف خان وزیر ډېر زیات وستایه، د عزت لونگۍ یې ور په سر کړه، کله چې غونډه خلاصه شوه بیا خپل دفتر کې کېناستو، ما ورته وویل چې خبرې خو ټولې ښې وې، خو که ستا اجازه وي د حالاتو تقاضا دا ده چې ستا یو څه خبرې سانسور کړو، ځکه دا خبرې کېدی شي ستا ژوند ته خطر پېښ کړي، ده وویل نه یون صـیب احتیاط کوه! زما خبرې کټ نه کړې؛ نر په یوه ورځ پیدا او فناه دی، داســې نه ده چې زه دا خبرې وکړم ما ته به خطر وي او که ویې نه کړم، نو خطر به نه وي.د (ای ایس ای) چې هر چېرته پر ما لاس بر شـي ما ژوندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پرېږدي، دا چې خبر شي افغانستان ته تللی یم، تا سره مې کتلي او عکس مې در سره اخیستی او نورو مشرانو سره مې کتلي، نو بیا پر زړه به يې تښاکې وخېږي تڼاکې. ما خو غیر له هغې هم ژوندی نه پرېږدي خو کوم لوی ارمان چې ما درلود هغه پوره شـــو؛ بې وېزې خپـل کور تـه راغلم، کلـه چې دې خوا راتلم، نو هلتـه يو ملېشـه راته رابرګ شـو او را غږ يې کړ چې چېرې ځې؟ ما ويل ته څه پنجابی ســـپی يې، ځم د خپل پلار وطن ته، چې پرې ور منډه مې کړه، نو دی راڅخه وتښـتېد، محسـن داوړ او علي وزیر که په وېزه راځي هغوی خو څه ســـیاســـي مجبوریانې لري، زه خو يو قومي او ولســـي ســـړی یم. دا مې د پلار نیکه وطن دی په وېزه ولې راشـم؟ زما تخلص افغان دی، ما خلکو ته ویلي چې زه وزیر نه یم، زه افغان یم، ما ته به عارف افغان وایې، نه عارف وزیر، اوس چې دا څو ورځې خپل پلرني وطن کې خلاصـې تېرې کړم، نو د زړه ارمان مې پوره شو، دا زما د زړه ارمان و چې زه د خپل پلار نیکه وطن ته لاړ شم او داسې په کې ارتې تېرې وکړم، اوس نو که مړ هم شـــم، ارمان مې پوره شـــوی، د لوی افغانســـتان د جوړولو ارمان به نور راپســـې تعقیبوي کنه. دا اوس چې زه بېرته لاړ شم، نو کېدی شي راساً زندان ته لاړ شم او یا هم څو ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته زندان ته لاړ شم، زه اوس زندان سره داسې عادت شوی یم، لکه یو تبلیغي چې پر تبلیغ روږدی شوی وي.

د عارف افغان ټولې وړاندوینې رښــتیا شــوې، هغه څه موده وړاندې یو ځل بیا زنداني شــو، کله چې له زندانه را ووت، نو د ظالم دښمن په ګولیو وویشتل شو او د سختو ټپونو له امله د تل لپاره له موږه جلا شو، نور به نه هغه عارف وزیر وي، نه به د هغه جګه شـمله وي، نه د هغه شـخ برېتونه، نه هغه هسـک سـر او نه هغه مغرور پکول. عارف ورور مې لاړ، عارف ورور مې ســیند یووړ، هغه خو دلته په غونډه کې زما لاسونه جګ کړل، ده به زړه کې ویل چې دا لاســونه به یو وخت زما ژغورنې ته را ورسـېږي، خو کله چې پر هغه د مرمیو باران وو، زما لاســونه لنډ وو، زما لاســـونه مړاوي وو، کله چې د هغه له رګونو وینه روانه وه، زما وینه بېوسه وه، هغه ته و نه رسېدله، د هغه رګونه بې روحه شول .

ای زما مټوره، برېتوره او اندامـوره وروره! تـه خو د دردونو پـه مقابل کې کې ســخت مقاوم وې، خو دا ځل لکه چې دښـــمن د زهرو په ګولیو ویشـتلی وې، څومره به په وجود تاو راتاو شـوی یې؟ څوک به دې سـترګو ته ودرېدلي وي؟ خپل ورونه، عزیران، د مبـارزې ملګري؟ ای زمـا مبـارزه وروره! تـه خو د ګیلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسـۍ سـرې نه وې، د مایوسـۍ دا خبره خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلي چې :

پربږدئ چې خړ سېلاب مې یوسي

په لامبوزن جانان مې ډېره نازېدمه

وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه، ګیله دې حق ده، خو ګوره چې هلته دې لیدو ته درغلم مخ راښخه وانړوې، هماغسې غېږه به را کوې چې پر لومړي ځل دې راکړې وه، تندی دې ښــکلوم زما مبارزه وروره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (٦) مه چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ســـولې بحث چې کېږي بایـد د افرادو، ګونـدونو، ډلو ټپلو تر تعریفونو، لیدلوریو او ګټو پورته مطالعه او وڅېړل شـــي. ســـوله زموږ پرون ضرورت هم و، د نن هم دی او د سبا به هم وي، خو داســـې ډلې شـــته چې نه یې پرون ســـوله غوښـــتله، نه یې نن

غوارې او نه به یې هم ســبا ته وغواړي، نو ځکه خو د ســـولې په بـاب د عـام ولس او جګړه مـارو ډلو تر منځ د نظر او عمـل اختلاف موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس راځو په افغانستان کې د جګړې د کتنې څرنګوالي ته :چا، چېرې او څنګه جګړه کتلې ده؟

د افغانستان په تاریخ کې د جګړې عمومي قاعده او فورمول دا دی چې تقریبا" ټولې هغه جګړې افغانانو کتلې چې د دین او مذهب په نامه یې کړې دي .د مرهټه وو، انګرېزانو، شوروي او اوس د امریکې خلاف یې جنګونه غوره مثالونه دي او نږدې ټول هغه جنګونه یې بایللي چې دوی له هممذهبو مسلمانانو سره کړي دي. څرګندې بېلګې یې د روښان، خوشال، ایمل خان او نور تحریکونه دي چې د همدینه مغلو پر وړاندې جنګېدل .

اوس طالبان د مذهبي جنګ پر دریځ ولاړ دي، دا چې دوی په

دې حالت کې په حقه دي او کنه دي، هېواد ته کټه لري او که نه؟ دا یو بېل سوال دی چې جلا بحث غواړي، خو دوی اوس د یو مذهبي تلقین او انګېزې له مخې جګړه کوي، چې دوی ورته جهاد وایي. په مقابل کې یې جنګېدونکي سرتېري یو څه ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څه د ولسـواکۍ شـعاري روحيه لري، چې دا حالت د مذهبي روحيې پر وړاندې، زموږ په شـان په يوه مذهبي ټولنه کې د جنګ توان نه لري. دولتي عســکر مجبور دي د څو تنو نامتجانســو واکمنو د قدرت د ابقا لپاره قرباني شـي او له يو ټاکلي معاش پرته نور کوم غټ امتياز ورته نه تر ســترګو کيږي. البته ګڼ شــمېر سرتېرو کې د وطنپالنې روحيه هم په څپو ده، خو دا روحيه هم په حکـومـت کـې د واکمن فسـاد له امله تر ســخــت رواني فشــارلاندې ده، په مقابل کې طالب که دلتـه څـه لري کنـه

خو د حورو او غلمانو په مينه مســت او د جنت د لايتناهي امتياز په لټه کې دی. د دولت اردو د يو منظم او با مســوليته لښــکر په توګه چې هم بايد عامه نظم وســاتي او هم ټولګټي تاسيســات، په يو خورا مشــکل دريځ کې ده. په مقابل کې طالبان د يوې بې مســـوليته او ناثابتې چريکې ډلې په توګه د دې وس لري چې په کمو تلفاتو او کم لګښــت هر ډول تخريبي عمل تر سـره کړي. د ساري په توګه د کابل ـــ جلال اباد د لارې د امنيت د تامين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زرګونو دولتي ځواکونو ته اړتيا ده، خو د ناامنۍ او اخلال لپاره يې يوازې پنځه تنه طالبان بس دي. دغه راز پر همدې لاره د يو پول د جوړېدو لپاره مليونونو ډالرو او کلونو وخت ته اړتيا ده، خو مخربين بيا خپل کار يوازې په سلو ډالرو په لسو دقيقوکې تر سره کولای شي .د اوسنۍ جګړې په ترڅ کې پر اقتصادي زيانونو سربېره هره ورځ د جګړې د انساني قربانيو کچه لږ تر لږه پنځه سوه کسانو ته رسېږي. دا چې دې جګړه کې څوک ملامت دی که څوک سلامت؟ دا پوښتنه يو بې طرفه هر اړخيز بحث ته اړتيا لري، خو اوس موږ په داسې يو حالت کې يو مخکې تر دې چې د تور او سپين د معلومولو حد ته ورسېږو، اول بايد د جګړې د بندولو پر لارو چارو غور وکړو. د يو بامسووليته دردېدلي افغان په توګه مې خپل افغاني مسووليت وګڼه چې د سولې لپاره لارې ګودرې وګورو. لومړی مې د حکومت په استازۍ د ملي امنيت شورا سلاکار ښاغلي (ډاکتر حمدالله محب) او ځينو نورو دولتي چارواکو سره خبرې وکړې او ورته ومې ويل چې کېدی شي له څو تنو نورو افغانانو سره يو ځای قطرکې طالبانو سره وګورو او د سولې په باب د هغوی پر نظرياتو پوه شو، د هغوی نظربات تاسو او د تاسو بيا هغوی ته ورسوو، که خدای وکړي ورو ورو د دواړو خواوو په نظرياتو کې نرمښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشـــي او يوه افغاني حل لاره راووځي، خو مشــوره مې درســره ځکه وکړه چې که ستاسې خوښه نه وي، نو زه دې غونډې ته نه ځم، خو پر بل چا هم

د تـګ او نـه تـګ ټينګار نه کوم، داسې نه وي چې هلته زه د سولې او وطن د خير لپاره لاړ شـــم او بيا دلته ســــتاســــې اومغلن خياطان کنځلو ته کش ورکړي. د دې خياطانو سابه خو زه په مالګه کولای شم، خو دلته بيا مشکل دا دی چې د دې ډول جنجالونو ګټه بيا تاسو سره په حکومت کې شــاملو جنګســـالارانو ته ځي. زه نه غواړم چې له دې ناندريو هغوی ګټه پورته کړي.

ډاکتر صيب محب ما ته په ډېره سړه سينه وويل، چې لاړ شه د جمهور رييس په استازې هم درته وايم چې لاړ شه، دولت د دې خبرو ملاتړ کوي او دا يو ښه کار دی، هيله ده چې دا خبرې نورو خبرو ته لاره اواره کړي .

موږ له نورو ملګرو سره چې هر يو د خپل ځان استازولي کوله، په قطر کې له طالبانو سره وکتل، ښې تفصيلي خبرې مو ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي، خوږې او ترخې ټولې خبرې په کې تبادله شــوې .طالبان که څه هم له لرې يوازي جنګي او مذهبي ډله ښـــکاري، خو سخت د جرګو او مرکو او د دوی په اصطلاح د انډيوالی خلک دي، زموږ ترخې خبرې يې هم وزغملې او پـه اتو مـادو کې مو ترې يو ليکلی ژمنليک تر لاســه کړ. له طالبانو ســره د خبرو تر ټولو مرکزي ټکې دا وو چې د امريکـايـانو تر احتمـالي وتلو وروسـته د ډاکتر نجيب د وخت په شـان بايد يو ځل بيا حکومت او پوځ و نه پاشل شي، بيا خپلمنځي جنـګ او دغـه راز د ايران او پـاکســـتـان نيابتي جګړه پيل نه شي .د پوځ او حکومت اساسات بايد جوړ پاتې شـــي او تېر

حالات بايد په هېڅ ډول تکرار نه شي. دې اصل سره طالبان هم موافق وو، خو ويې ويل چې دا ټول مســـايل به په بين الافغاني خبرو کې څېړو، خو په هېڅ وجه د دې اجازه نـه ورکوو چې د نويمو کلونو پېښــې بيا تکرار شـــي. د طالبانو ډېرې نورې خبرې هم وې چې د افغان حکومت او په هغه کې د راټاله شـــويو ډلو له نظرياتو سره يې جوت توپير او اختلاف درلود، خو موږ ته له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلســـونو دا پته ولګېده چې که افغانان د زړه له کومې خبرو ته کېني، نو که هر څومره سخته غوټه وي دوی ورته یوه حل لاره را ایســـتلای شـــي. همدې هیلو ســـره کابل ته راغلو، د یو خبري کنفرانس لـه لارې مو د دې خبرو جزیات لـه هېوادوالو ســـره شـــریک کړل او د دې تر څنګ مو خپل یو تحلیل هم ور ســـره ملګری کړ، له ښـاغلي محب سـره مې یو ځل بیا وکتل، دا تحلیل او د خبرو اترو جزیات مې ورسر شریک کړل، ځینو نورو دولتي چارواکو، پخواني ولســـمشـــر حامد کرزي، محمد حنیف اتمر او ځینو نورو ســـیاســـیونو ته، چې لېوالتیا یې لرله، ټولو ته مې ورته جزیات ور کړل. خو کابل ته زموږ له راتګ سـره سـم د بېلابېلو کنځلامارانو د کنځلو باران پیل شـو او بیا تر ننه پورې دوام لري، ولې؟ دا جرم مو کړی چې طالبانو ســـره مو کتلي دي. هغه هم د سولې لپاره. که طالبانو سره کتنه هغه هم د سولې لپاره کوم جرم وي، نو دا جرم خو تر ټولو دمخه احمدشـــاه مســـعود کړی چې میدانشـــهر کې یې طالبانو سـره وکتل، بیا اشـرف غني ورسـره پر (۲۰۱٤ م) کال پټ په دوبۍ کې وکتل او هغوی ســـره یې پخې ژمنې وکړې، خو هېڅکله یې عملي نه کړې.معصـوم سـتانیکزي، اکرم خپلواک او نورو دولتي مامورینو څو څو ځله پټ له طالبانو سره کتلي، خو نه یې ولس، نه یې د ولس استازي او نه یې رسنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جزياتو خبر کړي دي، د نظار شــورا او د ټلوالې نورو غړو هم له طالبانو پټې ليدنې کتنې لرلې دي، خو چې موږ ورســـــره وکتل، هغه هم د سولې په خاطر، نو د کنځلو باران شروع شو. پټه دې پاتې نه وي چې ما او ډاکتر صـــيب غني پر (۲۰۱٤ م) کال د ده په کور کې د ولســـــمشـــــرۍ تر ټاکنو وړاندې د ده د احتمالي بریالیتوب په حالت کې له طالبانو ســـره د خبرو پر میکانیزم هر اړخيزې خبرې کړې وې او هغه مهال ده زما ټول نظريات په ورين تندي ومنل او ويې ويل چې دا ډېر دقيق دي او عملي جنبه لري.خو اوس له طالبانو سره يوازې د سولې په خبرو موږ سوچه طالبان شــولو؟ بله ورځ به وايې چې تاســې شــوراى نظار کې هم ياســتئ، ځکه چې عبدالله ســـره مو د ملي هويت د تذکرو په باب کتلي وو. خو دوی چې ور ســـره شـــپږ کاله د ګډوله حکومت تر برستنې لاندې تېر کړل، هغه عيب نه دی.

موږ ته د طالبانو د ترخه نظام وخت هم ښــــه ياد دی، خو که دا نظام هر څومره تريخ و، بيا هم د جمعيت تر شـــر او فســـاده ډېر ښـــه و .په شلو کلونو کې مو د ورستې او کرېږ ورېږ وارد شـــوې ديموکراســـۍ تر چتر لاندې د بېلابېلو لنډغرو واکمني هم وليدله، ان چې د دوو منتخبو جمهور رييســــانو عکســــونه يې د دوی د سترګو پر وړاندې په ګوليو و ويشتل، خو دوی پورته ورته نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتلای، خو موږ په تش لاس او د خپل ولس په همت د لنډغرو مخ ته ودرېدلو او د دې ښــاغلو ملاتړ مو هم وکړ .تاریخ دا ټول هر څه څاري. موږ طالبانو سره ځکه وکتل چې د نظام د اډانې او پاشنې مخه ونیسو، که د سولې خبرې بریالۍ نه شي او طالبان د جنګ له لارې واک ته ورســي، نو یو ځل بیا به د نویمو میلادي کلونو کیسه تکرار شي، بیا به جګړه وي او بیا به مهاجرتونه، خو که طالب د ســولې له لارې راشــي او ټول په ګډه داســې یو نظام جوړ کړي چې نه په کې دا ورسته او چینجه دیموکراسي وي او نه د طالبانو داســې اســلامي امارت چې له طالب پرته په کې نور په نوم مســـلمان ته ځای نه وي؛ میم زر ما ټوله د ملا. نو که یو منځنی حد وي داسې یو حالت به د ولس په ګټه وي.

ځینې کرایي لیکوال او اومغلن غربپلوي لا پــه کې دا خبره هم تاووي چې څنګه کېدی شـــي یون دې پر یو وخت هم د طالبانو پلوی وي او هم د پښـــتون ژغورنې غورځنـګ؟؟ دا خو دواړه متضاد حرکتونه دي، اول تاسو ته چا ویلي چې زه د طالبانو پلوی یم، زه نه طالب یم او نه د طالبانو پلوی، خو په زغرده وایم چې زه د پښـــتون ژغورنې غورځنګ کلک ملاتړی یم، طالبانو ســره مې په دې خاطر وکتل چې دغه ګډوله او وروســـت حکومت د بهرنیانو له مرستې پرته خپله بقا نه شـي ســاتلی، که طالبان یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور ونیسي هر څه به ګډوډ وشي. د دې حکومت حالت ته چې سـړی ګوري دا ګومان یې پر پاخه باور بدلیږي چې که بهرنیان ووتل او خبره جګړې ته لاړه، نو داسې یو حالت د طالبانو په ګټه تمامیدی شي، خو د ولس په ګټه نه. دا پوځ فکر نه کوم چې بیا د امرالله ،عبـدالله ،ډاکتر غني، محقق ،خلیلي ،عطـا او څو نور غربځپلو د مستیو د تامین لپاره قرباني ورکړي .زما له زړه نه وینه څاڅي چې د خپل پوځ د ښـــتر ښـــتر او ګلاب ګلاب ځوانانو جنازې ووینم، پر تنکیو تنکیو طالبانو مې هم زړه ســوزي چې ولې بې ځایه قرباني شي .

یوه ورځ راته یو پخواني طالب پټ پـه غوږ کې وویـل، کلـه چې موږ پـه پاکستان کې سبقان ویل، نو د هغوی پوځ چې بـه دې لیـدی پـاکې پـاکې دریشـیانې به یې اغوسـتې وې، ما ته به ارمان راغی چې کاشــکې موږ هم یو وخت داســې ښــکلی پوځ ولرو، هغه وخت کابل کې تنظیمي جنګونه وو، زموږ پوځ پاشـل شـوی و، اوس چې کابل کې دا ښـــکلي او لوکس پوځیان ګورم مینه مې پرې ماتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغسې يو افغانستان غواړم چې طالب مشران دې هم لکه دا نور تنظيمي مشـــران په حکومت کې ونډوال وي او واړه طالبان دې بالا خپل سبقان پوره کړي او زموږ پوځ دې لاپسې اصلاح او غښتلی شي .که چېرته زموږ پوځ په کورنۍ جګړه کې راګير نه وای او يوازې پاکســـتان ته اوزګار وای، نو بيا پاکســـتان راڅخه اويازره بېګناه پښتانه شهيدانولای شول؟؟که رابطو او پېغورونو ته دوام ورکړو، نو دلته هېڅ داسې مميز نه شته چې ببخ کې ډکی و نه لري. پر طالبانو تر ډېره حده د پاکســـتان د ملاتړ تور دی او پر دې نورو واکمنو بيا د څلوېښــتو نورو هېوادونو.که يوه شـيبه فکر وکړو، دا څلوېښـــــت هېوادونـه د طـالبـانو پلوی وکړي او پاکســـتان د دې حکومتي چارواکو، نو د دې حکومتي چارواکو بســـترې به جېرته پرتې وي؟ دلته بايد دا واقعيت ومنو چې دلته ضــرور څه داســې نقيصــې شــته چې دوی له دې دومره نړيوال ملاتړ سره سره بيا هم د پاکستان يو جاسوسي سازمان ته غاښ ماتوونکی ځواب ور نـه کړای شـــو. په محقق،عبدالله ،خليلي، رباني او نورو دا ځواب ورکوئ؟ عجيبه خبره دا ده چې د جنګ او ســـولې ،ابادۍ او بربادۍ، خپلواکۍ او بلواکۍ د توراوي او سپيناوي کيلياني له همدغو ښاغلو سره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځوک چې د جنګ د ګرمولو خبرې کوي هغوی یو هم د جګړې لومړۍ کرښــه نه ده لیدلې، له طالبانو یې د ځان لپاره یوه عـایداتي پروژه جوړه کړې، لـه امریکـا څخـه چغې وهي ورځۍ پرې، که تاسې ربښتیا هم د جنګ دومره شوقیان او مېړني یاست نو راشئ د جنګ لومړۍ کرښې ته لاړ شئ، بیا مو پر فیسبوک د خپلې بهادرۍ اصـلي تصـویر هم واچوئ، د جنګ خبرې خوږې وي، خو ډګر او عمـل یې ډېر تریخ وي.کلـه چې درجن درجن جنګســـالاران د حکومـت پر مهمو ځوکیو واکمن وي، نو بیـا طالبانو ته ولې قانون او ولســـواکي پلمه شـــي؟ ایا ملا عمر او قومندان دادالله تر رباني، مســـعود، دوســـتم ،ســـیاف، مزاري ،حـکـمـتـیـار او نـورو ډېـرو زیـات دا وطـن وران کـړی، ایـا (ای،ایس،ای) ســـره یې تر دوی زیات روابط درلودل؟ اصـــلي انصـاف خو به دا وای چې دوی او دوی ته ورته نور جنګیالي یو هم په حکومت کې نه وای، خو چې تر ټولو ســـتر خاینین تر ټولو زیات په درانه نامه یادېږي، نو دلته بیا د حقیقت بیان ته ډېره اړتیا پیښــېږي. بیا هم تر ټولو لومړی افغانســتان، بیا ســوله او بیا لوی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان داعیه به پالو

(ملي مبارزینو ته یو ډاډ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

که څه هم ما هېڅکله نه دي غوښتي چې د ځینو مغرضو اشخاصو وړو او غټو غرضي نیوکو ته ځوابونه ورکړم، خو بیا هم د دې لپاره چې د ځینو حشراتو پر مکروبونو د ذهني روښانتیا دوا پاشي وشي او د هغو ځینې څرګند او ناڅرګند مکروب له منځه ولاړ شي، ښه ده چې څو ټکي روښانه کړم:

څو موده وړاندې شهید عارف او څو نور ملګري کابل ته راغلي وو. ما د پښتونولۍ او افغانیت د دود له مخې دوی ته مېلمستیا وکړه او هم مې ورته په ژوندون تلوېزیون کې د نظریاتو د اظهار په خاطر غونډه جوړه کړه. دا ډول غونډه یوازې د عارف وزیر لپاره نه وه جوړه شوې، بلکې تر دې دمخه هم چې له پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه هر يو ملي او فرهنګي شـــخصـــيت راغلی، هر يو ته مو مېلمستيا کړې او د هغو يادونه او نمانځنه مو کړې ده، د حسـينه ګل تنها، اباســين يوســفزي، د پاچاخان، حمزه بابا، غني خان او

نورو ګڼو شـخصـيتونو قدرداني، يادونه او نمانځنه مو کړې ده. د يوازيني رسـنيز مرکز په توګه مو د پښـتنو او بلوڅو د پيوسـتون ورځ هېڅکله له ياده نه ده ويســتلې او همدارنګه په کوزه پښـتونخوا کې چې هر ډول پېښـه، پخوانۍ او يا حال کې پېښـه شـــوې، موږ د هغو اړوند پروګرامونه جوړ کړي دي. هغه وخت چې د پښـــتون ژغورنې غورځنګ لومړنۍ مظاهرې پيل شـــوې، دلته يې لا چا په اړه فکر هم نه شـــو کولای او دا مهال يې ان د (پښـــتون تحفظ مومنټ) نوم هم نه وه غوره کړی چې موږ يې په ژوندون ټلوېزيون کې د تائيد په ملاتړ درنه غونډه جوړه کړه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسـي جرګې زړور او ژبور وکيل؛ عبيدالله بارکزي او د وردګو د ټولنيزې سـرتاسـري شـورا رييس؛ ډاکتر ضـياءالدين کمال په کې اورنۍ ويناوې وکړې. ورپسـې متصـل مو په ننګرهار کې بله لويه غونډه وکړه. کله چې د پښتون ژغورنې غورځنګ ورو ورو خپله بڼه څرګنـده کړه، نو بيا مو لـه نورو ملګرو سـره يو ځـای، په کنـدهـار، لغمـان، کونړ او نورو ولايتونو کې غونډې جوړې کړې، کله چې غورځنګ عام شـو، بيا مو هم د شـهيد ارمان لوڼي او خر کمر د شـهيدانو په باب درنې غونډې وکړې، دغه راز د پښـتون ژغورنې غورځنګ اکثره غونډې مو په مستقيم او نا مستقيم ډول خپرې کړې او هم مو د دوی د نورو پلويـانو تـائيـدي او ملاتړ غونډې تر خبري پوښښ لاندې راوستې او هم مو د دوی په باب مستقل راپورتاژونه خپاره کړل، لنډه دا چې هېڅ رسنۍ، ګوند او ډلې د پښـتون ژغورنې غورځنګ په تائيد کې دومره منظمې او متواترې غونـډې نـه دي جوړې کړي، لکـه موږ او زموږ ملګرو چې جوړې کړې دي. په همدې خاطر خو يې ان د پاکسـتان د پوځ وياند (اصف غفور) حساسيت هم راوپاروه. په همدې بهير کې مشـال خان ټکر هم کابل ته راغی، د هغه د نظريانو د اظهار لپاره مو يوه درنه غونډه جوړه کړه او ددې ترڅنګ مو د نږدې (٦ زره) مخونو په شـمېر د کوزې پښـتونخوا د نوموتو ليکوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار چاپ کړل. زموږ مبارزه يو اوږد تسلسل لري چې يوازې پښتون ژغورنې غورځنګ سره اړه نه لري، تر هغه وړاندې هم وه، اوس هم شته او که ژوند و سبا به هم وي. په مجموعي ډول د ټولو هغو لويو وړو غونډو، يادونو، نمانځنو او خپرونو شمېر چې موږ د خپل محکوم افغانستان د ولسونو لپاره ترسره کړي، شمېر يې تر (۵۰۰) بېلابېلو کارونو اوړي. دا هغه کار دی چې چا کړی وي زور يې ورته معلومېږي. څلوېښت کاله وروسته مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحه ولګوله چې د پښتنو او ناپښتنو ستميانو له خوا په ګڼ شمېر کنځلو بدرګه شوم. په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او کلتور او قبايلو وزارتونو وزيران پښتانه وو، خو دا جرئت يې نه شو کولای چې دې قانوني کار او حق ته وړاندې شي. موږ دا کارونه د دې لپاره نه کوو چې چاته ځان وښيو او يا له خپل قام څخه شاباسې واخلم. ځکه زما قوم دومره مظلوم شوی چې د شاباسي وس هم په کې پاتې نه دی. خو دا به هم بې انصافي وي چې نظار شورا او د دوی کدو کربلې تاليځېو ته هر څه په ډاګ پرېږدو چې دوی پرې خاورې واړوي او حقيقتونو ته بل رنګ ورکړي. موږ چې د خپل فکر او قلم په زور دلته د پښتنو اصلي دښمنانو ته ماتې ورکړې، نو د هغو پاتې شوني او پرکټيان بيا د چا زامن دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره عارف شهید ته رالنډوم، کله چې په ژوندون کې ورته غونډه جوړه شوه، عارف وزیر، ایاز وزیر او نورو ملګرو په کې ښې په زغرده خبرې وکړې، تر غونډې وروسته ما عارف وزیر ته وویل چې خبرې ښې وې، خو که دې زړه وي یو څه برخه به یې ترې وباسم، ځکه چې خطرناکې راته ښکاره شوې، هغه وویل، خبرې مې کټ نه کړې، زه چې د خپل پلار او نیکه په وطن کې په زغرده ونه غږېږم، نو بیا به چېرته وغږېږم؟ خو دې سره سره مې بیا هم د یو څو کلمو یادښت ایډیټ ته ورکړ چې دا ترې لرې کړئ. هغه مستقیماً پر ځینو هغو اشخاصو نیوکه وه چې دده دوستان هم وو.

عارف وزیر ماته وویل چې دا خبرې خو زه هلته هم کوم، مخامخ یې ورته کوم، کله یې چې لاس رابانډې بر شي وژني مې، دې خبرو پسې نه ګرځي. خبره تېره شوه، غونډه هم نشر شوه، بیا د جمهور رییس د لوړې مراسم وو، هلته هم ده ګډون کړی و، د غونډې په وروستیو شېبو کې څو توغندي راغلل، د غونډې شاوخوا ساحو کې ولګېدل، سخت بد اوازونه یې وکړل، عارف وزیر د غونډې په اول کتار کې ناست و او زه د غونډې په وروستي کتار کې ناست وم، خلک داسې وترهېدل، لکه په مرغیو چې دز وشي، هغو خلکو تر ټولو زیاتې منډې ووهلې چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنیو کې همېشه د جنګ د ګرمولو ترانې غږوي. دې وخت کې عارف افغان پورته شـــو، خلکو ته یې وویل کېنئ کېنئ پر خپل ځای کېنئ، هېڅ خبره نه ده، پنجاب مور په دې ډزو نه شـــي ډارولی، دې ډزو ســره مور بلد یو، هره ورځ مور دا ډزې اورو. دې اواز سره خلک بېرته راټول شول، ورو ورو فضا ارامه شوه، جمهور رییس خپلې وینا ته دوام ورکړ.

پر سبا مو سرینا هوټل کې د سوداګرۍ د اتاقونو له ملګرو سره یوځای د پښـــتون ژغورنې غورځنګ مشـــرتابه غړو او له کوزې پښـــتونخوا څخه نورو راغلو دوســـتانو ته په ســرینا هوټل کې یوه درنه او پرتمینه غونډه جوړه کړه؛ له ملي ولولو او وینا ډکه یوه غونډه، هغه غونډه هم په بشپړ ډول له ژوندون څخه نشر شوه، ملګري ټول خپلو ســـیمو تـه ورســـېدل، د هر یو احوال مو واخیســـت. لکه څنګه چې عارف افغان وړاندوینه کړې وه، څو ورځې وروســـته د پولیســـو له خوا ونیول شــو، بیا جېل ته یوړل شو. بیا بېرته ایله شو او تر هغه وروسته دغه ناوړه پېښه رامنځته شـــوه. کله چې دا پېښـــه رامنځته شـــوه نو زه او زما کورنۍ پرې دومره ځورېدلي یو چې تر علي وزیر که زیات نه یو دردېدلي، نو کم خو هم نه یو دردېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس ګورم چې د نظار شــورا یو شــمېر پخواني تالیخښي چې نوې نوې یې د پښــتو او پښــتونولۍ ســریندې شـروع کړي او یو شـــمېر نور کم معلوماته اشـــخاص هم ورســـره یو ځای شـــوي او غواړي چې دې مسئلې ته داسې رنګ ورکړي چې ګنې که عارف افغان ژوندون تلوېزیون ته نه وای راغلی، نو دی به نه شـهیدېده، دوی د هغه پر شـــهادت خفه نه دي، خو اوس غواړي چې د هغه له ســـپېڅلي شـــهادت څخه د پښـــتنو د یو بل شـــعوري مرکز د بدنامولو لپاره یو ډول ناوړه ګټه پورته کړي، دا هغه ارمان دی چې د دې مرکز پر وړاندې یې د (ای ایس ای) سازمان او د نظار شـــورا ډله لري. د تېرو لســـو کلونو په بهیر کې زما ټوله انرژي د دې پر ځای چې د ټلوېزیون پر خپرونو ولګي، پر دې مصـــرف شـــوې، چې څنګه پر دې مرکز د نظار شـــورا او (ای ایس ای) د بریدونو مخه ونیســـم. د همدې مرکز او د هوتخېلو د درانه قوم او یو شـــمېر نورو شـــعوري مبارزینو د مبارزو برکت دی چې ښـاغلی غني اوس د قدرت پر ګدۍ ناسـت دی. یو وخت داسـې هم و چې د ډاکتر غني پر کور د لنډغرو د برید خطر نه و، خو ژوندون تلوېزیون ته دا خطر هر وخت محسوس و. پښتانه او په ټوله کې لر او بر افغانان اوس دوه اساسي دښمنان لري؛ ترکرښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوا د پاکستان (ای ایس ای) او ترکربښې دې خوا نظار شورا او د شمالټلوالې لنډغر دي. نور فرعي قوتونه او اشخاص بیا د همدې دوو عناصرو پر محور راڅرخي. دوی افغانستان کې هېڅکله قوي مرکزي نظام نه غواړي، ځکه که دلته یو قوي مرکزي نظام جوړ شي، بیا د محکوم افغانستان د ازادېدو داعیه په اسانۍ سره تعقیبېدلای شي. د پنجاب اداره د دې ګواښ له امله دلته یو سست او بې ثباته حکومت غواړي او د نظار شورا، جمعیت، ستم او نورې ډلې بیا وايي که چېرې دلته یو قوي مرکزي نظام جوړ شو، نو بیا خو موږ اوسنی شان او شوکت نه شو ترلاسه کولای او بیا خو که لر او بر افغان سره یوځای شي، نو موږ خو په دریاب کې یو څاڅکی یو. نو ځکه خو دوی په هره برخه کې کرایي او اجرتي کسان ګومارلي چې د ملتپالو افغانانو پر وړاندې ذهنونه ګډوډ کړي. عجیبه پوښتنه خو دا ده چې د عارف وزیر د شهادت لپاره ژوندون ټلوېزیون ته راتګ او خبرې پلمه کېږي او دا ورته خطر ګڼل کېږي، خو ارګ ته تګ او هلته خبرې بیا ورته د خطر زنګ نه وي؟ له دې څخه معلومېږي چې (ای ایس ای) او نظار شورا ژوندون ټلوېزیون خپل اصلي دښمن ګڼي، نه ارګ او یا یې له ارګ څخه هېڅ حیا نه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښــــاغلي عبيدالله بارکزي او ډاکتر کمال هم دلته د کوزو پښــــتنو ملاتړ غونډه کې توندې ويناوې کړې وې، هغوی هم په بېلابېلو پېښو کې شهيدان شول، ياني که هغه هم دلته نه وای راغلي، نو نه به شـهيدانېدل؟ په کوزه پښـتونخوا کې د پاکسـتان د پوځ له خوا (۷۵ زره) پښتانه شهيدان شول، هغه ټول دلته ژوندون ته راغلي وو؟ ارمان لونی، طاهر داوړ او د خړ کمر پښــــتانه چې شــــهيدان شـــول، هغوی هم ژوندون ته راغلي وو؟ که ژوندون ته راتګ او دلته خبرې (ای ايس ای) ته دومره غټ خطر وي چې د هغوی کســــانو د مرګ په بيه تمامېږي چې دلته راغلي دي. نو بيا خو همدا د پښـــتنو د يو ســـتر ملي مرکز په توګه ومنئ، تخريبوئ يې ولې او ټاپې پرې ولې لګوئ .

بله خبره داده چې موږ دلته د کوم بل پښــــتون مخه نيولې چې له کوزې پښـتونخوا څخه پښـتانه مه رابولئ او دلته ورته غونډې مه جوړوئ؟ خو چې خپله درکې متره نه شـته، د نورو د کار مخې ته ولې خنډونه جوړوئ؟

حقيقت دا دی، چې زموږ شعوري مبارزه د (ای ايس ای) او نظار شورا د ګډو جاسوسانو پر زړه نه اوارېږي، له دغه مرکزه د پښتنو د مظلوميت غږ اوچتېږي، اوس غواړي په څه ډول د دې مبارزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ پيکه کړي. نو ځکه مې دغه وضــاحت ضــرور وګاڼه. زموږ مبارزه دلته د دغو دوو وينو ښنبونکو او افغان ضد سازمانونو پر وړاندې روانه ده، واړه چني يې موږ ته کوم ارزښـــت نه لري، خو اوس او راتلونکي نســـل ته ددې وضـــاحت په کار و چې موږ په ډېرو کمو امکاناتو د دغســـې کړيو پر وړاندې خپلې مبارزې ته دوام ورکړی دی، نو تاسې بايد خپل دښـمن ته په ډېر دقت سـره متوجه اوسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حساسیت راپاروي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په پښتنو کې یو شمېر داسې اشخاص شته، چې تر سقاویانو، ستمیانو، پنجابیانو، گل خانانو او د پښتنو تر بل هر مخالف هم زیات پښتنو ته په ډېر زیان تمام شوي او ډېر زیات خطرناک تمامېږي. دا خلک مضر احتیاط کاري او مصلحتي پښتانه دي. دوی د پښتنو هر انساني حق د مصلحت تر عنوان لاندې دفن کړی او هر روا غږ یې د مصلحت په چاړه وژلی دی. دوی شعوري پښتانه په همدې نامه کار او فعالیت ته نه دي پرې ایښي، چې ستاسې کار حساسیت را پاروي او مور ته دښمني زیاتوئ. د دوی احساس تر دې حده د بې غیرتۍ کچې ته ور رسېدلی، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅکله د هغو پښتنو ضد لنډغرو پر ضد نه راپورته کېږي چې تل د پښتنو پر حقه حقوقو تېری کوي، خو په دې وخت کې که کوم با احساسه پښتون افغان ګردنی پر غاړه کړه،قلم یې تر ګوتو کړ او د پښتنو د مظلومیت غږ یې اوچت کړ، نو دوی یو دم را

ویښ شي، خولې وازې کړي او دا خبره غبرګه کړي چې دا کار حساسیت را پاروي، دا خو دې قوم ته دښمني زېږوي، دا خو دا نور حساسوي. دوه سوه تورونه به پر هغه مبارز پورې کړي او هغه نه یوازې په خپل کار کې ټکنی کړي، بلکې په کمسواده او نالوستې افغاني ټولنه کې یې شخصیت هم ورته متنازع او د فعالیت مخه یې هم ورته ډب کړي، دوی تر هغه حده پورې په بې غیرتۍ کې ډوب دي چې یو څوک یې پر عزت تېری کوي او ده تومانچه د ځان ښودنې لپاره تر ملا تړلې وي، خو هغې ته لاس نه کوي، وایي دا مې سختې ورځې ته ساتلې ده. دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه د تاريخ په بهير کې شاته ساتل شوي، د دغسې بې غيرته پښتنو له لاسه دي. دا ډول پښتانه د دغسې کرونا ناروغۍ مکروب ته ورته دي چې په سترګو نه ښکاري، خو تنفسي سستم

دې بندوي. دوی هم ظاهراً پښتانه دي، خو د تشخيص لپاره يې موږ تر اوسه داسې واکسيين نه لرو چې دا له اصلي پښتنو څخه را جلا او درملنه يې وکړو. خبره نه اوږدوم، په يو مثال کې به دا ډول خلک يو څه څرګند کړم:

د پاکستان تر جوړېدو وروسته پر (۱۹۵۵م) کال په افغانستان کې يوه لويه جرګه جوړه شوه، دې جرګې پرېکړه وکړه چې د ډيورند تړون ملغی دی او افغان ولس ته د منلو وړ نه دی. تر هغې وروسته په جنترۍ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پيوستون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ لیکل کېده، د کابل ښــار په زړه کې؛ ارک ته مخامخ یو لوی مرکزي واټ (د پښــتونســتان واټ) په نامه و نومول شــو او هر کال به د پښــتونســتان جشــن همدلته په پرتمینو مراســمو ســره نمانځل کېده. تر (۱۳۷۱ل) کال پورې دې لړۍ دوام پیدا کړ،

تر هغه وروسته بیا د دې ځای د نوم بدلولو هڅه وشوه؛ خیابان فردوســي او پر نورو عربي او عجمي نومونو باندې غور وشــو، لوحه يې هم ورته ورکه کړه، نو ځکه خو ورو ورو په شــعوري ډول هڅه وشوه چې ((د فواره اب))په نوم مشهوره شي.ما چې د دې تاریخي ځای د نوم بدلونې قصــدي اومتواتره هڅه ولیده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د پښــتنو له اکثرو مطرح شــمله ورو، ریوررو، بربټورو او ان قلموالو سـره مې خصـوصـي مشـوره وکړه، چا وویل دا وخت د دې خبرو نه دی، موږ او تاسـو باید اول جګړه پایته ورسـوو، چا ویل داکار اوسـمهال ملي وحدت ته زیان رسـوي، چا ویل زموږ دا نور ورونه به پر دې سـخت حسـاس شـي، هغوی به هم بیا داســې څلورې غواړي، چا وویل دا ډول کارونه د امن د وخت خبرې دي، چا وویل اول د طالب غم وخوره چې هغه جنګ بند کړي، چې دې کار ته زموږ پلمه برابره شــي. لنډه دا چې د دنیا ټولې لانجمنې او نه عملي کېدونکې مسلې یې د پښتونستان واټ لوحې پورې وتړلې. مـا کـه هر څومره ورتـه وویـل چې دا نور کارونه دې لوحې پورې هېڅ اړه نه لري، دا خو یوازې یوه لوحه ده چې موږ غواړو پر خپل ځای ولګول شــي. دې ځای ته خو نوی نوم نه ورکوو، خو همدا یې نوم دی؛ پر همدې نامه باید ښــاروالي او اطلاعاتو کلتور وزرات ورته لوحه جوړه کړي. عیناً لکه سـالنګ واټ او پنجشېر واټ ته چې لوحه ولګوو. نو که دا واټونه موږ د هغو په خپل نامه یادو کړو، مانا تعصــب مو کړی؟ خو چا ته یې وایې؟ له مشــورې څخه مشــوره جوړه شــوه چې غوټې پســې بله غوټه زیاتېدله. په دې کې مې یوازې په خپل ســر کار پیل کړ؛ لوحه لیکونکي او فلزکار سره مې خبره خلاصه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی د خوښـــې مطابق مې ورته اجوره ور کړه او په رڼا ورځ مې له نورو مبارزو ملګرو ســـره لوحې ولګولې. ځینو ســـتمیانو کنځلې وکړې او پښـــې یې ودربولې، خو نورې اکثره کنځلې د پښتنو ستمیانو او همدغسې مضرو مصلحتي پښتنو او بیا پښتنو لیکوالو له خوا را حواله شـوې. همدا به یې ویل چې دا د دولت، ښاروالۍ او کلتور وزارت کار دی، دی څه کاره دی، نه حکومتی مامور او مسول دی او نه کوم چارواکی، چې دی اوس د حکومت کارونه هم تر سره کوي؟ په داسې حال کې چې موږ یادو ارګانونو ســـره هم مشـــوره کړې وه، خو ورته پلمې یې وکړې. بیا ما دې خلکو ته وویل چې زه(افغان بېسیم) یم. هغوی هم چې هر چېرته د کوم ځای له نامه ســـره ســـمه لوحه لګوي، خپله لوګو هم پرې لګوي، ځئ لاس مو خلاص چې څه کولای شئ!

اوس راځم بېرته خپلې موضوع ته : تر (٢٠١٤ م)کال پورې دا لوحې جوړې او پر خپل ځای وې. کله چې پر یاد کال د امرالله صـــالح په ګډون ډاکتر عبدالله او د هغه نورو ملګرو دلته د ډاکتر غني د بریا پر ضـــد مظاهره وکړه، دا لوحې یې زیانمنې کړې، بیا وروســـته له دې ځایه ټولې شـــوې. تر ننه شـــپږ کاله ووتل، خو پښـتونستان واټ بېرته د لوحې خاوند نه شو، په داسې حال کې چې پـه دې موده کې د کلتور او قبـایلو وزارتونو ټول وزیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه وو او ګڼ شمېر نور ژبور، مخور او شمله ور پښتانه هم د واک پر ګدۍ ناست وو، د جمهور رییس شپږ نیم شلې مشاورین هم پښتانه فرهنګیان دي. ما پر اکثرو غاړه خلاصه کړې، خو یو هم د رسمي مکلفیت او ملي احساس له مخې د دې زړه نه دی کړی چې یاد واټ ته لوحه جوړه کړي. ما ځکه بیا دې کار ته نه دي دانګلي چې بیا دربانديې دوه زره تورونه پورې کوي، ما ویل چې زموږ هر کار پسې د تعصب ټاپه غوټه کېږي، دا ځل به تر شپږکلن ځنډ وروسته دا کار دغو بې تعصبه پښتنو ته حواله کړو، چې دوی یې له حساسیت پرته حل کړي. اوس نو ډېر ښه چانس دی؛ په داسې حال کې چې پاکستان هم تیار ښه منزوی شوی، ښه فرصت دی، چې د قبایلو وزیر دې هم یو ستر جهادي شخصیت (ګل اغا شېرزی) وي، یانې دا چې هم دې (ګل) وي هم (اغا) او هم دې شېرزی(د زمري زوی) وي، د کلتور وزیره دې هم (حسینه ساپۍ) وي، یانې هم دې (حسینه) وي او هم دې (ساپۍ) وي، مرستیال یې هم پوهاند وي، هم رسول او هم باوري وي.، (پوهاند رسول باوري)، څوکنځلمارې بې کلتوره کلتورې اتشې دې هم ولري ،ښاروال دې هم (داود سلطان زوی)وي، یانې هم دې خپله (داود) وي او هم (شاه زاده)، د جمهور رییس، شپږ نیم شلې مشاورین چې هغو کې دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپکي، زړور! او ژبور! پښــتانه فرهنګیان شــامل وي او خپله جمهور رییس دې هم (اشــرف غني) وي، چې خپله دې هم (اشرف المخلوقات) وي او هم (عثمان غني)، پاکستان يې هم د نړۍ په کچه څنډې ته کړی وي او لکه (امیر کروړ) په یو تن له سلو جنګاورانو سره جنګېږي، نو بیا غمه څه ده؟ په داسې حال کې نو ما یون حقیر فقیر احقرالعبـاد تـه څـه اړتیـا ده چې بیـا حســاســیت راوپاروم؟ بیا د کنځلو څپو ته ځان مخامخ کړم؟ وګورم چې په راتلونکو لسو ورځو کې زموږ په نامه ناست دا بې تعصــبه زمریان، دا یوه لوحه لګولی شــي کنه؟ او کنه دا هم له عبدالله، طالبانو، او پاکستان سره د مذاکراتو یو جز ګنې؟

ورونو! دا زموږ د واقعي ژونـد د کـارونو یو انځور و، نور ټول کـارونـه د همـدې یوې ببلګې پـه تلـه وتلئ، تر څو چې لـه دې مصــلحتي کرونا څخه ځان ونه ژغورئ، همداســې به په خپل وجود کې د ناڅرګند دښـمن له رنځه کړېږئ او حال به مو تر دې هم بدتربږي. نوره مو خپله خوښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اشـتباه يا تېروتنه د يو کس هغه عمل دی چې ضـرر په کې حتمي متصـــور وي، ياني تر خيانته يې د خطر کچه کمه ده، خو ضـــرر دی. تېروتنـه کلـه کلـه بېرتـه جبرانېږي، خو خيـانـت بيـا د جبران قابليت نه لري .اشتباه چې خپل وروستي حد ته ورسي او يا څو

ځله تکرار شي، نو بيا دخيانت حد ته رسېږي. سياستوال که وړه اشـــتباه هم وکړي، نو د خطر ګراف يې ډېر ژر د خيانت بريد ته پورته کېږي. کله کله دا تېروتنه دومره ګرمه وي چې نه يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملت د ســـوځېدو په قېمت تمامه شـــي، بلکې د هغه شـــخص د بربادۍ او مرګ سبب هم شي.

د ډاکتر نجیب الله غټه تېروتنه دا وه چې د خپل منظم دوه ســـوه کلن پوځ تر څنګ یې نا باوره سیمه ییزې ملېشې جوړې کړې او هم یې خاص ګارد او اســتخباراتي ارګان له ملت ضــد او پښــتون ضد عناصرو ډک کړ او خپل طبیعي متحدین یې له سیاسي او پوځي پلوه حاشـــیې ته کړل. داکار د ده دکورنیو او بهرنیو مخالفینو له خوا د دې سبب شو چې لومړی د (شـــهنواز تني) په نامه

یوې کودتا ته لاره اواره کړي او بیا نور پلانونه عملي کړي. تر دې کودتا وروســته د ډاکتر نجیب ټوله شــاو خوا د چپي ســتمي افکارو واکمنو محاصـره کړه، عبدالحمید محتاط چې د پنجشــېر اوسېدونکی او د مسعود خاص ارتباطي و، د ده مرستیال و، نبي عظیمي ،سید کیان، دوستم او د ستم او پرچم نورې پښتون ضد او هېواد ضـــد ډلې په پوره واک کې وې، په پای کې ډاکتر نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل حاکمیت کې له خپلو طبیعي متحدینو څخه دومره لرې شو چې همدې افغان ضد ډلو په اسانۍ سره له هوایي ډګره را وګرځاوه او بیا له هغه دردوونکي برخلیک سره مخامخ شو، چې نه یوازې دی او ورور یې قرباني شول، بلکې ټول افغانستان ور سره تباه شو. ډاکتر نجیب خپلې دې تېروتنې ته هغه وخت متوجه شو چې د ملګرو ملتو په دفتر کې یې د بندي په توګه شپې ورځې تېرولې، دی که دا مهال ډېر خواشینی هم و ،خو اوبه له ورخه تېرې وې.

د کرزي صیب تر مشرۍ لاندې د ده د حاکمیت په ټوله موده کې بیا هم اصلي واک د نظار شورا پر محور راڅرخېده، په پیل کې(اته سوه دوه دېرش)مهم ریاستونه یوازې د پنجشېر درې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا په لاس کې وو، احمدضیا مسعود، قسیم فهیم، قانوني، امرالله صالح او نورو په کې د واک ژرنده چلوله.

کله چې ډاکتر اشـرف غني د (۲۰۱٤ م)کال ټاکنو ته ځان نوماند کړ، نو د ټولو هیله دا وه چې تر بریا وروســـته باید ژر تر ژره د نظار شـــورا او بیا د ځینو نورو جنګســـالارانو لمنه ټوله کړي. که څه هم دا مهال د غني په ټاکنیز ټکټ کې جنرال دوســـتم د غني لومړی مرستیال و، خو ملت د غني دا ناعادلانه مجبوریت درک کـړ او ده تـه یـې رایـه ورکړه، غني د خپل شعار او ژمنې خلاف له عبدالله سـره ګډه حکومت جوړ کړ او پر دې سربېره یې احمد ضـیا مسـعود هم خپل فوق العاده استازی وټاکه. ما او زما ملګرو چې غني ته یې تر هر چا

زیات کمپاین کړی و، د غني پر دې عمل، که د هر مجبوریت له مخې و، اعتراض وکړ او دا کار مو خپله غني او بیا ټول افغانســـتان ته په زیان وباله، موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني ته په تېنګه وویل چې دا ډله به د پنځو کلونو په بهیر کې د سر په کاسه کې اوبه درکړي، دوی به له دولتي امکاناتو ناوړه ګټه پورته کړي او راتلونکې ټاکنې به بیا له ننګونو ســره مخ کړي. دا مهال نو د جمهور رییس غني په دربار کې غوړه مالان دومره لوړې کچې ته رســېدلي وو، چې غني یې په تصــنعي ډول جامع الکمالات ګڼله او د ټولو هغو هېوادوالو مخه یې ډب کړي وه چې د غني خواخوږي او پر ملي ګټو مین وو. غني له خپل ولســه بڼــه پوره منزوی شــو ،خو ده ته لا هم هماغســې تلقین ورکول کېده چې ته د ټول هېواد بې بدیله محبوب ولســمشــر یې. په همدې معلوماتي خلا کې یې ټاکنو ته مخه کړه، موږ که هرڅومره چغې ووهلې چې عادلانه ټاکنو ته زمینه برابره نه ده، لومړی ســوله او بیا ټاکنې غوره کړه، تر هغه چې ســوله راځي ته غیر له هغې هم ولســمشــر یې او که بیا هم، ټاکنې ســل په ســلو کې حتمي او ضروري ګڼل کېږي، نو بیا داسې تیاری ورته ونیسه چې لږ تر لږه اویا سلنه رایې وګټې، چې هېڅوک در سره بیا په حاکمیت کې د شراکت جرات و نه کړي. په دې برخه کې مو مشخصه طرحه هم ورکړه، خو دوی د دې پر ځای چې مننه وکړي عصبانیت یې نور هم زیات شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دا دی یو ځل بیا دی او ملت ټول په یو رنځوونکي حالت کې دي. بیا بېلابېل مجبوریتونه پلمه کېږي، د ګډوله حکومت او ان تر هغه هم خطرناکه تجربه تکرارېږي، عجیبه تصادف دی، ډاکتر نجیب به هم مسعود او دوستم ته همغه خلک د جرګې لپاره لېږل چې ده او ټول هېواد ته یې کنده ایستله؛ محتاط او جنرال عظیمي به یې ورلېږل، د کرزي صیب مذاکراتي ټیمونه به هم د احمدضیا مسعود او فهیم له خوا غوره کېدل، اوس نو د غني په استازۍ هم سرور دانش او امرالله صالح د غني د پلویانو، پښتنو او ټولو افغانانو په استازۍ د عبدالله له ټیم سره د واک د وېش پر سر چنې وهي!؟ مانا دا چې امرالله صالح د عبدالله او سروردانش د خلیلي سرسخت مخالفین دي!؟ ځینې سیاسي احمقان لا اوس هم په دې تلقین خپل زړه ګرموي. که همدا چنې په همدې ډول رواني وې، نو پنځوس سلنه خو د عبدالله د ټیم برخه شوه، شل په سلو کې د امرالله صالح، شل سلنه د دانش او لس سلنه هم د غضنفر او نورو نازولو، نو غني او پښتنو ته په کې څه پاتې شول چې بیا هم دا لوی او مظلوم قوم ورته د یوه ډاډ او ارمان په سترګه وګوري؟ سربېره پر پورته امتیازاتو به ډاکتر عبدالله د سولې یا پوخلاینې شورا مشري هم اخلي، پرېکړې به یې هم الزامي وي، نو دا خو یو څرګند حقیقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نه عبدالله او نه امرالله له طالبانو سره سوله غواړي، دوی وايي چې طالبانو سره سوله د دوی ((د جهاد او مقاومت د ارزښتونو مخالف کار دی))، نو جګړه به دوام پيدا کوي، پښتانه به په حکومت کې د فوق العاده محروميت له کبله په جبري ډول د طالبانو د ملاتړ لمنه نيسي، امريکايان به د روسانو په شان له جګړې ستړي کيږي، طالبان به لوی ښارونه او بيا کابل نيسي، يو ځل بيا به د شلو کلونو په بهير کې دا ټول رامنځته شوي پرمختګونه له خاورو سره برابريږي، افغانستان به بيا د اوږدې کورنۍ او نيابتي جګړې غيږې ته لويږي، نو مخکې تر دې چې هېواد بيا دغسې يو حالت ته لاړ شي ښه به وي، چې جمهور رييس غني ټينګ مقاومت وکړي؛ عبدالله او د هغه متزلزل ټيم ته دې په حکومت کې يوه سلنه ونډه هم نه ورکوي، دوی هېڅ هم نه شي کولای دا هسې بازاري غوروپش دی، نور هېڅ هم نه شته. زما په ګډون ګڼ شمېر ټول هېواد پال او ملتپال افغانان غني ته ډاډ ورکوي چې که دوی د ځپېړې ګوزار کوي ،د ځپېړې پرې کوو، که مظاهره يې کوله، مظاهره کوو، که منطق يې ويلې په منطق يې ځواب وايو، هر زور ته يې په ورته زور ځواب وايو. خو ته يو داسې مشارکتي حکومت جوړ کړه چې د استخدام اصل يې لياقت وي، د هېواد له هرې سيمې او هر قوم څخه د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمیت په تناسب استازولي تضمین کړه، نه د تنظیمونو په خوښه مشارکتي حکومت! که بیا هم درباندې ډېر فشار وي، نو نور خو دې عمر خوړلی دی؛ څه شی پاتې نه دي، ته خپله هم وایې چې ان د بلې ښځې توان هم نه لرې، نو راځه ځان پرې شهید کړه چې هم دې هغه دنیا خوندي شي، هم دې ګناهونه تویې شي او هم دې په تاریخ کې نوم په زرینو کرښو ولیکل شي، په دې عمر کې شهادت هم عجیب کیف لري. د خدای په خاطر ددې مظلوم ملت برخلیک بیا د لنډغرو منګولو ته مه سپاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې مياشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه داســـې افغانســـتان غواړم، چې نه پهکې جنګ وي، نه پهکې عداوت، نه پهکې فقر وي نه پهکې غربت، نه پهکې بدمرغي وي نه پهکې جهالت، نه پهکې رزالت وي نه پهکې شـــيطانت، نه په

کې ظالم وي نه پهکې مظلوم، نه پهکې تعصـــب وي او نه هم د تعصـــب په نوم د چا توهين، نه پهکې کينه وي نه پهکې قهر او غوصـه، نه پهکې له منبره د تکفير اوازې پورتهکېږي او نه د ښـار

(c) ketabton.com: The Digital Library

له واټونو د منکراتو انګازې. ملا له ښوونکي سره پوخلا وي او طالب له زده کوونکي سره، مسجد د دین د تبلیغ روزنځی وي او هوجره د کلتور، خان خپله خاني کوي او ملا خپله ملايي، ښار د کلي مخالف نه وي او کلی د ښار. هر افغان له بل افغان سره بشپړ برابر حقوق ولري، د قوم، ژبې، مذهب، جنس او سمت توپیر حرام وي، د ګومارنې معیار یوازې او یوازې سړیتوب او لیاقت وي. غرونه مې ببرته په شنو ونو پوښلي وي او سیندونه مې د تل لپاره له اوبو ډک وي، نه مې چا ته لاس ورغځېږي او نه رانه مظلوم بېنوا لاړ شي، حیوانات او مرغان مې په خپل وطن کې

له انسانانو څخه و نه ډار شي؛ ټول خوښ او خوشاله وي او څاروي مې په شنو ورشوګانو کې سوکاله، د دایمي ثبات لپاره مې ولس د خپلو طبیعي حدودو او سرحدونو خاوند وي؛ امو مې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباسـینه سـره وصـل وي، یو دنګ ډبرین دېوال مې له خپل وطنه راتاو وي، نه پر چا تېری وکړم او نه څوک تېري ته پرېږدم، دین مې د پرمختګ خنډ نه شـــي او دنیا مې د دین د تقدس مخالفه؛ دواړه ســـره غاړه غړې وي، وروڼه او خویندې مې ســـره برابر حقوق ولري؛ پر یو مهال ډوډۍ وخوري او ښځینه د نارینه وو د لاس پاتې شونو ته کېنني، سیاستوال او ولس مې دواړه د سواد له نعمتـه برخمن وي، پوځ مې پر خپلو متو ډاډمن وي، د هېواد د

بشـــپړ امنیت د خوندیتابه او په نړۍ کې د مظلومانو د ډاډ جوګه وي، پر ټول هېواد مې د قـانون د واکمنۍ لمن خوره وي، ملي کرنســۍ مې په نړۍ کې د ارزښـــت وړ او د چارواکو خبره مې له وزن څخه برخمنه وي، درې رنګه ملي بیرغ مې مو په هېواد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ کې رپانده او ملي هویت مو ځلانده وي، لنډه دا چې هېوادوال مو دومره سوکاله وي چې د نړۍ په هر کوټ کې، چې کوم ملا وعظ کوي او خپل ذهن کې د جنت ذهني انځورنه کوي، نو زما افغانستان دې ورته د عیني انځور په توګه د مثال په ډول ور یادوي .

زه دې په ټول وطن کې یوه کوډله و نه لرم، یو ملنګ دې یم، زه

به د وطن پر هر کلي او بانډو ګرځم، سندرغاړی به را سره وي، پر خبرو او سندرو به بندیز نه وي، شاعر او هنرمند ته به په سپکه سترګه نه کتل کېږي، زه به ورته د سوي بلبل په شان شعرونه لیکم، هنرمند به ترې سندرې جوړوي، د و طن پر ګوټ ګوټ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځو، سـندرې به وېشـو، خبرې به وېشـو، مینې او شـکرې به وېشو .

د خیالو همدا لړۍ مې ځان سره زمزمه کوله، چې یو دم یوه درنه چاودنه وشـوه، له درانه خوبه را ویښ شـوم، په خپلو خولو کې خیشت پیشت وم، پر ځان مې کلمه تېره کړه، یو ځل بیا په خیال کې ډوب شوم او دا لنډۍ را په یاد شوه:

په تصور مې ځان باچا کړ

چې سر مې پورته کړ ملنګ د دنیا ومه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا هېواد کې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سـړی دومره ودردېږي، چې مجبور شـي قلم ته پناه يوسـي، په لغمان کې د ملي اردو د سـرتېرو قرباني د ټول هېواد لپاره يوه غميزه ده، دا تراژيدي د نظام او هېواد د بقا لپاره د خطر يو زنګ هم دی، که چېرې سر له همدا اوسه پرې ژور فکر و نه شي، نو هېواد به د ګړنګ غاړې ته نږدې کړي. اصلي خبره دا ده چې په افغانسـتان کې د جګړې لپاره د چا له خوا کومه تيوري او سـتراتيژي جوړه شـوې وه، هغه يو ځل پلې شـوه او دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی اوس یو ځل بیا یې د تطبیق احتمال شـــته. د پاکســـتان د استخباراتو مسول (جنرال اختر) به جنرال ضیالحق ته ویل چې افغانستان کې د جګړې لپاره مور ته تر ټولو ښه جنګ ګوریلایي یا چریکي جنګ دی. دې سره کلي او ښارونه لاس په لاس کېږي، څو ځله دا کار تکرارېږي او دې ســره دومره ورانی رامنځته کېږي چې که بیا هر څوک پر افغانستان حکومت وکړي، د خپل هېواد د ابادۍ وس به و نه لري او کابل کې به د تل لپاره یو کمزوری حکومت وي. جنرال اختر عبدالرحمن به ویل چې

کابل باید وسوزي چې لاهور یا پاکستان په امن کې پاتې شي. د جنرال ضیا او حنرال اختر ارمان د هغوی تر مرګ وروسته کابل ته د مختلفو جهادي ډلو په راتګ سره پوره شو. دا چې ټولو جهادي ډلو غوښتل که نه چې دا کار وشي، خو فورمل داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ شـــوی و چې همداســـې کېدل. طالبان اوس هم د هماغې قاعدې په مســـیر کې روان دي، چې پروني مجاهدین واقع وو؛ شـــعارونـه، عملونـه، رېږې، لونګۍ، پکولونـه او جغرافیـایي موقعیتونه او د جنګ انګېزې یې ټولې ســره ورته دي. په دې بله خوا کې هم ښخي ورتـه موقعیتونـه دي؛ د شـــورویـانو ځـای امریکایانو او د ډاکتر نجیب احمدزي د حکومت ځای د ډاکتر اشـــرف غني احمـدزي حکومـت نیولی دی. د ډاکتر نجیـب حکومت هم یو بشـپړ متضـاد ایتلافي حکومت و؛ خلک، پرچم، ستم او نورو چپي عناصرو په کې ونډه لرله او د غني په حکومت کې هم، جمعیت، ســـتم، غربپلوي او نورې متضـــادې ډلې پوره ونډه لري، د ډاکتر نجیب پر ضـــد هم همغو ډلو کودتا وکړه چې ده ډېر نازولي وو او د غني پر حکومت هم؛ کله چې امریکایان و وځي د دې ډول کودتا اټکل کېدلی شـي، ډاکتر نجیب هم د ټولو قواوو اعلی سر قومندان و، خو د پرچم ډلې او دوستم ملېشو له هوایي ډګره ښېرته را وګرځاوه، ډاکتر غني هم اوس د وســـلوالو قواوو اعلی ســـر قومنـدان دی، خو چې کلـه هم دی وغواړي د ډاکتر نجیب په شـــان هڅه وکړي د خپلو مرســـتیالانو او نورو نازولو له خوا به را وګرځول شي. دلته تاریخ کټ مټ تکرارېږي، خو څوک ترې عبرت نه اخلي.ډاکتر نجیب د ملي روغې جوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهیر پیل کړ، خو د سولې بهیر تر نظامي تحولاتو شاته پاتې شو، نو ځکه خو کودتا ته لاره اواره شوه. نو اوس باید ډاکتر غني تېر

تاریخ او اوسنیو حالاتو ته ډېر متوجه شي، په هر ډول چې وي له وخت څخه سمه ګټه واخلي او ژر تر ژره طالبانو سره سوله وکړي، دلته شعارونه هسې هم د خلکو د وخت ضایع کول دي؛ هېڅوک خپل شعار ته ژمن نه دی، هغوی چې د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی شعار یې ورکاوه، خلک یې تباه کړل، چې د کمونیزم شـــعار یې ورکـاوه، هغوی کمونیزم د نـابودی تر کنـدې پورې وشــرماوه او بیا وروســته چې د دین پتنګان راغلل، اســلام ته یې

دومره ضـــربه وکړه چې په صـــلیبي جګړو کې هم مســـلمـانـان دومره نـه وو متضــرر شــوي او کله چې د دې وارد شـوې دیموکراسـۍ غربپلوي تکنوکراتان راغلل، نـو دوی د غـلا، فســـاد، ګډوډۍ، بې تفاوتۍ او لوټ او تـالان یو نړیوال ریکـارډ ټینګ کړ، اوس یو ځل بیا د دین د پتنګانو وار دی : طالبان چې د دین کوم تعبیر او تفسیر وړاندې کوي، دې سره د سیمې او نړۍ ډېر جید عالمان توافق نه لري، خو څرنګه چې دوی د ټوپک په ژبه خبرې کوي، بحث ور سره کومه نتیجه نه ورکوي، نو کله چې عیني واقعیتونه دغســـې وي، هلته د مذهبي دلایلو په مقابل کې ســـاینســـي منطق ویل د ژوند د اختتام او تکفیر په بیه تمامېږي. دلته اوس د ملامت او سـلامت تر تثبیت وړاندې موږ ته دا په کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده چې هېواد ته سوله راولو، سوله چې راولو، نو دلایل ورته نه تراشو او وخت نه ضایع کوو، غازي امان الله خان تر وخت وړاندې خپل ریفورمونه پیل کړل، نو له سقاوي اړو دوړ سره مخ او حکومت یې سقوط شو، د هغه د حکومت په ړنګېدو سره ټول هېواد زیان ولید، ان تر ننه هم ټول هېوادوال له همغې غمیزې کړېږي، ډاکتر نجیب تر وخت شاته پاتې شو، هم دی

قرباني شو، هم نظام او هم زموږ دوه سوه کلن پوځ متلاشي شو، اوس که موږ د هغه وخت سقاوي او جهادي عناصر هر څومره پړه وګڼو، بیا هم هېواد ته رسېدلی زیان نه شو جبرانولای. اوس باید غني د خپل انفرادي تفکر او د ارګ د غوړه مال چاپېریال له دایرې څخه را ووځي، ژر تر ژره طالبانو سره خبرو اترو ته حاضر شي، وخت له لاسه ور نه کړي، که طالبان د لغمان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الیشنګ ولسوالۍ په شان څو نور بریدونه وکړي او یا هم کوم ولایت ونیسي، بیا به د هغوی تقاضا ډېره پورته شي او د سولې بهیر به شاته پاتې شي، په دې تمه مه کېنه چې زه به درې څلور کاله د سولې بهیر په دې او هغه پلمه وځنډوم. بیا به په پای کې ووایم چې راځه اوس نو سوله کوم، تر هغه وخته خو په زرګونو سرتېري له لاسه ورکوو، ایا د دې افغانانو ژوند د همدې لپاره دی چې ستا او د عبدالله د ګډوله حکومت ساتنه وکړي؟ افغان ولس حکومت او نظام غواړي، نه غني او عبدالله، دلته نظام د یو څو تنو افرادو له خوا یرغمل شوی. د ولسواکۍ او نظام پر مفاهیو خو ټول زړه کې پوهېږو چې چاته څومره ارزښت لري؟ یو ځل بیا یادونه کوم چې طالبان، نورې جهادي ډلې او ګوریلایي ګروپونه د منظمو لښکرو په مقابل کې د سرطان ناروغي ده، د دې ناروغۍ یوازنی درمل دا دی چې په ډېر مهارت او تکتیک یې د سولې دایرې ته داخل کړې، د امریکا پر نیت هم باید پوره شک ولرې، لکه څنګه چې روسانو په وروستیو کې د ډاکتر نجیب پر وړاندې کودتا او سازشونه وکړل، دغسې امریکایانو کې هم شک نه شته چې له شمال ټلوالې، طالبانو او پاکستان سره ستا پر ضد معامله وکړي، که طالبان د جهادي ډلو په څېر د کودتا او یا هم د زور له لارې کابل ته را ننوتل، نو د ملي پوځ او نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګډون ټولې لاسته راوړنې او شتمنۍ به له منځه لاړې شي، دې کار کې به د جهادي ډلو په څېر طالب هم ګټه ونه کړي؛ طالبانو ته به یوه تاریخي مختوري او وران وطن پاتې شـــي، د پاکســـتان (ای، ایس، ای) به یو ځل بیا نړۍ ته ټېر ووهي چې وګورئ دا خو مونږ وو چې لومړۍ مو د روس امپراتورۍ او بیـا مو دا دی د امریکا امپراتورۍ ته ماته ور کړه، طالبان که هر څومره د جهادي ډلو په څېر و وایي چې دا توره خو مونږ کړې، نو هغوی به ورتـه ووایي چې تاسـې خو د جګړې د سـون توکي وئ، تاسـې کې که چېرته عقل وای د دین په نامه به مو خپل وطن نه وراناوه. هغه وخت که مونږ هر څومره ارمان وکړو، لاسـونه ومروړو، څه به تر لاســـه نه کړو، نو راځئ چې له هرې ممکنې لارې وي، د تېرې جهادي تجربې د بیا تکرار مخه ونیسو.د نظام بقا او سـولې ته تر ټولو لومړیتوب ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتون اقلیت! لپاره یو معاونیت!

(د مظلوم او محکوم اقلیت لپاره د عدالت غوښتنې غږ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

شف شف به سره نه کوو، سم شفتالو به وایو، څومره چې پښتون د یو قوم په توګه په افغانستان کې ځپل شــوی، بل هېڅ قوم او اتنیکي ټبر دومره نه دی ځپل شــوی، دې کار کې که د یو دریو

اقلیتونو سـپین سـترګو مشـرانو او سـیاسـتوالو خپل رول لوبولی دی، د پښتنو په نامه راغلي مشران او سیاستوال هم ورسره پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډوال دي. د همدغو دوه رګه او درې رګه پښـــتنو په وجه اکثريت پښـــتانه له عملي پلوه د يو واړه اقليت کچې ته را ټيټ شوي دي، هغه ارګ چې د پښتنو د واکمنۍ په نوم نومول شوی، نه پخوا او نه هم اوس په کې د پښتو څرک ليدل کېږي. که کرزی صيب پښتون نه وای، نو په دې مديريت به يې په خيال کې هم دا څوکۍ نه وه ليدلې، که اشـرف غني هم ذاتاً پښـتون نه وای، نو په دې ټولنيزو اخلاقو به يې دا پاچاهي په خوب کې هم نه وه ليدلې، خو کله چې به دې کرزي صــــيب ته وويل؛ دې قوم او ژبې ته د هغوی له خپل استحقاق سره سمه توجه وکړه، نو درباري غوړه مالانو به يې يو دم در باندې را ودانګل؛ او رييس صــــيب خو د ټول افغانســتان ولســمشــر دی، يوازې د پښــتنو خو نه دی، په ((ټول)) کې نور ټول راتلل، خو يوازې پښــــتون په کې نه راته، د اشـــرف المخلوقات ډاکتر صــــيب غني په پاچاهۍ کې هم خبره همدا ډول ده، دی د ټولو دی، خو يوازې د ټاکنو پر مهال بيا د پښـتنو هم شـي. د ده په دربار کې هم پښـتو د تبرک لپاره نه پيدا کېږي، دی د درباريانو په اصـطلاح يو ملي او نړيوال شـخصـيت دی چې د قوم او قبيلې په دايره کې بايد راګير نه شي او نه دومره وړوکی دی چې پر دې مســـايلو خپل وخت ولګوي!! ځکه خو پښتون د يو واړه اقليت کچې ته راټيټ شوی دی، نو څرنګه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس غني پر ځینو اقلیتونو ډېر مهربانـه دی، نو موږ پښتـــون اقلیت! هم غواړو چې د ده له لورېینې برخمن شـــو؛ پښتـــون اقلیت! ته دې هم یو معاونیت منظور کړي، دی خو غیر له دې نه هم پښتـــتنو ته وخت نه لري، نو ښــــه ده چې همغه مرستیال یې د پښتنو ورځني مشکلات او غوښتنې واوري، خو یو شی باید په کې ضروري وي چې پښتو یې سمه زده وي؛ لیکل او لوستل پرې وکړای شي، دوه رګه او درې رګه نه وي او داسې هم و نه شـي چې مصـلحتیان او مضـر احتیاط کاري داسې پلمه وکړي؛ د دې په خاطر چې ملي وحدت! تامین شـي، دې پوسـت ته به یو دري ژبی وړور راولو چې بیا د هغوی په زړه کې څه و نه ګرځي او ملي وحدت هم تضـــمین شـــي!!، نو بیا به هغه ته هم ترجمان نیســـو. نو ټولو پښتـــنو: پکتیاوالو، ختیځوالو، د لوی کندهار شـمله ورو، کوچیانو د شـمال پښتـــنو او د هېواد د نورو سیمو مخورو! که غواړئ چې په ارګ کې مو استازولي وشي، نو د ځان لپاره یو معاونیت تثبیت کړئ او داسې یو ژبور سړی ورته غوره کړئ، لکه د تاجکو ورونولپاره چې امرالله صالح او د هزاره وو ورونو لپاره چې سرور دانش دی، د دې لپاره چې چاته ناوړه تبســـم پیدا نه شـــي، زه په حکومت کې د هیڅ ډول منصـــب غوښـــتونکی نه یم، خو د پښتـــنو په ګډون د هر افغان د حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښـتونکی او پالونکی یم، نو راځئ چې د پښـتون د تش په نامه حاکمیت تر چتر لاندې د خپل واقعي محکومیت او مظلومت غږ پورته کړو، د همدې یوې مرسـتیالۍ له لارې د نورو حقونو د تر لاسه کولو لپاره زمینه برابره کړو، نو که د عدالت غوښتنې له دې غږ سـره همغږي یاسـت، راځئ چې پر غني مفکر صـیب ولسـي فشار راوړو او خپل حق ترې تر لاسه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسقامت او غیرت سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱٤)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د غم بـار ډېر درونـد وي، ډېرې ځواکمنې ملاوې مـاتوي،ډېرې قوې متې اوبه کوي او هغه هم داســـې غم چې یوه کورنۍ په کې ټوله لولپه شي. د ښـېوې پېښـه کې په لسګونو هېوادوال شـهیدان

شــول او لســکونه نور ټپیان، خو د حاجي صــیب نوراغا ملکزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ په کې ډېره وکړېدله. پوره شـــل کاله کېږي چې حاجي صـیب نوراغا ملګزی مې ملګری دی، په ډېرو سـختو مبازرو او تاوجنو شـــېبو کې يې لاس راکړی، د څرګند ملي دريځ خاوند دی، کله چې د هغه پر کورنۍ او نورو هېوادوالو د غم او وير دا ټکه را پرېوته، نو ډېر خواشينی شوم، حاجي صيب ته مې تليفون و نه کړ، ما ويل چې هغه به وايي پر تا چې به کله هم د غم عادي څپه راغله، ما به ځان در ورساوه، خو اوس چې پر ماکوم ناورين راغلی، دوســـتـان د انتحـاري او کرونـا لـه وېرې يوازې پـه

تليفون زما احوال اخلي. ســـهار وختي مې له کابله حرکت وکړ، جلال اباد ته لاړم، د حاجي صـيب هوجره له فاتحه ګرو ډکه وه، د غم فضـــا خوره وه، څو شـــېبې له فاتحه ګرو جلا ور ســـره کېنانستم، هغه درد چې يو پلار يې د خپل شهيد زوی او ټيي زامنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب له خولې راباســـي، قلم یې له انځورنې عاجز دی، حاجي صـــیب ویلې ما خو د دې لپاره وکالت کاوه چې د خپلو مظلومو خلکو غږ حکومت ته ورسوم، مظلوم له ظالمه وژغورم، زه اوس خپله دومره مظلوم شوم چې د خپلو اولادونو د شهادت پوښتنه نه شـم کولای؟ یا خدایه زه چا نه پوښـتنه وکړم؟ د حاجي صـیب ساندې دومره دردونکې وې چې سړي ته یې د هېڅ ډول تسلي ورکولو مجال نه ورکاوه. لږ یې چې درد غلی شو، ما ته یې وویل چې یون صـــیب یوازې مې د خپلو اولادونو ویر نه دی، زه خپلو

هغو ګاردانو ته لا ډېر غمحن یم چې ما ســـره به زما تر شـــا ولاړ وو، هر لمانځه کې به مې دعا ورته کوله چې یا ربه که پر ما څه کېږي، خو چې دوی ته زیان و نه رسېږي، د دوی اولادونه به څه کړي؟هغو ته ډېر خفه یم، د ښـــبوې ټول ولس ته ډېر خفه یم، ما خو د هغوی د ساتنې او پالنې لپاره هغوی سره ژمنه کړې وه، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وکړم؟ ټول ولس مې تباه شــو! حاجي صــيب د دې خونړۍ پېښې د پېچلتيا او څرنګوالي په باب هم دردونکې خبرې وکړې، خو هره خبره کې به يې همدا ويل چې زه يوازې نه يم تباه، ټول ولس مې تباه شــو. کله چې ډله ييزې فاتحې ته راغلو، له ټولو

خلکو يې د هغوی د غمرازۍ له امله مننه وکړه، ان تر انګړه بهر مېلمنو ســره ووت، د حاجي صــيب ملکزي غږ د پخوا په شــان لوړ و، خو غږ کې يې د پخوانۍ جـذبې پر ځـای يو دردوونکی ســوز ښــکارېده، اخوا دېخوا يې کتل، لکه چې څه شــی يې ورک کړي وي، لکه خپل ســاتونکي يې چې تر شــا نه وي، لکه خپل ګران زوی (لالاخان) يې چې ورک کړی وي، د هغه په لټه يې اخوا دېخوا کتل، هو، لالا خان يادوم چې هم يې زوی و، هم يې مټ او بازو او هم يې د مبارزې ملګری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولايتي ماسټرپلانونه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۷) چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې په يو هېواد کې جګړه روانه وي او سياستوال يې هم پر لويو ستونزو او خپلمنځي لانجو اخته وي، پر داسې يو مهال په هېواد کې دسترو پرمختيايي او پراختيايي پروژو تر سره کول عملي نه برېښي، خو دا په دې مانا نه ده چې موږ هر څه ته لاس تر زنې کېنو او هېڅ کار شوني و نه ګڼو. يو له هغه کارونو څخه چې هم مهم دی او هم د حالاتو له ترينګلتيا سره سره عملي برېښي او سياسي هم نه دی، هغه د هر ولايت د پرمختګ لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو جامع ماسټر پلان جوړول دي. ماسټر پلان باید لږ تر لږه د دېرشــوکلونو زمـاني بهیر اړتیـاوې راونغـاړي. د هر ولایـت

سکتوري ریاستونه کولای شي د مرکز په همغږۍ خپل پرمختیایي ماســټرپلان جوړ کړي. په دې ماســټر پلان کې باید د یو ولایت د نفوســو د ودې اټکل، چاپېریال ســـاتنه، د ځنګلونو پراختیا، د ښــوونځیو او تحصــیلي موســســاتو، جامع جوماتو، صــنعتي او تفریحي پارکونو، کرنیزو او حیوانی فارمونو جوړول او نور ټول اړتیا وړ تاسیســات شــامل وي. طبیعي خبره ده چې د دې ډول کارونو د سرته رسـولو لپاره نه اوس امکانات شـته او نه هم دا د یوې ورځې کار دی. کله کله بیا داسې هم پېښ شي چې د یو کار لپاره امکـانـات هم پیدا شـــي، خو چې پلان نه وي هغه کار له امکاناتو سره سره پر خپل ځای پاتې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صـــیب یو وخت د خپلې واکمنۍ په پیل کې عربي متحده اماراتو ته ســـفر وکړ، هغه وخت د نړۍ زیات شـــمېر هېوادونه

افغانســتان ســره مرســتې نه ډېر لېواله وو، د اماراتو شـیخ، کرزي صـــیب ته وویل، ووایه څه خدمت درته وکړم؟ راکړه هر ډول پروفوزل چې لرې درته منظور یې کړم، خو افغاني هیات ســـره هیڅ ډول لیکلی پلان او پروفوزل نه و، چې د اماراتو شیخ ته یې وړاندې کړی وای. دوی ورته وویل بل ځل. هغه بل ځل بیا لاړ پر خپله مخه. هدف دا دی چې کله کله دغســـې وړیا او طلایي مرستې هم تر لاسه کېدلای شي، خو که دلته پلان وای او د ملک لومړۍ درجه چارواکي هر هېواد ته له پلان او پروفوزل ســـره تللای، نو هېواد ته راغلی طلایي فرصت به مو له لاسه نه ورکاوه. هغه کومې بې دریغه مرســـتې چې دلته راغلې، هغه هم د یو منظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان د نشـــتوالي له امله پنځه ســـلنه هم پر خپل ځای و نه لګېدلې.کله چې نړیوالې مرستې دلته را ماتې شوې، نو هر ولایت او ولســـوالۍ کې په بیړه کارونه پیل شـــول، ســـړکونه او ودانۍ

جوړې شوې، ځینې ودانۍ د ښاري پلان د نشتوالي او یا هم له هغه ســره د ټکر له امله دوه درې ځله جوړې، بیا ویجاړې او بیا و رغول شوې، اکثره سړکونه د پلان مطابق جوړ نه شول، ځینې یې ډېر لنډ او تنګ جوړ شـــول. خلکو یې تر څنګ کورونه او مارکېټونه جوړ کړل، اوس چې غواړې سړکونه لوی او پراخ کړې، مجبور یې شـاوخوا ټولې ودانې یې ونړوې، چې دا خپله یوه لویه ستونزه او مالي زیان دی. ښارونو منظم انکشـاف ونه کړ، اکثره واړه ښـــارګوټي په خپل ســـر او په نامنظم ډول جوړ شـــول، د کورونو تقاضـا پورته شـوه، ځکمې خپل قیمت لوړ کړ، دې کار د ځمکې مافیا او زورواکان دې ته وهڅول چې د ځمکو پر غصب لاس پورې کړي؛ لږ تر لږه (څلور نیم ملیونـه جریبـه) دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه غصب شوه، نا منظم ښارګوټي په کې جوړ شول او خپل سرې ابادۍ په کې وشوې، د ټولې غصب شوې ځمکې مجموعي قېمت تر (اتیا ملیاردو ډالرو) اوړي، اوس نو که دولت دا ځمکه بېرته راګرځوي، هم سخت او ناشوني کار بریښي، هم له زورواکو سره مخامخېږي او هم د سرپناه له خاوندانو سره، که دولت بېرته دا ځمکه خپل اصلي حالت ته ګرځوي، نو لږ تر لږه

همدومره لګښت به زغمي چې پورته مو یادونه وکړه. خو که دولت له پخوا څخه دې ځمکو ته ماستر پلان درلودلای، نو هم به یې (اتیا ملیارده ډالر) تر لاسه کړي وو، هم به یې (اتلس ملیونه) افغانان د کور خاوندان کړي وو او هم به هېواد اوس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظمو ښارګوټو څښتن وای. اوس د دې لپاره چې پر پاتې دولتي ځمکو دا تېره ترخه تجربه تکرار نه شـــي، نو په‌کار ده چې ژر تر ژره (د یو کال په بهیر کې) هر ولایت خپل ولایتي ماســـټر پلان جوړ کړي، ځینو ولایتونو لا وار دمخه خپل دا ډول پلان تر یوه حده جوړ کړی هم دی، خو نور هم باید پراخه شـــي. پر دې هم ټول پوهېږو چې د ماسټرپلان پلي کول د یوې ورځې کار نه دی؛ ګام پر ګام به تطبیقېږي، خو د هغه د هندسي شکل د تثبیت لپاره د یو ولایت خپل امکانات هم تر یو حده بســـنه‌کوي او کنه له

مرکزي بودجې څخه هم مرسته غوښتلای شي، د ساري په توګه په یو ولایت‌کې د (٤٠) متره، (٣٠) متره او یا هم (٢٠) متره په ســـور یو ســـړک په پلان‌کې دی، د ولایت اړوند چارواکي کولای شي، د یو لښتي او یا نورو نښو په واسطه د سړک حریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم کړي، شا وخوا ته يې نيالګي هم کېنوي، په داسې يو حالت کې تر ډېره حده څوک د دې جرات نه کوي چې د سړک حريم ته داخل شي، هلته غصب وکړي او يا ابادي وکړي، همدا ورته عمليه د ماسټرپلان پر نورو ساحو هم د تطبيق وړ ده. په دې ډول مخکې تر دې چې موږ د ماسټر پلان د تطبيق مرحلې ته ورسېږو، لومړی بايد د تثبيت پړاو بشپړ کړو. نوی ماسټرپلان بايد نه يوازې داچې نوې ساحې تر خپل پوښښ لاندې راولي، بلکې ټولو زړو ودانيو او نامنظمو ښارګوټو ته هم د سمون لاره پيدا کړي او ټول د دې نوي ماسټر پلان برخه کړي، که د هر ولايت لپاره يو ښه ماسټرپلان ولرو، خدای ج مهربان دی، يو وخت به راته امکانات هم برابر شي او ګران افغانستان به د راتلونکو دريو لسيزو په بهير کې د پرمختګ او سوکالۍ لوړو پوړيو ته ورسېږي. د همداسې يوې ورځې په ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ یو بل شرم هم ثبت کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـیاســتوال خپل مجبوریتونه او تکلیفونه لري، ځینې یې یوازې حال ته ګوري، لـه مـاضــي څخه عبرت نـه اخلي او راتلونکي تاریخي قضــاوت ته یې هم پام نه وي. د تاریخ قضــاوت ډېر بې رحمه دی، هلته پر نتیجو بحث کېږي، نه د چا پر ورځنیو نفسـي غوښتنو او محبوریتونو. ځواکمن او مدبر سیاستوال هماغه دی، چې دمجبوریتونو پر وړاندې مقاومت وکړي.

کرزي صــیب د خپلې واکمنۍ په بهیر کې د ګڼو تېروتنو تر څنګ یوه تاریخي تېروتنه دا وکړه چې د لنډغرو ملېشـــو د یوې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان ته يې د ((مارشـــالۍ)) رتبه ډالۍ کړه. له دې رتبې څخه د نظار شـورا د دې مشـر هدف دا و چې له (مارشـال شـاه ولي خان) سـره ځان په تله کې واچوي او په دې ډول د بچه سـقاو د ماتې غچ تداعي کړي. د هغې رتبې له نامه څخه فهیم خان هره میاشـت د((۱٤۰۰) سـرتېرو امتیازات اخیسـتل، د خپل ژوند تر

پایه یې دومره لوټ او تالان وکړ، چې تاریخ کې یې ســـاری نه و لیدل شـوی. کله چې فهیم خان مړ شـو، په مړینه یې هم غصـب وکړ، کرزي صـیب وویل چې دلته په کابل کې یې د (بادام با غ) د غونډۍ پر سـر ښـخ کړئ ځکه چې دی خو د ټول افغانســتان مارشـــال (!؟) و .ما د یو افغان په توګه د محمد قســـیم فهیم د ناقانونه مارشالۍ پر وړاندې پر خپل وخت خپل غبرګون ښودلی؛ (مارشال په کابل او کابل په مارشال پلان کې)، (مارشال او بیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

المال) او ځينې نورې ليکنې مې هماغه مهال خپرې کړي دي، خو له ښــاغلي غني شخه مو دا هيله نه وه چې دی دې هم د کرزي صــيب پر پل، پل کېږدي او يا دې ان تر هغه هم وړاندې لاړ شي !

ښاغلي غني سره به په سړه سينه منطقي بحث وکړو؛ د کوم علت

له مخې د عبدالرشــيد دوســتم د خپل لومړي مرســتيال په توګه مياشــتې او کلونه خپل دفتر ته پرېښــود؟ کومه ګناه او خطاه يې وه؟ ايا هغه جرم تزکيه شــو؟ محکمې برات ورکړ؟ له دې پرته ايا دوستم د دې رتبې لپاره ټول شرايط پوره کړي دي؟ لوړې پوځي زده کړې او ارکانحربي لري؟ ايا اوس هم په ترتيب ســره له بريدمن شخه تر همدې مارشــالۍ پورې د ټولو پوځي پوړيو يا رتبو يوازې نومونه اخيستلای شي؟ ايا بشري جرمونه يې نه دي کړي؟ په زرګونو افغانان يې نه دي وژلي؟ د کابل په ورانۍ او د هېواد د نورو سيمو په ويجاړۍ کې يې لاس نه درلود؟ ايا ته خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور ســـره په تکلیف نه وې؟ کله چې دې تر اوســـه ملي پوځ د پوخوالي بشپړې پوړۍ ته نه وي رسېدلی، مخالفین دې د ارګ په شل مترئ کي درته ګواښ پېښولای شي، نو په داسې يو ترينګلي امنيتي حالت کي چا ته د مارشـــالۍ رتبې ورکړه څه مانا؟ د مارشـالۍ رتبه خو هغه چا ته ورکول کېږي چې خپل هېواد کې يې داخلي بغاوتونه ارام کړي وي، بشپړ امنيت يې ټينګ کړی وي او په ځو نورو هېوادونو کې يې هم عســـکر پراته وي او دی له دې ځايه خپلو عسکرو ته د امر او نهې قومنده ورکوي، خو نه داسې شخص چې په خپله وخت پر وخت د بغاوت سبب شوی وي او ملک يې له کورنۍ جګړې او تاو تريخوالي سره مخ کړی وي.

ښـاغلی غني! کله چې د شـپې په خپله خونه کې يوازې شـوې، تر خوب وړاندې له خپل ضـمير سره يوه غلې مشوره وکړه، چې دا کار دې سـم کړی که ناسـم؟ پوره باور لرم چې خپل ضـمير ته به خجالته وې، نو کله چې ســـتا خپل ضـــمير داســـې يوه ظالمانه پرېکړه نه مني، نو دا ستر ملت يې ولې ومنی؟

څو ورځې وړاندې دوســـتم ته د همدې مارشـــالۍ رتبې د ورکړې په باب پژواک خبري اژانس يوه دقيقه سروې او نظر پوښتنه کړې وه، (۹۱) ســـلنه خلکو ويلي وو چې دوســـتم ته د دې رتبې له ورکړې سـره مخالف يو. کله چې له طالبانو سـره د سـولې خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطرح کېږي، نو بیا د وخت د ضـــایع کولو په خاطر جرګه جوړه شي، مشـوره وشـي، جهادي او الحادي رهبران را وړاندې شـي، شـورا شــي، سـتراتیژي شي، طرحې مطرح شــي، د پنځو کلونو مسیر او بهیر وڅېړل شي، دوه سوه پلمې جوړې شي او د سولې له خبرو د پندانۍ کیســـه جوړه شـــي، خو کله چې له عبدالله، جمعیت او نورو جګړه مارو ســـره د ټول نظام او بیت المال د وېش معامله کېږي، هغه وخت بیا نه ولس وي، نه یې مشـــوره وي، نه طرحه وي، نه کومه ستراتیژي !؟ ان ټاکنیز شریکبانې دې هم خبر نه وي. عمر او پاچاهي دې تېرېږي، خو تاریخي پېغورونه به پاتې کېږي، د هغه نسل پر حال خواشیني په کار ده چې د خپلو مشـرانو د دې ډول تېروتنو کفاره به ورکوي : کرزی صـیب لاړ، خو د لاس د تېروتنو نښې یې د تاریخ پر دېوال پاتې شـوې. غني صـیب به هم لاړ شـي، خو د تاریخ پر مخ به یې د تېروتنو دا تور داغونه پاتې شـي. تر سـیاسـتوالو را وروسـته لا بل بې ضـمیره مخلوق هغـه دی چې د هغوی هرې تېروتنې او جنـایـت تـه د مصـــلحت پرتوګ ګندي، دوی داســـې ماهرانه بخیې وهي چې اصـــلي واکمن یې هم د خپلې تېروتنې د پټونې لپـاره دومره سپینسترګي نه کوي، دا نو د ټولنې تر ټولو خطرناک مکروب دی چې ولس ته ستونزې پیداکوي او سیاستوالو ته د نورو خیانتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جواز او جرات ورکوي. په دې ډله کې یو شمېر پښتانه کنځلمار فیسبوکیان هم شامل دي؛ هر کله چې مور پر ډاکټر صیب غني د هغه د کارونو د ښه والي په نیت سمونپاله نیوکه کړې، نو دوی د کنځلو خولې خلاصـې کړي دي، د صـالح، دانش، علیپور، قیصاري او نورو سره یې د غني په معامله کې هغوی حق په جانب ګڼلي، فیسبوکي ملاتړ ته یې ور دانګلي او مور ته یې کنځلې کړي دي، اوس به نو یو ځل بیا له عبدالله سـره د ګډوله حکومت د جوړونې او دوسـتم ته د مارشـالۍ رتبې د ورکړې لپاره هم سـپېروني برابروي، دلایل به تراشـي او د دې ناقانونه کارونو مخالفینو او منتقدینو ته به کنځلې حواله کوي، په تاریخ کې باید دا بې ضمیره طبقه هم په تورو کرښو ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۳۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

لـه هغـه ورځې چې هېواد تـه د کرونـا وبـا راغلې، نو د ډېرو هېوادوالو ژوند يې له ستونزو او خطر سـره مخ کړی دی. د دې وبـا د رفعې او دفعې لپـاره هر څـا تر خپلې وســـې کـار کړی، حکومت که څه هم ځينې نيوکې پرې شـــوي، خو بيا هم ځينو چاروآکو تر خپله وســه هلې ځلې کړي دي.مدني ټولنو او رســنيو هم خپل مثبت رول لوبولی دی. خو په دې برخه کې چې کوم کار د زياتې ســتاينې وړ دی، هغه د ملي پانګوالو، خيريه بنســټونو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو انساندوستو افغانانو هغه مرستې دي چې د تېرې یوې دوو میاشـــتو په بهیر کې یې زموږ د هېواد پر لســـګونو زرو بېوزله کورنیو وېشل شوي دي. د مرستندویانو په دې لړ کې د الکوزي شرکت، ګلبهار خیریه بنسټ، د جي پي کمپنۍ او نورو ګڼو خیریه

بنسټونو هغه مرستې د ځانګړې مننې او یادونې وړ دي چې زموږ زرګونو هېوادوالو ته یې د تېرو دوو میاشـــتو په بهیر کې رســـولي دي. په دې مرســـتو کې اکثره خوراکي توکي شـــامل وو. خو زموږ یو بل هېواپال او زړه ســـواند افغان (حاجي صـــدیق الله هوتک) بیا پر یو بل اســـاســـي او ګټور کار لاس پورې کړی دی؛ ده د خپل خیریه بنسټ(د الحاج صدیق الله هوتک خیریه بنسټ) له لارې دکرونا د امحا لپاره عفوني ضد درملو پر پاشلو لاس پورې کړی دی.

دې بنســـټ د عامې روغتیا وزرات پر ودانۍ ســـربېره ګڼو نورو دولتي ودانیو کې هم عفوني ضـــد درمل پاشـــلي او دا لړۍ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار نورو سیمو او نادولتي ودانیو ته هم غځولې ده .نن یې د ژوندون ټلوېزیون ودانۍ، انګړ او شاوخوا سیمې هم دواپاشي کړې. دوی پلان کې لري چې د کابل ښار نورو سیمو کې هم عفوني ضد درمل وپاشي. موږ په داسې حال کې چې د یاد بنسټ

دا کار ستایو، له دوی، د هېواد د روغتیایي بنسټونو له ټولو کارکوونکو، چې د کرونا پر ضد د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ولاړ دي او نورو خیریه بنسټونو څخه مننه کوو او د دې ترڅنګ ورڅخه دا هیله هم کوو، چې دې ډول انساني خدمتونو ته لاپسې ادامه ورکړي او د خپلو بېوزله هېوادوالو د لا زیات خدمت جوګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ په ښکلې او ښېرازه سیمه کې یې دې نړۍ ته سترګې وغړولې. له ماشـوتوبه یې خدای(ج) د خپـل کتـاب مینـه پـه زړه کې ور ټوکولې وه، همـدا مینـه یې د خدای(ج) د کتاب په پانګو کې ومیندله، پسې تعقیب یې کړه؛ کابل دارالعلوم یې ولوسـت، دولتي دندې ته یې مخه کړه، له ماموریته، تر مدیریته، ریاسـته او وزراته ټولې دولتي پوړۍ یې یوه په بلې پسې تر لاسه کړې، مهاجرت ته اړ شو، هلته یې هم خلکو ته د دین اصلي جوهر (د سرېتوب پیغام) و رساوه، ماشې ته یې ګوته ور نه وړه، ټول عمر له کتاب او قلم سـره پاتې شـو، د خلکو د پوهاوي راپوهاوي لپاره یې ((تفهیم القران)) په روانه او بلیغه پښتو وژباړه، ((خورېکیسې)) یې ولیکلې، د اسلام د اقتصادي سستم او اصولو په باب یې اثار ولیکل، د حق د لارې د لارویانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب یې ((حقپالونکي)) ولیکل. او ګڼ شـــمېر نور اثاریې و پنځول. (اویا کاله) یې د یو ســــتر قلموال په توکه د خدای(ج) د دین د مســتقیمې لارې خدمت وکړ، د کینې، بغض، ســمتپالنې او توکمپالنې دېوالونه یې ونړول او د زړه په وینو یې د اســـلام بله ډیوه روښـــانه وســـاتله.هم د قلم خاوند و ، هم د فصـــاحت او

بلاغت، هم د جرګې ســړی و او هم د مرکې، هم د قانون ســړی و، هم د قضـــا، هم قانونپوه و او هم قضـــاوتپوه، هم ژبور و هم زړور.

څو ورځې وړاندې یې ځوان زوی شهید شو، فاتحې ته ورغلم، د اولاد او هغه هم د ځوان زوی د ناڅاپي شهادت زغمل اسانه کار نه دی، غم یې درووند، خو استقامت یې پر ځای و. راته یې وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ټلویزیون کې دې په روژې مبارکې میاشـت کې اسـلامي خپرونې ښـې ډېرې کړې دي، هغه شـپه مې کاته، زړه مې درته دعاوې وکړې. یاد خو به دې وي چې یو وخت مې درته ویلي وو، چې د ملتپالنې برخه دې ډېره درنه ده، د اسـلامپالنې برخې ته دې هم توجه زیاته کړه، چې توازن برابر شي، تا راته وویل چې اندېښـنه مه کوه؛ اسـلام به هم یو وخت موږ ته پاتې وي او دې نورو به نور کارونه شـروع کړي وي، اوس چې دې نشـراتو ته ګورم او په الکترونیکي تذکرو کې د اسـلامیت او افغانیت د کلمو د درج لپاره ستا بې دریغه او زړورې مبارزې ته، نو ما ته هغه ستا خبرې را په یاد شي. رښتیا هم دا نور خو پر نورو لارو سر شول. فاتحه کې د غم فضـا خوره وه، ما نه غوښـتل چې ده سـره خبرې وغځوم ،خو دومره مې ورتـه وویـل چې که یاد دې وي؛ یو ځل مې مخکې هم درته ویلي وو، چې پر ژوند هېڅ اعتبار نه شـته، ستا ټول متفرق اثار (کلیات) باید راټول او چاپ شي، څو موده وړاندې مې قاضـي صـیب (نسـیم کشـاف) ته هم وویل چې د کشـاف صـیب ټول اثار (کلیات) باید راټول شي او دی یې خپله یو ځل له نظره تېر کړي، ژوند ډېر بې باوره شـی دی، نو که بیا خدای مه کړه کشـاف صـیب زموږ په منځ کې نه وي هم، نو دا ټول اثار به یې سـباني نسـل ته خوندي وي، نو که لږ دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت ښه شي، دا ځل به دې کار ته ملا تړو .تر چاپ وروسته به ستاسو د ژوند او دې اثارو په باب ژوندون تلويزيون کې يوه درنه غونډه هم جوړوو. ده وويل کور دې ودان همېشه دې غټو او مهمو کارونو ته پام کړی دی. دې سره ترې مو خدای پاماني واخيسته، خو نن سهار لس بجې خبر شوم چې د حق د لارې دې ستر حقپالونکي قلموال د تل لپاره له دې نيمګړې نړۍ څخه خدای پاماني واخيسته او د حق د لارې د ابدي سفر لمن يې ونيوه، لاره يې روښانه، پر مخه يې ژېړي ګلونه او ځای يې جنت شه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حساب او کتاب یو سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولې میاشــتې له (٦) مې نېټې سره ســمون خوري، نشر شوې ده.

زموږ په ټولنه کې چې کومه نامتو څېره تر خاورو لاندې شــي، نو موږ فکر کوو، چې ټولنه تباه شــوه او هر څه متزلزل او متضــرر شــول، خو پر هغو خلکو مو کم ژړلي، چې پــه ټولنــه کې ډېر مشــهور نه دي، خو ډېر ګټور، موثر او ډېر د حســاب او کتاب خلک دي. نن مو همداســې یوه څېره له لاســه ورکړه. تېمور منګل یادوم، د مرحوم باز محمدخان د مشــهورې کورنۍ یوه ځوانه څېره. تېمور لا د خاپوړو ماشــوم و، چې پلار او تره یې د پیل شوي ناورین لومړني قربانیان شول، دی د خپل مشر ورور؛ حاجي خان محمد باز منګل او نورو ترونو د مینې په سیوري کې را لوی شــو. حاجي خان محمد باز زما د پوهنتون د دورې ټولګیوال او اندیوال دی،(۳۳)کاله کېږي، لکه د یو ورور په شان ور سره کورني اړیکي لرم. د حاجي صیب خان محمد په ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحوم بازمحمد خان د کورنۍ ټولو پتمنو غړو؛ قاسم باز منګل، ډاکتر صیب کریم باز، حاجي صیب عمر، حاجي صیب اکرم، حاجي صیب خان وزیر او نورو هریو په تېرو دېرشو کلونو کې زما د کلتوري او ملي مبارزو دومره ملاتړ کړی او شخصاً یې زما دومره لاسنیوی کړی، چې زه یې د ښېګڼو پور هېڅکله نه شم اداکولای. نږدې لس کاله متواتر مې د اختر لومړی او یا دویمه ورځ غرمه د دوی کورته رسوله، د اختر مبارکي به هم وه او د غرمې بنداړ به هم و. تېمور نو اوس د کور منځنی غړی و، هغه په دردونو کې را ستر شو، خو ورو ورو یې له پلار او نیکه

څخه د ور پاتې خانۍ خویونه خپل کړل، هغه نه یوازې کاروباري مسایل زده کړل، بلکې د پلار او نیکه دسترخوان یې هم غوړېدلی وساته، کله چې به زموږ پیسې په کار شوې، نو تېمور ورور ته به مو وویلې؛ تېموره وروره غم خوره، یوه چاره کوه، ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ویلې ته بې غمه شــه، بیا به په میاشــتو او کلونو د ده حســابونه پاتې وو، څو چې به موږ په خپله ورته مراجعه نه وه کړې، نو ده به له حیا نه غږ نه کاوه. کور ته چې به ورغلو، نو لاس په نامه به ولاړ و، تر هغه پورې به دی ولاړ و، چې ټولو مېلمنو ډوډۍ ته لاس نه و ور وړی، د ټولې کورنۍ په تېره بیا د حاجي صیب خان محمد ښې مټ و، تر روژې وړاندې کور ته ورغلو، ډېر عزت یې زموږ وکړ، تېمور نو دا مهال د ســرېتوب او انســانیت داســې یو پړاو ته رسېدلی و، چې نه یوازې یوه لویه قومي او سیاسي کورنۍ پرې ودانه وه، بلکې په لسګونو نورې کورنۍ هم ور سره ښېرازه وې. ســږ کال چې اختر د کرونا وبا تر اغېز لاندې ډېر مړاوی و، نو د اختر پر لومړۍ ورځ مې چېرتـه د تـګ اراده و نـه کړه، ټولو دوســـتانو تـه مې په ټلېفون مبـارکي ورکړه. د اختر دویمه ورځ ماسپښین دوه نیمې بجې مې حاجي صیب خان محمد ته تلیفون وکړ، نو زړه مې و چې ورته ووایم سږ کال د کرونا له وجې کېدی شــي تاســو کره زموږ اختریز بنډار و نه شــي، نو ځکه مې اوس یوازې همدا تلیفوني مبارکي ومنه، تلیفون درې څلورځله زنګ تېر کړ، وروســته غلی ځواب راغی، ځواب نا اشــنا و، غږ غلی و، ما ویل حاجي صیب خان محمد مې په کار دی، ده وویل زه خپله یم، ما ویل غږ دې ولې، خو ځواب یې سـم را نه کړ، بیا ما و ویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اختر دی ځکه مې درته زنګ وواهه، د اختر کلمې سره نو له اخوا د ژړا او ســلګيو غږ راغی. اختر خو پر موږه غم.. تېمور تېمور په حق، حق .... جمله تکميله نه شوه، خو پوه شوم چې د غم ټکه را پرېوتې، عاجل مې ډرېور را وغوښت، لارې هم بندې وې، د ډاکتر صیب کريم باز کور ته مې ځان و رساوه، هلته د غم خاموشي خپره وه، يو تن وويل چې جنازه يې همدا اوس د ((با غ داود)) ښنګ ته يوړه، چټک هلته لاړو، د جنازې لمونځ تېر شوی و، خو د تدفين مراسم پاتې وو، خلک پر قبر راټول وو، يو ګلاب ځوان په سپين کفن کې را تاو و، ما ته خلکو لاره راکړه، د حاجي عمر او حاجي خان وزير چې پر ما سترګې ولګېدې، نو را غږ يې کړ، يون صـيب راشــه د ورور او ملګري وروســتی ديدن دې وکړه، له مخه يې ورته کفن لرې کړ، يوه ګلاب ځواني په کې پر خوب ويده وه، ســلام مې ورته وکړ، ســلام وروره ســلام، د خبرو مجال نه و، ژر تورې اوږدې تختې پر قبر را تېرې شـــوې، هلته لرې شپږ اوه متره وړاندې حاجي صيب خان محمد په خړو خاورو کې ناست دی، د حاجي صـيب تېمور ځوان زوی يې هم تر ښنګ ناست دی، زه يې هم تر ښنګ کېناستم، په خاورو ککړ، ژړا يې الوتې، حاجي خان محمد ورو ورو ســلګۍ وهي او خپل وراره ته په سلګو سلګو کې وايي؛ بچيه ژاړه مه! ته نور زما وراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې، ته نور تېمور يې تېمور، تاته زه نور تېمور وايم تېمور، بيا يې په ژړغوني غږ ورته وويل : ستا نوم څه شی دی؟ وراره يې په سلګو سلګو کې وويل تېمور دی تېمور، دې سره نو د ژړا او سلګيو يو دردوونکې څپه راپورته شوه، د تره او وراره د سلګيو څپې لا غلې نه وې، چې پر قبر خاورې انبار شوې، تره او وراره دومره سلګيو نيولي وو، چې د قبر خواته يې له ډېره درده نه شول کتلای، په همدې سلګو سلګو کې پر قبر ډبرې هم ودربدلې او تېمور هم د ابد لپاره له موږه جلا او فنا شو او د خپل دايمي سفر لمن يې ونيوله. پر مخه يې ژړې ګلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې بلې درنې ستهې هم خپل سفر پیل کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هم د قران قاري و، هم د خپل ولس وکیل، هم د تورې سړی و، هم د ننګ، هم د مقاومت سړی و او هم د استقامت، د قوم سړی هم و د ملت هم، ژبور هم و او جرګه مار هم .

یو وخت یو شمېر لنډغرو د کابل ښار اوسېدونکي تر پوزې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوســـتي وو، د هوتخېلو پر لوري يې هم مارش وکړ، خو وکيل صــيب ســيد عمر هوتک او نورو ځوانانو يې ســابه ښــه په مالګه کړل. يوه ورځ ژونـدون ټلوېزيون تـه راغی، يوه تومـانچه يې لـه جيبه راووېســـته، پر مېز يې کېښــوده، ماته يې ويل يون صـــيب پوهېږې دا تومانچه د چا ده؟ ما ويل نه پوهېږم، ده ويل دا مې له لنډغرو څخه اخيســـتې، چې څومره چغې يې ووهلې پرې مې نه ښـودل، کله چې يې توبې ووېسـتې او غوږونه يې خپل ونيول، بيا مې پرېښودل، وکيل قاري سيدعمر هوتک په سيمه کې د افغانيت او اســلاميت د داعيې يو ســرســختی ملاتړی او پلوی و. په دې لاره کې يې زموږ د مبارزو ټينګ ملاتړ کړی، موږ ټول يې د مينې او ملاتړ پوروړي يو. کلـه چې پر (٢٠١٤ م) کـال د جمهوري رياست او ولايتي شورا ټاکنې وې، موږ ټولو ډاکتر صيب غني ته اورنی کمپاين کاوه، خو قاري صيب سيدعمر هوتک ولايتي شورا تـه هم نومـانـد و، دا مهـال ځينې نور هوتخېل عزيزان، چې ټول زموږ ملګري وو، هم يادې شورا ته نوماندان وو، زما لپاره سخته وه چې په دوی کې يو انتخاب کړم، د ولســمشــرۍ په لېست کې خو مو کانديد معلوم و، ژر مو ډاکتر صـــيب غني په نښــه کړ. له وجدان ســره مې تر مشــورې وروســته په ولايتي شــورا کې قاري صيب سيدعمر هوتک ته رايه ورکړه، خو تر ننه مې هغه پر ځان خبر نه کړ، نن چې هغه له دې نړۍ څخه خپل ســفر پيل کړ، نو په زړه کې مې د هغه د ګرانښـــت له امله د دې خبرې يادونه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صــیب ډېر مقاوم انســان و، کله چې یې ځوان زوی شــهید شـو، نو عاجل جنازې ته ورغلم، ده خپل اسـتقامت نه و بایلولی، د ځوانیمرګ زوی پر قبر یې خپلـه خـاورې انبـار کړې، دا ډېره سـخته ورځ وي، کله چې مې غېږه ورکړه، نو د زړه درد او لمبې مې ورته احساس کړې، کله چې مې پر شا وټپاوه، نو ده راته وویل یون صــیب د الله رضـــا وه، زموږ قبوله ده، کور دې ودان چې د وراره جنازې ته دې راغلې، زموږ د غم بار دې راسره اوچت کړ. له قاري صیب څخه ډېرې خوږې خاطرې لرم، خو دا درې څلور کاله ورســـره ډېر په تماس کې نه وم. د کوچني اختر پر لومړۍ ورځ یې راته زنګ وواهه، ویې ویل قاري سید عمر هوتک یم، ما ویل ومې پېژندلې وکیل صیب نمبر دې راسره ثبت دی. ده وویل د اختر مبارکي مې درکوله، ما ویل ژوندون ټلوېزیون ته به درشــم له نږدې به دې وګورم، ډېر ځنډ مې نه وې لیدلې، لږ درپســـې خفه شـوی وم، ما ویل کیسـې به هم وکړو، خو دا کرونایي حالت دی، هسې نه چې بل څه مشکل ترې پیدا شي، نو ځکه مې درته تلیفون وکړ، اوس مې همـدا تلیفوني مبـارکي قبولـه کړه، بیـا چې حالات ښه شول له نږدې به درشو. ما ویل وکیل صیب ډېره مننه کور دې ودان. وکیل صـــیب ډېر ځنډ وروســـته تلیفون کړی و، خبرې یې ډېرې منظمې، ورو او غلې وې، د نورو وختونو خلاف، ما ترې د کور حال او احوال پوښـــتنه وکړه، ده وویل د خدای فضل دی خیر او خیریت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شـېبې وړاندې خبر شـوم چې قارې صـیب نور د ابد لپاره له موږ څخه خدای پاماني واخیسـته. اوس مې زړه ته داسـې لوېږي چې په دې اخترکې چې ده ماته تلېفون کړی و او د اختر مبارکي یې راکوله دا په دې مانا وه چې ده خپل سـفر ته تیاری نیوه، نورو نږدې دوسـتانو ته به هم یې زنګونه وهلي وي او د هغوی په ناخبرۍکې به یې ترې خدای پاماني اخیسـتي وي، ځکه‌کله چې څوک پر یوه اوږده او نامعلوم سفر وځي، نو له نږدې دوستانو او خپلوانو خدای پاماني اخلي. وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه. ژوند ډېر پیکه شوی، پرکینې او دښمنۍ نه ارزي، یاران مې یو یو پر سـفر روان دي، زه نه پوهېږم چې زما نوبت به‌کله وي، خو کېدی شـي زه خدای دېته سـانلی یم چې د خپلو ملګرو پر مرګ سـاندې او ویرنې ولیکم او د هغوی یادونه خوندي کړم، که نه نو نور خو په موږکې د ژوندیو انسانانو دکیفیت‌کوم ځواک پاتې نه دی. پر دې هم نه پوهېږو چې چېرته یو او چېرته به ځو؟ یا ربه زما پر ولس، وطن او یارانو رحم...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام د اعتدالي لارې يو سر لاری

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دوکتور محمد اياز نيازی د هېواد يو ســـتر ديني عالم و، هغه په

تېرو دوو لسيزو کې په پوره مېړانه، فصاحت او بلاغت، ديني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي منطق د اسلام د سپېڅلي دين اصلي جوهر (سرېتوب) هېوادوالو ته تشريح کړ، هغه د اسلام له ارزښتونو سره سم؛ نه له افراط څخه کار واخيست او نه يې د تفريط لمن ونيوه؛ يوه معتدله لاره يې غوره کړه. نن د اسلاميت او افغانيت دښمنانو د هېواد دا ستر عالم، چې هم د دنيا له چارو خبر و او هم د دين له لارو، د خداى په کور کې شهيد کړ. له دې او دې ډول نورو ورته دردوونکو پېښو څخه دا حقيقت لاپسې په ډاګه څرګندېږي، چې د انسانيت او هېواد دښمنان غواړي تر وروستي افغانه دا جګړه وغځوي؛ نه مو د دين سرى خوندي دى، نه د دنيا، نه مو مشر خوندي دى، نه مو کشر، نه مو ماشوم خوندي دى، نه مو سپينږيرى، نه مو پوهنتون خوندي دى، نه مو روغتون، نه مو زېږنتون په امن کې دى او نه مو روزنتون او نه مو هم عبادتځى خوندي دى او نه هم درملځى، بس په تمامه مانا يوه ولسوژنه ده او يوه ټولوژنه. خداى ج دې شهيد دوکتور محمداياز نيازي ته جنتونه نصيب کړي او نور دې په دې سوي لوي وطن کې د امن او سولې هيلې وغوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومونه او شخصیتونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هېواد لـه بحراني شــرایطو ســره مخ دی، هره ورځ یو مخور شــخصــیت او یو نامتو افغان د ژوند له نعمته محرومېږي. دا حالت ډېر دردوونکی دی. باید د حل یوه اساسي لاره ورته پیدا

شي. سـوله یې ښـه درملنه ده، خو تر سـولې وړاندې چې څومره قربـاني زغمو او څومره هېوادوال مو قربـاني کېږي، د هغو درناوی، عزت او یادونه هم ضـروري ده، خو کله کله داسـې هم پېښېږي چې د یوه نوي قرباني شوي مخور شخصیت درناوی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه هم دې ملت ته د یوه بل تاریخي شخصیت د حذف په بیه پرېوزي؛ هم په قربانۍ کې تاوان ګالو او هم په یادونې او نمانځنې کې. اوس چې کوم مشهور شخصیت قرباني شي، نو په کار نه ده، د هغه د یادونې او درناوي لپاره بیا د یو بل پخواني شخصیت، اتل، په یاد نومول شوې سیمه او تاریخي ځایونه د ده په نامه ونومول شي. دا په داسې حال کې ده چې د پخوانیو اتلانو یادونه او نمانځنه په خپله یو ضرورت دی. هغوی پر خپل وخت قرباني

ورکړې چې یو ځای، ځایګی یې په نوم شوی او وروسته یې تاریخي ارزښت هم پیدا کړی دی. نو که اوسني مخور شخصیتونه د پخوانیو مخورو شخصیتونو ځای ځایګی نیسي، نو بیا خو به سباني د ننیو ځای نیسي، په دې ډول به موږ د شخصیتونو د تاریخي تسلسل له انقطاع سره مخامخ شو. نو د دې لپاره چې د قربانیو دغه تاریخي انقطاع له منځه لاړه شي او نوې قرباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوانۍ اتلولۍ پر ضـــد و نه کارول شـــي، ښـــه لاره دا ده چې جمهور رییس عاجل یو فرمان صادر کړي او په هغه کې دا مسئله قید کړي، چې د نویو مخورو شـخصـیتونو د قربانۍ په حالت کې دي، که لازمه وي، د یوه قانوني معیار له مخې نوې سـیمې، ځایونه، علمي او کلتوري مرکزونه د هغو په نامه ونومول شـي، نه هغـه ځـایونـه او مرکزونـه چې د دوی تر قربـانۍ وړانـدې د

نورو اتلانو په نومونو نومول شـوي او په ټولنه کې مشـهور شـوي دي. په دې ډول به د یو شمېر سیاسي کړیو د غرضونو مخه هم ونیول شـي، د پخوانیو او اوسـنیو ټولو شـخصـیتونو حق به هم خوندي شي او د شخصیتونو تقاطع به هم له منځه لاړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر څه ته بايد په منفي نظر و نه ګورو، نه دا ملت دومره توهين کړو، چې د هېڅ شـــي ظرفيت نه لري. دا يو مقاوم او ډيناميک ملت دی چې که مشـرانو يې له تدبير څخه کار اخيسـتی وای، نو

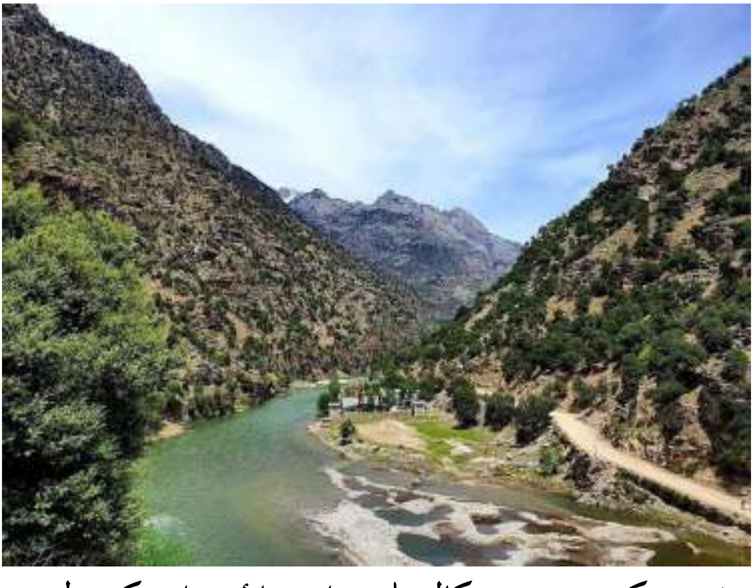

د نړۍ په کچه به يو ســوکاله ملت وای. راځو د اوبو کنټرول ته :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټکنالوژۍ زمانه ده، تر هغه چې موږ لوی او منځني برېښنابندونه جوړوو، پوره وخت او پيسو ته اړتيا ده، اوس لنډه لاره دا ده چې له لمريزې برېښنا څخه ګټه واخلو.. يو ميګاه واټ سولري برېښنا د نږدې زرجريبو ځمکې د خړوب ظرفيت لري. د هلمند، کونړ او د هېواد د نورو سيندونو په لمنوکې په لکونو هکتاره شاړې ځمکې پرتې دي، که له سولري برېښنا څخه کار واخيستل شي، د زياتو ځمکو د خړوب امکان شته.

که داکار يوازې حکومت ته پرېښودل شي بيا به هم د اوس په شان ناشونی شي، خوکه حکومت د دې کار لپاره يو عادلانه فورمول جوړ کړي، نو هم به اوبه کنټرول شي، هم به کرنه وغوړېږي، هم به خلکو ته کار پيدا شي او هم به حکومت يو لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايدات تر لاسه کړي. دا فورمول کېدی شي دا او دېته ورته کومه بله بڼه ولري: هر افغان چې په خپلې لمريزې او يا هم د اوبو په برېښــنا د ســيندونو له روانو اوبو څخه هر څومره شــاړه دولتي ځمکه اباده کړه، د هغو د عايداتو لس ســلنه دې د حکومت او نوي ســلنه دې د هغه شــخص وي. په دې ډول به دولت هغو شــاړو ځمکو ته د ابادۍ لاره پيدا کړي چې له بابا ادم څخه تر دې دمه بې حاصــله پاتې دي، دا قانون دې تر هغه دوام پيدا کړي چې دولت ورتـه لوی او واړه بندونه جوړ کړي. دولت کولای شـــي د برېښـــنـا د توليـد لپـاره هـم ورتـه فـورمـل جوړ

کړي؛ د برېښــنا بندونو جوړونه دې هم کورنيو خصــوصــي شــرکتونو ته ورکړي، نوره نړۍ کې هم د برېښــنا د توليد اکثره شــرکتونه تر لســو کلونو پورې هېڅ ډول ماليه نه ورکوي، تر هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروســـته بیا د مالیې پر ورکړه مکلف دي. اوس لنډه لاره همدا سـولري برېښــنا ده، چې هم ارزانه او ســاده ده او هم په چټکۍ ســـره نوره هم ارزانه کېږي. د دې تر څنګ حکومت بـایـد تر ځمکې لاندې اوبو پر را ایستلو هم کلک بندیز ولګوي او خلک مجبور او تشـــویق کړي چې له روانو اوبو څخه ګټه پورته کړي. عجیب حالت دی؛ روانې اوبه مو په وړیا ډول ګاونډیو ته روانې دي او موږ تر خپلو ځمکو لانـدې اوبو څخـه د معین قېمت پـه بدل کې کار اخلو، .نو که غواړو هم خپل ځان ســـوکاله کړو، هم خپل وطن زرغون کړو، هم د ګاونډیو له شرارته ځان خلاص کړو او هم هغوی یو عادلانه تعامل او ښـــه ګاونډیتوب ته اړ کړو، باید خپلې اوبه کنټرول کړو. اوبه مو خپلې، لمر مو خپل، ځمکه مو خپله، یوازې یوې لمریزې وسیلې ته اړتیا لرو او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې به ورسـره مخ شـوې، نو د کتاب او قلم خبرې به وې، د ښــوونځي او روزنځي خبرې بـه وې، کـه د دنیا غمونـه بـه هر څومره بار وو، خو ده به د فرهنګ او تعلیم له مسایلو اخوا نورو

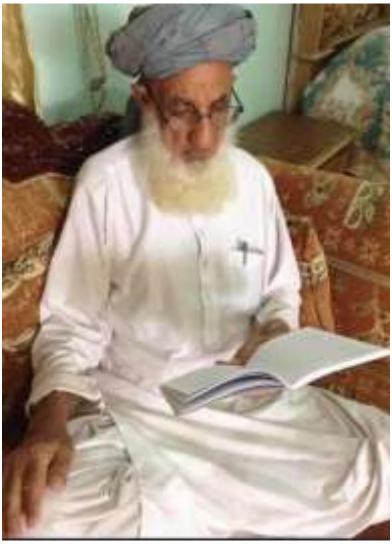

خبرو ســره ډېره لېوالتیا نـه درلودله، له هر نوي کتابه به خبر و، کتاب به یې چې ګوتو ته ورغی، نو بیا چې به یې تر پایه لوستی نه و، پرېښوده یې نه، ما ته تر حده زیات ګران و او زه هم پرې ډېر زیات ګران وم. کله چې مې جلال اباد کې نوی کور جوړ کړ، نو دی په زهیر ځـان مبـارکۍ تـه راغی، لاســنیولی مې پر هرې خونې وګرځاوه، کله چې یې لړه دمه وکړه، نو راته یې وویلې : ته یقین وکړه که دا کور د (زرین انځور) وای، نو هم دومره به پرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وم خوشاله شوی، لکه اوس چې پر تا خوشاله شوی یم، ته د کار سـرې يې، هر څه ته دې پام دی، زړور يې، دې ویده قوم او ځوانانو کې دې روحیه وغوړوله، دواړه زړور یاسـتئ، هغه بچی مې هم (هدف يې زما مېرمن ارین یون وه) تر تا کمه نه ده، زه خو هغې ته هم افرین وایم چې د دومره لېوانو منځ کې دا د خپل ولس غږ اوچتوي، نو ځکه نن کور ته د مبارکۍ له خاطره راغلم .
کله چې به مې د نویو کتابونو پکېج برابر کړ، نو د حاجي صـیب عبداللطیف ګردیوال برخه به مې جلا ساتلې وه، هغه ته د کتابونو ډالۍ تر هر څه زیاته ارزښتمنه وه، هغه په داسې حال کې په ټول ختیځ، په تېره بیا په ننګرهار کې د عصـري معارف ډیوه بله کړه، چې د معارف او بل هر ډول نوي پرمختګ پر وړاندې بې شمېره خنډونه موجو وو. ګردیوال صـیب د خپلې ټولنې د یو ټولنیز متخصـص په توګه له داسې ټولنیزو تجربو او ځیرکتیا څخه کار واخیسـت، چې هم ټولنه را و نه پاربږي او هم تعلیم عام شـي، د ده او د ده د نورو ملګرو د څلور لسـیزو دقیق او متواتر کار نتیجه وه، چې په ټول ختیځ کې عصـري تعلیم عام او ټولنیز سمون پراخ شو. ده تعلیمي ریفورم له خپلې کورنۍ پیل کړ، ټول اولادونه يې د لوړو زده کړو خاوندان کړل، ان د ټول هېواد په کچه يې ترې لوړ کادرونه جوړ کړل. همدا خپله کورنۍ يې د ټول ختیځ د هغو رسېدلو کورنیو یوه بېلګه ده چې ده او د ده د مهال نورو مخورو يې په روزنه او پالنه کې په مستقیم او نامستقیم ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډه لرلې ده. حاجي صـيب عبداللطيف ګرديوال د ژوند تر پايه له قلم، کتاب او علم سـره خپله مينه خوندي وسـاتله، ان د ژوند تر وروســتيو وختونو پورې يې هم نوي اثار مطالعه کول. اوس چې د شـپې يوه نيمه بجه ده او سـبا سـهار اته بجې د هغه په خپل پلرني کلي کې د هغـه د جنـازې او تـدفين مراســم دي، زه ډېر بدمرغه يم چې د داسـې يو سـتر او ډېر خوږ انسـان په جنازه کې ګډون نه شــم کولای. ګرديوال صــيب د هغه نســل وروســتی استازی و، چې په ډېرو کمو ابتدايي امکاناتو يې دې ملک ته لويه معنوي پـانګـه؛ تعليم، تجـدد، ټولنيز سـمـون، کلتوري زغم او انســانيت په ميراث پرېښــودل، خو موږ اوس زمانې داســې له ستوني رانيولي يو او داسې يې له پښو او لاسو تړلي يو، چې نه د حق چغه پورته کولای شو او نه د خپلو خدمتګارانو د جنازو بازو ته اوږه ورکولای شــو. مشــره په مخه دې ژېړي ګلونه! د خدای (ج) حضــور ته دې د خپلو ســوو لوو اولادونو احوال ورســوه، ځای دې جنت شـــه! د علم پلاره، زموږ معنوي پلاره، د انځور پلاره، د عزيز پلاره، د حنيف پلاره او د هر افغان او هر انســـان معنوي پلاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مننه او یوه بله هیله

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې د (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څو موده وړاندې ما جمهور رییس ډوکتور محمد اشرف غني ته یو وړاندیز کړی و، چې نورستان باید د هېواد د ملي پارک په توګه ونومول شي. د دولتي چارواکو له جملې څخه د ټرانسپورټ پخواني وزیر ښاغلي (یما یاري) دا وړاندیز لوستی

و، نو وړاندیز یې خوښ شوی و، نو په نا مستقیم ډول یې مننه هم کړې وه او د دې تر څنګ یې دا ژمنه هم کړې وه، چې دا وړاندیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

به جمهور رییس ته رســوي او کار به پرېکوي، دا وړاندیز د جمهوري ریاســت د چارو د ادارې د مشــرتابه په ګډون نورو چارواکو ته هم رسېدلی و، ټولو خوښ کړی و، کېدی شي تر دې

پخوا هم ځینو دولتي چارواکو سره د نورستان ولایت په اړه دې ته ورته نظر موجود و، خو ما ته چې د قضــیې کوم ظاهري اړخ معلوم دی، هغه همدا دی چې لنډیز مې دلته ولیکه. نو اوس زه پر ځان لازمه ګڼم چې په دولتولي او سیاسي چارو کې دجمهور رییس د یو شمېر کړنو په باب له ځینو اختلافونو سره سره د ملي پارک په توګه د نورســتان د منظورولو له امله له هغه څخه مننه وکړم او د دې تر څنګ د قدرمن ورور یما یاري ځانګړې مننه او کورودانی پر ځان د هغه انســاني حق ګڼم، چې په دې کار کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنــه او عمــل دواړه ســـــره غــاړه غړې کړل. خو اوس د دې پرمختګ تر څنګ له ښـــاغلي (ياري صـــيب)، د چارو د ادارې

لوی رييس(فضلي صيب) او د نورستان له قدرمن والي (حافظ عبدالقيوم) څخه هيله کوم، چې ډېر ژر د همدې موضـوع لپاره د ماسټر پلان د جوړولو کارپيل کړي، ماسټر پلان له کابينې پاس او په عادي او انکشـــافي بودجه کې يې شـــامل او د دې تر څنګ د مرســـتندويو هېوادونو او ملي پانګوالو پانګونه راجلب کړي. د سوکاله افغانستان په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راتلونکي نسل حق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۱۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

له کرونا سره د مبارزې په نامه له نړیوال وجهي صندوق (IMF) څخه د(۲۲۹) میلیونه ډالرو پور اخیســتل له دې ملت ســره یو لوی خیانت دی. څرنګه چې د دولت ملي بنســټونه لا تر اوســه پورې پوره پیاوړي شـوي نه دي، نو دا ډول پیسـې به هم د نورو ډېرو پیسـو په شـان د اقتصـادي مافیا او فسـادکرو خولې ته تویې شـــي، اوس خو هســـې هم اکثریت افغانان کرونا نیولي؛ افغانان ورسره د خدای په توکل او خپل همت مبارزه کوي، خو دا به ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد پیغام او کلتور وي چې موږ خپل راتلونکي نسل ته، چې لا هم دې نړۍ ته يې سترګې نه دي غړولي، د دې پر ځای چې د سوکالۍ پانګه پرېږدو، هم تر غوږونو پورې په پور کې ډوب کړو. زموږ پلرونو تر دې څخه په سختو شرایطو کې موږ ته پور نه دی پرې اېښی، نو موږ هم حق نه لرو چې د خپلې ناروغۍ پور د راتلونکي نسل پر اوږو بار کړو. د راتلونکي پښت حق باید خوندي وګڼل شي.نسل په نسل فساد، مافیا او له ولس سره غدر او دوکه د منلو او زغملو وړ نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشــتې له (۳۱) نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

زه هم د نورو ګڼ شمېر افغانانو په شان له پخوا څخه په دې نظر وم او یم چې په هېواد کې روانه دوه څلوېښــت کلنه جګړه پردۍ جګړه ده، خو زموږ خاوره یې لابراتوار دی او افغانان یې ســـونتوکي. د جګړې وســایل بهرني دي او دلایل یې کورني. تېر څلوېښـــت

کلونه نه څېړو، خو له هغو څلوبښــتکلنو ترخو تجربو څخه باید پوره پوره عبرت واخیستل شي، چې د ملیونونو افغانانو د قربانۍ او دکینې او بښـي ایډیالوژیو د افراط او تفریط او همدارنګه د هغو د مشـرانو د رسوایۍ په نتیجه‌کې رامنځته شوي دي. اوس خبره ډېره نږدې شـوې : یوه خوا محمد اشــرف غني دی او بله خوا عبدالغني برادر،(غنی) او (برادري) یې مشترکات دي، دې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بیا عبدالله او امرالله دی، هغه خوا بیا ملا هیبت الله دی، څوک د الله امر دی، څوک یې ډالۍ ده او څوک یې بنده دی، تر الله وړاندې ټول پر بېلابېلو لارو سر دي، خو کله چې الله ته رانږدې کېږی نو دلته ټول سره مشترکات پیداکوي، دې خوا بیا معصوم ستانیکزی دی او هلته بیا عباس ستانېکزی دی، ویل کېږي نږدې خپلوان هم دي، که خپل هم نه وي، نو ستانیکزي خو دي، دا چې پخوا یې ایډیالوژیک اختلاف

درلودکنه؟ ایډیالوژیو خو هسې هم سر خوړلی دی، (ستانیکزیتوب) خو یې یو مشترک ټکی دی، تر قبیلې پورته فکر خو ځینو ته هسې هم د تعصب او نشنلیزم په مانا تعبیرېږي او د هغه مانا خو راساً کفر ته رسي. زرګري اختلافات، لوړې ژورې به خو کله کله د ملارسول او ملا هیبت الله، امرالله او عبدالله، غني او اتمر، عطا او عبدالله او نورو ترمنځ هم پېښېږي، دا نومونه مې چې دلته یادکړل، څلوېښت کاله د جګړې افغاني کرکټرونه همداسې وو،، دا په حقیقت کې پر بېلابېلو ذهنتونو د افغاني ټولنې د وېش د یوې برخې تمثیل کوي، نو ځکه د مفهوم د جبري افادې لپاره دلته یاد شول. بېلابېلې پلمې، سلیقې، پر یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تورونه، ځان ته حق. بل ته باطل ویل، ټول وخت پر همدې خبرو تېر شــو او په دې بهیر کې د ملت د وینو رود روان و، خو

داســې وخـت بـه یو بـل ســره کېناســـتل، چې نورو نیابتي جګړه مارو به یې ځای نیولی وو، اوس نو د څلوېښـــت کلنې جګړې د وروســـتۍ برخې پر ټولو کورنیو

کرکټرونو غږ کوو، چې که تاسې ربښـتیا هم خپلواک یاســت، نو خپلو کې کېنئ، یو لوری دې د قدرت له انحصـــاره او بل لوری دې د جګړې له تداومه لاس په سر شي، واک دې د یو دودیز او قانوني میکانیزم له لارې د ملت نورو نسبي ممثلو ادارو ته انتقال شي، بیا دې سر تاسري ټاکنې وشي، هر چا چې رنې او سراسري ټاکنې و ګټلې همغوی د ملک د رسمي سیاسي مشرتابه حق لري. که خبره داســې وي چې اصــلي واک و ځواک د هر لوري له بهرنیو ملاترو ســره وي او داخلي کرکټرونه یوازې پیغام وړي راوړي، نو راځئ همدا خبره هم په پوره امانت ملت سره شریکه کړئ، غاړه به مو په دین او دنیا دې ملت ته خلاصــه وي، دا خو هم د وجدان ســخت مخالف حرکت دی، چې ته خپله هم پوهېږې چې خپلواک نه یې او ملت هم دربـانـدې پوهېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواک نه يې، خو بيا هم په ډېره سپين سترګۍ هم ځان خپلواک تمثيلوې او هم د ملت د استازولۍ

دعوه کوې!؟ نو لـه توپير پرتـه د جګړې پر ټولو کورنيو کرکټرونو غږ کوو؛ مخکې تر دې چې د هېواد بهرني دښمنان تاسې يو ځل بيا بې ځايه وکاروي، هم مو ملت ته وشرموي او هم مو د تېر په څېر ځای پر نورو ناهلو ډک کړي، تاســې خپله د عمل نوبـــت وکړئ ،روغه جوړه وکړئ، (عبدالله)دې هم په کې وي، (غني)دې هم

په کې وي (برادر) دې هم په کې وي، ((د عـبـدالـغـنـي بـرادر)) حکومـت بـه ترې جوړ شـــي، افغـانســـتـان لوی هېواد دی، د پراخنظرۍ په حالت کې ټول په کې ځاييدلای شي او د تنګنظرۍ په حالت کې هېڅوک په کې شېې نه شي تېرولی، نوره مو خوښه د دين پتنګانو او د اومغلنې ولسواکې مخکښانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت ساه مې ډوبېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲) يمې، نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له خوښـۍ محروم، له سوکالۍ محروم او د ژوند له نورو نعمتونو محروم ولس، يوازې پـه دې هيله ژوندی پاتې و، چې ځـه کـه حکومـت او لاربښود نه لرو، د خدای په پنځول شـوي طبيعت کې خو له شـته اکسـيجن څخـه ګټـه پورتـه کوو.

اکسيجن ته يې هم قوانين وضـــع کړل، يوازې هغه شـــرکتونه حق لري چې له دولت ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون ولري او د کار او فعاليت اجازه. يو شـمېر هېوادوال مې د دې قوانينو تر انفاذ لاندې ســاه ډوبي شــول، بيا بله پلمه جوړه شــوه، چې هېواد کې د اکســيجن توليد کم دی، نو ځکه خو حکومت ټولو ناروغانو ته اکسيجن نه شي رسولی، بيا يو شـمېر انسانپالو پانګوالو افغانانو اعلان وکړو، چې موږ حاضر يو په وړيا ډول هېوادوالو ته اکسيجن تهيه کړو .

بيا نوې پلمې جوړې شوې چې صبر داکار بايد د يو تخنيکي او مسـلکي ټيم له خوا وارزول شـي. دا څنګه تخنيکي او مسـلکي ټيم دی چې خپله هېڅ شـی نه شـي جوړولی او يوازې د نورو د توليد ارزونې ته ناست دی؟ بيا د ژمنو لړۍ پسې و غځېدله، هله نن داکار وشو، سبا دا طرحه وړاندې کېږي او بل سبا هغه بله، په همـدې همـدې کې (۹۰۰) ميليونـه ډالر لادرک شــول، خو (۹۰۰) ناروغان پرې ونه رغېدل، ملت په قصـدي ډول له کرونا ســره لاس و ګرېوان کړای شــو. حقيقت دا دی چې نږدې شـل ميليونه افغانان د کرونا پر ناروغۍ اخته شــوي دي، خو حکومتي شــمېرې بيا تر (۴۰) زرو نه دي پورته شــوي. دا يو مقاوم ملت دی، له کرونا سـره يې خپل مقاومت پيل کړ، ضـايعات او وافيات وو، خو د ناروغانو د شــمېر په اندول لا ان په ســلنه کې هم نه راتلل، د ملت روحيه ورځې تر بلې ښــه کېدله او دا يې د يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عادي ناروغۍ په توګه انګېرله، دا مهال یو بل بد خبر راغی، چې حکومت دومره فعال دی، چې له (IMF) څخه د کرونا د مقابلې لپاره (۲۲۸) ملیونه ډالرو پور غواړي، دا خبره نو د ملت پر ټېونو د مالګې د پاشلو په مانا وه، چې دا چارواکي خو به سبا یو هم نه وي دا پور به بیا څنګه خلاصوې، چې نه یې د اخیستو، نه یې د لګښت او نه یې هم د بېرته ورکړې لپاره هېڅ ډول واضح پروګرام شته؟ له دې رنځ او اندېښنې لا خلاص نه وو، چې بله ټکه راپربېوته؛ ویل کېږي چې افغانستان سره د مرسته شویو اکسیجن وېنټیلاټورونو یو پاموړ شمېره پر ایران او پاکستان پلورل شوې ده. دا په داسې حال کې ده چې دا دواړه هېوادونه، په تېره بیا پاکستان، د ملک د اول شخص د تفکر پر اساس ډېر منزوي شوی !؟که منزوي شوی نه وای، حالات به کوم حد کې وای؟ پر پاکستان او ایران باندې د دې ډول دستګاه وو خرڅول خو دا مانا ورکوي چې دې ډول اشخاصو؛ دولتي دي که نا دولتي، طبي پرسونل دی، که ناطبي، سیاستوال دي که پانګوال او نور هر ډول ګډونوال یې، دوی د خپلو میندو، خویندو، ورونو او پلرونو پر تنفس تجارت کړی، دا ډول اشخاص دې ته منتظر دي چې د ټول ملت پر تنفس هم معامله وکړي، نو راځئ مخکې تر دې چې کرونا جدي وګڼئ دا ډول مافیا جدي وګڼئ، څوک دې ځان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام د وارث په نامه تریو تریو نه کوي او بیا دې نه دې ډول بې شــرمو اشــخاصــو ته د توجیهاتو پرتوګ ګنډي، تر دوی نو بیا د ځمکې پر مخ نور د نه سـړي زامن نه شـې پیداکولای، اصـلي او اکبر جهاد د دغسي بې ضـمیره پر ضـد روا دی، د جمهور رییس په ګډون په ترتیب ســـره لاندې وړو چارواکو پورې ټول په دې مسـولیت کې د خپل مقام او موقف په اندېول مسـولیت لري. چې مشـــر بې قمبر وي، اختر به یې مازیګر وي. خدای دې ټول هغه چارواکي چې په مســتقیم او نا مســتقیم په دې ډول جرمونو کې لاس لري، په شــرمونو و شــرموي چې دا غیور ملت یې له دې سخت مظلومیت سره مخ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۲۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

تر اوســـه مې هېڅکله هڅه نه ده کړې، چې اشـــخاص د لیکنې محور کړم او غټې هېوادني مســـایل څنډې ته کړم. خو دا لومړی ځل دی چې د یو مبهم شــــخص د هویت څېړنې ته اړکېږم او بیا ملي بحث ته داخلېږم. پر دې شـــخص ځکه دلته بحث کوم چې دا د یوې هغې پراخې کتلې استازولي کوي چې په دې تېرو څو

کلونو کې د متخصـــص، تکنوکرات او په نورو ډول ډول نومونو زمور پر ملت تحمیل شـوي دي. دلته د دوه تابعیته موضـوع ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نه داخلېږم، ځکه هغه موضـــوع هم په قانون کې واضـــح ده.
عجيبه خبره دا ده چې مسله تر دې هم ترخه شوې؛ يو تابيعته او هغه هم د بل هېواد يو تابيعته پر موږ تحملېږي او هغه هم د يو داسې ملي اداري په راس کې چې هم ټول اقتصـادي تعاملات ور سره تړلي او هم زموږ پولي او ملي هويت.
دلته غواړم د دغه ښـــاغلي (اجمل احمدي) پر وړانـدې څو پوښـــتنې کېږدم، چې ټول هېوادوال يې بايد پســـې تعقيب او له اړوندو ادارو يې ځواب تر لاسه کړي :
۱–اجمل احمدي د چا زوی او د چا لمســـی دی؟ د هغوی د هويت تذکرې چېرته دي؟
–۲ اجمـل احمـدي د هېواد د کوم ولايـت او کومې ســـيمې اوسېدونکی دی؟
۳ –کله چې لومړی ځل افغاستان ته راغلی، له کوم ځايه او د کوم هېواد په پاسپورت راغلی دی؟
۵ –د افغانستان د تابيعت تذکره او پاسپورت لري او کنه؟
٦ –که د تابيعت تذکره او پاســپورت لري، کله يې اخيســتي او له کومې اداري يې اخيستي دي؟
۷–أيا په تېرو دوو دورو ټاکنو کې يې ګډون کړی کنه؟
۸–ايا په افغاني پاسپورت يې د افغانستان په استازې کوم رسـمي سفر کړی او کنه؟
۹ –ايا د افغانستان په رسمي ژبو پښتو او دري پوهېږي که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ –ایا جمهور رییس حاضــــر دی د مطرحو هېوادوالو پر وړاندې خپل دا نازولی پاڅوي او ورته و وایي چې د خپل ځان د سپیناوي ځوابونه و وایه !

دا خبره هم باید واضح شي چې زموږ هغه هېوادوال، چې د غلو، مفســـدینو، لنډغرو او تنګنظرو دزورزیاتي لـه امله په بېلابېلو هېوادونوکې مهاجرت او بیا دویم یا درېیم تابیعت اخیســـتو ته اړ شــــوي او اوس بېرته د هېواد پر ابادۍ بوخت دي، هغوی د دې هېواد نه جلاکېدونکې برخه ده، خو دلته خبره د اجمل احمدي په شان د هغو مبهمو په اصطلاح افغانانو په باب ده چې نه یوازې هویت یې مبهم دی، بلکې د افغانستان‌کلتور او ملي ګټو پر ضـد واقع دي. دا ډول خلک ان‌که یو تابیعت هم ولري او له هېواده بهر یې یوه ورځ هم نـه وي تېره‌کړې، پر داســـې مقاومونو یې پرېښودل، له دې ملت سره یو لوی خیانت دی. نو راځئ لومړی د دې ډول مبهمو پردیپالو پر وړاندې رسـنیزه مبارزه وکړو او که دې‌کار نتیجه ور نه‌کړه، بیا مظاهرې وکړو او د قانون ټولې دروازې ور وټکوو. راځئ د ســـمون دا لړۍ له همدې اجمل احمدي پیل‌کړو او په هره مهمه اداره‌کې دا لړۍ پســـې تعقیب کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا په حاکمیت کې ؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دلته نه چنګېز حاکم دی، نـه هلاکو، نـه اسـمعیل سـاماني حاکم دی، نه ګوډ تېمور، نه د سـقاو واکمني ده، نـه د برهـان الـدین ربـاني، نـه د احمـدشـــاه مسعود غرۍ پورته کېږي، نه د عبدالعلي مزاري او نه د نورو لنډغرمشـــرانو، خو بـاج او راج یې چلېږي. دلتـه د دې شـــنډلي جهموریت؟ په بهیر کې څوارلس کاله حامد کرزی د احمدشـاه بابا د میراځور په توګه د واک پر ګدۍ ناسـت و او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدې نومیالي بابا بل میراثخور اشرف غني احمدزي ته نوبت ورسېد. حقیقت دا دی چې د دې دوارو ښاغلو د واکمنۍ په بهیر کې پښتون د یو قوم په توګه دومره وځپل شو او دومره توهین شو، چې نه د چنګېز په وخت کې دومره توهین شوی، نه د هلاکو او نه هم په لومړۍ او دویمه سقاوۍ کې، د کرزي په حاکمیت کې د دوو جنګي ډلو مشرانو ته د ((ملي اتل)) او د

((د ملي وحدت شهید)) القاب ډالۍ شول او د غني په حاکمیت کې بیا د ده ښاغلي له خوا د ((مسعود پېژنندنې او مزاري پېژندنې)) د ((ملي بحثونو)) موضوع مطرح شوه، دا خبره د غني د مرستیالانو له خوا بار بار یاده شوه چې غني، احمدشاه مسعود او مزاري د یوه فکر او یوې نظریې پلویان وو. غني هم د مزاري مصلی او د مسعود تلین غونډو ته د بیت المال د لګښت په منظورۍ او په حکومت کې د دغو غټو جګړه مارانو پلویانو ته د غوښنې برخې په ورکړې سره دا خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر يوه حده ثابته کړه، چې ربښتيا هم يادو دوو جنګسالارانو سره مشترک افکار لري. د کرزي او غني په واکمنۍ کې پښتون پر يو عکس العملي، شکايتي او مظلوم قوم بدل شو، د دې قوم سياسي مخالفين له حکومتي امکاناتو ګټه اخلي او د پښتنو پر ضد ډول ډول ناوړه عملونه تر سره کوي، خو کله چې يې پښتون پر وړاندې د مظلوميت غبرګون وښيي، نو بيا دا غبرګون هم هغوی ته د ملي وحدت

د زيانمنولو د ضربتي تورونو او ملامتيا په بيه تمام شي. پښتون لا د يو ظلم او توهين په مقابل کې له غبرګونه خلاص نه وي، چې د ظلم او غم بله ټکه پرې راپرېوزي؛ د لنډغرو ان يو وړوکی مامور، ملېشه، وکيل، سياستوال او نور پلويان دومره يو غټ ضرر پېښ کړي، چې ټول ملت له ستونزو سره مخ کړي، د دې علت دا دی چې د پښتون

په ونډه او نامه راغلي پښتون ضد چارواکي خپله پښتنون ضد حرکتونو کې شريک دي، که مخالفين پر دې پوه شي چې د خپل

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د سيمه ايزو ارګانونو خپلواکه اداره

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
ادارهٔ مستقل ارگان‌های محلی

Islamic Republic of Afghanistan

به وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ

با تقدیم احترامات فایقه!

بااحترام

اداره مستقل ارگانهای محلی

0745292757

هر ناوړه عمل په مقابل کې د سزا معقول غبرګون ويني، نو هېڅکله يې دومره سپين سترګی ته زړه نه ښه کاوه. خبره را لنډوم، د ستر امپراتور احمدشاه بابا په باب په افغان دولت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ايرانپالي دولتي چارواکي (سرور جوادي) ورروستي ناوړه چلند ته راګرځم. دا کار له دولتي مقام څخه د ناوړه کاروني له امله را منځته شــوى دى، نو بايد په دولتي کچه ســزا ورکړاى شـــي، په حکومت کې خو ماته ډېر د تورې ســرې نه تر سترګو کېږي، خو د ســيمه ييزو ارګانونو د ادارې له ځوان رييس (شــميم کتهواري) څخه جدي غوښـــتنه کوم، چې دې فاشــيســـت ايرانپالي (ســرور جوادي) ته تر سبا دولسو بجو پورې خپله سزا ورکړي؛ له غوږه يې ونيسي او له دفتره يې د غوږ په تاوولو په داسې ډول وباسي؛ لکه څنګه چې احمدشـــاه بابا د دوى د بادارانو غوږونه تاو کړي وو، دا خبره دې د جمهور رييس اجازې او معاملې ته نه پرېږدي. ســرور جوادي هم کېدى شــي له خپلو مشــرانو ســره د دې ناوړه کار لپاره مشــوره نه وي کړې، نو شــميم کتهوازى هم ضــرورت نه لري، چې د جوادي د شړلو لپاره چا سره مشوره وکړي، تر ټولو خبرو دمخه بايد دى ژر تر ژره له دندې منفک او د نورې ســـزا لپاره دې عدلي او قضــايي ارګانونو ته ور وپېژني. شــميم کتهوازي بــانــدې مې ځکــه ځــانګړى غږ وکړ، چې دا نــاوړه کــار د ده د مسوليت په اداره او دايره کې تر سره شوى دى، تر ټولو وړاندې ددې ناوړه کار مســـوليت ده ته راجع کېږي، بله خبره دا ده چې شميم زما مستقيم شاګرد پاتې شوى، د استاد درس شاګرد ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور د شیدو حیثیت لري، نو که شمیم اجراات ونه کړي، نو فکر وکړئ هغه درس مې چې د مور د شیدو په شان ورکړی، هغه مې ور ته نه دی ښښلی. نو شمیم باید خپل ملي، تاریخي او وظیفوي مکلفیت په غوڅه توګه ادا کړي او تر سبا دولسو بجو پورې ستر افغان ولس ته د خپلو اجرااتو خبر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قانون سره لوبې

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې د خپلې واکمنۍ په بهیر کې ځو ځو واره د اساسـي قانون پر سر معامله کړې وي او په زرګونو ځله یې تر پښـو لاندې کړی وي، هغه راپاڅي، خپلو سـیالانو او مخالفانو ته بار بار وایي چې اساسـي قانون زما سـرې کرښـې دي؛ له دې څخه تېرېدونکی نه یم، دا به منئ او دا به درباندې تطبیقوم، دا داســې مثال لري،

لکه یو هندو چې مسـلمان ته و وایي چې اسـلامي شـریعت زما سـرې کرښـې دي، دا به درباندې تطبیقوم او کنه جنګ ته به ادامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوو. له بلې خوا بیا د مسلمان په سر کې دومره منطق نه وي چې هندو ته ووایي لالا مې شـــې اول خو تـه کلمـه تېره کړه، مسلمان شه بیا به دواړه په ګډه پر یو بل شریعت تطبیقوو. اوس نو د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په سیاسي سیالانو، طالبانو او نورو مخالفانو، یو لوري کې هم داسې سیاسي منطق نه شته، چې دې دوو ډاکټرصاحبانو ته و وایي چې راځئ اول به همدا اساسي قانون پر تاسې دواړو ښاغلو تطبیق کړو، د سولې خبرې او نور مسایل به بیا وروسته څېړو. که اساسي قانون په اساسي مانا پر دې دواړو قانون ماتوونکو ښاغلو او نورو چارواکو تطبیق شي، نو دوی به لاس تړلي زندان ته ځي، حقیقت دا دی چې د اساسي قانون تطبیق غني، عبدالله او ځینو نورو چارواکو ته په دومره لوړ قیمت تمامېږي، لکه هندو ته او یا یو شمېر جهادي ډلو ته چې د اسلام له نامه څخه یې ناوړه ګټه پورته کړې، هغوی ته د شریعت تطبیق په ډېره لوړه بیه پرېوزي. دا نو اوس زموږ په وطن کې یو دود دی چې اکثره سیاسیخېل عملاً د خپل شعار په مقابل کې ولاړ دي، دومره سپین سترګي دي چې له دې ټولو دروغو سره سره د ولس په سترګو کې ورننوزي. های های قانونه نو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۲۷) مې نیټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د غزني پـه اصــطلاح وکیلان یـادوم، چې نـه انتخـابي دي، نـه انـتصــــابي، خـو تـر دوارو ډلـبـنـدیـو مـعـتـبـر دي، دوی پـر ۱۳۸۹ل/۲۰۱۰م کال، د نظار شورا او وحدت حزب د ایتلاف له امله د انتخاباتو په نامه د غزني د ولس د استازو په توګه ولسي جرګې ته ور وپیژندل شول، هغه وخت، که د غزني اکثریت پښتنو هر څومره فریاد وکړ، خو د ایران سپاه پاسداران، د هغوی روزل شوې ډلې او د ټاکنو په کمېسیون کې فضل احمد معنوي دومره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور او ځواک خاوندان وو، چې د وخت ځانساتي جمهور رييس؛ ښاغلي کرزي يې پر وړاندې هېڅ قانوني چلند و نه کړ. زه خپله جمهور رييس کرزي ته دوه ځله ورغلم، ورته ومې ويل چې د غزني له ولس سره ظلم مه کوئ، دا خلک

نه يوازې د غزني د اکثريت ولس استازي نه شي کولای، بلکې اکثريت يې د ايران له استخباراتو سره اړيکې لري او له اکثريت پښتنو سره څرګنده دښمني هم پالي. فضل احمد معنوي ته مې هم وويل، چې تر دې انتخاباتو مو چې انتصابات هم کړي وای د ولس يو څه نسبي استازولي خو به شوې وه. انتخابات خو پر ځای پرېږده چې دې ته خو موږ انتصابات هم نه شو ويلای. د خوار ملا په اذان څوک روژه نه ماتوي، زموږ خبره چا وا نه وربدله، خو د هېواد له بېلابېلو سيمو هزاره ګان سره راټول شول او ((جامعه هزاره افغانستان)) په نامه يې غونډې او احتېجاجونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل او دا یوولس تنه یې د غزني د استازو په نوم، ولسي جرګې ته داخل کړل. کله چې پر۱۳۹۳ / ۲۰۱٤ م کال د جمهوري ریاســـت ټاکنې وشـــوې، نو اکثرو فکر کاوه چې د ډاکتر غني په حاکمیت کې به قانون تر پخوا یو څه ښه تطبیق شي.

د ولســـي جرګې ټاکنې نږدې دوه کاله وځنډېدې، خو کله چې د تلې پر میاشـــت ټاکنې وشـــوې، د غزني ټاکنې د وري میاشـــتې ته محول شوې. نوې ولسي جرګې ته نوي وکیلان راغلل، خو غزني کې د دې پرځای چې یا نوې ټاکنې وکړي، یا د دې وکیلانو دنده تعلیق کړي، یو ځل بیا غني هم لکه د کرزي په شان دې نازولو ته د غزني د استازو او د پوره وکیلانو په توګه داسې ډول امتیاز ور کړ چې نه یوازې د افغانستان په ټول انتخاباتي بهیر ان په نړۍ کې یې هم ساری نه دی لیدلی شوی. دوی د غني تر واکمنۍ وړاندې په اصـطلاح منتخب وکیلان وو، د غني پنځه کلنه دوره یې هم په کې وخوړه، بیـا هم وکیلان دي، د غني د دویمې دورې نږدې پنځه ویشت سلنه زمانه تېره شوه، بیا هم وکیلان دي، د غني ټوله دوره به هم تېره شـــي، خو دوی به بیا هم وکیلان وي. د ټاکنو کمېسیون له خوا د دې ښاغلو د باورلیک لومړی پنځه کلن معیاد هم پای ته رسـېدلی، نوی باور لیک هم نه لري، نه انتخابي اسـناد لري، نه انتصـابي، نه کوم ځانګړی فرمان او نه هم کوم بل حقوقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـند.، یوازې همدا خبره يې ټينګه کړې چې تر هغه وخته مور وکيلان يو چې غزني کې نوې ټاکنې نه وي شـــوې، و ښـــاغلو د ولســـي جرګې وخت چې يو څه وغځېده، هلنه خو د هغوی د نشـتوالي په حالت کې د بشـپړې مقننې قوې خلا رامنځته کېدله، ســـره له دې چې دا دليل هم قانوني نه و، پر وخت بايد ټاکنې شوې وای، خو دا د هغوی د پاتې کېدو لپاره يو دليل کېدی شو. اوس ســړی حيران شـــي چې د دې مدام العمره وکيلانو درجه تر کومه حده و ټاکي؟ دوی صـــحابه کرام دي؟ اولياي کرام دي ،؟ کرام الکاتبين دي؟ او که د بلې کومې لوړې مرتبې خاوندان؟ اوس سړی چاته شکايت وکړي؟ د ټاکنو کمېسيون ته، سترې محکمې او لويې څارنوالۍ ته؟ پر اساسـي قانون د تطبيق د څار کمېسـيون او که خپله د قانون د تطبيقولو لومړۍ درجه مسـول؛ اعلی ســـر قوماندان جلالتماب زرکلن دوکتو محمد اشـرف غني احمدزي او که کومې بلې مرجعې ته؟ اوس چې دې دا خبره وخوځوله د دې پر ځای چې څوک د دې معضـــلې قانوني حل وڅېړي، هر يو به در باندې د تعصب زرګونه ټاپې و وهې او د جمهور رييس روزل شـــوي او کرايي کنځلماران به هم د ايراني فاشـــيزم د توجيه لپاره کنځلو ته اړم شي. زما په نظر خو تر ټولو غټ تعصب او فاشيزم همدا دی چې څوک د اتيا ســـلنې مظلومو خلکو حق په څو تنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدورو او پردیپالو اشـــخاصـــو وخوري. اوس په لنډیز ســـره وړاندیز کوم چې د دې په اصـــطلاح وکیلانو د کار د ناعادلانه دوام د مخنیوي لپاره لنډه لاره دا ده چې جمهور رییس ژر تر ژره د ټاکنو کمېســـیون ته امر وکړي چې په معین وخت کې د عادلانه استازیتوب د تضمین له لارې د غزني ټاکنې تر سره کړي، تر هغـه پورې چې نوې ټـاکنې کېږي هېڅوک د غزني د ولس اســتازیتوب نه شــي کولای، د پخوانیو وکیلانو دنده ختمه ده او کولای شي خپلو کمپاینې مبارزو او یا نورو کارونو ته لاړ شي. دا خبره د یادولو وړ ده چې که دا ناقانونه وکیلان هزاره نه وای، نو نه به جمهور رییس، نه د ټاکنو کمېســـیون او نه به کوم بل قانوني ارګان دومره ناز او عشرت ته پرې ایښې وای! دېته وایي د قومي تعصب او نوي فاشیزم څرګندې بېلګې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصري دروغو نوې طریقه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې له (١٤) نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کوم عکس چې تاسې ګورئ دا فوټوشـاپ شـوی دی، نه ښـاغلي عطامحمد نور له ما څخه د ملاقات غوښـتنه کړې او نه ما له هغه څخه د ملاقات تقاضـا کړې ده، نه زه کوم دولتي موقف لرم او نه له سیاسي پلوه په داسې یو قوي دریځ کې یم چې چا ته د معاملې

له لارې یو څه ورکړم او یا ترې یو څه تر لاسه کړم. د هېواد عیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعیتونو ته په پام سره ښاغلی نور له اقتصادي، پوځي او سیاسي پلوه تر ما ډېر په قوي دریځ کې دی، نو ما سره د ملاقات بحث ورسره نه مطرح دی او نه ورته په ګټه دی. نور که دا ډول ملاقاتونه کوي، نو کېدای شي خپله جمهور رییس او یا د حکومت نورو لوړپوړو چارواکو، چې له دوی سره د معاملو اندولیزه تجربه لري، له هغو سره دا ډول ملاقاتونه تر سره کړي او یا یې

تر سره کړي وي، خو زه د یوه افغان په توګه ملي ارزښتونه او ملي ګټې پالم او د هغو پر سر هېڅ شخص او ډلې سره معاملې ته حاضر نه یم. زه ډېر خوښ یم چې په خپله پنځه دېرش کلنه فکري، فرهنګي او ملي مبارزه کې د ناوړه معاملې کومه بېلګه او تاریخ نه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی نور هم خپل مخالفين او موافقين لري او زه هم، خو زه د يوه ثابت دريځه افغان په توګه خپلو ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم چې د خپل ژوند په پاتې بهير کې به هم هېڅکله د بدې سياسي معاملې تاريخ پرېنږدم. له رسنيو او د فيسبوک له ټولو چلونکو څخه هم هيله کوم چې د يو چا د شخصيت د رد او تاييد لپاره د جعلي انځورونو او دروغو له خپرولو ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشــتې پر (۸)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشــتې له (۸) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

موږ بايد نورو ته نظريات او وړانديزونه هم ولرو، کار بايد هم وکړو او ثمر بايد هم ولرو، داسې نه چې، لکه د غنې خصــلت ولرو؛ هر څه له ګېډې او خولې راباسو او بهر ته يې وړاندې کوو او له بهره هېڅ هم نه رااخلو او بيا داســې وخت راشــي چې

د غنې په شـان په خپلو لاړو کې بند پاتې يو. يا داسې هم نه شو، لکه د مېږي په شــان چې ټولو عمر له بهره راټولو نه کوو، خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ډکوو، خو بهر ته خپل هېڅ ډول تولید نه لرو. موږ باید د شاتو د مچیو خصلت خپل کړو، د پاچاهۍ یا واکمنۍ پر ړنګولو خپله انرژي و نه لګوو، خپله واکمني او مرکزیت جوړ وســاتو او خپل ټول ځواک کار او ثمر ته متوجه کړو؛ پر ګلانو وګرځو، له هغو څخه شیره راټوله کړو، هغه پر شاتو بدله کړو او په دې ډول ټولنې ته د خپل کار او زیار یوه ګټوره او مثمره نتیجه وړاندې کړو. زموږ په ټولنه کې اوس د دې دوو ځانګړتیاوو لرونکي انســانان شــته، خو یه خواشــینۍ ســره باید ووایم، چې د درېیمې ګټګورۍ خلک ډېر کم دي، ان دا چې د ټولنې یوه سلنه برخه هم نه جوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي ليدل و نه شول

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

نه يې د حاکميت يا ولايت پر مهال چا پسـې سـپکې سـپورې و ويلې او نه يې د محکوميت ياکورناسـتـی پر مهال، يو درونـد او سيال سـړی و، ځان يې درونـد وسـاته. خدای ج حاضـر او ناظر دی د همدې دروندوالي له امله را بانـدې ډېر ګران و. کلـه چې دې د کرونـا وبـا لـه املـه پـه روغتون کې بســتر و، زه هم د همدې ناروغۍ له امله په کور کې بســتر وم، مېرمن مې هم همدې ناروغۍ رنځوله، يوازې

کشــره لور مې (ســوله) وه چې زموږ دواړو خدمت يې کاوه، له ډېرو نږدې ملګرو پرته مې هېڅوک خبر نه کړل، ما ويل چې د دوستانو تشويش زيات نه شي، په دې منځ کې چې به دکندوزي صــيب تصــويرونه پر فيســبوک خپاره شــول، نو ســخت به يې وځورولم، ټينګ هوډ مې و، چې کله ښــه شــوم، نو دکندوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب پوښتنې ته به ورځم. زه او کورنۍ مې د خدای ج په فضل ښه شول. یوه ورځ سهار مې ملګرو ته وویل چې ځو د کندوزي صیب پوښتنې ته، هغوی وویل ماسپښین به لاړ شو، ماسپښین یوه حادثه پیدا شوه، پرون هم په کارونو کې ډوب شوم، نن هم یو ناڅاپي کارونه او حوادث پیدا شول، ما ویل څه د جمعې ورځ به حتمي ورځم. د پنجشنبې ماښام ناوخته خبر شوم چې کندوزی صیب له ټولو ملګرو ناهیلی شو او په یوازې ځان یې خپل ابدي سفر پیل کړ. هغه ته به ضرور د خپلې ناروغی پر مهال خپل هغه یاران او دوستان سترګو ته ودریدلي وي چې د خپل حاکمیت، معینیت او ولایت پر مهال ترې راتاو وو، خو کله چې د مرګ پر بستر پروت و، یوازې خال خال ملګري یې سر ته ولاړ وو، د ده وروستی دیدن زما پر زړه یو ارمان پاتې شو،. پر مخه دې ژیړې ګلونه وروره! دا دنیا همداسې ده او همدا یې خصلت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه او دریځونه

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشتې پر (۱٤) چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشتې د (۲٤) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر ټولنیز او سیاسي شخصیت چې ارزوئ، نو د حاکمیت او محکومیت پر وخت یې تجربه کړئ. عبدالرشید دوستم ښه دی که خراب؟ په تېرو دېرشو کلونو کې یې څه کړي؟ دا ټولو خلکو

ته معلوم دي، د هغه پر جنایتونو پرده غوړول دا په خپله تر جنایت پورته حالت دی. خو دوستم له ټولو بدرنګیو سره سره یوه ځانګړنه لري؛ هغه دا چې د یو معلوم دریځ خاوند دی، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم د ده دا دریځ د ده پر خپلو ځاني، ســـمتي او قومي ګټو راڅرخي، خو بیا هم تر نورو، په تېره بیا تر پښتنو سیاستوالو یې دریځ څرګند دی. زه د نړۍ پر دویم تصـنعي مفکر افسـوس کوم چې د خپلې واکمنۍ دوام یې د داســـې ســـترو شـــرمونو په بیه واخیســـت، چې ده یې د خپل محکومیت پر مهال تصـــور هم نه شو کولای. د غني پاچاهي به څلور کاله وروسته یا وړاندې ختمه شي. خو د دوستم مارشـالي به د هغه تر مرګه وروسـته هم دوام وکړي. د کرزي پاچاهي ختمه شــوه، خو دا ملت لا هم د فهیم د مارشالۍ کفاره ورکوي. غني به نه وي، خو د دوستم مارشالي به دزېږي. عجیبه خو لا دا ده چې دا مارشـالي هم په سیاسي چارو او د سیاسي بنبستونو د حلولو په برخه کې !؟ سړی حیران شي چې هغـه کړکېچونـه زېږولي او کـه حـل کړي یې دي ؟؟ کـه د اخلاقیاتو برخه یې هم ور ســـره یو ځای کړې وای، نو بیا به یې مارشـــالۍ ته تر دې هم ښــــه توجیه پیدا شـــوې وای!؟ کله چې ښاغلي غني دا فرمان لاسلیکاوه، نو ځان سره به یې ښه په خوند خندلي وي، چې همدا ملت، همدا یې جمهور رییس او همدا یې مارشــــال!؟ دا ملت دومره کمزوری شــــوی، چې زه یې قاتل ته مـارشـــــالي ورکوم، خو دې ملـت کې غوړه مـالان دومره زیـات شوي، چې بیا هم په رسنیو کې همدا چغې وهي چې « بابا زرکلن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيې». له قدرت او ځان سره د غني د لېونی مينې ځانګړنه د هغه نورو مامورينو او مامورګيو ته هم لېږدېدلې ده؛ زموږ يو انډيوال و، د غني د حاکميت په لومړيو کې له دولتي ځوکيو څخه لرې وساتل شو، نو په خصوصي غونډو کې به يې د غني او په علني غونډو کې به يې د دوستم داسې غيبتونه کول، چې تا فکر کاوه له دې دواړو سره په عمر کې پوخلا نه شي، خو کله چې غني په يو وړوکي وزارت ونازاوه اوس يې نو د غني په صـــفتونو خوله نه مړېږي او د دوستم پر جنايتونو او مارشالۍ داسې غلی دی، چې ته به وايې د سرې د لادرکۍ اعلان دې کړی وای. نو دې ته وايي د اومغلنو سياستوالو شخصيت، چې هره شېبه د متضاد تغير په حالت کې دی، کله چې دې حالت ته ګورم، نور پر ځان هم بې باوره شم.، نو ځکه خو مې له ځوان نسل څخه هيله ده، چې زما په ګډون د هېچا پر خبرو باور مه کوئ، زموږ عمل ته وګورئ، ښه عمل د ښه شخصيت لپاره غوره معيار دی، نه غوړې خبرې او هوايي ژمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فوران؛

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشــتې پر (۲۳)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشــتې له (۲) یمې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

په یوه حساب پنځه دېرش او په بل حساب شل کاله کېږي چغې وهم، چې پښتون ځورول کېږي، پښتون وژل کېږي، پښتون تباه

دی او پښــتون لا پســې تباه کېږي، خو یو زیات شــمېر پښــتنو او اکثرو ناپښــتنو د نشــنلیســت، متعصــب او فاشــیســت په نوم تورن کړم، خو ما د خپل وس تر وروســتي بریده د پښــتنو د مظلومیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه پورته کړه او د داسې ظلم انځور مې تر خپله وسه وکاږه چې د غوړه مال او ځانساتي پښتون ضد واکمن پښتون او د پښتنو د شــعوري مخالفينو د ګډه نا مشـــروع تعامل په نتيجه کې رامنځته شــوی و. که کرزی او غني له عقله نه، بلکې له نســله پښــتانه نه وای، نو په ټول عمر کې به په دې سياسي ظرفيت، دې څوکۍ ته نه وای رســېدلي، خو د کوم قوم په برکت چې دوی واک او ځواک ته ورســېدل، تر ټولو زيات يې هماغه قام په کې خوار او زبون کړ، ان د چنګېزخان پر وخت هم پښتانه دومره نه ووکړول شــوي، لکه د دوی په واکمنۍ کې. تر ټولو دردوونکی حالت بيا دا دی چې د دې بدمرغيو پړه هم د همدې چارواکو او د هغو د اړوندو غوړه مالانو له خوا پر همدې پښتون قوم اچول کېږي .

نن چې په بغلان کې يو پښـتون مشـر او سـپينږيري په عامه غونډه کې خپلې جامې ووېستلې، دا په واقعيت کې د ټول پښـتون قوم د دردونو او نه بيانېدوونکو غمونو يو رښتينی انځور دی .

پښتنو مشرانو او کشرانو، چاروکو او بېواکو! ځان به نه تېرباسو، د ټولنې دردوونکی واقعيت همدا دی چې نن په بغلان کې حسـن خان څرګند کړ. زما په ګډون به ډېر نور پښـــتانه هم له داســـې دردوونکي حالت ســره مخامخ شــوي وي، خو څرنګه چې موږ سره خپل قلم کله کله ملګرتيا کوي او رسنيو ته لاسرسی لرو، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د خپلو غمونو په بیان کې داســې یو دردوونکي فوراني حالت نه یو رسېدلي .

د ډېر درد او غم خبره دا ده چې د پښــتنو او د ټول افغانستــان د ســالمیت لومړۍ درجه شــعوري مخالفین د دولت پر لومړیو او اساسي څوکیو ناست دي او د نا شعوره پښتون پاچا له خوا ورته د پښــتون وژنې او هېواد ورانونې په پار مکافات ورکول کېږي او که پښــتون بیا د دې بې عدالتۍ په مقابل کې غږ پورته کړ، نو هغه بیا د نشــنلیســت، متعصــب او د ملي وحدت د مخالف په نوم په شلو تورونو تورن شي. درباري غوړه مالان د دې پر ځای چې د ولس ننګه وکړي، یو دم خولې وازې کړې چې ولسمشره زر کلن شې او هېڅ بدیل نه لرې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک باید څه له لاسه ورکړي؟

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشـــتې پر (۲۸) چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمری میاشـتې د (۷) نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

که سـرېتوب او انسـانیت معیار وای، نو بیا خو به نه دا بحران او نـاورین رامنځتـه کېـده او نـه بـه دا جګړه او غمیزه. څرنګـه چې سیاسـتوالو سـره ځان غوښـتنه او واک غوښـــتنه مطرح ده، نو ځکه خو دا غمیزه ورځ تر بلې غځېږي.

د رواني غمیزې وروســـتي علني لوبغاړي اوسـمهال د داکتر اشـرف غني په مشرۍ اسلامي جمهوریت او د ملاهیبت الله په مشـرۍ اسـلامي امارت دي. دواړه لوري پر یو بل د پردیپالنې تورونه پورې کوي، یو لوری د ولسـواکۍ او بل لوری د اسلامواکۍ توغونه توغوي. حقیقت خو دا دی چې د هر لوري په اوړو کې ښې ډېرې شګې شته، خو اوس د تور او سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول ډېر وخت غواړي او اسانه‌کار هم نه دی. دلته د دوی پر بهرنیو ملاتړو بحث خبره اوږدوي، خو دا دوه غټ لوري باید د اوســمهال د ترخو او ناعادلانه واقعیتونو په توګه ومنل شـــي. همـدې لورو د ولس ژونـد تریخ کړی او د غمیزې د غځونې سبب شویدي. اوس د حکومت لوری وایي چې طالب لوری دې لومړی اوربند وکړي او بیا وروسته ورسره د سولې خبرې‌کوو. له دې‌کار څخه د غني هدف دا دی چې طالب اوربند وکړي، نو د ده تر مشرۍ لاندې همدا حکومت به په همدې شکل او ان تر دې هم په زیاتې ســـرتمبګۍ دوام‌کوي او بـل چې طـالبـان ان لنډمهالی اوربند هم وکړي، نو کېدی شي د هغوی د لیکو، جذبې او جبهې د کمزورۍ سبب شي، نو طالب مشران هېڅکله داسې بایلونکي حالت ته حاضر نه دي او نه یې بهرني ملاتړي داسې یو حالت غواړي. اوس حکومت د دفاع او طالب د تعرض په حالت کې دی، که طالب تعرض و نه‌کړي، دا‌کار حکومتي چارواکو ته یو غټ امتیاز دی، خو په مقابل‌کې بیا حکومتي چارواکي طالبانو ته څه ډول انډولیز امتیاز ورکوي؟ له بلې خواکه طالب همداسې جګړې او د غني حکومت همداسې د خپل واک غځولو ته دوام ورکړي، نـه یوازې دا چې دا حـالـت زموږ د زرګونو هېوادوالو د شــهادت او د هېواد د ورانۍ ســبب ګرځي، بلکې دا احتمال هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې دا حالت د ټول نظام د پاشنې تر بریده هم ورسېږي او یو ځل بیا د اویایمو کلونو سناریو تکرار شي. زموږ شریر ګاونډیان تیار همداسې یو حالت ته منتظر دي، چې طالبان د مجاهدینو او هېواد د هغوی د رقابتونو د وخت په شان، پر یو برخلیک اخته کړي،

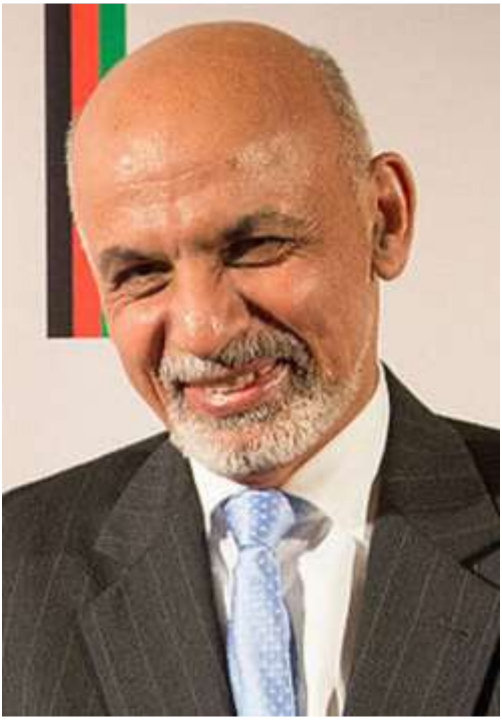

نو ایا کومه داسې منځنۍ حللاره هم شته او کنه چې هم د نظام ادانه روغه پاتې شي او هم سوله ټینګه شي؟ د هېواد د ژغورنې اساسي لاره همدا ده چې هم نظام خوندي شي او هم سوله راشي، دا داسې هیلې او ضرورتونه دي چې د یو بل متمم دي، نه د یو بل مخالف او هېڅکله باید د یو بل پر ضد و نه کارول شي. نو اوس ښه لاره همدا ده چې له یوې خوا پر طالبانو فشار راوړل شي، چې د نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فزيکي اډانې د بقا تضـــمين وکړي، چې داکار تر ټولو دمخه د سـراسـري اوربند په ټينګښـت سـره تر سـره کېدلای شـي.له بلې خوا غني او ټامي ټيم يې او ورسـره راټاله لنډغر او نور مفسـدين، چې اوس د حکومت په اډانه کې د حکومت په نامه مطرح دي، د ولسي فشار له امله دېته اړ کړای شي، چې د چارو واګې پرېږدي، دواړه لوري دې د يو ټاکلي وخت لپاره د چارو واګې ناپييلو او ثالثو افغانانو ته وســـپاري، هغوی دې د عادلانه ټاکنو لپاره لاره اواره کړي، راتلونکو هېڅ ډول ټاکنو کې دې ځان نه کانديدوي، بيا به وګورو چې ټامي مفکرات ټاکنې ګټي او که د جنت په مينه مســـت طالبان حضـــرات او يا هم ملتپال او هېوادپال افغانان؟ د دې دريېمې لارې په تعقيب او تحقق ســره به حکومت له غلو او مفســدينو او نظام به له پاشــلو وژغورل شــي او د دايمي ســولې ټينګښت ته به هم لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم

(۱)

دا لیکنې مې د هغه سـفر انځورنه ده چې د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـتې پر (۲۸) مې نېټې چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، کندهار ولایت ته کړی دی.

یو خو حکومت او طالبانو ډېر ښـه او د سـړیتوب کار وکړ چې د لوی اختر په مناسـبت یې اوربند وکړ او بله خبره دا چې مور د ښاغلي محمود کرزي په بلنه له ښاغلو فریدون خان مومند، حیدر

ځاځي او بیدار ځاځي سره په یو نارسمي سفر کندهار ته راغلو، په کندهار کې به د خپل سفر پر مهال تاسو ته د ښکلي کندهار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباډۍ تصویرونه وړاندې کړو. اوس د اختر په مبارکۍ کې مساپرو هېوادوالو ته د عینو مېنې د پرمختګ څو ښکلي تصویرونه.

(۲)

په ماښـــام کې د عینو مېنې ترکتنې وروســـته د ښـــاغلي محمود کرزي مېلمســـتون ته لاړو، هلته مو د ډوډۍ پرمهال د کندهار له یو شمېر مخورو سره وکتل.

په کندهار کې مو د ژوندون تلوېزیون څانګه وکتله، دا کوچنی چې تاســـو په تصـــویر کې ګورئ روهید نومېږي، د ژوندون تلوېزیون د کندهار څانګې د ماشـومانو خپرونه پرمخ وړي. ښـه اینده لري. جاوید اغا ته دې خدای خیر او برکت ورکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر زحمت يې په کندهار کې د ژوندون ځانګه په ښـــه ډول فعاله ساتلې ده.

(۳)

نن مو په کندهار کې د خرقې مبارکې زيارت وکړ. خرقه مبارکه د

نړۍ له مقدسـو زيارتونو څخه ګڼل کېږي او تاريخي کندهار ته يې زياته معنوي ښـکلا ورکړې ده.د خرقې مطهرې له متوليانو څخه ډېره مننه چې موږ ته يې نن د خرقې مبارکې د زيارت زمينه برابره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤)

د ستر ملي مشر میرویس نیکه زیارت ته لاړو، د نیکه اروا ته مو

د دعا لاســـونه لپه کړل، هیله مو څرګندکړه چې د دې ســـتر انســان او افغان د سپېڅلي روح په برکت لوی خدای ج په هېواد کې ســوله او ســوکالي راولي او افغانان د نېکمرغه ژوند خاوندان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٥)

کندهار په مېړنیو ښـایسـته و او ښـایسـته دی. نن په کندهار کې د

هېواد د یو زړور بچي شــــهید جنرال عبدالرازق مزار ته لاړو، د هغه روح ته مو دعا وکړه، د لوی خدای ج له درباره مو هغه ته د فردوس جنت او دې مظلوم ملت ته د ســولې او ســوکالۍ هیله وکړه.

(٦)

د چهارشـــــنبې پر ورځ د بېلابېلو مهمو تاریخي ځایونو تر لیدنې کتنې وروســـته کندهار پوهنتون ته لاړو، د پوهنتون قدرمن رییس ښاغلي (پوهاند دوکتور عبدالواحد وثیق) د اوسمهال دکارونو او د راتلونکو پلانونو په باب هر اړخیز معلومات راکړل، بیا مو د باچاخان څېړنیز مرکز وکوت، د دې مرکز له فعالیتونو خبر شــو، بیا د قدرمن اســـتاد (قانع) په ملتیا د پوهنتون مرکزي کتابتون ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړو، داکتابتون د یو میلیون امریکایي ډالرو په لګښت په څلورو پوړونو کې په عصري ډول جوړ شـوی دی او لسـګونه زره ټوکه کتابونه په کې اوسـمهال خوندي دي. د کتابتون مسـول ښـاغلي (قرانمل صـیب) موږ ته د کتابتون په باب پوره معلومات راکړل، قرانمل صـیب دې خیر یوسـي د خپلې فرهنګي مینې له امله یې د

کتابتون بداینې ته ډېره پاملرنه کړې ده. بیا مو د اسـتاد قانع په ملتیا د پوهنتون مرکزي تالار وکوت خورا ښـکلی جوړ شـوی دی،تر دې وروسـتـه مو د بېلابېلو پوهنځیو ودانۍ او نور ناسیسات وکتل .

کندهار پوهنتون سـره له دې چې یه کم وخت کې ډېر پرمختګ کړی، خو د سیمې د عمومي ضرورت او ظرفیت په انډول لا هم نور ډېر کار او پرمختګ ته اړتیا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

د چهارشنبې ورځ ماسپښین مهال په ارغنداب ولسوالۍ کې د حاجي صیب (غلام حیدرخان) او د هغه د ورونو بڼ ته لاړو. دا باغ تر (بابا ولي) زیارت لاندې سیمه کې موقعیت لري او ټول ارغنداب ولسوالي ورڅخه ښکاري. ارغنداب دومره زرغون دی چې ته فکر کوې پر ځمکه دې شین بخمل غوړولی دی او که

سړی ووایي د ځمکې پر مخ د جنت یوه ټوټه ده، نو ډېره مبالغه به یې نه وي کړې. حاجي صیب حیدرخان نه یوازې زموږ مېلمه پالنه وکړه، بلکې پر ښکلي څلوېښت جریبه باغ یې هم وګرځولو. دې باغ کې د انګورو، مڼو ،انارو او نورو مېوو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرګونې ونې ثمر ته رسېدلي دي. حاجي صيب د دې باغ د جوړولو داستان بيان کړ، ويې ويل چې دا يې په ډېر زحمت جوړ کړی؛ دلته مخکې لوخې او نلان وو،خو د ده په زيات کار، زحمت او ولسي تجربې اوس پر داسې يو زرغون بڼ بدل شوی دی. ده زياته کړه چې ما ته که څوک ټوله دنيا راکړي خپل کور، کلی او دا ژوند به پرېنږدم.

حاجي صيب حيدر وويل موږ بايد داسې کار وکړو چې هم خپل ځان ته ګټه ورسوو او هم نورو ته. رښتيا هم ارغنداب د همداسې ولسي کاري وګړو او مشرانو په کار، زيار او تجربو اباد شوی دی. څوک چې دښکلي کندهار سفر کوي او ارغنداب ونه ګوري، نو سفر به يې نيمګړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د چهارشـــنبې پر ورځ مو د کندهار د اطلاعاتوکلتور ریاســـت وکوت، رییس صـیب ښـاغلي (افغان) راته د یاد ریاسـت د تېر یو

کال فعالیتونو په باب معلومات راکړل او هم یې د خپلو راتلونکو پلانونو په باب رڼا واچوله. بیا مو د یاد ریاســـت اړوند موزیم، کتابتون او نندارتون وکتل، د خدای ج په فضـل او د دې ریاسـت د کـارکوونکو د هڅو پـه برکـت پـه هره برخـه کې پـام وړ مثبـت بدلونونه او پرمختګونه رامنځته شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

د چهارشـــنبې ماښـــام مې د ژوندون ټلوېزیون د همکارانو او ملګرو په غونډه کې ګډون وکړ. په دې تصـویرونو کې چې تاسـې کوم ملګري ګورئ د دوی اکثره لـه کوم مـادي امتیـاز پرتـه لـه ژوندون سره رسنیزه ملګرتیا پالي. له دوی ټولو څخه مننه کوو .

په کندهار کې د ژوندون د څانګې مشر ښـاغلي جاوېد اغا څخه ځانګړې مننه چې نه یوازې په کندهار کې یې د ژوندون څانګه ښه فعاله ساتلې، بلکې نورو ملګرو او د رسنیزو چارو مینوالو ته یې هم ښـــه کاري چاپېریال برابر کړی دی. ما هم د دې فرهنګي او رسنیز کاروان د ملګرو د قدروني په غونډه کې برخه واخیسته او کاري وړتیا، زړورتیا او ملګرتیا مې ورته وستایله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

دکندهار قدرمن والي صـــيب (حيات الله حيات) د پنجشـــنبې پر ورځ سهار مور ټولو؛ فريدون خان مومند، بيدارځاځي، حيدرخان ځاځي او ما يون ته بلنه راکړې وه، چې ســـهار چای به له والي

صـيب سـره څښـو. والي صـيب خوندور چای برابر کړی و، خو دلته د ورتګ خوندوره برخه دا وه چې والي صـــيب پر مور د نړۍ د ســـتر امپراتور او د ټولو افغانانو بابا (احمدشـــاه بابا) د ټولواکۍ مانۍ او کارځای وکوت. دا مانۍ چې نږدې دوه نیم سوه کاله عمر لري، د خپل وخت د معمارۍ یوه ښه بېلګه ګڼل کېږي. دا ودانۍ څوګاله وړاندې په یوه قوي انفجار کې ســـخته زیانمنه شوې وه، خو اوس یې په اساسي ډول د بیا رغونې چارې بشپړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوې دي. د مانۍ د بېلابېلو برخو کتنه د هر افغان د زړه جرات او پر ځان باور زیاتوي او د ســړي په ذهن کې د تېرې زمانې برم او عظمت تازه کوي. والي صــيب د افســـوس په توګه وویل: د خواشینۍ خبره ده ؛مور دوه نیم سوه کاله وړاندې څه وو؟ له دې ځایه نیمه نړۍ کنترولېدله، خو اوس...

(۱۱)

خوښنه، ښښنه او مننه

کندهار ته مې لنډ خو مثمر ســفر درلود، په څوارلســـو کاري ساعتونو کې مې نږدې لس مهم تاریخي ځایونه ولیدل او یو شمېر فرهنګي ملګرو ســـره مې هم وکتل، د کندهار له نویو پرمختیاوو او ودانیزو چارو هم تر یوه بریده خبر شوم، ستونزې هم کمې نه وې، خو پر ستونزو سربېره د ژوند لپاره مبارزه هم روانه وه. زما لپاره د خوښـــۍ خبره دا وه چې هر ځل کندهار ته راځم، نو په ودانیزه برخه کې نوي پرمختګونه ګورم، دا کار مور ته د دې پیغام راکوي چې که د دې قوم په چارو کې مداخله و نه شــي او ســوله ټینګه شي، نو دا ولس پر ځان دومره باوري دی چې د خپل ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرمختګ او سوکالۍ لپار اوچت ګامونه اخیستلای شي. ښېنه په دې غواړم چې د وخت د کمښت له امله مې په کندهار کې ډېر خواږه فرهنګي ملګري او قومي مشران، چې باید لیدلي مې وای، ومې نه شــو کړای چې ویې ګورم، لوی اختر و او بېرته باید کابل ته راغلی وای، هیله ده چې ټول دوســـتان مې له ښښـــنې برخمن کړي، له ټولو هغو دوستانو، په تېره ښاغلي محمود کرزي، جاوېد اغا او نورو څخه ځانګړې مننه کوم چې زما په دې لنډ او تنګ ســـفر کې یې زمونږ مېلمه پالنه وکړه او د ګڼو تاریخي ځایونو او علمي مرکزونو د لیدو زمینه یې راته مســـاعده کړه. یو ځل بیا خوښښه، ښښنه او مننه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د یو سرلاري سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۳۱) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري میاشـــتې له (۱۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نږدې یو کال او یوه میاشـــت وړاندې همدا وخت (د ۲۰۱۹ م کـال د جون پر ۲۳مـه) مې پـه علومو اکـاډمۍ کې ور ســـره وکتل.هغه وخت یې هم له خپلې روغتیا څخه شـــکایت کاوه، ما ورته وویل خدای دې راته صـــحتمند لره، درې دمو کې درېیم

منزل ته ساه نیولی پورته شو.زما د کتابونو پر لیدلو ډېر خوشـاله شـو، ویې ویل زه حیران یم چې ته په دې دومره سیاسـي ناندریو او جنجـالونو کې بیـا دې فرهنګي کـار تـه څنګـه اوزګـارېږې؟ ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل زه سیاست د فرهنګ لپاره کوم، نه فرهنګ د سیاست لپاره. دی په خندا شـــو، ویې ویل پوه دې کړم. بیا یې راته وویل صـــحت مې ښــــه نه دی، لکه چې خدای مې خپل حضـــور ته غواړي؛ اوس څلور میاشـــتې کم نوي کلن یم، ما ورتـه وویـل، خدای دې موږ ته صـــحتمند لره، موږ هیله لرو چې ســـلیزه راته پوره کړې او بل زموږ هیله ده چې ســتاســو ټول اثار راټول او د کلیاتو په بڼه چاپ شي، هغه وویل غرزی(زوی یې) راځي، کار به پرې وکړو. تر هغه وروســته بیا لایق صـیب په شـش درک کې د یوه شــدید انتحار او انفجار له امله ژور ټپونه واخیســتل، یو کال دې ژورو ټپونو وځوراوه او نن یې نو د تل لپاره له هغه وطن او ولس څخـه د ابـد لپـاره خـدای پـامـاني واخیســـتـه، چې ده

ورته اویا کاله ترانې ویلې وې، لایق نور نه چونغر ته ترانې وایي، نه د پښتنو کوچیانو د سرګردانه ژوند سپېرو کېږدیو ته، نه به ملا سـره په جنګ وي، نه له ارتجاع سـره، نه به ویده دهقان راویښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نه ویده روښـنفکر، هعه اویا کاله د دې وطن غرو رغو ته سـوې لوې ترانې وویلې، سـتړی نه شـو، نهیلی نه شـو، خو تېر یو کال کې داسې وځورول شو، چې د وطن هر بوټی او هر انسان به یې سـترګو ته ودرېدلی وي، همغه وطن او همغه افغان چې ده ورته سندرې ویلې وې، خو هېڅا یې د دردونو په تسکین کې مرسـته و نه کړای شـوه،ځومره به نهیلی شـوی وي، څومره به مایېجن شـــوی وي، مورږ وبښـــه ای د زمانې د ادب ســـرداره او ســـالاره، دلته د دې وطن د هر یو بلبل او خدمتګار وروســـتی برخلیک همداســـې دی، لکه د تا چې و، په درد دې مبارزه پیل کړه او په درد دې پای ته ورسـوله، مورږ هم په نوبت درپسـې یو، ګوره د جنت یوه باغچه راخپله کړه، هلته به بیا د دې وطن لپاره ترانې وایو د چونغر ترانې او دسپینغر ترانې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زریزې او پېړۍ کېږي چې د پښتو ژبې پر وړاندې توطیې روانې دي. سوونه کلونه وړاندې کله چې سلطان بهلول لودي په هند کې واکمن شو، نو د جمعې لمانځه ته لاړ، (ملاکادن) تر لمانځه وړاندې په خپلو وعظیه خبرو کې وویل : ((نمی فهم قوم به قدرت رسیده است که از ذات دجال است یا چی که مادر را مور ګویند، خواهر را خور ګویند، بیادر را ورور ګویند و دیګر را نور ګویند...)) پر دې وخت سلطان بهلول لودي ور غبرګ کړ : ((ملا صاحب احتیاط کو که ما هم بندګان خدا یم)).

څو پېړۍ بیا پر دې شوخند ووهل شو چې د اسلام له نظره پښتو د دوزخ ژبه ده!؟

حمزه بابا جرات وکړ او دا وهم یې مات کړ:

وایي اغیار چې د دوزخ ژبه ده

زه به جنت ته له پښتو سره ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېره نیمه پېړۍ کې، نو چې چا هم د پښتو د مظلومیت غږ پورته کړی، د نشنلېست او فاشیست په تور توهین شوی او له صحنې څخه ایستل شوی دی، په تېرو شلو دېرشو کلونو کې نو بیا د متعصب ټاپې زور اخیستی، هر پښتون چې د خپل قوم او ژبې د محکومیت نوم اخیستی، پر هغه نو د متعصب تور پورې شوی دی. دا پورته ټاپې اکثره د پښتو ضد نا پښتنو عناصرو له خوا پر پښتوپالو پښتنو لیکوالو لګېدلي دي او یو شمېر مړ غوږو او ځانپلورو پښتنو غوړه مالانو هم ورسره په دې کار کې ملګرتیا کړې ده. په دې تېرو څو کلونو کې بیا یو څو نورې اصطلاحګانې دود شوي دي؛ پر ژبه، قوم او افغانیت ،((تجارت او دکانداري)). دا نومونې اکثره د هغو ضمیر پلورو پښتنو له خوا کارول کېږي چې له معنوي او مادي فقر سره مخ دي. نه خپله کار کوي، نه بل کار ته پرېږدي. څرنګه چې دوی پښت پر پښت وږي پاتې شوي، اوس پر خزانو هم ناست وي، د لوږې او فقر حس يې د خصلت یوه برخه ګرځېدلې ده. دوی نو هر ملي او فرهنګي کار ته د اقتصادي ګټې او تجارت په سترګه ګوري، د دوی تر شا بیا د هغو عناصرو انګېزه هم پرته ده چې په شعوري او فکري ډول غواړي پښتو او پښتانه په همدې متواتر مظلومیت او محکومیت کې وساتي. نو هر کله چې کوم شعوري او فکري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښــــتون د خپلې ژبې او قوم د ســـوکالۍ او پرمختګ غږ اوچت کړی، نو د دې یوې ډلې له خوا پرې د تعصب او د بلې کټګورۍ له خوا پرې د قومي سوداګر تور پرې پورې شوی دی .

ای د زمانې بدمرغه تنګنظرو! که چیرې پښـــتو ته خدمت د تجارت او ګټې وسـیله وای، نو دا تجارت به تاسـې بل چاته پرې ایښی وای؟ اول خو به مو خپله پرې سرونه مات کړي وای، ځکه چې په روح او روان کې مو د تجارت انګېزه او غریزه نغښتې ده، چې هر علمي او فرهنګي کار ته د سوداګرۍ په سترګه ګورئ. که خپلې ژبې او قوم ته د غونډو او سـیمینارونو جوړول، د رســنیو فعالول، د ښــوونځیو او پوهنتونو جوړول، د کتابونو چاپول، د علمي کدرونو روزل او داسې نور ګټور کارونه رښتیا هم تجارت او د ګټې وســیله وي، نو دا ګټه تاســې وکړئ! ولې یې بل چا ته پرېږدئ؟ کاشـکې داسې وخت راشـي چې دا ډول کارونه د ګټې وټې وسـیله شي او ټول دې ډول ګټې ته را ودانګي. زړه کې خو هر ســړی پر دې پوهېږي چې د کار خلک کارونه کوي، کینه ګر او ناکاره پرزې بیا تورونه پورې کوي. اوس خو خوند داکوي چې د پښتو او پښتنو له مخالفینو څخه وار او پار دومره خطا دی چې له تورونو لګولو او ځانځورنې پرته یې نور هېڅ له لاســه نه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلې پنځه دېرش کلنې کـاري او فرهنګي تجربې لـه مخې د پښتنو ځوان او خدمتګار نسل ته زېرى ورکوم چې د وهمونو ډېر برجونـه مو نړولي، يو فرهنګي، ملي او فکري انقلاب پر راختو دى، د پښتنو شعوري مخالفين او د هغوى په ټلواله کې شامل بې ضــميره پښــتانه ځان پلوري، ورځچاري او مضــر احتياط کاري ټول وارخطا دي، له تعرضــي حالته دفاعي حالت ته راتېت شـوي او نـامعقولـه دفـاع يې هم پـه نړېـدو ده، نو لړې نورې فکري مبارزې ته اړتيا ده، کابل چې به پخوا د پښتو او پښتنو ګورستان ګڼل کيده، اوس ورو ورو پر يو ستر پښتو ژبي ښار بدلېږي. اکثره پخواني وهمونه مات شــوي او نور هم پســې ماتېږي، نو ځومره چې مخالفينو ټاپې لګولې موږ او تاســې به خپل کار ته کش ور کوو، څومره خوند کوي چې ته کار کوې او مخالفين دې له رخې او کينې څخه ځورېږي او يوازې تورونو لګولو ته ناســـت وي، همداسې دې ناست او ملاست اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـت مياشـــتې پر (۱۰)مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري مياشـــتې له (۲۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

جرګه او مشوره هم يو اسلامي اصل دی او هم زموږ ملي دود. جرګه د بحران د حل او د غوټې د خلاصـــون لپاره جوړېږي. جرګه لويه وي که وړه، معمولاً داســـې پرېکړې کوي، چې له

دواړو مخالفو لورو يو څه کموي او هم دواړو لورو ته يو څه ورکوي، نو ځکه خو د جرګې د پرېکړې له امله هېڅوک ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایلونکی نه احساسوي، خو دا حالت هغه وخت رامنځته کېږي چې دواړه لوري جرګې ته واک ورکړي او جرګه خپلې پرېکړې د همدې صلاحیت له امله تعمیل کړي. مشورتي جرګه یا لویه جرګه بیا دا ځانګړنه نه لري، د پرېکړې صلاحیت نه لري او مشوره یې هم د واکمن په مزاج پورې تړلې، چې مني یې او کنه او یا یې کومې برخې عملي کوي. څرنګه چې په افغانستان کې پر ټولو ملي او ان دیني ارزښتونو سیاسي معاملې شوي او ملندې پرې وهل شوي، نو اوس د جرګو نوبت دی چې دا ارزښت هم پیکه، تکراري او کلیشه یي شي. د کرزي صیب د واکمنۍ پر مهال د سولې لویه جرګه جوړه شوه، نچوړ یې دا شو چې یو جنګسالار د سولې د عالي شورا رییس شي. بیا له امریکا سره د امنیتي تړون لپاره بله لویه جرګه جوړه شوه، کرزي صیب د هغې جرګې نظر او پرېکړې ته هم ارزښت ور نه کړ. بیا ډاکتر صیب غني له طالبانو سره د سولې په باب مشورتي لویه جرګه جوړه کړه، د هغې وړاندیزونه هم لس سلنه عملي نه شول. اوس دا دی یو ځل بیا په ډېر لږ تغیر هماغه لویه جرګه رابلل کېږي او هغه هم د څلور سوه طالب زندانیانو په باب یوازې د مشورې غوښتلو لپاره، نه دا چې د پرېکړې لپاره، ځکه چې حکومتي چارواکو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وار دمخه ویلي چې دا جرګه له قانوني پلوه د یادو زندانیانو د خلاصون په باب د پرېکړې صلاحیت نه لري.

د لیکوال دې ژبه ګونګه شـــي چې حقیقت نه وایي او د پاچا دې ورمېږ مات شـــي چې خپل ملت ســـره ټګي کوي او هغه ته دروغ وایي. حقیقت خو دا دی چې نه خپله ډاکتر غني او نـه د هغه حکومت ټامي برخه جرګې او مشـــورې ســـره لېوالتیا لري، نه پر دې دود خبر دي او نه هم د چا مشـــورې ته غوږ ږدي. د ډاکتر غني په مشـــرۍ د ملي وحدت په حکومت کې غني او عبدالله دواړو تر (۱۰۵۰) زیات مشـــاورین درلودل. ښـــاغلي غني ته قسم ورکړئ چې کوم مشاور سره یې مشوره کړې ده؟ او مشاور ته یې هم سوګند ورکړئ چې کله دې هم جمهور رییس ته مشوره ورکړې ده؟ داسې مشاورین هم شته چې په تېرو شپږو کلونو کې یې یو ځل هم مخامخ جمهور رییس نه دی لیدلی. خپله جمهور رییس ته قسم ورکړه چې ته خپل ټول مشاورین پېژنې او کله دې هم له هغوی ســـره په تېرو شـــپږو کلونو کې کوم ډله ییز مجلس کړی دی؟ خو معاشونه حواله کېږي او بیت المال خالي کېږي، په تېرو شپږو کلونو کې نږدې (پنځه سوه ملیونه ډالره) د همدې بې مشـــورې لوړ پوړو مشـــاورانو جېبونو ته لوېدلي دي، خو مشـــوره صـــفر، ان فرهنګي مشـــاورانو یې د خپل محبوب ولســـمشـــر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسکونو لفظي تېروتنو سمون ته هم لاسرسی او جرات پیدا نه کړ. نو يو څوک چې له خپل رسمي مشاور څخه مشوره نه اخلي هغه بيا پر دې مظلوم ولس دومره مهربانه شو چې دهغه اصلي او تصنعي استازي را وغواړي او د هغو مشورو ته ارزښت ورکړي؟ دا هسې د وخت او ملي پانګې ضايع کول او د عامه اذهانو مصروف ساتل دي او بس.

پر تېرې مشورتي لويې جرګې په مستقيم او نامستقيم ډول نږدې (پنځوس مليونه ډالر ٥) لګښت راغلی و، پر دې جرګې ظاهراً (٣٣٠) مليونه افغانۍ، خو که نور اړوند نا مستقيم لګښت يې محاسبه شي نږدې (لس مليونه ډالره)لګښت پرې راځي. ياني د هر بندي د خلاصون په باب د مشورې لپاره مور(٢٥٠٠٠ڈالره = ١٩٥٠٠٠٠افغانۍ زيان زغمو) او د هر بندي لپاره لږ تر لږه له(١٠) تنو جرګه مارو څخه مشوره اخلو. دېته وايي پر جرګو مرکو او پر و طن او بيت المال مين چارواکي!!؟ څوک به ورته ووايي چې کله هم د جرګې او مشورې اساسي ضرورت وي هلته ولې پر دې ملت غږ نه کوې؟کله چې دې پر اساسي قانون معامله کوله هلته د ملت مشوره چېرته وه؟کله چې دې له (ای ايس ای) سره د استخباراتي معلوماتو او دګډو همکاريو پټ تفاهم کاوه، دا ملت ولې و نه پوښتل شو؟کله چې پر ډيورند معامله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدله او اغزن تار تېرېده د ملت غږ ولې وا نه ورېدل شو؟ شپږو کلونو کې کابینه تکمیل نه شــوه، پر علت او معلول یې ولې له ملت او د هغه له استازو سره مشوره و نه شوه،؟ د فسـادګرو، لنډغرو او جنګسالارانو د زور زیاتي د مهارولو په باب ولې ولس سره یوه ناسته تر سره نه شوه؟ او داسې نورې په سلګونو ولې ولې؟ اوس خو ډاکتر غني غواړي که نه، دا څلور ســوه طالب بندیان پرې امریکایان په زوره خوشې کوي، لکه په هغه نورو کې چې یې ورته سـرې، شـنې او نورې کربښـې ماتې کړې. دی اوس غواړي خپله پړه د ملت په نامه پر داسـې راټولو شـویو اسـتازو واچوي، چې د هغوی پر اکثریت په خپله د ملت شک دی چې دا لا د چا اسـتازي دي ؟؟ خو بیا هم که دوی یو فکري او ژور نظر وړاندې کړي، څان به له ملامتې وژغوري. یانې دا چې ښــه به دا وي چې دوی ټول واک خپله ښاغلي غني ته ورکړي چې ته خپله د اســاسـي قانون او د ملت د ګټو په رڼا کې فیصـله وکړه. په دې ډول به جرګه له ملامتیا وژغورل شـــي او غیر له دې هم جمهور رییس د جرګې هغه خبرې مني چې د ده پر مزاج برابرې وي. د جرګې وړاندیزونه هم د حکومت په نظر نهایي او قانوني نه دي او دا به هغه وخت قانوني ګڼل کېږي، چې ولسي جرګه یې د یوې قانوني مصـــوبې په توګه تایید کړي او د ولســـي جرګې پرېکړه بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت قانوني ده چې مشـــرانو جرګه يې تاييد کړي او دا پرېکړه بيا هغه مهال قانوني ده چې جمهور رييس يې لاسليک او توشـــيح کړي او کله چې بيا په رســـمي جريده کې دا قانون خپور شو، نو بيا د اجرا وړ دی.د سولې د هيت مساله هم دې ته ورته ده؛ هغه هم کوم اجرايي صـــلاحيت نه لري، يوازې پيغام به وړي او راوړي، نور کوم واک نه لري، په دې ډول به د غني د حکومت پنځه کاله پوره شـــي او د حاکميت په پای کې به بيا چغې پورته کړي چې په هر زمان او مکان کې له کوم قيد او شـــرط پرته هر ډول قرباني ته حاضـر يم راشـئ سـوله وکړئ، خو هغه وخت به ډېر نا وخته وي او په دې بهير کې که دا حکومت د امريکايانو په مرسته همداسې تداوم ومومي، نو ډېرې وينې به تويې شي او ډېر سرونه به تولې شي.

له دې اوږده داســـتانه مې هدف دا و چې که د لومړۍ درجه چارواکو اصـــلي نيت ته دقيق شـــو، نو کيســـه خرابه ده، خو که امريکا رښتيا هم سوله غواړي، نو لومړی دې پر پاکستان اصلي او تهديدي فشار راوړي او بيا دې طالبانو ته سره کرښه راکاږي چې سـوله غواړئ که جنګ؟ او بيا دې دلته په حکومت کې خپلو لومړۍ درجه مامورينو ته ووايي چې غلي کېنئ؛ زما پيشـــو ما ته ميو؟ نو دوی چې کله دا اخطارونه احســـاس کړي، هر څوک به

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل حد و پېژني، عيناً لکه شوروي مشر (ګرباچف) چې کارمل ته وويل وخت دې پای ته رسـېدلی، نو بيا يې پر ځای داکتر نجيب راغی، نو که دا ډول جديت و ښـودل شـي د امريکا تر روانو ټاکنو وړاندې به افغانستان له يو نسبي ټيکاو او سولې څخه برخمن شي. له دې پرته به همدا د شيخچلي کيسه روانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعصب او ځان شرموني لړۍ

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د اګســـټ مياشـــتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـــتې له (۳) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې د يو قوم په مشرانو او چارواکو کې ملي احساس له منځه لاړ شي او له خپل ولس سره يې واټن رامنځته شي، نو بيا د خپل واک د بقا په خاطر هر ډول بې شـــرمۍ ته لاس اچوي. يو زيات شـــمېر اوســـني پښـــتانه چـاروا‌کي د دې خبرې څرګند مثالونه دي. دوی د دې په خاطر چې څوک پرې د نشـــنلېســـت او متعصـب ټاپه و نه لګوي، له داســـې مضـــر احتياط څخـه کـار اخلي چې تر ګټې يې ضـــرر څو ځلـه زيـات وي. اوس نـو دا

د افغانستان اسلامي جمهوریت
جمهوری اسلامی افغانستان
Islamic Republic of Afghanistan
پیشنهاد
۱۳۹۷

ساري مرض دومره عام شوی چې ان هغو پښتنو ته يې هم لاره کړې، چې عامو پښتنو هغوی ته يو څه هيلې لرلې. شميم کټوازي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی په پښتو لوستی، لسانس یې هم په پښتو کې اخیستی، ماستري یې هم په پښتو کې اخیستې، په خټه هم سوچه سلېمانخېل دی، جمهور رییس غني هم پخوا سوچه احمدزی و، ان تخلص یې هم احمدزی و، شېرزاد صیب هم سوچه پښتون دی، د یو اکثریت پښتون مېشتي ولایت د والي په توګه ټاکل کېږي، نو په دې منځ کې بیا کومه وېره ده چې دا مفکرین یې د خپلې ژبې پرېښېدو او هېرېدو ته اړ کړي دي؟ که دې ډول هڅو ته څوک د((ملیتوب)) نوم ورکوي، ځان تېر باسي، دا سوچه لېونتوب او د تعصب یو نوی ډول دی چې خپله د پښتنو چارواکو له خوا پښتو او پښتنو سره کېږي. پرون یې ننګرهار ته دا ډول مکتوب ور ولېږه، نن ارزګان ته او دا لړۍ به همداسې روانه وي،

ایا ښاغلی صالح به ښاغلي بسم الله خان ته او یا هم سرور دانش به د دایکندي والي ته کله هم په پښتو مکتوب ولیکي؟ نو پښتو ضد پښتنو چارواکو! که له ولسه نه شرمېږئ، نو لږ تر لږه خو له خپلو سیالو چارواکو وشرمېږئ !

پښتنو ځوانانو راځئ چې دا وهم مات کړو او دې ډول څرګند تعصب ته نور د پای ټکی کېږدو.

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي

هغه د پښتو په مرۍ غلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له موضوع څخه تېښته

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په لیکوالۍ کې له موضوع څخه تېښته دې ته وايي چې یو څوک پر یوه موضوع نه پوهېږي، نو دی د هغې موضوع پر ځای دویمه یا درېیمه موضوع تشریح کوي، یا قرینه جوړوي؛ اصلي موضوع له یوې بلې موضوع سره تړي، د هغې پر توضیح او تشریح پیل کوي، غواړي په دې ډول تا ته بې ربطه او بې ضرورته معلومات وړاندې کړي، د وخت د ضایع سبب شي او له اصلي موضوع څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي.
دا ډول خلک او کرایي لیکوال اوس زموږ په ټولنه کې کم نه دي، هره حقوقي، ټولنیزه او قانوني موضوع به په یوې بلې موضوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې ترې او په يو نه يو ډول به غواړي اصـــلي موضـــوع کړه کړي. د ساري په توګه: په ښار کې به يو سړی په داسې شکل ولاړ وي، چې له اخلاقي پلوه به سم نه برېښي، نو چې ته ورته ووايې دلته ودرېدل دې مناسب نه دي، نو د کاره منطق خاوندان به درته ووايي چې نه ته د ده ودرېدل څه کوې؟ ته که دومره تکړه يې لاړ شه د ښار سړکونه جوړ کړه، نرخونه کنټرول کړه، انفجار او انتحار ختم کړه، دا وکړه او دا وکړه. په دې ډول به موضوع بلې خوا ته بوځي.

د پښتو ژبې د قانوني حقوقو په باب هم د يو شمېر لامنطقه کرايي ليکوالو نظر همدا ډول دی؛ کله چې ته پر پښتو ژبې د کېدونکې ظلم خبره مطرح کړې، نو دوی به يو دم دا خبره په نورو خبرو پورې وتړي : او بابا هېواد په څه حالت کې دی؛ دلته انفجار دی، هلته انتحار دی، لوږه ده، قحطي ده، قېمتي ده، د وينو سېلاب بهېږي، اول د هغو غم وخورئ بيا راځئ د پښتو ژبې غم ته. په لسګونو نورې سختې او لانجمنې موضوعګانې، چې حل يې لندمهال کې ناشونی برېښي، هغه به ټولې د پښتو ژبې په حقه حقوقو پورې وتړي. د دې لپاره چې ځان ډېر ملي او د ملي وحدت خواخوږی وښيي، نو پر نورو پښتو پالو به بيا د ژبې د دکانداری تورونه پورې کړي، تر دې حده دا کلمې تکرار کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فکر کوې کلو نه کلو نه یې خپله هر ډول دکانداري کړې وي او په هټیوالۍ کې پخه تجربه لري.د دوی منطق دا دی چې که په پښتو ژبه مکتوب ولیکل شو، هغه هم د ننګرهار او ارزګان په شان پښتون مېشتو ولایتونو ته، نو دنیا ورانه شوه، ملي وحدت تباه شو، انفجار او انتحار زیات شو، قحطي او قېمتي اسمان ته پورته شوه.

او د لامنطقه دلیل لارویانو! دا اوس چې له ارګه را نیولې بیا تر واړه ملازمته پورې یو مکتوب هم په پښتو ژبه نه لیکل کېږي اوس ولې له وطن څخه نه چمن جوړ شو او نه ګلشن؟ دې ښاغلو ته باید دا هم وویل شي چې هر سړی پیدا دی خپل خپل کار لره کنه. د ټولو مسایل حل او په هېوادکې د هر اړخیز ثبات او سمون راوستل د لیکوالو، په تېره بیا د پښتو پالو لیکوالو کار نه دی او نه یې په وس پوره دی، دا د دولتي چارواکو او سیاستوالو کار دی.که داکار هم لیکوالو ته محول کړو، نو بیا خو داکار د پښتو ژبې د قانوني حق او پرمختګ مخالفینو او نورو پلمه جوړوونکو کرایي لیکوالو ته هم راجع کېږي، چې تاسې هم مهرباني وکړئ اول لاړ شئ هېوادکې سوله، امن او سوکالي راولئ او تر هغه وروسته راځئ بیا پر ژبنیو مسایلو بحث ته سره کېنو. دلته خو پښتو هم د جنګ په شرایطو کې له خپل حقه محرومه ده او هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن په حالاتو کې او هر کله چې چا د دې مظلومیت چغه پورته کړه، نو بیا یې د مخنیوي لپاره دوه سوه پلمې او نامعقول توجیهات رامنځته شي. هغه هم په خپله د پښتنو چارواکو او د هغو د مارواکو اجیرانو له خوا .

نو د هېواد ځوان او شعوري نسله! که غواړې خپله ژبه دې تر دې زیاته محرومه او مظلومه نه شي، د دې ډول حالاتو او د هغو د عاملینو پر وړاندې ټینګه او هوډمنه مبارزه په‌کار ده. تر څو چې ځانساتي، مضراحتیاط‌کاري او پښتو ضد پښتانه او د هغوی د ناقانونه عملونو توجیه‌کوونکي کرايي غوړه مالان د واک پر ګدۍ ناست وي، نو دا حالات به همداسې روان وي او که لږ مو له اخلاقي او ملي جرات څخه‌کار واخیست، نو بیا به نه دا ځانساتي چارواکي وي او نه دا ځانساتي غوړه مالان. دا د هېچا زامن نه دي دا یوازې د وخت زامن دي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اسانه دي او کار سخت دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسټ میاشتې پر (۲٦) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو شــمېر خلک چې خوله یې پر غیبت عادت شــوې، د هغوی اصــلاح کول اســانه کار نه دی، خپله کوم خاص فکري تولید نه لري بس د نورو غیبت ته یې کار ویلی وي، نه خپله کار کوي او نه بل څوک کار ته پرېږدي.

کله چې موږ د ژوندون تلویزیون د جوړونې تکل وکړ، هغه وخت یوازې شــمشــاد تلویزیون پښــتو نشــرات درلودل، هغه هم له خطرونو او ګواښــونو ســره مخ و. موږ وویل داســې رسنۍ باید

فعاله شــي چې هم د ملتپالو افغانانو پر ذهن د ســتمي لنډغرو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا راخور وهم مات کړي، هم ملي هويت وځلوي، هم د جنګسالارۍ او فساد په مقابل کې ودرېږي، هم نوي کدرونه وروزي، هم ملي ورځې ونمانځي، هم د ټولنې ناخوالې منعکس کړي، هم په پښتنو کې اجتماعي جرات پياوړی کړي، هم پښتو ادب، هنر او د ټولنې نورو برخو ته تر خپله وسه وده ورکړي او هم د ژوندانه په نورو برخو کې تر خپله وسه کار وکړي .ژوندون ټلوېزيون په دې برخه کې خپلې وروستۍ هڅې کړي، د حنګسالاريزم وهم يې مات کړ، د ملي شعور انعکاس ته يې لاره اواره کړه، ملي فکر يې وغوړاوه، د ځوان نسل د جرات په پياوړتيا کې يې اساسي ونډه واخيسته، ملي او تاريخي ورځې يې ونمانځلې، په ټول کابل کې چا جرات نه کاوه چې څوک ان د خپلواکۍ ورځ ونمانځي، د لومړي ځل لپاره ژوندون دا لړۍ پيل کړه او بيا د هېواد په کچه عامه شوه. ژوندون د لومړي ځل لپاره هغه پروګرامونه او موضوعګانې نشر کړې، چې هېڅ رسنۍ يې د نشر جرات نه کاوه. کله چې د ملي هويت او برېښنايي تذکرو موضوع راغله، نو اکثريت سينه دربي په غارو ننوتل، همدا ژوندون و چې په نره يې د سختې دښمنۍ د قبلولو تر بريده دې مبارزې ته ودانګل او د بريا تر بريده يې دا موضوع پسې تعقيب کړه. طبيعي خبره چې مخالفين هم ارام ناست نه وو، ټول هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امکانات یې وکارول چې په لاس کې یې وو؛ پر تلویزیون یې برید وکړ، بندیزونه یې پرې ولګول، ډول ډول جریمې یې پرې ولګولې، له حکومتي امکاناتو یې ناوړه ګټه پورته کړه او د تلویزیون د پرمختګ پر وړاندې یې خنډونه جوړ کړل، دوی دا وګڼله چې که دا رسنۍ قوي شي، نو د برېښنایي تذکرو په شان به د ژوند په هر ډګر کې خلک مبارزې ته تشویقوي.

ژوندون د ژوند له دغسې سختو پړاوونو تېر شوی او تېرېږي ژوندون سره چې هر افغان څومره مرسته کړې هغه موږ پر خپل وخت یاده کړې او مرستندویانو ته مو د هغو د لګښت څرنګوالی په ګوته کړی، خو ځینې خلک چې له پیسو سره یې ډېره سودا وي هغه تر هر څه وړاندې له همدې موضوع سره لېوالتیا ښیي.

د دې پر ځای چې مرستدویان اعتراض وکړي، دې نورو ته وسوسه پیدا شي. وایي مړي فکر کوي چې دا ژوندي به تل حلوا خوري. زه د خدای په فضل ښه او منظم ژوند لرم، د شخصي ژوند له پلوه چاته محتاج نه یم. زه او مېرمن مې ښه معاشونه لرو او د کور پرچارو ښه حاکم یو، د همدې انتظام وجه ده چې موږ ټولنیزو او فرهنګي چارو ته ښه فرصت لرو.، هرکله چې مو پر چا د مرستې غږ کړی هغه یوازې او یوازې د ټولنیزو او فرهنګي کارونو لپاره دي، چې په حقیقت کې یو ګډ ملي مسولیت دی. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلویزیون تر ښکلي موږ په تېرو څو کلونو کې د بېلابېلو لیکوالو نږدې دوه سوه عنوانه کتابونه هم چاپ کړي او په سوونو لویې غونډې مو هم جوړې کړي دي. زموږ له خوا د چاپ شویو کتابونو او فرهنګي غونډو شمېر په ورته برخه کې د اشرف غني د حکومت د اطلاعاتو کلتور وزارت تر کړي کاره څو ځله زیات دی.

اوس راځم دې خبرې ته چې زه کوم حکومت یم؟ زه کوم وزارت یم او یا کوم بل داسې ارګان چې د ځینو خلکو له خوا داسې یو انتخابي مقام ته رسېدلی یم چې بیا د هغو هرې غوښتنې ته باید زه د ځواب متضمن وم. زه یو عادي معلم یم او ماغوندې پنځه سوه زره نور ښوونکي په دې وطن کې ژوند کوي، عصمت قانع صیب او د نورو لیکوالو مرتبه خو ډېره لوړه ده، زما خو دومره وس و، دغه کارونه مې وکړل، اوس چې دا کارونه دوی نیمګړي ګڼي، دوی دې تر دې ښه تر سره کړي.قانع صیب او نور لیکوال دې په انفرادي او یا چا سره په ګډه یا یوه رسنۍ فعاله کړي، یا یو فرهنګي مرکز او یا دې هم یو پوهنتون جوړ کړي. که چېرې دا کارونه د ګټې وسیله وي، نو ګټه به وکړي او که د تاوان تصور په کې و، نو دې منتقدینو خو هر وخت د تاوان زغملو تېر وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، تاوان به وکړي څه پرواکوي؟ .ژوندون، شمشاد،کابل نیوز او نور مو خوښ نه وي، تر دې ښایسته او قوي رسنۍ جوړې کړئ.دا خو څه کوم حکومتي ریاست او وزارت نه دی چې ما ونیو او بل څوک پر دې پوست نه شي مقررېدلی. ټولو ته لاره خلاصه ده چې هر څه وکړي. هو که بل کار نه شي کولای هر څوک چې غواړي ماته دې یو لیکلی سند راکړي چې همدا رسنۍ تر دې ښه کولای شي دا هم ور پرېږدم، خو یو څوک چې نه خپله کارکولای شي او نه بل کار ته پرېږدي او بیا انتقادونه کوي چې ترکي سریالونه داسې دي او هندي داسې او عربي داسې دي. وه وروره ته په دې اوسنۍ زمانه کې په کومه برخه کې له دنیا سره برابر یې چې په دې برخه کې به ورسره برابر شې؟ تلویزیون او تصویري رسنۍ تولیدي مواد خپروي، دا ښاغلي منتقدین دې ونیسي یوازې یو معیاري پروډکشن دې جوړ کړي چې زور یې ورته معلوم شي. په ټولو پښتنو کې یوه ښځینه ممثله نه پیداکیږي خبرې بیا له ترکي سریالونو سره د سیالۍ کوو.!؟

دا دومره اوږد داستان له دې وجې را وغځېده چې ما پر ځینو پښتنو دولتي چارواکو نیوکه کړې وه، چې ولې خپلمنځي پښتو مکاتبه نه کوي، دا خبره نو پر بې ځایه انتقادرووږدو ښه نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلې، خبره یې بیا ژوندون تلویزیون او زما کورني ژوند پورې رسولې وه. دا چې ژوندون ښه روان دی که ښه نه؟ دا په دې څه اړه لري چې دفتر کې دې پښــتو ژبې ته خپل حق ور نه کړای شي؟ما خو ویلي چې ځینې کسان قرینه جوړوي؟ یوه موضوع له بلې بې ربطې موضــوع ســره تړي؛ د خپل ذهد ننداره وړاندې کوي او غواړي اصلي موضوع له ابهام سره سره مخ کړي. اوس په پښــتو ژبه مکاتبه دې نورو خبرو پورې څه اړه لري زه په اول منزل کې اوسېږم او دی په دویم پوړ کې؟

په دې پای کې د پښــتو ژبې او ادب خدمتګارانو ته یو وړاندیز او خبرلوڅو او نورو غیبت کوونکو تـه یوه ننګونـه لرم : یو څو مصلح پښتانه او ملتپال افغان لیکوال دې یوه داسې طرحه ولیکي چې په هغې کې تر سلو زیات داسې ګټور کارونه په نښه شـوي وي، چې هغه پښتو، پښتنو او افغانستان ته ډېر ضـروري وي.د دې کارونو د انحام لپاره دې شل داسې لیکوال چې ټول عمر یې نیوکې کړې وي او هغه یې هم له بې ځایه نیوکې پرته بل کار نه وي کړی او هم دې په دې شــمېر کې خدمتګار لیکوال شــامل کړي، زه به هم په کې یم، له حکومتي امکاناتو پرته به کار پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو. بیا به وګورو چې څوک کار کولای شــــي او څوک دوړې بادوي او د بل پر کار باندې یې نیوکو ته کار ویلی دی؟

د عـمل د خـاوندانـو په حضورکې

د وینا خاوند ولاړ لاس په سلام دی.

(استاد الفت)

کار په خپله ســخت کار دی، لکښــت غواړي او زحمت غواړي، خبرې ډېرې اسانه دي، نه لګښت غواړي نه زحمت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سوله و نه شي څه به وشي؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسـت مياشـتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د امريکا د جمهوري رياسـت ټاکنو ته نږدې دوه مياشـتې زماني واټن پاتې دی. ياده موده کې جمهورييس ټرمپ په افغانسـتان کې د سـولې له موضـوع او د خپلو عسـکرو له خوندي وتلو سـره خاصـه لېوالتيا لري، چې هلته خپلو خلکو ته د سـولې يو څرګند تصـوير او د خپلو عسـکرو د مسـولانه وتلو يوه لاسـته راوړنه

وړاندې او په دې ډول په ټاکنو کې خپلې بريا ته لاره اواره کړي. اوس نو اسـلامي جمهوريت او اسـلامي امارت دوو مخالفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړښتونو ته په کار دي چې په همدې موده کې داسې یو جوړجاړي ته سره ورسېږي چې هم د دوی عزت او غوښتنې په کې تر یوه بریده خوندي شي او هم دا ډول جوړجاړی له نړیوال تضمین او د اقتصادي مرستو له ملاتړ څخه برخمن شي. په امریکا کې تر ټاکنو وروسته د ټرمپ د بریالیتوب او ناکامۍ په دواړو حالاتو کې د هغه او هم د هغه د مخالفینو د لېوالتیا کچه تر اوسني حالته څو ځله راټیټېږي او ان د بې تفاوتۍ کچې ته ځي. که امریکایان دلته د هر عامل له وجې د داخلي سولې او د

یو پراخبنسټه حکومت تر جوړېدو وړاندې ووځي، نو افغانستان به یو ځل بیا د نوییمو کلونو جګړو ته ستون شي. امریکا به د پخواني شوروي دریځ خپل کړي، ډاکټر غني احمدزی به د ډاکټر نجیب احمدزي پر برخیلک اخته شي، طالبان به تر ډېره حده د اسلامي حزب په رول کې واقع شي، پر حکومت به یو ځل بیا د اسلامي جمعیت او د هغو د موتلیفو ډلو له خوا کودتاه وشي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

امر الله صـالح به د عبدالحمید محتاط او فرید مزدک رول ترسره کړي. اســـداله خالد به د جنرال رفیع او پکتین په رول کې واقع شي او هېواد به یو ځل بیا کورنیو او نیابتي جګړو ته راکاږل شي، دګاونډیانو په تېره بیا د ایران، پاکستان، روسیې او نورو لرې او نږدې هېوادونو نیابتي جنګیالي به یو ځل بیا سـره پر جګړو اخته شي. په دې ډول به په تېرو شلو کلونو کې چې کومې پرمختیاوې رامنځته شـوي، هغه به یو ځل بیا له خاورو سـره برابرې شـي او خلک به بیا هم ان د اوســني نیمګړي حکومت په ارمان شـــي.د اوســنی وضــعې دوام چې هره ورځ موږ شخه د ســوونو ځوانانو قرباني اخلي، هم د زغم وړ نه دی او د حکومت انقلابي ســقوط بیا بله غمیزه ده چې موږ یو ځل مخکې هم تجربه کړې ده او دا ځل یې بیا جوړونه د اوسنیو سیاستوالوافغانانو په وس هم پوره نه ښـکاري.نو ټولو تېرو ترخو تجربو ته په کتو سـره هر لوري ته په کار دي چې خپلې غوښـــتنې ټیټې او یا لږ تر لږه منځني حد ته را ټیټې کړي. د ســـولې بهیر داســـې نه وي چې د یو لوري ټولې غوښـــتنې دې ومنل شـــي، یو څه به له لاســـه ورکوې او یو څه به ترلاســـه کوې. هیله ده چې مختلف او مخالف افغاني لوري د ســـولې او جرګې مرکې دغه عیني واقعیت او اصـــل په پام کې ونیسي، سوله وکړي او تر دې زیات د ملت د ځورونې او کړونې سبب نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسه لرې ولسمشر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر مياشتې پر (۱) چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۱۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغه څوک چې څلوېښت کاله له خپل ولسه لرې پاتې شوی وي او بيا د يو تصادف، چانس او د ولس د ناچارۍ له وجې دولتمشر شي او د ولسمشر خطاب ورته وشي، هغه نو بيا په ځان کې ورک شي، ترې راتېول غوړه مالان يې نو اسمان ته

داسې پورته کړي، چې لاندې ولس ورته هډو د ادم زامن نه ښکاري. ځان ورته جامع الکمالات معلوم شي او هر ډول ګلشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې چې له خولې و دوړول، نو فکر کوي چې همدا د کانې کربښې دي .

د يو سياسي مشر لپاره له خپلې ټولنې سره کلتوري تفاوتونه، نه يوازې دا چې ده ته ډېر مضر دي، بلکې ټولنې ته هم ډېر خطرناک تمامېږي دولتمشر غني هم له خپلې ټولنې سره نه يوازې دا چې واضح کلتوري تفاوتونه لري، بلکې کله کله يې عملونه هم ان د ټولنې له دوديزو واقعيتونو سره په تضادکې واقع شوي دي. په تېرو ټاکنوکې د ښځو د عکس جبري کول يې له ټولنې سره د کلتوري تضاد يو څرګند مثال و، چې تر ټولو زيات زيان يې خپله همده ته واوښت. هغه وخت هم يو شمېر

غوړه مالانو او د ده شعوري مخالفانو، دی دې عمل ته وهڅاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس دا دی په تذکره کې د مور نوم د لیکلو له لارې غواړي غني او زموږ مذهبي او دودیز پال ولس لـه یوې بلې کلتوري ستونزې سره مخ کړي.

یو سـړی چې لنډی ته متل وایي، متل ته لنډی، عادي شـعر له مخې نه شي لوستلای، نظم په نثر او نثر په مسجع نثر اړوي، د ټوکې زمان او مکان نه پېژني، د خپل اواز تون نه شي کنټرولولای، د عاشـورا او ماتم په ورځو کې هم خلکو څخه د چکچکو هیله کوي، پـه کمپاینې غونـډو کې حیوانات پر ونو خېږوي، د خپلې ژبې او لاسـونو د کنټرول او مهارولو واک وځواک نه لري او په سلګونو نور ناکنټروله رواني مشکلات لري، اسلامي بحثونه یې خو یې پر ځای پرېږده، نو په داسې یو حالت کې بیا د ملک نورو چارواکو ته په کار دي، چې د ټولواک د عمل او وینا د مهارولو تار په لاس کې ولري چې حالات تر دې نور هم خراب نه کړي.

اوس نو چې جمهور رییس غني هره خبره وکړي غوړه مالان هغو تـه د تاییـدي مرغلرو اب ورکړي او هغه نور هم وهڅېږي چې ورځه پرې خبرې دې تر شاتو هم خوږې دي!؟

د غني لفظي او محتوایي تېروتنې ډېرې دي، خو اوس راځم دې یوې نوې نوې کړی ته چې هغه هم د ښځو او نرښځو د حقوقو مدیانو له خوا مطرح شـوې ده، دوی یو ځل بیا همدې غني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام ولس ته داسې دام ایښی دی؛ چې زیان یې هم غني او ولس ته متوجه دی .؛ په تذکروکې د مور نوم لیکنه .

۱–د نړۍ په اکثرو اسلامي او نااسلامي هېوادونوکې دا خبره دود نه ده چې حتمي دې په تذکروکې د مور نوم ولیکل شي.

۲–په افغانستان کې به داکار د دې سبب شي چې یو شمېر نالوستي اوکملوستي خلک د تذکرې له اخیستلو ډډه وکړي.

۳–د تذکرې د نه اخیستلو په حالت کې به هغه ډلې او سیاسیون ډېره ګټه وکړي چې د اکثریت افغانانو له مذهبي او دودیز جوړښت څخه ناوړه ګټه پورته کوي.

٤ –دا موضوع یه په ولسي او مشرانو جرګه کې د بریښنایي تذکرو پر سر، تېر حل شوي جنجالي بحثونه یو ځل بیا را تازه کړي.

٥ –د افغانستان کورنیو او بهرنیو دښمنانو ته به یو ځل بیا چانس برابرکړي چې د (مور)ستون د زیاتولو په حالت کې د (ملت) ستون حذف هم مطرح کړي.

٦ –د مور سپېڅلی نوم چې په نړۍ کې هېڅ بدیل او انډول نه لري، دا به هم پر یو متازع بحث بدل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ –په پاسپورټ کې چې د پلار نوم ضرور و، پاسپورټ بې پلاره شو، خو دلته چې کومه مشخصه اړتیا نه محسوسېږي، دلته بیا د مور نوم پر لیکلو ناضروي ټینګار کېږي.

۸ –اوس به نو په تذکره کې هر څوک د تظاهر لپاره د خپلې مور تر نوم وړاندې ضـرور د (بي بي) مختاړی او پیوند هم زیاتوي؛ ټولې تذکرې به له بیبیانو ډکې شـي، خو د غني په شـمول به هېڅ کاذب سـیاسـتوال د کومې بي بي مور اونـسـکې وچې نه کړي او هغې ته به دا زېری ور نه کړي چې نور سـتا کلاب ګلاب زامن په جنګ کې نه مري .

۹ –اوس نو نور په افغانسـتان کې ټول مشـکلات حل شـول، یوازې د میندو همدا مشـکل پاتې و چې په تذکره کې دې د نړۍ د اکثرو هېوادونو د عرف خلاف د دوی نوم ولیکل شي.

۱۰ –هغو خلکو چې تر اوسـه د مور نوم له لیکلو پرته تذکرې اخیسـتي، هغوی به خپلې تذکرې بېرته بدلوي؟ د دې احتمالي بدلون او په ډېټا بېس کې تغیر راوستل به څومره وخت او لګښت غواړي؟

۱۱ –افغانسـتان کې یو مشـکل دا دی چې څوک د مور دعزت جوګـه نـه وي هغـه بـه د مور د حقوقو دعوه کوي، طلاقي بـه د کورني ژوند د ښـه والي چغې وهي، دکتاتوران به د جمهوریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــعار پورته کوي، زورواکي به د ولســـواکۍ ناريې وهي، هر څه سرچپه روان دي.

ما باندې مې خپله مور ګرانه ده، زه د خپلې مور نوم د زړه په پاڼو کې ليکم، که څوک يې په تذکره کې هم په خپله خوښــــه ليکي مخالفت يې نه کوم، خو جبري کول يې خپله جبر ته لاره برابرول دي. زه د خپل وطن پر کلتور هم ښه پوهېږم. زه دا د ښـځې حق ګڼم چې له نارينه ســره مســاوي حقوق ولري، خو بېوخته اذانونه کول د چرګ پر مرګ تمـامېږي او ترګټې يې زيـان زيـات وي، نوره دې خوښه مفکره او عقل کله!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۳) یمه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د طالبانو نظام نوی ړنګ شوی و، زه په ختیزو ولایتونو کې د بیړنۍ لویې جرګې د ټاکنو لپاره د دارالانشا مسول وم، جمعیت تنظیم هغه مهال په ډېر زور کې و، هلته یې په ټاکنیزو چارو کې سخته مداخله کوله او ما دې مداخلې ته اجازه نه ورکوله، سید احمد ساپي صیب له یاد تنظیم سره ټینګه رابطه او خواخوږي درلوده، زما او د دوی تر منځ سخته خوابدي رامنځته شوه، خبره وه تېره شوه، یو وخت بیا ساپی صیب له جمعیته هم خوابدی شوی و، یو ځل چېرته سره مخامخ شو، ښښنه یې وغوښته، راته یې وویل چې ما د جمعیت لپاره کار کاوه او تا د ټول افغانستان لپاره، نو ځکه زه درڅخه ښښنه غواړم. سره له دې چې هغه مهال له ده سره په چلندکې موږ هم له یو څه تېزۍ کار اخیستی و، خو دی په ښښنه کې تر ما دمخه شو، یو وخت بیا په زابل کې ښاروال شو، دوه ځله ژوندون تلوېزیون ته راغی، د زړه خواله یې راسره وکړل، په فکر، نظر او ټولنیز چلندکې یې بشپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تغير راغلی و؛ یو ملي کرکټر ورځخه جوړ شوی و، هغه وخت ما ته د سقراط دا خبره رایاده شوه چې: ((انسان د تعمیم او تغیر وړ

دی باید و نه وژل شـي.)) هدف دا دی چې د یو چا د سیاسـي نظریاتو او افکارو له امله باید هغه له فزیکي امحا سـره مخ نه شي. زموږ ټولنه بدمرغه ده؛ دلته اکثره هغه کسان چې له ټولنیزو او سیاسـي کړلېچونو ځخه تېر شي، فکري بلوغ ته ورسـي او د ټولنې د خدمت جوګه شـي، نو بیا ورته مرګ مخامخ په لاره کې ولاړ وي. همدا شېبه خبر شوم چې خوږ وروړ سید احمد ساپی هم نور د ابد لپاره له موږه جلا شو، لاره یې روښانه او ځای یې جنتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام او سوله لومړیتوب دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اوس چې په دوحه کې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرو ته تیاری روان دی، نو د جمهوریت تر چتر لاندې د ځانخوښو لومړۍ درجه واکمنو له خوا (اوربند) د اساسي شرط په توګه مطرح کیږي او دا خپله سره کربښه ګڼي، خو دا نه وایي چې د اوربند په مقابل کې څه شی له لاسه ورکوي؟ او د څه شي معوضې ته تیار دي؟ له بلې خوا بیا طالبانو تر

دې دمه کوم څرګند شرط نه دی وړاندې کړی، خو داسې اوازې دي چې کېدی شي هغوی د اوربند په مقابل کې د موقت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرپرست او یا هم انتقالي حکومت شرط وړاندې کړي!؟ که شرطونه یوازې همدا وي او تر شا یې بله اجندا او محتوا نه وي، نو دا خو دواړه دومره سخت شرطونه نه دي؛ ناپیېلي جرګه مار کولای شي د دواړو لورو دا شرطونه ومني او عملي یې کړي، خو پر یو بل شرط چې د غني، صالح او دانش په مشرۍ اوسني حکومت ته ووایي چې ستاسې له

خوا د اوربند شرط ومنل شو، تاسې یې باید په مقابل له حکومت څخه مستعفي شئ، ځکه چې دې کار سره اوربند ټینګېږي او سوله رامنځته کېږي، که ستاسې هدف د خپل قدرت دوام نه وي، نو اساسي شرط مو ومنل شو. که دوی وایي چې موږ په هېڅ ډول موقت، سرپرست او انتقالي حکومت نه غواړو، نو دې ښاغلو ته باید وویل شي چې غني خو د بن له کنفرانسه را نیولې بیا تر دې دمه په پرله پسې ډول په مستقیم او نامستقیم ډول د موقت، انتقالي او سرپرست حکومت برخه وال و، ان د ده خپل حکومت چې له عبدالله سره یې جوړ کړ، د دوو کلونو لپاره و او موقته بڼه یې لرله، بیا جرګه جوړېدله چې جوړه نه شوه او بیا هغه ګډ حکومت پنځو کلو ته وغځېد. دا اوسنی حکومت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم چې د مصالحې په نامه جوړ شوی، مشارکتي بنه لري. دا اوس هم له څو کلونو راهیسې حکومت سرپرست نه دی؟ ایا غني په شپږو کلونو کې د داسې منتخبې او بشپړې کابینې ببلګه وړاندې کولای شي چې هغې دې له قانون او معیاد سره سمه له ولسي جرګې څخه د باور رایې اخیستې وي؟ نو یو سړي چې د خپل واک اکثره موده په موقت، انتقالي او نا انتخابي ډول تېره کړې وي، پر ضمیر، وینا او عمل، ټولو یې پوره پوره شک کېدلای شي. هغه نو بیا څنګه د موقت حکومت له اصطلاح څخه د نورو پر ضد تېره توره جوړه کړې وي؟ بله پوښتنه دا ده چې که طالبان له کوم قید او شرط پرته اوربند وکړي، نو دا مانا ورکوي چې غني به له ډز او ډوز پرته خپل واک ته دوام ورکوي.، نو طالب ته په کې څه پاتې شول؟ او غني او صالح په کې څه شی له لاسه ورکړل؟ په داسې حال کې چې د غني مرستیال طالبانو ته بار بار همدا وایي چې که طالبان اوربند وکړي نو همغه مهال ختمېږي.

درېیمګړی کولای شي چې طالبانو ته هم ورته دلیل وړاندې کړي، چې وروروجانه، طالبجانه اوربند به منې، خو د موقت حکومت شرط به په دې مانا نه وي چې ملت له دغه مړژواندي حکومته هم بې برخې کړې او دلته د شلو کلونو په بهیر کې جوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي حکومتي، پوځي، مدني او ملي بنســـتونه رنګ کړې، د اويايمو کلونو پېښــې تکرار او هېواد يو ځل بيا د ايران، پاکســتان او عربو او عجمو د نيابتي جګړو ډګر کړې! نو طالبجانه ته به اوربند منې او په ملي او نړيواله کچه به دا تضـــمين ورکوې چې دلته که تر اوربند وروسته موقت،سرپرست او يا ناپيیلې حکومت رامنځه کېږي، بيا به پرې څوک ډز نه شي کولای .

ناپيیلی، توافقي يا انتقالي حکومت که د هر څومره مودې لپاره وي بايد په بې طرفۍ ســره خپلې چارې ســنبال کړي، د اوســني حکومت له خوا ټول قانوني کارونه او پرمختيايي پروژې پســې تعقيب کړي، د اساسي قانون د تعديل طرحه تياره کړي، د نظام د ډول په باب له ټول ولس څخه نظر پوښـــتنه وکړي، که خلکو امارت غوښـــته د امير د ټاکلو لارې چارې دې عملي کړي او که خلکو جمهوريت غوښـــته، نو د عادلانه ټاکنو لپاره دې ترتيبات ونيســـي. ناپيیلی حکومت دې ملت او ټولو مطرحو خواوو ته دا ليکلې ژمنه هم ورکړي، چې غړي يې د راتلونکې منتخب او يا نيمه منتخب حکومت هيڅ انتخابي او ناانتخابي څوکيو ته د نوماندۍ حق نه لري، نو په دې ډول به د واک د ســـالم انتخابي انتقال لپاره لاره اواره شـــي. د نظام فزيکي اډانه به هم خوندي شي او سوله به هم ټينګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې واضـــح کول هم په کار دي چې جمهوريت څه د غني، امرالله او دانش د پلار ميراث نه دی چې دوی يې تر شـــا ځان پټ کړي، غني خپله يو ځانخوښی او متکبر شخص دی چې اکثره ټولنيز اخلاق يې د جمهوريـت خلاف دي او دواړه مرستيالان يې د دوو داسې جګړه مارو تنظيمونو غړي دي چې د لنډغرۍ له کلتور پرته نور هېڅ نه لري، دلته جمهوريت هم خپل طبيعي پلويان او هم خپل وارثين لري چې تر غني او نورو کاذبينو په سـوونو ځله جمهوريت ته ډېر ژمن دي. په دې بله خواکې بيا طالب هم يوازې د اســلامي نظام او امارت وارث نه دی، خدای پاک دا ملت په طبيعي ډول مســلمان پيداکړی دی، که طالب نه و هم دا ملت ملســمان و او که طالب وي هم د دې ملت په اســلاميت کې کوم کمی او زياتی نه راځي، دا ملت نه هغه ډول تريخ امـارت غواړي چې طـالبـان يې تمثيلوي او نـه هغـه ډول شرمېدلی جمهوريت غواړي چې غني، صالح او نور مفکرات يې ډنډوره غږوي، نو د خدای په خاطر نور دا ملت د امارت او جمهوريت پـه لمبوکې مه ســوزوئ، ملت ته حق ورکړئ چې امارت غواړي که جمهوريت او يا هم ژوند او انسانيت؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د ســـپتمبر مياشـــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وږي مياشـــتې له (۱۹) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

ښاغلي امرالله صالح سره مې د نظر او فکر اختلاف درلود او لا يې هم لرم، خو دا د افغانيت او نارينتوب اصل نه دی چې پر هغه دې د مرميو باران وي او زه دې خوښـــي څرګنـده کړم، موږ

به اختلافات هم کوو، خو د يو بل پر درد به هم دردېږو، موږ که اختلافات لرو، نو داسې ډېر مشترکات هم لرو چې تر اختلافاتو ځو ځله خواږه او ځواکمن دي؛ د پاکســـتان د پټو او ښـــکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توطیو، د ډیورند د تحمیلي کرښې او د پنجابي ښکېلاک له لوري زموږ د نیول شـوې خاورې په باب د ښـاغلي صـالح څرګند او غوڅ ملي دریځ هغه ستر مشترک ټکي دي چې هېڅ اختلاف یې اندول نه شـي ګڼل کېدی. البته که کله یې دا نظر بدل شـو زموږ ارزونه به هم بدلېږي. دا دویم ځل دی چې پر ده مرګوني بریدونه کېږي، هر څومره چې د دې بریدونو پلټنه وشـي ریښـه یې بهر ته رسـي او زیان یې افغان ولس ته. زه دا نه وایم چې د امرالله خان صالح له لاس او خولې به د تنظیمي جګړو او د خپل حاکمیت پر مهال څوک نه وي ازار شوي، دا به ضرور شوي وي، خو د دې په مقابل کې مې پرې مرګ هېڅکله نه لورېږي، صـالح باید ژوندی وي چې بیا داسې یو وخت راشي چې موږ له ده څخه د خپل ځورول شـوي ولس په باب ګیله هم وکړو او د جبران لپاره یې ترې د معوضې غوښتنه هم وکړو، صالح باید ژوندی وي چې زموږ نوي نسـل ته له یو جګړه ییز تنظیمي بهیر څخه یو مدني، سـیاسـي او فرهنګي بهیر ته د اوښـتون تجربه بیان کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د جګړې او سـولې د نسـل داسـتان څرګند کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د حاکمیت پر مهال د منطق په دایره کې خپل مخالف وزغمي، صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه تنظیمي لندغرو او ملایي تنګنظرانو ته معقوله اعتدالي لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړو او صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه او یووالي سـره د پنجاب د سـتراتیژیک عمق د توطییو مخه ونیسـو. زه چې کله (صـالح)او نورو (صـالحانو)ته د روغتیا او ژوندانه هیله لرم، ورته هیله د هغه مخالفینو (طالبانو) ته هم لرم، دا دعا هم کوم چې نـه دې نور د هغوی لـه لوري پـه انتحـار او انفجـار کې کوم افغان وژل کیږي او نه دې له دې خوا په بمبار کې کوم هیوادوال لـه منځـه وړل کیږي؛ نـه دې انتحـار او انفجـار وي او نـه دې چادونې او بمبار. خدای(ج) دې داسې وخت راولي چې (غني)او (برادر)سره یو ځای شي، د میز یوې خواته (متقي) ولاړ وي بلې خوا ته (صـالح)، نو بیا به ربښـتیا هم یو (عبدالغني برادر) رامنځته کړي، نو چې په نظام کې هم (صـالح) وي هم (تقوا)، هم په کې (اشـرف) وي، هم په کې (غني) او هم په کې (برادري)، نو موږ ولس نور څه غواړو؟حکومت دې همدوی ته مبارک وي او موږ تـه دې سـوله او امن را ډالۍ کړي. د همـدې ورځې پـه ارمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وږي میاشتې له (۲۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دروغ ویلی شي، رشوت اخیستلی شي، فسادکولی شي، دوړې ویشتلی شي، خلک تېر ایستلی شي، پل الوزولی شي، ښوونځی سوزولی شي، انتحارکولی شي، انفجارکولی شي، بمبارکولی شي، ځان الوزولی شي، بل الوزولی شي، په داخل او خارج کې سوداګري کولی شي، ځان پلورلی شي، بل خرڅولی شي، ضمیر پلورلی شي، بندونه جوړولی شي، بندونه الوزولی شي، په هوایي دهلېزو کې ګرځېدلی شي، ټاکنو کې درغلي کولی شي، ځان شرمولی شي، تر ځمکې لاندې د ګناه او عذاب کچه معلومولی شي، د جنت باغچې او د دوزخ لمبې بیانولی شي، یو دوه درې ښکاره او نهه لس پټې مېرمنې کولی او پاللی شي، خپل جېب ډکولی او د بل تشولی شي، کونډې او رنډې، یتیمان او بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرولی شي، څه روا او ناروا نه دي چې تاسې يې نه شئ کولی؟ هر څه کولی شئ، خو يوازې سرېتوب او سوله نه شئ کولای؟ ايا سوله تر دې ټولو نورو کارونو سخت کار دی؟ او زيات لګښت غواړي؟ نه هېڅکله نه، که ستاسو په اوږو کې شګه نه وي، نو ژر دې خونړي جنګ ته د پای ټکی ايښودلی شئ، جګړه تر سولې زرځله سخته ده، نو چې جګړه کولی شئ، سوله هم کولی شئ، خو کله چې خپل ضمير سره مشوره وکړئ! دا ځل د ضمير او ايمان خبره ده، راشئ د دې مظلوم ولس په خاطر خپل ګرېوان ته سر ټيټ کړئ، خپل ضمير سره مشوره وکړئ، د خپل قدرت او کاذب شهرت په خاطر نور جنګ ته دوام مه ورکوئ، خپل منځ کې سوله وکړئ، دا ملت دومره صبور ملت دی چې ستاسو له تېرو جنايتونو به هم در تېر شي او د راتلونکي واک و ځواک لپاره به هم درته مشکل پېښ نه کړي. نو د سولې له دې وروستي فرصته ټول اعظمي ګټه پورته کړئ. کنه نو د ملت سوي اوسېلي به مو يو وخت د نابودۍ کندې ته ورټېلوهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تذکره کې د مور نوم د لیکلو موضوع ډېره وشاربل شوه. اصلاً که دا موضوع حساسه نه وای دومره جنجالي بحثونه نه

رامنځته کېدل. دلته ډېر بحثونه له ناسم پوهاوي څخه رامنځته شوي دي. ځینې خلک چې د تذکرې پر مخ د مور نوم دلیکلو اورپکي پلویان دي او د جمهور رئیس هره پرېکړه د تعقل زېږنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي، هغوی دا موضـوع داسـې تعبیروي چې ګڼي څوک په تذکره کې د مور نوم د لیکلو مخالفت کوي، هغه ګڼي مور او ښـــځینه قشر ته د تذکرو د ورکړې مخالف دي!؟ خبره داسې نه ده؛ دلته له نومونو او اصطلاحاتو څخه ناسمه سیاسي ګټه پورته کېږي. دا ډول مقصدونه او تعبیرونه باید سپین شي. د تذکرې پرمخ د مور نوم لیکل مور ته د درناوي او هغې ته د تذکرې د ورکړې مانا نه ورکوي، بلکې دا مانا ورکوي چې د یو شـخص په خپله تذکره کې دې د هغه د مور نوم ثبت شـــي. له دې کار څخه د ځینو خلکو سیاسـي موخه دا ده چې په ټولنه کې یو شـمېر کلتوري او مذهبي حساسیتونه شته او یا له دین څخه مختلف تعبیرونه، نو یو شمېر خلک به په اسانۍ سره د تذکرو اخیستو ته حاضر نه شي او دوی به له دې کار څخه بیا خپله سیاسي ګټه پورته کړي. ښه خو دا وه چې حکومت پر ټولو خویندو او میندو، په ټوله کې پر ټولو ښـځو او نرو د بربښـنایي تذکرو اخیسـتل جبري کړي وای، نه د بل چا په تذکره کې د مور نوم. یوې مور ته خپله تذکره ډېره ضروري ده که د هغې د لور او زوی په تذکره کې د هغې نوم لیکل؟؟ یوه مور په خپله تذکره ووټ ورکولای شي، پاسپورټ اخیستلای شي او یا نور ضـروري خدماتو ته لاسـرسـی لرلای شـي که د اولاد په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره؟؟ دلته د خاصـــو کړیو هدف دا نه دی چې مور ته دې درناوی وشــي او یا دې د هویت او تذکرې خاونده شــي، بلکې هدف یې دا دی چې د مور له مقدس او عاطفي نوم څخه سیاسي ګټه پورته شــي او د نورو د تذکرو مخه ډب کړي. جمهور رییس غني لا هم په هغه فکري دریځ کې نه دی چې پر حکومت د یو شـمېر واکمنو متعصبو ستراتیژیکو کړیو، ملت ضـد پلانونه شنډ کړي، هغوی ان په دې دریځ کې دي چې خپله د جمهور رییس د احســاســاتي چلند په لاس د هغه خپلې پښــې غوڅې کړي. د دې لپاره چې دا بحث نور هم بحران ته لاړ نه شـي، د مور سـپېڅلي مقام ته هم درناوی وشـــي، له هغه څخه ناوړه ســـیاســـي ګټه هم پورته نه شي او د برېښنایي تذکرو د وېش ملي بهیر هم له ځنډ او خنډ سره مخ نه شي، نو دلته دغه څو وړاندیزونه کوو:

۱-لومړی باید د حکومت اوســـنۍ طرحه او د جهمور رییس فرمان قانوني پړاوونه بشپړ کړي : تر هغه مخکې دې په دې برخه کې هېڅ ډول اقدام نه کېږي .

۲ -ملي شــورا باید د حکومت له خوا له وړاندیز شــوي تعدیل پرته د تذکرو پر نور تېر بهیر د بحث حق و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ –که په یو نه یو ډول همدا تعدیل د تطبیق پړاو ته رسي، نو بیا دې اختیاري شي، چې هر شخص په خپله خوښه په خپله تذکره کې د مور نوم لیکي او کنه؟

٤ –جمهور رییس باید د یو ځانګړي او یا هم د همدا ډول یو فرمان له لارې پر ټولو افغانانو (ښځو او نرو) د برېښنایي تذکرو اخیستل جبري او حتمي کړي. په دې ډول به هره مور او خور په خپله د تذکرې خاونده شي، نه دا چې د بل چا په تذکره کې یې د نوملیکنې له لارې سمبولیک او تصنعي درناوی وشي.

٥–د مور او خور، په ټوله کې د ښځینه قشر لپاره دې د تذکرو فیس معاف شي، حکومت که رښتیا هم د ښځو د حقوقو رښتینی پلوی وي، نو دا اقتصادي بوج دې وزغمي.په دې ډول به د میندو او ښځو د حقوقو د اصلي او سیاسي مدعیانو نیتونه او عملونه ولس ته څرګند شي او د ټولو ناوړه سیاسي غرضونو مخه به هم ونیول شي.

یادښت: زه د هغو لومړنیو افغانانو له جملې څخه وم چې خپلې مېرمن، لوڼو او زامنو ته مې په ډېر ویاړ سره برېښنایي تذکرې واخیستې، مور مې وفات وه، کنه هغې ته مې هم پر همدې وخت تذکره اخیسته او کاغذي تذکره مې لا ډېر کلونه پخوا ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیســـتې وه. نو راځئ ټول پر دې ټینګار وکړو چې خوینـدو، میندو او لوڼو ته تذکرې واخلو، نه دا چې پر بل چا باندې د مور نوم د لیکلو له امله دومره فشـار راړو چې له تذکرې اخیسـتلو ډه ډه وکړي، هم تذکره لاړه شـي او هم د مور نوم.نور راشـئ چې د تذکرې اخیسـتل پر هر افغان (ښـځه او نر) جبري کړو او د مور نوم لیکـل او نـه لیکـل اختیـاري. همـدا د عـدالـت لاره ده او د سیاسي توطیو مخه هم په دې ډول نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګیله مې څکه وکړه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې میاشتې له (۲٦) مې نیټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

معنوي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

اخلاقي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

احمد ضـیا مسـعود، احمدولي مسـعود او صـلاح الدین رباني متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.

مجیب الرحمن رحیمي متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

فوزیه کوفی او حفیظ منصـور متعصـبین نه دي، خو زه متعصـب یم.

عبدالله عبدالله او امرالله خان صالح د تعصب په کنډولي کې نه دي رالوی شوي، خو زه متعصب یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محقق او خليلي متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
عليپور او قيصاري متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
دوستم هېڅکله هم تعصب ته لمن نه ده وهلې، خو زه بيا متعصب يم.
جنرال مالک يو بشرپال! انسان دی، خو زه متعصب يم.
سرور دانش او حکيم شجاعي هېڅ تعصب نه لري، خو زه متعصب يم.
عطامحمد نور او فرهاد عظيمي متعصبين نه دي، خو زه متعصب يم.
د حکومت ټول رګونه همدې ډول تعصب او تعصبګرو نيولي، خو هېچا هم ورته د انتقادګوته ونه نيوله، خو زه پر نه ګناه د خپلو او پرديو له خوا د تعصب پر تور تورن شوم. تر پرديو خپلو ډېر وکړولم، ډېر تورونه يې رابانديې پورې کړل، ډېر بنديزونه، ګواښونه، خطرونه او اخطارونه مې و زغمل او دا هم د هغه چا په واکمنۍ کې چې د لومړي ځل په بريا کې يې ما اغېزناک رول لوبولی و؛ ځان مو خوار کړ، خو (اشرف) مو (غني)کړ. ما د هغه لپاره د هغه له دښمنانو سره ښه په نره دښمني وکړه، خو ده بيا د خپل واک د نشې د خړوب لپاره د هېواد له دښمنانو سره هم ټينګه دوستي وکړه، اوس نو د هغوی په اشاره موږ ته د سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حد هم تاکي، زما د ویده قوم غوږه مالان بیا ورته د تایید سر هم خوځوي، نو ((ګیله مې ځکه وکړه)).

هو زه ځکه متعصب یم چې ما د هیواد د سالمیت او مالکیت غږ پورته کړ، ما په واقعي مانا د ملي وحدت غږ اوچت کړ، ما د انســانیت، اســلامیت او افغانیت ناره پورته کړه، ما د هر افغان د تساوۍ او د واحد ملت د سوکالۍ چغه پورته کړه، خو هر څومره چې د دې وطن پر غم او درد باندې ستي یمه، ((بیا هم دوزخمي یمه)) نو ((ګیله مې ځکه وکړه و زما یاره شېرینه، زه ستا...)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې يو توافق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې مياشتې له (۲۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د نظر، فکر او عقيدې اختلاف به وي، که دا اختلافات نــه وای، نــو بــيــا خــو دا دومــره اوږده فــاصـــلــه

او دا دومره بېرحمه جګړه نه رامنځته کېدله. امريکايان دلته راغلل رنګارنګ وســلې يې دلته راوړې او تولې يې وکارولې. له ورې ماشينګنې خبره د مور تر بمه ورسېدله. اوس چې د روسانو په شان بېرته پر وتو دي، نو دا وسلې چېرته وړي؟ دا وسلې خو همدلته ډزېدلې، همدلته يې کلي او کورونه وران کړي، نو ولې بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغي او جوړې بل چېرته لاړې شي؟ پروسږکال همدا وخت مو له څو تنو ملګرو ســره په قطر کې د طالبانو د ســیاســي دفتر مشرتابه سره وکتل، د کېو خبرو ترڅنګ هغوی مورږ ته وویل چې مورږ به ان شاالله له امریکایانو سره داسې یو توافق ته رسېږو، چې د وتلو پر مهال به خپل ټول جنګي وسایل افغانستان ته پرېږدي، دوی به یوازې د سر د خوندیتوب په تضمین له افغانستانه وځي. خو اوس چې ورته ګورو ټامیان او طالبان، چې دواړه اوسمهال د واک مدعیان دي رنې رنې ورته ګوري، د هغوی وسایل له هېواده

وځي، د امریکایانو هم ســر خوندي دی او هم مال. د اندېښنــې خبره دا ده چې دا وســایل ټول د پنجاب او د پاکســتان د پوځي اســتخباراتو لاس ته ورځي او هغوی به دا وســله یو ځل بیا یو وخت افغانســتان کې ډزوي. افغانانو ته یوه لویه جګړه په مخ کې پرته ده او دا جګړه د پنجاب د نېت، هدف او عمل پر وړاندې جګړه ده. له نامسلمان یرغلګر سره افغانانو ته جګړه ډېره اسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، انګریز، شوروي او امریکا یې څرګند مثالونه دي، خو شیطان صفته مسلمان، لکه پنجاب سره ورته جګړه اسانه نه ده.د پروني

مجاهد د جهاد ثمر هم دې پنجاب لوټ کړ او د طالب د تورې د نتیجې ګټې ته هم همدا پنجاب سترګې پر لار دی. اوس نو باید طالبان او ټامیان دواړه له ډېره هوشه کار واخلي، یو لوری د وطن د ازادۍ شـــعار ورکوي او بل لوری د هېواد د ســاتنې، نو په هر ډول دواړو ته وســله په‌کار ده، نو دا تیاره لاســته راغلې غنیمت وسـله مو ولې له لاسه ووځي؟ په‌کار خو دا ده چې د امریکا دې دواړو مخالفو او خواخوږو لورو لا وار دمخه امریکایان پر دې قانع کړي وای چې کاکا ته خو ځې، خو دا وســله زموږ په‌کار ده. د مفکر ټامیانو ورته ویلي وای؛ تاسـو چې دا عصـري وسـله موږ ته پرېښږدئ، نو طالبان خو مو په یوه ورځ کې له سـتوني تېروي!؟ او طالبانو ورته ویلي وای چې کاکا مې سې، زه دې د سر تضمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم، نه ستا د وسلو، ځکه دې وسلو خو زه وژلی یم. نور ډېر درباندې نه کوم خو وسله به دې همدلته پرېږدې !

په شا چې کله ګورې نو په موسکو شونډو ګوره

اشنا! پښتانه نه کړي پښېمانه سره جنګ

خو په خواشینۍ سره باید ووایو، چې زموږ متخاصمو سیاستوالو کې لا د ملي شعور دې عنصر ډېره وده نه ده کړې. اوس که څه هم ډېر وخت ضایع شوی، خو بیا هم که دواړه لوري لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم توافق وکړي چې امریکایان دې ته اړ کړي چې خپلې پوځې اډې ړنګې نـه کړي او روغې جوړې یې افغان لوري ته وسپاري او بل خپل پاتې پوځي وسایل دلته دولت ته پرېږدي او د دې تر څنګ هغه وسایل چې تر دې دمخه یې له افغانستانه ایستلي، هغه پاکستان ته پرې نه ږدي؛ یا یې ځان سره یوســـي او یا یې ویجاړ کړي. نو که دا دوه مخالف افغان لوري اوســـمهال لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم خپلمنځي توافق وکړي بیا به یې هم د خپلو تېروتنو او ګناه وو بار یو څه کم کړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکره او د ولسي جرگې د ځينو غړو نننی طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تېرو څلوېښــتو کلونو او په تېره بيا د بن تر کنفرانس وروســته

په تېرو دوو لسـيزو کې افغاني هويت ته سـخت گوابنـونه متوجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي او لاهم دا خطرونه دوام لري. په بربېښــــنايي تذکره کې د ملي هويت يادونه هم د يو شـــمېر پردیپالو پر زړه نه اوربېدله، نو ځکه خو يې په دې برخه کې ګڼ شـــمېر جنجالونه جوړ کړل، خو د دې ملت د ويښو بچيانو په دقيقې مبارزې له منځه لاړل .

څو موده وړاندې په حکومت کې د يو شمېر ايرانپالو کړيو له خوا بيا هڅه وشـوه چې په تذکره کې د مور نوم د ليکلو په پلمه داخل شـوې موضـوع يو ځل بيا پر يو بل ډول متنازع کړي، مور چې د کوم جنجال اټکل کاوه، هغه نن په ولســـي جرګه کې د همدې يو شمېر هويت ضد اشخاصو له خوا ښکاره شو. خو د لوی خدای ج فضـــل دی، د غله پر رېږه خلی وي او د درغلګر په اوږو کې شکه. د شيطان کار له بېړې سره مل وي، د تېر په څېر يې يو ځل بيا له بېړې او درغلۍ څخه کار واخيست، نو ځکه يې دا کوږ بار تر منزله نه رســـېږي. طرحه يې وړاندې کړه، خو نيمګړې او د قانون خلاف. دلته غواړم د همدې طرحې پر نوعيت، ناقانويت او د هغې پر راتلونکي احتمالي برخليک لنډه رڼا واچوم:

۱–د ولسي جرګې يو شمېر غړي کولای شي ((د جرګې د غړو طرحه)) په نامه يوه طرحه وړاندې کړي، خو دا طرحه به هغه وخت د يوې طرحې په توګه د بحث وړ ګرځي، چې د جرګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي غونډې ته يې ځرنګوالی قرات کړي، عمومي غونډه يې د رد او تاييد واک لري.

۲-د نفوسو د احوالو د ثبت په اړه د ولسي جرګې ننني طرحه په داسې حال کې ولسي جرګې ته د رايې اخيستنې لپاره وړاندې شوه چې عمومي غونډه يې پر محتوا اصلاً خبره نه وه.پر جعل، تقلب، عجلې او ناخبرۍ باندې د يوې طرحې تېرول خپله يو قانون ضد عمل دی.

۳-طرحه قانون نه دی، يو نظر دی، دا به هغه وخت د يوې مصوبې بڼه خپلوي چې د ولسي جرګې اکثريت کمېسيونونه يې تاييد او تر هغه وروسته يې د عمومي غونډې اکثريت غړي هم تاييد کړي ،نو بيا د يوې مصوبې بڼه خپلوي او د قانون په توګه بيا هغه وخت منل کېږي، چې مشرانو جرګه هم همدا مصوبه تاييد، جمهور رييس يې لاسليک کړي او په رسمي جريده کې چاپ شي .

٤ -له پورته پړاوونو پرته د ولسي جرګې د ځينو غړو هره طرحه او ان تاييدي مصوبه، نه قانون دی او نه قانوني التزام لري.مشرانو جرګه او بيا جمهور رييس د هغو د رد او تاييد پوره پوره صلاحيت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥–د ولسي جرګې د يو شمېر غړو ننني طرحه سر له همدا اوسه د ولســـي جرګې د نورو غړو له خوا رد شـــوې او په دې اړه ګڼ شـمېر لاسـليکونه راټول شـوي، که چېرې کمېسـيونونو ته حتمي طرحې ځي، نو دوه طرحې به ځي، خو که په کمېســـيونونو او عمومي غونډه کې د هرې طرحې رد يا تاييد وشـــي، بيا هم د قانون او په تېره بيا د قانون د انفاذ په مانا نه دی.

٦–زيـات احتمـال دی چې د ولســـي جرګې د ځينو غړو ننني طرحه په اکثريت کميســـييونونوکې رد شـــي، يا يې مقابله طرحه ومنل شي.

٧ –تر ټولو مهم ټکی دا دی، کله چې يوه مسوده د ولسي جرګې له خوا پاس شوې وي، مشرانو جرګې هم تاييد کړې وي او يا يې د مشـــترک کمېســـيون لـه خوا پـاس کړې وي، جمهور رييس لاسـليک کړې وي، رسـمي جريده کې چاپ او د نافذ قانون بڼه يې خپله کړې وي، ولســـي جرګه د دوه ثلثو رايو په کارولو ســـره کولای شي هغه قانون بدل کړي او دا اوسنی ولسي جرګه په هېڅ ډول د دې توان نه لري چې د نفوســو د احوالو د ثبت د اوســني قانون خلاف دوه ثلثه رايې راټولې کړي.

٨– نتيجه دا ده چې د برېښـــنايي تذکرو وېش به همداســـې روان وي، مخالفين کولای شي خپل قهر پر دې سوړ کړي چې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تذکره وانخلي، د افغانســـتان تذکره يو وياړ او پرتم دی، نو د دې هويت مخالفين بايد پر دې وياړ وياړمن نه شي او تر هغه بايد دا تذکره ور نه کړای شي، چې توبه يې نه وي ايستلې. خو د دې تذکرې پلويان بايد د تذکرو اخيســـتلو ته کش ورکړي، دکورنۍ هر غړي په تېره بيا ښـــځينه قشـــر ته تر ټولو لومړۍ دا وياړمنه تذکره واخلي.

اوس د عمل وخت دی د انديښنـــنې او مبارزې پړاو مو تېر کړی دی. ټول د برېښنايي تذکرې د اخيستو پر لوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دعاګانو مستحق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم میاشتې له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تېره جمعه له حاجي صـیب خان محمد باز منګل او د افغانسـتان د سـوداګرو خونې له یو شـمېر غړو سـره، چې د هېواد د بېلابېلو سیمو استازولي یې کوله او مخور شخصیتونه وو، د ننګرهار دره نور ولسـوالۍ ته لاړو، ولسـوال صـیب ډاکتر هجرت ګردیوال او نـورو قـدرمـنـو مشــــرانـو زمـوږ ډېـر عـزت وکـړ. بـیـا مـې

مېلمانه په ښېوې ولسوالۍ کې (ناکامورا پارک) ته دعوت کړل، هلته په دې پارک کې اوس د ناکامورا نوی یادګاري څلی جوړ شـــوی دی. له زړه مو ورته دعاګانې وکړې. دا زرغون پارک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د زيار او خولو په برکت جوړ شـــوی، اوس د هغه يادګاري ځلی هم دلته ودان شـــوی دی. چا چې ناکامورا ژوندی ليدلی و او اوس د دې يادګاري ځلي په ليدو د هغه د ژوند او مرګ دواړه تصـــويرونه

له ذهنه تېر کړي، نو پر خپـل ولس بــه ډېــر خواشـــينی شـي. زه د خواشـــينی تـر ځنـګ ځان تـه يو څـه ډاډ پـه دې ورکوم چـــې پـــه همدې ډګرکې مې له خپلو ملګرو سره يو ځای د ده په ژوندکې د دې رښـــتينې اتل د قدرونې او ســـتاينې لپاره يوه درنه غونډه جوړه کړې وه، هغه وخت چې ناکامورا د خلکو مينه وليده، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرې خوښې يې له سترګو اوښکې راغلې. که پر هغه مهال مې هغه‌کار نه وای کړی، نو اوس به لا ډېر خواشينی وم. اوس نو د بل هر هېوادوال په شان له مور سره له دعاګانو پرته بل څه نه

شته، الله ج ډېر مهربان دی. خدای دې ورته مغفرت نصيب کړي. خو د دې تر څنګ پخوانيو او اوسنيو فيسبوکي چارواکو ته هم لږ شرم په‌کار دی چې د نړدې يو کال په بهير کې يې د دې ستر انسان د قاتل او قاتلانو څرک و نه شو لګولی. نه پلټنه وشوه، نه څېړنه او که شوې هم وي د مافيايي کړيو او نورو مضرو مصلحتونو له ډاره له ولس سره څه نه دي شريک شوي. دوی لا اوس هم په مجازي نړۍ‌کې مصروف دي او د خپل ولس د ترخه ژوندانه ترخو واقعيتونو ته نه دي راکوز شوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی سره يې اوس ګز کړه!

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د نومبر مياشـــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه مې غوښتل چې د درې کسيزو او پنځه کسيزو ډلو ډلو ټپلو په باب خپل غبرګون ځرګند کړم، خو ددې لپاره چې له يو شـــمېر ناخبره هېوادوالو سره پوښتنې پيدا نه شي، د يو څو ټکو ليکلو ته اړ شوم:

پر کابل پوهنتون خونړی بريد وشـــو، د دې بريد تر شـــا خونړي لاســـونه وو، پر حکومت د واکمنې اصـــلي اســـتخباراتي کړۍ (نظارشـــورا) له خوا طالبانو ته ګوته ونيول شـــوه، طالبانو په پېښـــه کې لاس رد کړل، داعش ته منســـوبې يوې ټولنيزې رســـنۍ، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمیزه د (پنجشیري)او (خراساني) په نوم د خپلو دوو غړو کار وباله، خو طالب ضد واکمنو ډلو هر څه پر طالبانو واړول. دا چې دا کار هر چا کړی، یو رزیلانه کار ګڼل کیږي او بشـــري ضـــد جنایت دی. خو مخکې تر دې چې اصـلي دښـمن معلوم شـي تر هغه پورې ټول مســـولیت د حکومت پر غاړه دی. خو کوم څه چې د دې برید په اړه شکونه پیدا کوي هغه خپله په حکومت کې د جنګي جنایتکارو ډلو له خوا د جنایت د اصـــلي مجري پل غلطول دي: ایا دا حمله انتحاري وه؟ انفجاري وه؟ که په هدفي ډول د لاسـي وسـلو په وسـیله د محصـلینو په نښـه کول وو؟ که انتحاري وه د هغوی مړي او اثار څه شول؟ که بریدګر د حکومتي سـرتیرو له خوا ووژل شـول، جسـدونه یې څه شـول ؟څوک وو؟ داعش وو کـه طـالبـان؟ کـه طـالبـان وو د کوم ځـای وو؟ او کـه داعشیان وو د کوم ځای وو؟ دا چې دا خلک چا او څنګه تر دې ځایه را ورسـول؟ دا څوک وو؟ تر پېښـې وروسـته څنګه ژر هغه شعارونه پر دېوالونو وځړول شول چې د حکومتي چارواکو او په تېره بیا د امرالله صـالح له خوا پخوا هم زمزمه کېدل؟ ایا د شـهید شـویو معصـومو محصـلینو کورنۍ او یا نور دردېدلي محصـلین په دې ستر غم کې د دې جوګه وو چې د خپلو شهیدانو د جنازو تر خښولو وړاندې؛ ماښام ناوخته او یا هم پر شنه سهار، سیاسي او داسې شعارونه، چې د معلومو واکخوښو فاسدو حکومتي کړیو د قدرتغوښـــتنې بوی ترې راځي، چاپ او د پوهنتون پر دېوالونو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځروي؟ دا او دېته ورته نورې ډېرې پوښتنې شته چې په دې پېښه کې د يوې بلې حکومتي تروررستي ډلې لاس لرل هم له شکه نه لرې کوي. دا تروررستي ډله د جمعيت او نظار شورا هغه ډله ده چې اساس يې پر توطيه، دسيسه او وژنه ولاړ دی. دا ډله اوس په امنيتي سکتور کې پراخ نفوذ لري او د طالب دښمنۍ تر چتر لاندې يې د مفکر صيب د واکپالنې د غريزې پر اوږده توپک ايښی، افغانوژنې او په تېره بيا پښتون وژنې ته ادامه ورکوي. جمعيت او نظار شورا بيا د پل غلطولو او له مسوليته د تېښتې لپاره ځينې واړه موتلفين او په اصطلاح ځينې مدني فعالان هم لري چې د ملي او سياسي شخصيتونو د توهين لپاره له هغوی څخه کار اخلي، (راوا) سازمان او يا د (همسبتگی)ډله له همدغو موتلفينو څخه ده؛ پښتون ضد انگېزه د دې ډلو مشترک ټکي دي. اوس نو د دې لپاره چې د پوهنتون له غميزې څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي، باينرونه يې چاپ کړي او د ځينو نورو استادانو تر څنگ يې زما او د ډاکټر ځلاند انځورونه هم په کې را وړي دي. د دې کار اصلي علت دا دی چې موږ سوله غواړو او د سولې په راتگ سره بيا د دغسو جنايتکارو ډلو د جنايتپېژونې لپاره هېڅ مجال نه پيداکېږي. موږ تېر کال ځکه طالبانو سره د خبرو لپاره قطر ته لاړو، چې طالبانو ته دا ووايو چې د تاسو د جنگ دوام ټول افغانستان او په تېره بيا پښتنو ته اوږدې غميزې زېږوي، ستاسو له جنگه جمعيت او نورې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ګټه پورته کوي، هم د نړیوالو په مرسته خپل واک غځوي او هم ټولوژنې او افغانوژنې ته دوام ورکوي.نو په هر ترتیب چې وي تاسې باید هم سوله وکړئ او هم د نظام اډانه خوندي کړئ. زموږ له دې ژور او هدفمن سفر څخه، نو نظار شورا او یو شمېر فیسبوکي مفکرینو د طالب تاییدونې مفهوم واخیست او موږ یې د طالبانو د پلویانو په تور تورن کړلو. که چېرې طالبانو سره خبرې اترې کوم جرم وي، نو بیا خو احمدشاه مسعود او ډاکتر غني تر ټولو غټ مجرمین دي چې تر هر چا وړاندې یې د خپل قدرت د تر لاسه کولو لپاره له طالبانو سره پټې خبرې کړې وې، موږ د قدرت لپاره نه، بلکې د سولې لپاره مو ورته لمن غوړولې وه.د پوهنتون پر هغه استاد دې لعنت شي چې په خوب، خیال او ذهن کې یې د داسې ناوړه پېښې تصور پیداکېږي. زه یو عاطفي شخص یم ان پر خپلو سرسختو مخالفینو مې هم مرګ نه لورېږي، مسعود، رباني، مزاري او نور، چې د زرګونو افغانانو قاتلین وو، بیا مې هم پرې مرګ نه لورېده، ما ویل خدای ورته پر هغې دنیا خپله سزا ورکوي، نو څنګه دې ممکنه شي چې د داسې یوې غمیزې تصور دې وکړم. کابل پوهنتون مې کور دی او خواره محصلین زما خپل اولادونه، زما لور (هیله) له همدغه ټولګي او همدغه پوهنځي څخه دوه کاله وړاندې فارغه شوه، چې همدا ګلالي محصلین په کې شهیدان شول. دېرش کاله مې په خپل دې کور کې تدریس کړی او هېڅکله مې په تدریسي ساحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سیاسي خبره نه ده کړې. نو دښمن دومره مکار دی چې هم دې وژني، هم دې جنازې ته درځي، هم دې پر ژوند سیاسي تجارت کوي او هم دې پر وینو. ای ساده زړو هېوادوالو! یو څوک چې زما په باب، چې په ټول عمر کې مې یوه مرغۍ نه ده حلاله کړې، داسې قضاوت او داسې دروغجن تبلیغات کوي، نو هغه به سولې ته څنګه لېوال شي؟ ګورئ! د سولې او هېواد اصلي دښمنان همدغه دي چې د نظام له غېږې د نظام لمنې ته اور اچوي، له نظامه بهر مخالفین لا له نظامه ډېر لرې دي، که غواړئ چې هم سوله راشي او هم نظام خوندي شي، نو د حکومت او نظام په اډانه کې د شمالټلوالې او د هغوی د اړوندو موتلیفو لنډغرو مخه ډب کړئ، اصلي نسخه او کاري نسخه همدا ده او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سیاست کې ټولنیز اخلاق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سیاست یو ټولنیز علم او هنر دی، خوشال بابا سیاست ((جهانداري)) بللې ده. څوک چې ټولنیز اخلاق نه لري او یا ټولنیزو ارزښتونو ته درناوی و نه لري، نو چې سیاسي ډګر ته را دانګي، که په خپله علمي برخه کې هر څومره بریالی وي، خو په سیاسي ډګر کې به نه وي. غوره مثال یې خپله همدا اوسنی

جمهور رییس (اشرف غني) دی. د ډاکتر غني فکر، لیدلوری او ان احساس د ډاکتر عبدالله او په ټوله کې د شمالټلوالې تر بل هر مشره څو ځله ښه او د دې وطن په ګټه دی. خو په مقابل کې بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله او د ټلوالې ځینو نورو مشـــرانو د خپلو پلویانو او ټولنیزو مناسباتو په پاللو کې تر غني څو ځله زیاته خپله لوړتیا ښودلې ده. غني د ملاریا ګولۍ او یا هم هغه چمبړ خیال ته ورته دی، چې ډېر تریخ او بد خوند لري او ترسـتوني په ډېرې سـختۍ تېرېږي، خو په ګېډه او بدن کې دننه یو شمېر پټ مرضونه په ښه ډول تداوي کولای شي، په مقابل کې بیا ټلواله او د هغې مشران د زهرو هغې ګولۍ ته ورته دي چې په شاتو کې تاوه شوې؛ خوړل یې اسانه او خوندور دي، خو په بدن کې په لســګونه ډوله ناروغۍ راپیدا کوي. زموږ په ټولنه کې د ګوتو په شـــمار خلک پر دغه نزاکت پوهېږي. هغوی چې مفکر صـیب ته غوړه مالي نه کوي او ټلوالې سره په لوټ او تالان کې د ایتلاف لمن نه نیسي، هغوی له دواړو لورو څخه تر ګواښ لاندې دي. اوس نو غني ته یوازې هغه غوړه مالان او ټامیان ورپاتې چې د دې وطن له ارزښـــتونو څخه ډېر لرې دي او د غني د خوشالۍ په خاطر د سرکوزۍ هغه وروستي حد ته رسېدلي دي. غني بیا د ځانپالنې او ځانخوښونې پر داسې یو ناعلاجه ناروغۍ اخته دی، چې له غوړه مالۍ پرته یې پر بل هېڅ شي ګوزاره نه کېږي. رښتیا ویل ورته داسې دي، لکه د توپ مرمۍ چې پرې ور خوشــې کوې. هغه غوړه مالانو داســې تلقین کړی چې فکر کوي ټول ملت ورڅخه خوشـــاله دی، په وطن،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه او نړۍ کې هېڅ بدیل نه لري، خو پر دې لا نه دی خبر چې د رومانیې د جمهور رییس (نیکولای چایسسکو) په شان یې ان تر ستېج لاندې خلک هم مخالف دي. اوس نو امرالله خان صالح هم د ده د کمزورۍ همدا ټکی ښه تشخیص کړی دی؛د ده مبالغه ییزو توصیفونو ته یې کار ویلی، لاس کوي او ګوزڼې راباسي. بله خوا بیا جمعیت او نظار شورا د مخالف او موافق په دوو رولونو کې په نوې بڼه د پخوانیو امتیازونو پر خوندیتوب سربېره نوي نوي امتیازات تر لاسه کوي. د نظار شورا لنډغر بیا هغه ماران دي چې څومره ګرمېږي خطر یې زیاتېږي. دوی نه یوازې خپل غړي پالي او خپلې ریښې ځغلوي، بلکې د ملي یووالي د تصنعي تمثیل پوره قابلیت او مهارت هم لري او یو شمېر پښتانه سیاستوال د ملي یووالي د سمبولونو په توګه هم کارولی شي. د تمثیل دا څپه بیا هغه وخت لا پسې ګرمه شي چې یو شمېر فیسبوکي سیاستوال او نوي غوړځني ځوانان هم ورسره د دې کاذب ملي وحدت د تمثیل او اتڼ انتره تاوه کړي.د غني په مشرۍ اوسنۍ کابینې ته د ولسي جرګې د رایې اچونې بهیر د غني د برخې د حکومتي ټیم بې کفایتي او د ولسي جرګې د یو شمېر پښتنو او ملتپالو وکیلانو کمسوادي یو ځل بیا په ډاګه کړه.له مجهول الهویته (اجمل احمدي) پرته چې باید ناکام شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

واى، غني ته منسوب نور درې نوماند وزيران هم ناکام شول. په حقيقت کې د غني د حکومتي برخې له لوري يوازې دوه وزيران بريالي شــوي دي، هغه نور چې د غني په نوم معرفي شــوي، هغه هم د غني د ايتلافي ټکټ برخه وو، چې رينبــــه يې بيا هم په يو ځاى کې ټلوالې ته رســـي.عبدالله ته د منســـوبو وزيرانو له خوا د جګو رايو اخيســـتل که څه هم په ولســـي جرګه کې د پښـــتنو او ملتپالو وکيلانو د تر ايســـتنې او له هغو ســـره د ژمنې ماتونې له لارې تر سره شـوي، خو بيا هم غني او ټول ملت ته ډېر تريخ او بد پيغام لري : غني ته يې بد پيغام دا دى چې ((د ملت په کور)) کې تر غني د عبدالله تاثير او منښـــت زيات دى او که دا خبره رښـــتيا همداســـې وي، نو بيا خو دوى د جمهوري رياســـت تېرو ټاکنو ته هم نغوته کولاى شـــي او ملت ته يې بيا تريخ پيغام دا دى چې ولسـواکي او د فسـاد پر ضـد مبارزه يو تش شـعار دى، اوس هم اساسي واک جنګسالارانو او فسادګرو سره دى؛ چا چې ډېر خيانت کړى هغه تر هر چا د زياتو رايو د خپلولو وس لري. غني ته خو د شــرم خبره دا ده چې د ده په ټکټ کې مخابراتو وزارت ته نوماندە وزيره (خاوري) چې اصـــلاً د (حاجي محقق) ســـهم دى او د (ســرور دانش)له چينله پر مفکر صـيب تحميل شـوې، هغه په جګو رايو بريالي کېږي، خو (رنګينه او ساپې)چې د ډاکتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني مســتقيم ســهم و او په هيڅ وجه تر (خاوري)په ســواد کې کمې نه دي، نه بريالی کېږي، نو دې کې دې غني خپل ګرېوان ته سر لږ ور کښته کړي. که غني په ولسي جرګه کې په ناقانونه ډول د غزني په اســتازی (يوولس)ايرانپالي وکيلان نه وای کېنولي، نو د غني د ټکټ يو نوماند وزير به هم نه و ناکام شــوی. خبرې ډېرې دي، ليکنه اوږدېږي. خو خدای دې د دې ملت مل شــي. شعوري ملتپالو افغانانو ته که څه هم شمېر يې کم دی، په کار ده چې سره منسجم شي او دا وطن د مفکر او ټاميانو له وچ تکبر او لېونتوبه او د شــمالټلوالې د واک له حرص او لنډغرتوبه وژغوري. په سپين لباس کې د تيارو پلويان لا بل جنجال دی، چې تر دې دوو واکمنو فاسدو ډلو وروسته د هغوی پر وړاندې هم جلا مبارزه په کار ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نظام ړنګ شي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د دولت مشرتوب له نورمال تولنیز چلند څخه برخمن نه دی.

دا منو چې سیاسي مشرتوب د اضدادو له یو مجموعې څخه رغېدلی.

دا منو چې دیني او ملي ارزښتونو څخه لرې او متضاد اشخاص د دولت پر حساسو رګونو واکمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا منو چې اداري فساد، لوټ او تالان خپل اوج ته رسېدلي.
دا منو چې د ملت او دولت تر خواخوږو زيات، ملت دښـــمنه، دولت دښمنه او هېواددښمنه عناصر پر حکومت واکمن دي.
دا منو چې د ولس او حکومت تر منځ زيات واټن او ان تضـــاد رامنځته شوی دی.
خو له دې ټولو ناخوالو، ستونزو او بدرنګيو سره سره ايا اوس د دې وخت دی چې ربړ نور هم کش کړو؟ هر څومره چې دا ربړ کشوو د خوشې کېدو پر مهال يې فشار او خطر لاپسې زياتېږي.
نو حل لاره څه ده!؟

يو نظام او حکومت شته، ښه نه دی، خو تر نشت څخه ښه دی.
موږ د بې نظامۍ تجربه کتلې، هغو نســـلونو چې د بې نظامۍ او ګډوډۍ درد ليدلی هغوی پر دې نزاکت ښه پوهېږي، چې نظام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت د یوې ټولنې لپاره د نوش دارو حیثیت لري. اوس موږ د نیوکې لپاره یو ادرس او مخاطب لرو، که څه هم دا ادرس مو یو څه تت او مخاطب مو هم پر غوږو یو څه درونند او بې تفاوته دی، خو بیا هم یو ادرس دی، نو په هر ترتیب چې وي باید بې ادرسه او بې هویته نه شو.

موږ په شلمه پېړۍ کې دوه ځله د نظام ړنګونې او نظام پاشنې تجربه لیدلې، چې هېواد یې په پېړیو پېړیو د نړۍ د تمدن له کاروانه شاته کړ. البته هم نظام، هم دولت او هم حکومت فوق العاده تغیر او بدلانه ته اړتیا لري، تغیر او بدلون د نظام د پاشنې او ړنګونې مفهوم نه لري او نه هم هر تغیر او بدلون مثبت پیغام او عواقیب لري. بلکې هر تغیر باید د نظام د فزیکي اډانې د خوندیتوب د تضمین په شرط رامنځته شي. اوس وېره دا ده چې که چېرې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرې ناکامې شي، نو د نظام د ړنګېدو خطر او احتمال به زیات شي.دلته مشکل دا دی چې د اوسني حکومت چلونکي تر یوه بریده د نظام چلونې ظرفیت او مهارت لري، خو د نظام ساتنې لپاره د قربانۍ وس، احساس او جذبه نه لري، خو طالبان بیا د نظام ساتنې ځواک او ولوله لري، خو د نظام چلونې او پرمخبیونې پوره مهارتونه نه لري، نو د حل منځنۍ لاره همدا ده چې له دې دوو ځواکونو څخه پر خپل ځای کټه پورته شي او د روغې جوړې لاره خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــي. د ټکر او اوســني حالت د تداوم او یا هم انقطاع په حالت کې د يوه لوري هم خير نه شته، نه د دې حکومت ګډوله ترکيب (غربپلوي ټاميان+ تنظيمي لنډغر) او نه هم طالبان له دې حالت څخه تر پايه اساسي ګټه پورته کولای شي. داسې وخت به راشي چې اوسني واکمن به ټوله ګټلې پانګه بايلي او طالبان به ځلوېښتو هېوادونو سره د ګټلي جنګ شهرت، دوی به هم د مجاهدينو پر برخليک اخته شـي. ملت به هم يو ځل بيا خپل اوســنی نيمګړی ادرس هم له لاســه ورکړي، بيا به ګډوډي، غمونه او دردونه وي او د ملامت او سلامت د معلومونې بحثونه .

افغـانـان پـه خپـل منځ کې د روغې جوړې، پخلاينې او زغم پوره

تحربه لري، خو په دې منځ کې چې کومې دوه مضــرې حشــرې کارکوي، هغه د ايران او پاکســتان اســتخباراتي ادارې دي، چې دوی غواړي افغانســتان يو ځل بيا د جهاد او الحاد په نامه د اوپايمو کلونو حالت ته ستون کړي. زموږ دا ((بې ابه)) ګاونډيان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوبو له سخت کمښت سره مخ دي، هر کال د (۵۳) ملیارده ډالرو په ارزښت د افغانستان اوبه په وړیا ډول دې مضرو ګاونډیو ته تویېږي، اوس چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اوبو او برېښنا بندونه جوړېږي، نو د دوی پر زړه لمبې بلېږي. د سلما، کمال خان، پاشدان، کجکي، فراه، بدخشان، شاه عروس، شاتوت، کونړ، لغمان او نورو سیمو بندونه او اوبه خور سستمونه که جوړ او بشپړ شي، نو په صنعت او کرنې دواړو کې به ډېر پرمختګ وشي. اوس که څه هم په دولت او حکومت کې ډېرې زیاتې نیمګړتیاوې شه، خو یو څه ټک وپک کار هم روان دی.که له تدبیر څخه کار وانخستل شي او هر یو د خپل کاذب او د نورو له خوا د ورکړل شوي زور پر اس سپاره وي، نو ویره دا ده چې تېر تریخ تاریخ یو ځل بیا تکرار شي. اوس د ټولنې درېیم او اساسي قشر یانې د ولس خبیرو اشخاصو ته هم په کار ده چې د بې تفاوتی او مضر احتیاط له دایرې را ووځي او پر ښکېلو لورو غږ وکړي چې موږ هم موجود یو، دین، ملت او دولت باید نور د یادو ډلو له انحصاره خلاص شي او د یوې سالمې ټولنې جوړېدو ته لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم مقتولین او نا معلوم قاتلین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د مرغومي میاشتې له (۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په هېوادکې د وینو رود روان دی، هېڅوک د پوښتنې نه شته؛ حکومت هم د خواشینۍ پیغامونه نشروي او پېښې غندي او ولس هم. یوه ورځ فیسبوکی ماتم وي تېر شي او هېر شي، بیا بله دردوونکې پېښه وشي، پخوانۍ هغه هماغسې تر څېړنې لاندې ناڅېړلې پاتې شي.خلک له مرګ سره عادي شول، هر سهار

چادونه او ترور د ښار دکلتور یوه برخه شوه، خو واکمن لا هم د واک او شهرت د لایتناهي هوسونو په ډنډکې ډوب دي، اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ورته ځان تر هر څه غوره بريښـــي، ولس تباه شـــو، خو دوی اوس هم ځانونه ولسمشر او مرستيال ولسمشران ګڼي، درباري غوړه مالان او کرايي فيســـبوکيان يې لا هم د بې کفايتی د پټونې لپاره سل دلايل لټوي، ضمير مړو ليکوالانو لا هم د مضر احتياط له امله چوپه خوله غوره ګڼلې، که نه خو هر څه معلوم دي، تر هغه چې نامعلوم قاتل پسې ګرځو راځئ د معلوم مسول ګرېوان ته لاس ور واچوو. تر هغه چې اجرتي نامعلوم قاتلان معلومېږي، جمهورريیس، د هغه مرستيالان او د امنيتي سکتور لومړی درجه مسولين د دې ډول وژنو اصلي مسولين ګڼل کېږي. بل چا پسې مه ځئ د دوی ګرېوان ته لاس ور وړئ، که لاس نه شـــئ ور وړلای، په ښېراوو کې يې له ياده و نه وباسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي مياشـتې له (۱٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دهلېز د انګرېزي ژبې د (corridor) ژبـاړه ده چې د دالان يـا همدې دهلېز مانا ورکوي.يانې د دوو دېوالونو يا موانعو تر منځ پرتې سـيمې ته دهلېز يا کوريدور وايي. له اصـطلاحي پلوه له پيل

يا ابتدا څخه بيا تر مقصــده پورې د لارې هغه مسـير دى چې تر ډېره بريده د ســوداګريزو مقصــدونو لپاره کارول کېږي.دا ډول لارې يا دهلېزونه هم د هېواد په داخل کې وي، هم د هېوادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ او هم په نړیواله کچه. غوره مثال یې د وریښـــمو لویه لار وه چې ګڼې ســـیمې او هېوادونـه یې ســـره نښـــلول.دې ډول کوریـډورو کې عـام ســـړکونـه، لویې لارې، اورپټلۍ او نورې مواصلاتي لارې ټولې شاملېږي.

دکورېدور اصـطلاح معمولاً د ځمکې پر مخ د فزیکي موانعو تر منځ د یو فاصـل خط لپاره کارول کېږي، خو د فضـا، خلا یا هوا لپاره ځکه منطقي نه بریښـــي چې هلته داســـې فزیکي موانع یا

دېوالونه نه شـته، چې یوه حایله سـیمه دې رامنځته کړي.البته هر هېواد خپـل هوايي حریمونـه لري چې حـدود یې معلوم دي اود امنیتي دلایلو له کبله د نورو هېوادونو الوتکو ته د یو مشـــخص مســـیر لـه لارې د تـک راتـګ اجازه ورکوي، د هوايي لیکې یا کرښې اصطلاح څه نا څه معمول ده، مانا دا چې په یوه مشخصه هوايي لیکـه یـا خط یو هېواد بـل تـه الوتنې کوي، خو د هوايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهلېزونو اوسنی اصطلاح ځکه ډېره معقوله نه برېښي چې دا اصطلاح دلته له سیاسي دروغو سره تړلې ده. د ساري په توګه چین ته د هوايي دهلېزو له لارې جلغوزي ولېږدول شول، ترکیې او اروپا سره نوي هوايي دهلېزونه پرانیستل شول!! ایا ترکیې، هند، چین، روسیې، اروپا او نورو هېوادونو سره مونږ پخوا د هوايي ترانسپورت له لارې صادرات نه درلودل؟؟ ایا د افغانستان وچه مېوه، غالی او نور تولیدات د هوايي ترانسپورت یا هوايي لیکې له لارې هلته نه صادرېدل؟ هغه وخت کې د هوايي دهلېز اصطلاح چېرته وه؟ همدا الوتکې وې او همدا هوا او فضا وه، او اوس هم ده، نو دا هوايي دهلېز بیا په کې له کومه شو؟ که څوک ووايي چې چین ته د هوايي ترانسپورت یا هوايي لیکې له لارې افغاني مېوه ولېږدول شوه او یا که ووايي چې د هوايي دهلېز له لارې مېوه ولېږدول شوه، نو په مېوه، الوتکه، هوا او فضا کې به څه توپیر رامنځته شي؟؟ خبره دا ده چې دلته کاذب سیاستوال غواړي د دروغجنو الفاظو له لارې یوې ثابتې محتوا ته یو بل رنګ ورکړي او په دې ډول د خلکو ذهن مصروف کړي.درباري غوړه مالان او کرايي لیکوالان بیا څو موده ولس پر دې بوخت وساتي چې دغه دی له خیره سره بنده فضا خلاصه شوه او اوس به نو وطن له خیره سره شړشم شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک شـــته چې له دوی څخه وپوښـــتي چې دهلیز خو ســـړی بندولای هم شي، خو دا هوایي دهلیز به څنګه بندیږي؟
نو تر څو چې دا ســـاده او ســـپین زړی ولس وي، نو همداســـې چالاکه او کاذب سـیاسـتوال به یې تېرباسـي، هغوی به دوی ته د ســـاده ګانو او دوی به هغوی ته د هوښـــیارانو په نظر ګوري او حالات به همداسې روان وي...

(c) ketabton.com: The Digital Library

يرغمل شوی جمهوريت

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د شـــورويانو د يرغل او د جهاد پر مهال به چې کله مجاهدينو د خلکو لـه کليو او کورونو او ان جومـاتونو څخـه پر حکومتي او

بهرنيو ځواکونو ډزې کولې، نو حکومتي ځواکونه به له ســـختو ننګونو سـره مخ وو، که کلي يې ويشـتل، کورونو او ولسـي خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته زیان رسېده او که نه یې ویشتل د مخالفینو تر یرغل لاندې راتلل او زیات زیان ورته رسېده. مجاهدینو به تر یو څو هدفي او بې هدفه ډزو وروسته له کلیو پښې سپکې کړې، خو حکومتي ځواکونو به کلي پر بل مخ واړول. اوس مهال بیا د شوریانو ځای امریکایانو ونیو، د ډاکتر نجیب د حکومت ځای د ډاکټر غني حکومت ونیو او د مجاهدینو میراث بیا طالبانو ته پاتې شو، خو ملت، د هغه جغرافیه، د جنګ د اصلي خواوو عملونه او ملت ته یې متوجه زیانونه پر هماغه بڼه او کیفیت پاتې دي. اوس لا په

کې د جمهوریت په نامه یو بله مصنوعي او اومغلنه ډله بله هم زیاته شوې، چې د نظام او جمهوریت په نامه د جمهوریت له ادرسه پر خلکو ډزې کوي، دوی لکه د چریکي جنګیالیو په څېر چې کلي به یې یرغمل کول، دوی اوس ټول نظام، ولس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت يرغمل کړی دی. د جمهوريت تر شا پټ دي، له هغه ځايه د جمهوريت او ولس پر ضد دړزېکوي، هر با شعوره افغان چې د دې مفسدې ډلې پر ضد غږ پورته کړي، نو د حکومتي امکاناتو په ناوړه کارونې سره په ټوليزو رسنيوکې پلورل شوي غږونه راپورته کړي، چې هلئ نظام په خطر کې دی، هلئ جمهوريت په خطر کې دی، ولې جمهوريت تخريبوئ؟ ولې نظام ړنګوئ ؟؟ دوی هماغه جمهوريت يادوي چې محقق په کې د مفکر مشاور وي، دوستم په کې د نړۍ د دويم مفکر په لاسليک مارشال وي، قومندان عطا او نور نازولي په کې د قدرت د شرکت ونډوال وي. نظار شورا او د هغوی لنډغر په کې د واک محور وي، يو څو ټاميان يې د ولسواکۍ ممثلين وي، بې بې ګل او څو نور لبنانپالي يې بې دليله، بې بديله او بې مسوليته واکمنان وي، خو چا چې ځلوېښت کاله د ولس پر هر درد اوښکې تويې کړي وي، هغه دې د ملتپالنې په تور له تومتونو اوکړاوونو سره مخ وي. هغه جمهوريت چې فساد، دروغ، هوايي ژمنې او لوټ او تالان يې اساسي ځانګړنې وي، هغه به د څه شي جمهوريت وي؟ بده خو يې لا دا ده چې د همداسې يو جمهوريت او همداسې يو مبتذل حالت له ادرسه بيا پر ولس او د هغوی پر ارزښتو دړزې هم کيږي او په ډېره بې شرمۍ سره بيا ولس ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامتیۍ ګوتـه هم نیول کیږي. اوس نو غمځپلي ملـت او د هغو رښـتینو اسـتازو ته خورا ګرانه ده چې دلته په سـپینو شـیدو کې دا ګډې شـوې اوبه سـره جلا کړي، منافقین له صـادقو وګړو بېل او مفسـدین هم په ډېر مهارت سـره ایل کړي. په دې منځ کې بیا بل خطرناکه ویروس هغه غوړه مالان دي چې له منطقي دلیل پرته د مفسـدو او پردیپالو چارواکو هرې اشـتباه، خطا او ناروا کړنې ته دلایل لټوي، د غوړه مالانو افراط کله تر دې بریده ورسـېږي چې اصـلي مدعي له خپلې خبرې او دعوې تېر شـي؛ خپله اشـتباه او خطا هم ومني، خو دوی به بیا هم د هغوی سـپیناوي ته ملا تړلې وي، نو مونږ په دغسـې یوه پلیته زمانه کې ژوند کوو، نو راتلونکی نسـل دې له مونږه ډېره ګیله نه کوي چې مونږ هغوی ته لاره صـفا نه کړه او ډېر اغزي مو ورته له لارې ټول نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابینې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د ســلواغې میاشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

خلک به په بهر کې داســې فکر کوي، چې افغانســتان کې یو حکومت دی، یو جمهوریت دی، دلته به د وزیرانو شورا یا کابینه وي، غونډې به د تعقل او پراخنظرۍ پر اســاس وي، نظر به اورېدل کېږي او بیا به په ګډه د معقولیت او اکثریت پر بنســټ

پرېکړه کېږي، خو کــه څوک د دې جمهوریــت عملي بڼې تــه وګوري، نو رېښه یې ان د فرعونیت د کور تر وره پورې رسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس په خپلو خبرو ســره غونډه پیل کړي، وزیران، سرپرستان او مرستیال وزیران قلمونه او پنسلونه راواخلي، ځان د جمهور رییس د مهمو خبرو پر لیکلو مصروف کړي، هېڅوک پورته نه ګوري، نه له کاغذه سر پورته کوي او نه د جمهور رییس خواته ګوري. ځینې هســې مخې ته پر پرتو کاغذونو خطونه او نقشې کاږي او ځانونه مصروفوي، د جمهور رییس لیکچر کله یو

ســاعت، کله یو نیم ســاعت او کله هم دوه ګړۍ دوام وکړي، پر ټولو مســایلو تکراري او مبتذل بحث وشــي او په دې ډول د کابینې د نن ورځې غونډه پای ته ورسېږي. نه څوک د پوښــنې حق لري، نه د شــننې، نه د ګروېږنې او نه هم د ارزونې، دا ټول کارونه خپله جمهور رییس تر ســره کوي. پوښــتنه کول، د وضاحت غوښتل او انګوته پورته کول دا ټول د دندې د اختتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مانا دي، نو ځکه خو اکثرو وزیرانو او ګډونوالو خپل ســـرتیتی د مقام تر اختتامه غوره ګڼلی دی. دا سرونه چې په ارګ کې د یو بل سر پر وړاندې ټیټ دي، بهر کې د ولس پر وړاندې ډېر جګ جګ کېږي، هر یو د ولسواکۍ او سرلوړۍ مرغلرې هم دوړوي، خو له هغه حالته یې ولس نه دی خبر چې هلته د یو ســـر پر وړاندې څومره ســـرونه ټیټ دي او هغه یو ســـر چې بیا دلته لوړ ښـــکاره کېږي هغه بیا په یوه ټېلیفون هغه بل لوړســـري ته څومره سرټیټی وي. د ارګ د ټیټسرو کیسه زموږ په ټولنه کې د فرعون د دربار د کیسې یو ژوندی تمثیل دی؛ د فرعون د دربار ډاکټر او مشاور (ډاکټر سینوهه) کیسه کوي: ((هغه سرونه چې د خلکو په منځ کې خلکو ته ډېر لوړ ښـــکارېدل، هغه به د فرعون په دربار کې ډېر ســـر ټیټي وو، کله چې به دربار ته رانوتل، نو د فرعون پر لاسونو او پښو به پرېوتل، د هغه لاسونه به یې ښکل کړل او بیا به ســـرټیټي څو ګامه پر شـــا روان شـــول، ځینو به ما ته هم ډېره مخلصـانه او عاجزانه غوړه مالي شروع کړه چې په غیاب کې یې فرعون ته د بهادرۍ او وفادارۍ کیسې وکړم...))

درې زره کاله وروسته هم د انسان د قدرت خوښـوني په غریزه کې کوم خاص توپیر نه دی راغلی؛ اوس هم د واکمنو په سر کې د فرعونیت نشـــه په څپو ده او اوس هم ډېر ســـرټیټي په دربار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه دنده تر سره کوي؛ هغه وخت هم یو فرعون په خپل دربار کې خپل یو ځانګړی ډاکټر او مشـــاور درلود او د خلکو په منځ کې به ظاهراً ډېر جګسري په دربار کې ډېر ټيټسري وو، اوس هم په دربار کې یو ډاکټر او مشـــاور شـــته او هم یو فرعوني کرکټر او هم د هغه په سر کې د واک د نشې د خروب لپاره پوره سرټيټي غوړه مالان او د واک معتادان .

د وزيرانو شـــورا په غونډه کې د وزيرانو لپاره د خوښـــې شـــېبې هماغه وي چې غونډه د پای شـــېبو ته نږدې شـــي او په دې ټول بهير کې جمهور رييس پر کوم وزير قهرجن غږ او نيوکـه و نـه کړي. پـه دې ډول غونـډه د ملـک د خير، فلاح او عملي پروګرامونو په هيله پايته ورسېږي !!. کله کله غونډه دومره اوږده شـي چې په اجنداکې دکوم وزارت له خوا نيول شـوې موضـوع اصولاً له کوم بحث پرته تصويب شي او چا ته پرې د خبرو بحث او مجال پيدا نه شي.

یو وزير راته کيســـه کوله چې موږ خو دکابينې غونډې ته نه ځو، موږ خو ټولګي کې ناست يو، معلم صيب راشـي له کومې وقفې پرته یو ســـاعت يو نيم ســـاعت درس راکړي او موږ په کې نه د پوښـتنې او نه هم د تفريح حق لرو، ټولګی رخصـت شـي او موږ بېرته له خپلو دوسيو سره دفتر ته راشو، جالبه خو لا دا ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې په پای کې کله کله جمهور رییس پر موږه په موسکۍ بڼه غږ وکړي چې ګورئ تاسې داسې فکر و نه کړئ چې زه دلته معلم یم او تاسو شاګردان، چې زه یوازې لیکچر درکوم او بس، خو څه وکړو دلته ځینې داسې مسایل شته چې په واضح ډول باید پرې یوې نتیجې ته ورسېږو او بیا پرې د یوې اجماع په شکل تصمیم ونیسو منتها تصمیم باید دسته جمعي وي .

دا زموږ د حکومت د لوړې مرجعې دکاري غونډې د یوې برخې تصویر و، داسې نور رنګین انځورونه بلا ډېر دي چې پر خپل وخت به یې تر خپله وسه انځورنه وشي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت که بربریت ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

جمهوریت د خلکو له خوا د خلکو په رایه د حکومت ټاکل دي، دا حکومت خلکو ته د خدمت او ځواب ورکولو مسوولیت لري. جمهوریت د بیان ازادي ده، جمهوریت د اتباعو تر منځ د حقوقو تســـاوي ده، جـمـهـوریـت د قـانـون حـاکـمـیـت دی،

جمهوریــت غلا نــه ده، جمهوریــت لوټ او تـالان نـه دی، جمهوریت د څو محدودو هلکانو په لاس د واک انحصـــار نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، جمهوریت کې دروغ نه شته، جمهوریت کې خیالي ژمنې او هوايي دهلېزونه نه شته، جمهوریت کې د ولس تېرایستل نه شته، جمهوریت د هر ابهام لپاره د ســـپیناوي لاره ده، جمهوریت د خپـل واک د بقـا لپـاره پر جنګســـالارانو ډډه لګول نـه دي، جمهوریت پر ګاونډیو د خاورې پلورل او له هغوی ســـره پټې معاملې نه دي، جمهوریت د غوړه مالۍ او کنځلماری ترویج نه دی، جمهوریـت د خپـل کلتور تر پښـــو لانـدې کول نـه دي، جمهوریـت کې د جمهور رییس مېرمن لـه جمهور رییس ســـره موازي او نامســـولیته صـلاحیتونه نه لري، جمهوریت کې د هېواد د عزت او هویت دښـمنان د هېواد پر حسـاسـو رګونو واکمن نه

وي، لنډه دا چې جمهوریت سرېتوب او سوکالۍ ته در سېدو یوه غوره لاره ده. خو راځو دې خپل جمهوریت ته چې دا پر کومو عملي معیارونو ولاړ دی؟ دلته خو چې تر ټولو مظلوم واقع شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه همدا بېچاره جمهوریت او د هغه همدا اساسي قانون دی او تر ټولو زیات چې توهین شوی او تر پښو لاندې شوی، هغه خپله پر همدې قانون د قسم خوړلي جمهور رییس له خوا شوی دی، دویم د خلکو رایه ده چې کمه وه که زیاته خو دواړه ځله یې د باد بنیکه کړه، درېیم ژمنې او دروغ دي چې له شـــرعي او ټولنیز پلوه هېڅ جواز نه لري، خو دلته د دولتمشر له خوا داسې کارول کېږي، لکه د ډوډۍ خوراک، نو هغه جمهوریت چې غلا، فساد،

دروغ، ناامني، جګړه او د مقام د ساتنې لپاره غوړه مالي په کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي کلتور یوه برخه وي، هغه به جمهوریت وي که انارشي؟ هغه جمهوریت چې شلکلن غله او دېرشکلن جنګسالاران یې د بدن اساسي غړي وي، ((مسعود شناسي او مزاري شناسي)) یې د بقا او وحدت محتوا وي، له پنجاب سره یې د قدرت دبقا په خاطر پر خپله خاوره د اغزن تار پر تېرولو رضا وي، دوستم غوندې جنګسالار یې د دولتمشر په لاسلیک مارشال وي، محقق غوندې مېخکوب یې امنیتي سلاکار وي، علیپور، شجاعي او قیصاري غوندې جګړه ماران یې بیا سیمه ییز اتلان وي، د طالبانو استادان؛ د جهادي تنظیمونو اکثره مشران یې د واک شریکان او مفتیان وي، د جګره مارو تنظیمونو اصلي مهم لوبغاړي یې د دولت مرستیالان وي، نو دا به جمهوریت وي که کوم بربریت؟ دا خپله د بربریت یو ډول دی، کېدی شي یوازې د نظام فزیکي اډانه یې، چې هغه هم د بهرنیانو، په تېره بیا د امریکایانو په پوځي زور راټینګه ده، د جمهوریت شکلي بنه ولري، نور نو دا جمهوریت په دې روان حالت له بربریت او انارشۍ، لوټ او تالان نه پرته بل څه نه دي.

د دولت درېګونې ارګانونه چې پر یو بل د غلا تور پورې کوي، نور نو بل کوم ثبوت ته اړتیا ده؟ پارلمان وایي چې جمهور رییس، ارګ او واکمن ټیم یې غلا کوي او له هېواده پیسې او پانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وباسي، حکومت وايي چې د پارلمان غړي کمېشنکاري کوي، په غلا او فساد کې شریک دي، پر عدلي او قضایي ارګانونو هم د فساد او رشورت تورونه لګېږي، ولس خو له درېواړو تر پوزې راغلی، نو بیا دا څوک پاتې شول چې ولس پر هغو ډډه ولګوي؟ اوس د نتیجې په توګه ویلای شو چې همدغو دروغجنو او فسادګرو هم جمهوریت بدنام کړ او هم یې د بربریت تر پولو رساوه. دوی ظاهراً د جمهوریت چغې وهي، خو په حقیقت کې د مدنیت په لباس کې مافیايي بربریان دي، د هدغو پردیپالو غلو او زورواکو د واکمنۍ تداوم دی چې د طالبانو غوندې د یو سخت دریځه حرکت بیا راټوکېدو ته یې بستر برابر کړ. یو ځل مخکې هم د همدې شر او فساد د اعمالو په نتیجه کې دې تحریک سر را پورته کړی و او اوس یو ځل بیا دې شکلن شر او فساد ورته د بیا ظهور لاره اواره کړه. د یادونې وړ ده چې کرزي او غني په تېرو شکلونو کې، کرزي تر ډېره او غني تر یوه حده د واک سمبولیک رول لرلی دی، نور نو د واک اساسي بدنه هم پخوا او هم اوس د جنګي تنظیمونو او فسادګرو په واک ده، که طالبان نه وای هم، یو بل ملي حرکت به ضرور د جمهوریت په نامه د دې روان وحشت پر وړاندې را پورته کېده، خو اوس د ملت بدمرغي دا ده چې یوه بې شرمه تفریط یو سخت دریځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت وزېړاوه، که چېرې له کوم سیاسي تدبیر پرته په انقلابي ډول یو افراط د بل تفریط ځای ونیسي، نو تېر تاوجن تاریخ او ناورین به یو ځل بیا تکرار شي. د ملت ویښو روانداو ته خو په کار وه چې د دې افراط او تفریط تر منځ یې پر یوې درېیمې ملي او معتدلې لارې فکر کړی وای، خو په خواشینۍ سره چې دا قشر هم سره وېشلی او پاشلی دی او یو پاموړ شمېر یې د دې کاذب جمهوریت، د ډاکتر غني پر افراطي ستاینه او د خپلو څوکیو پر ساتنه مصروف دي. اوس دې نو دا مظلوم ملت یوازې د خدای مهربانۍ او د زمانې د کوم چانس ترحم ته انتظار کاږي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلماري او زورواکي

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۱) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

(ځوک یې چې اوسېله نه لري دا لیکنه دې نه لولي)

هر کله چې د چا منطق کمزورى شـــي، نو ژبه یې کنځلو ته اړم شي.

یوه یوه نیمه لسیزه مخکې خلکو داسې فکر کاوه چې شر، فساد او زوراکۍ پـه حکومـت کې ریښـــې ځغلولي، نو دا کـار هم د اصـلاحاتو مخه نیسـي او هم په اوږده موده کې د حکومت او ان د نظام د ړنګېدو سـبب ګرځي، خو له تېرو اوو کلونو راهیسـې د کنځلمارۍ په نوم یو بل مکروب هم له تېرو ناخوالو سره ملګرى شـو، اوس له یو شـمېر سـپانسـرشـویو کنځلمارانو سـره یو شـمېر نوي اومغلن احسـاسـاتي کنځلماران هم ملګري شـوي او غواړي له ډېرو شـــعوري او ملتپالو افغانانو څخه د حقیقتونو د بیان حق واخلي، دا کنځلماران په واقعیت کې ډېر نه دي، خو د مســـتعارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایډیانو له لارې غوارې مجازي فضـــا ګرمه کړي او پر حقیقتونو خاورې واړوي، زموږ یو شـمېر کارپوه خلک هم د خپل عزت او هم د خپل شـخصـي حریم د خوندیتابه لپاره د ډېرو واقعیتونو له بیان څخه ډه ډه کوي او په دې ډول د نن ورځې ترخه واقعیتونه د راتلونکي تاریخ له حافظې څخه فنا کېږي.د کنځلمارانو منطق به هغه وخت در معلوم شـي چې سـتا د لیکنې د یوې برخې ان د

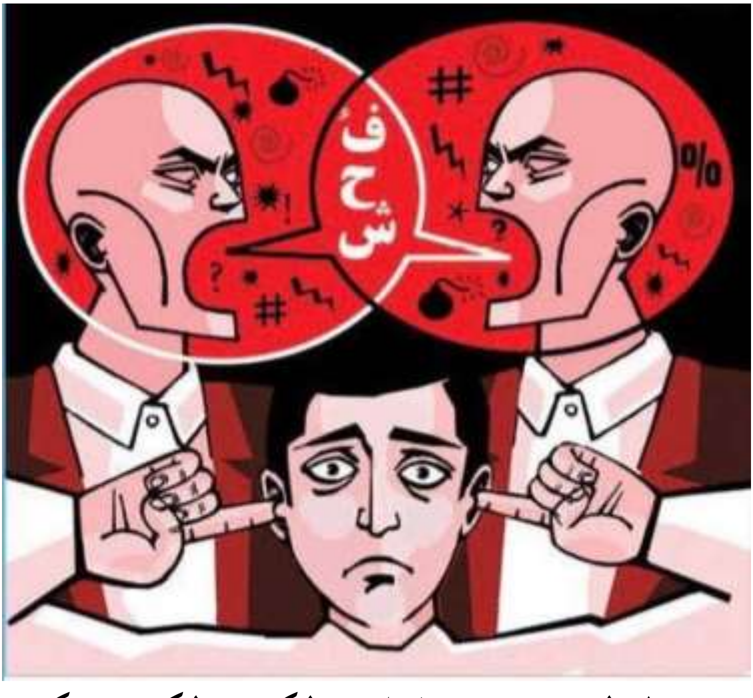

یوې جملې لپاره هم د رد دلایل و نه لیکي، ان لیکنه په معکوس ډول تعبیر کړي، خو بس د خور، مور، مېرمنې او اولادونو کنځلو ته به یې ژبه اړم کړي وي.دوی فکر کوي چې بس نو دا مبارزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـوه او پر دې به پاني پت فتح کړي، دې کې بيا داسې اشـخاص هم شامل دي چې عادي املا او انشاً يې هم سمه نه ده. خو خير په هر ترتيب دا اوس زمونږ د ټولنې د واکمنو سايستوالو توليدات دي، بايد دسمون لپاره يې هڅه وشي د تخريب پر وړاندې يې له پوره زغم او مقاومت څخه کار واخيستل شي. زمونږ يو شمېر مطرح هېوادوال د کنځلو له داسې بهير سره مخامخ شوي او زه هم څو ځله له دې ډول يو حالت سره مخامخ شوی يم او بيا يې هم احتمال شته چې له دې ورته حالاتو سره مخ شم. خو زه خپلو هېوادمينو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم، چې هېڅکله به د حقيقت له بيان څخه ډډه و نه کړم .

څو ساعته وړاندې مې د (جمهوريت که بربريت ؟) په نوم يو لينکه خپره کړه، نو سملاسي ورسره د کنځلو باران پيل شو، د ليکنې اصلي محتوا دا ده : داکوم کسان چې اوس د جمهوريت ډېرې چغې وهي دا جمهوريت ته ډېر ژمن نه دي، د همدې جمهوريت تر نامه لاندې غلا، لوټ او تالان روان دی، دا فساد او تفريط به ددې سبب شي چې د طالبانو په نامه د يو سخت دريځه حرکت واک ته لاره اواره کړي، په ليکنه کې په ډېر دقت سره ويل شوي چې د جمهوريت په نامه د خور شوي فساد اوسنی تفريطي حالت او بيا يې په انقلابي ډول يو افراطي حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځای پرېښودل، نه د جمهوریت، نه د نظام او نه دولس په ګټه دي. نو ځکه يې بايد پر ځای يوه ملي او معتدله لاره خپله شي، چې هېواد يو ځل بيا تېر ناورين ته ستون نه شي.

هېڅ کنځلمار ليکنه نه په دقيق ډول لوستې او نه يې د رد لپاره منطقي ځواب ور کړی دی. له دې کنځلو څخه ځو مسايل څرګندېږي چې دلته ورته په لنډ ډول نغوته په کار ده:

۱–په حکومت کې خاصې کړۍ شته چې د ښکنځلو لپاره يې يو شمېر اشخاص ګومارلي او په دې ډول هڅه کوي د شعوري افغانانو له خوا د حقيقت د غږ مخه ډب کړي.

۲ –هر مخالف ناوسلوال سياستوال او قلموال بايد دومره توهين شي او ناموسي کنځلې ورته وشي چې بل قلموال بيا د حقيقت بيان ته زړه ښه کړي.

۳–له خلکو څخه بايد لاره ورکه شي، د هېواد غدار او خدمتګار بايد و نه پېژندل شي.

٤ –حکومت کې جاري فساد بايد پټ پاتې شي، خلکو څخه د نظام او مفسدو چارواکو نفکيک ورک شي، نظام مانا غني، نظام مانا دوستم، محقق، صالح او د حکومت نور فاسد چارواکي او جنګسالاران.که د دوی نوم دې واخيست مانا نظام دې تخريب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵-اصـــلي وطن پلوري، ډیورند خرڅي، معاله گر، پنجابپالي هم باید خلکو ته د پاکستان ضد څېرو په توګه معرفي شي او رښتینې هېوادپالي او پنجاب ضد څېرې باید په معکوس ډول معرفي شي، یانې د غله پر ځای د کورخاوند د غله په توګه معرفي شي.

٦ -د اساسي قانون او د جمهوریت له اصولو سرغړاوي څخه باید د خلکو پام بلې خواته واړول شي.

٧- خپله هره نیمګړتیا پر مخالف لوري بار شي.

٨ -غلا، فساد او بې مسـولیتی ته پر همدې ډول ادامه ورکړل شـي او دېته ورته نور رزالتونه د دې پالیسـی یوه برخه ده او دا ټول د نومورکو، نومبدلو او بې هویته کنځلمارو په خولې تر سره کېږي، نو که دا خبره نه وي زما په تېره لینکه کې څه وو؟ چې کنځلمارو د کنځلو خولې خلاصې کړې ؟؟ هر څوک حق لري دا لیکنه رد کړې، خو چې کنځلو ته اړم یې مانا منطق نه لرې.

انتقاد خپله د جمهوریت یو اصـل دی، نو دلته عجب جمهوریت غوښتونکي دي، د نورو د مودب انتقاد حق ته هم د دکتاتوری او کنځلماری په ژبه ځواب ورکوي او بیا دا نومېتي کنځلماران څوک دي چې له ما څخه جمهوریت ګټي ؟؟، ما چې کله د جمهوریت لپاره مبارزه کوله هغه وخت اشـرف غني احمدزي له ډاره سونې هم نه شو کولای او دغه کنځلماران کېدی شي اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې دنيا ته راغلي هم نه وو.زما د ليکنې په مقابل کې داکنځلی خو دا مانا لري:حکومت کې فســـاد نه شـــته او عمري عدالت چالان دی، دوســـتم، جنرال مالک ډېر ښـــه خلک دي؛ هېڅ جنايت يې نه دی کړی، نظار شـــورا او نور جنګي تنظيمونه او رنګارنګ فســـادګر په حکومت کې هېڅ ونډه نه لري، ټول له مخې ښه خلک په حکومت کې راټول شوي؟ پر ډيورند کرښه او اغزن تار حکومت معامله نه ده کړې او پر ضـــد يې بغاوت کړی، محقق، خليلي او نور ايرانپپالي د اوســـني حکومت ونډوال نه دي؟ حکومت کې هېڅ فســادګر او رشـــوتخور ځای نه لري؟ هر ځای کې امن وامان دی او حکومتي چارواکو له ځانه ســـيميټي ديوالونه نه دي راتاو کړي؟ دولتي څوکۍ بولۍ ته نه وړاندې کېږي؟ او داســـې نورې ســـواليې؟ که دا ټولې نيمګړتياوې په حکومت کې نه وي، نو بيا خو هر څه ګلي ګلزار دي، نو د همدغو کنځلمارو وارخطاينه بيا په څه ده؟ بيا خو له کنځلو پرته هم خلکو ته همدا عمري عدالت ځواب ويلای شي.

اوس راځم لږ شـخصـي بحث ته، د ښـاغلي داکتر اشـرف غني او خپل ځان پرتلنې ته :

زه د ښـاغلي شـخصـيت ته درناوی لرم او پر (۲۰۱٤ م) کال ما او زما ملګرو د هغه په برياليتوب کې اساسي نقش لرلی دی، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نړۍ په کچه یو غټ عالم دی او زه د هېواد یو عادي کملوستی او کمسواده وګړی، خو دا خبره هم په ډاکه او په زغرده کوم چې زه پر دې وطن څومره دردېږم او کړېږم او څومره مې پرې زړلي، د غني ټول احساس زما د درد او احساس زرمې برخې ته هم نه رسي. زه دا اعتراف هم کوم چې تر څلوېښتو کلونو، زده کړو، تدریس او تجربې وروسته پر دې پوهېږم چې پر هېڅ شي نه پوهېږم، خو غني صیب ته لا هم نور مزل پاتې دی چې دې مرحلې ته ورسېږي او یا دی پرې اعتراف وکړي. ما هغه وخت د جنګسالارانو پر ضد مبارزه کوله چې غني لا د همدې جنګسالارانو، چې همدا اوس د ده په واکمنۍ کې مزي کوي، له وېرې وطن ته نشو راتللی. ما د زورواکو د حاکمیت پر مهال د هغوی پر وړاندې بغاوت کړی و، خو غني د خپل حاکمیت پر مهال هم له هغوی سره د ایتلاف لمن ونیوه. ما د اساسي قانون په لویه جرګه کې د قانون جوړونې او جمهوریت لپاره مبارزه کوله، خو غني او ده ته ورته نورو وزیرانو، چې هغه وخت د انتقالي اداري غړي وو، د خپل ځان لپاره تېښه وهله. هغه وخت یې چې له دوستم سره د اساسي قانون د ځینو مادو د تعدیل لپاره معامله کوله، ما او ځینو نورو هېوادوالو یې مخه ونیوله.تر اوسه مې د خدای په فضل هېچا سره کړې ژمنه تر پښو لاندې کړې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او ضرور مې عملي کړې ده او غني بيا داسې شخص دی چې زما په شمول يې ګڼو افغانانو سره خپلې ژمنې څو څو ځله تر پښو لاندې کړي، دا چې ځينې وايي داکار دې د غني لـه برکته پـه نصـــيب شـــوی؛ تلوېزيون دې د غني له برکته جوړ کړی، مېرمن دې د غني له برکته پارلمان کې ناسته ده او داسې نور.. او سـاده مخلوقه! غني زموږ لـه برکتـه جمهور رييس دی، همـدا ژونـدون تلوېزيون و چې پر (٢٠١٤ م) کال يې د غني په بريا کې اسـاسـي نقش ولوباوه، درې ځله د غني د کمپاين په تور جريمه شـــو، زما مېرمن د غني تر واکمنۍ وړاندې دوه دورې د ننګرهار د خلکو منتخبـه وکيلـه وه، غني چې څومره موږ تـه پـه خپلـه واکمنۍ کې زيان اړولی، هېڅ هم دومره نه يو کړولي، خو موږ بيا هم ځان ځکه غلی نيولی و، چې تر ځينو جنګســـالارانو بيا هم ښــــه دی، موږ فکر کاوه چې د غني افراطي مخالفت به د نظام د کمزورۍ او د زورواکۍ د بيا غوړېدو سـبب شـي، موږ زورواکي او د نظام خلا تجربـه کړې وه، هغـه درد چې موږ حس کړی دی، هغـه نـه غني او نه يې کورنۍ احســـاس کړی دی. دا منم چې د غني نږدې پېژندنه به تر ما غوندې خلکو څو ځله زياته وي، خو دا به هم بې انصـــافي وي چې څوک دې داســـې فکر وکړي چې د هېواد پر کورنيو او نړېوالو تعاملاتو کې دې دی تر موږ زيات ژور پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا دې زیات دردېږي. دا د قدرت د وخت ملېمانه دي، هوایي مرغان دي چېرته یې بنه او هلته یې شپه، خو زه د خپل وطن درد هېڅکله نه شم هېرولی.

زه د ټولنې یو عادي انسان یم، ما او زما په شان هېڅ بل څوک له هېڅ واکمن جمهور رییس سره مه پرتله کوئ. تاسې کولی شئ د واک تر مودې وړاندې هغه وخت چې اشـــرف غني احمدزی په داخل او خارج کې د پوهنتون اســتاد و او زه یون چې د پوهنتون استاد یم، مورږ سره پرتله کړئ؛ افغانستان ته مو کړي کارونه سره پرتله کړئ، دا ډېره ســتوغه خبره ده چې یو ســړی دې په خپله ځان بل چا سره پرتله کړي او خپل ځان دې خپله وستایي، دا به یوه تـاریخي قضـــاوت او نـاپیېلې پرتلنې تـه پرېږدو، خو د هغو کنځلمارو پر حال هم افســوس په کار دی چې یو چا څلوېښــت کاله د دې وطن پر هر درد او ټپ ژړلي وي او بیا یوازې د څو ورځو واکمن ته د غوړه مالۍ په خاطر هغه وښکنځل شي، له دې څخه د پښــتانه قوم د لوســتو او نیملوســتي قشــر د ســیاســي او اجتماعي شعور کچه او د منطق ضعف هم ښه معلومېږي، چا چې نن مـاتـه کنځلې کړي، ډېر ژر بـه یې ځـان تـه هم وکړي. خبرې ډېرې دي خو دلته یې نورې را غوټه کوم، زه داسې افغان پښتون یم چې د چـا پـه څو ســپوره خبرو او کنځلو لـه خپلـه هوډه نـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرېږم، له حقیقته سترګې نه پټوم، ما چې هغو ترخو جنګسالارانو سره ډزولې، نو داکنځلماران یې لا د چا زامن دي؟ زه داسې پښتون هم یم چې چا ته خپل غچ پرېږدم، په تلو تلوکې دا خبره کوم چې هر چا چې ما ته هر ډول ترخې خبرې او کنځلې ډالۍ کړې وي، د بودا په خبره دا ډالۍ ما قبوله نه کړه او نه مې د ځان لپاره مناسبه وبلله، نو ستاسو دا ډالۍ بېرته تاسې ته ډالۍ شوه، خوښه مو چې خپل ځان ته یې ډالۍ کوئ، که د خپلې کورنۍ غړو؛ مور او پلار ته او یا هم که خپل بابا ته مو، خو که د کورنۍ غړو ته یې ډالۍ نه کړئ، ښه به وي، ځکه کېدی شي هغه درانه خلک وي او قبوله یې نه کړي، نو تاسو یې خپل ځان او خپل بابا ته خوښه کړئ او که ځان او بابا ته مو هم مناسبه نه ګڼئ، نو بیا یې هېڅ چاته مه ډالۍ کوئ ځکه چې دا ډالۍ بیا پر ډالۍ نه ارزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون د ارگ تر څنډو

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

کېدی شي یو شمېر هېوادوالو ته لا تر دې دمه د فاطمیونو ریښه او انګېزه پوره معلومه نه وي، نو ځکه غواړم دلته یو څو لنډې څرګندونې وکړم:

د پنځېدو انګېزه :

د ایران د سپاه پاسداران ډله تر ایرانه بهر د پوځي فعالیتونو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((سپاه قدس)) په نامه یوه پوځي او تروروستي ډله لري. دا ډله په لبنان، یمن، عراق، سوریې او یو شمېر نورو عربي هېوادو کې فعالیت لري، قاسم سلېماني د دې ډلې مشر و. دا پوځي ډله بیا د ((مدافعین حرم)) او ((دفاع حرم اهل بیت)) په نوم نورې ډلې لري، چې یوه ډله یې همدا (فاطمیون) یا (لشکر فاطمیون) ده.

د جوړېدو نېټه:

د فاطمیون لښکر د (۱۳۹۰ او ۱۳۹۲ ل) کلونو په بهیر کې د همدې قاسم سلېماني له خوا جوړه شوه، لومړنی مشر یې (علي رضا توسلي) و چې پر (ابو حامد) هم مشور و، نوموړی بیا پر (۱۳۹۳ل) کال ووژل شو .

د جلب او جذب سرچینې :

د فاطمیونو لښکر اکثره غړي هغه افغان شیعه ګان دي چې په ایران کې اوسي، خو له کابل، بلخ، بامیانو او ځینو نورو شیعه مېشتو سیمو څخه هم ورته دلته د ایران پلوه سیاسي ډلو په وسیله افراد ور جذبېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتیازات :

د دې ډلې غړو ته د ایران حکومت له خوا، ایرانی تذکره، اقامه، میاشــتنی معاش او تقاعد ورکول کېږي، د وژل شــویو کســانو د تدفین مراســم او د کورنیو د غړو پالنه او ځینې نور ســهولتونه هم په دې امتیازانو کې شامل دي.

د فعالیت ساحه :

د دې ډلې عسکر په عراق، یمن، سوریې، لبنان او ځینو نورو عربي هېوادو کې جنګېدلي، خو افغانســتان کې یې هم د طالبانو پر ضد جګړه کې برخه اخیستې ده، خو په تېرو شپږو اوو کلونو کې یې د جګړې زیات تمرکز په ســوریه کې د حکومت مخالفو ځواکونو پرضد پر جګړه راڅول و.

شمېر:

دا یوه لویه عسکري لوا ده چې ثابت تشکیل یې اتلس (۱۸) زره پوځیان دي، خو ویل کېږي چې (۳۷) زرو کسانو ته یې هم شمېر پورته شوی او که ټول کاریدونکي او کارول شوي اشخاص یې محاســبه شي، نو شــمېر یې تر پنځوس (۵۰) زرو کســانو هم اوړي، چې له دې جملې څخه یې په سوریه کې تر لس (۱۰) زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنو زيات وژل شوي او تر دې زيات نوريې ټپيان شوي دي.يانې کلني تلفات يې څه کم دوه زرو تنو ته رسېږي.

لګښت:

د دې لښکر د هر غړي مياشتنى معاش تر دوه نيم مليونه تومنه رسيږي يانې د شپږ سوه او پنځوس (٦٥٠)امريکايي ډالرو

شاوخوا کې. د دې لوا د فعالو عسکرو مجموعي کلنى لګښت تر (دوو مليادو ډالرو) زيات دى.يانې زموږ د کورنيو چارو وزارت تر ټول کلني لګښته هم څو ځله زيات.

اوس راځو دېته چې دا لښکر افغانستان کې څه کوي؟ څه به کاندي؟ او هېواد ته به يې خطر ترکومې کچې وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي خطر:

دا لښــکر همدا اوس په میدان وردګو او نورو ســیمو کې عملاً له یو شــمېر ځایي خلکو، کوچیانو او حکومتي عســکرو ســره پر جګړه بوخـت دی، حکومـت یې لا تر دې دمـه په مهـار او بې وســلې کولو کې پاتې راغلی او دا ډلـه لا حکومـت او ارګ تـه اخطارونه رالېږي.

د فاطیمونو سیاسي ملاتړي :

افغانستان کې د فاطمیونو خطر ځکه زیات انګېرل کېدی شي چې د حکومت په داخل کې له ســیاســي، قومي، مذهبي او ان پوځي ملاتړه برخمن دي. دې ډلې دلته د سیمه ییزو حکومتي پولیسو او پاځونوالو په توګه له حکومته د رســمي یونیفورم، لباس او وســلې جواز تر لاســه کړی، له معاشــه هم برخمن دي او ان له عدلي او قضــایي ارګانونو د معافیت وس او وســایل هم لري. ســرور دانش د جمهور رییس دویم مرســتیال او اوســنی امنیتي ســلاکار (محقق) په ښــکاره ډول د دې ډلې ملاتړي دي، یوازې توپیر په دې کې دی چې دوی علیپور او نور وســلوال جګړه مار د فاطمیونو په نوم نه یادوي، نوره محتوا خو هماغه ده.

نه یوازې یاد کسان، بلکې د خلیلي او محقق په مشرۍ د وحدت حزب دواړه ډلې، د هغوی اړوند حکومتي منســوبین، په پارلمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ناســـت د غزني یوولس ناقانونه وکیلان او نور اکثریت هزاره وکیلان په مستقیم او نامستقیم ډول د فاطمیونو د لښکر ملاتړي دي. څرنګه چې محقق او دانش دواړه په ارګ کې د امنیت شورا په غونډو کې حضــور لري، نو ځکه خو ویلی شــو چې فاطمیون اوس عملاً ارګ ته داخل شــوي او یا لږ تر لږه دارګ څنډو ته رسېدلي دي.

راتلونکی پلان او ګواښ:

ښــاغلی غني فکرکوي چې هزاره توکمو مشـــرانو ته به د زیاتو دولتي امتیازاتو او د هغوی د همدې ملیشه یي او قومي ځواک په وسیله پر طالبانو او امریکایانو فشار راوړي چې ګنې غني د خپل واک د تداوم لپاره نور بدیلونه هم لري، خو د ده ســـر لا هم تر دې دمه د دې جنګېدلې ډلې پر ســـیاســـي مهارتونو او چلونو خلاص نه دی. دا ډله د امتیاز لپاره هرې بېشـــرمۍ ته تیاره ده، چې وخت یې راشي د نوک پر ځای سوک منډي، له ایران سره ځانته لاره لري له امریکې ســره ځانته. محقق پر خپل او د دانش پر امتیازاتو ســـربېره دکورنیو چارو، دفاع، مالیه وزارتو ترڅنک په نورو وزارتوکې هم یو یو معینیت او ځینو کې مهم ریاســـتونه غواړي. دا به هم خوندي کړي، په پوځي تشکیلاتو کې به د قومي مشـــارکت له امله همدا ملېشـــې هم ځای پر ځای کړي او بیا کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې پر غني فشار زيات شو له خوږې ګوتې به يې ونيسي او نور امتياز به هم ترې واخلي او کـه د غني د ګوښــــه کېدو حالت محسـوس شـو، هغه به د فاشيسـت په نوم پر سـپين ميدان يوازې پرېږدي او دوی به په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د يو قوت په توګه پاتې شي؛ بيا به دنيا، طالب او ياکوم بل قوت سره د اينده حکومت په باب د يو جهت په توګه مطرح وي. داســې احتمال هم شــته چې د ايران له خوا په قصــدي ډول د داعش په نامه د تېر په څېر د شـيعه ګانو پر ځو مرکزونو بريدونه وشــي او غني دې ته اړ کړي چې د هغو سيمو د ساتنې لپاره د پخوا په څېر ســيمه ييزې شــيعه ملېشــې منظورې کړي او همدا د فاطميونو ملېشې به بيا د ايران د بهرنيو چارو د وزير په اصطلاح حکومت سره د سيمه ييز امنيت په تامين کې مرسته وکړي !؟

حللاره هم شته که نه شته؟

حل لاره شــته، اوس هم لا ناوخته نه دی، غني او په حکومت کې د هغه اړونده برخه دې د فاطميونو د ملېشـــو، چې اوس يې د شــجاعي، عليپور او نورو په وجود کې تصــوير ښــکاره کېږي، پر وړاندې غوڅ اقدام وکړي، بې وسلې دې کړي او د قانون منګولو ته دې وســپاري. محقق او نور تنظيمي جګړه ماران دې بېرته پر کور کېنوي، د هزاره قوم د راضــي کولو ټول مســوليت دې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې بې رایو معاونیت په امتیاز، سـرور دانش ته وسـپاري. له طالبانو سره دې د سولې خبرې رښتیني مسیر ته ورسمې کړي، پر هیت دې له سره غور وکړي، د دوستم د جنبش، نظار شورا او وحدت ډلې پر ملېشو دې ډډه نه لګوي، د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ شعارونه، چې اصلاً د فساد لوټ او بربادۍ محتوا ګټل کېږي، دا ټول دې یوې خوا ته پرېږدي، د افغانیت او اسلامیت لاره دې خلاصه کړي، پوځ دې ژر تر ژره له تنظیمي مکروبونو پاک کړي، که داسې نه وي، نو دی خپله د فاطمیونو د لښکر یو اصلي پالونکی او زمینه برابروونکی ګڼل کېږي او ملت ته د زیان تر څنګ به یې ده ته هم زیان ورسي، خبره به د ډاکتر نجیب برخلیک ته ورته یو حالت ته ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخیستنه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

یوه کلیواله او نالوستې سیمه کې یو سړی اوسېده، نوم یې (اسلام) و. د سړی نوم که څه هم ډېر ښکلی و، خو ده کې یې د نوم هېڅ ډول خصـــوصـــیات موجود نه وو، د خلکو ځمکې یې په زوره نیولې، خلک یې ټکول، له هر چا سره به یې دعوه وه، ان چا چې

به کوژده او واده کول، ده به له طرفینو خپل قلنګ اخیســـت، کمیس او بدن، ورون او پرتوګ به یې په جنګ اچول، زامن او وربرونه یې هم ټول بدماشان وو، چې چا به سونډ وکړ، نو اسلام به خپل کورني لښکر ته امر وکړ، سړي به څو ځان خوځاوه، مخ او څټ به یې د اسلام لښکرو سره یو کړی او بیا به یې په کنځلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلو د کور پر وره ور دننه کړی و. که چا به کله هم دې کې د اسلام نوم لړ په بده یاد کړ چې اسلام داسې دی او یا هسې، نو دې کې به د اسلام زامنو او وربېرونو هغه سرې له ستوني را ونیو چې اســـلام ته توهین کوې، ته دخدای دین ته کنځلې کوې، ته مطلق کافر شوې، سړي چې به څو خوله منطق ته جوړوله چې نه وروره د خدای دین (اسلام) نه بنـیم، دغه بل اسلام یادوم، نو دوی به ترې د بوسو خوسی جوړ کړی و. د اسلام له اعمالو ټول کلی تر پوزې راغی، خو چا سوڼ نه شو کولی، اسلام چې کلیوال

بنه وځپل، نو تر هغه وروسته یې ورور سره شخړه راغله، ورور یې هم تر پوزې راوســـت، ټوله ځمکه او جایداد یې ترې ونیول، ورور یې هم مجبور شو، له زامنو سره یې تر مصلحت وروسته اسلام له اوجرتي قاتلانو سره اجاره کړ، کله چې اسلام د کلي په مسجد کې د ماسخوتن تر لمانځه وروسته د کور پر لوري روان و، قاتلانو په تبرګیو ټوټې ټوټې کړ او په یوه بوجۍ کې واچوه، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسلام مړ شو کلیوال زړه کې ډېر خوشاله شول او کلي کې خلکو ایله د ارامۍ تنفس وکړ. اوس نو دلته یو شمېر خلکو او خپله مفکر صیب د جمهوریت له ښکلي نامه څخه همداسې یوه وسیله جوړه کړې ده : غلا، لوټ، تالان، بې عزتي، شر او فساد، ناامني، زورواکي او لاقانونیت خپل اوج ته رسېدلي دي ،بربریت، وحشت، فقر او تنګلاسي په څپو دي، چې ورته وواېې وه وروره دا خو جمهوریت ضد عمل دی، دې یوه کار ته خو هم په جمهوریت کې اجازه نه شته، نو یو دم یې کنځلمار برېښي کنځلو ته اړم شي چې هلئ دوی خو امارت غواړي، دوی خو موقت حکومت غواړي، هلئ چې دا د پنجاب خبره ده، هلئ چې دا دایران خبره ده او دوه زره سپېروني به سره یو ځای کړي، وه وروره د ایران او پاکستان تالیځتي خو همدا اوس تاسو په حکومت کې کېنولي، پټې او ښکاره معاملې خو تا ورسره رواني کړي، اغزن او زهرجن تار خو یې ستا په واکمنۍ کې زموږ دملت پر سینه تېر کړ، خو چاته یې وایې؟

دا خپله د جمهوریت نسخه ده چې موږ یې یادونه کوو، موږ د همدې نسخې عملي کېدل غواړو، همدا درمل د مفکر د ناقانونه کارونو، نا مشروعو ایتلافونو، د بیت المال په پیسو د جنګسالارانو د پاللو، د بې ځایه ګومارنې او شر او فساد د ځالو د ړنګونې تر ټولو ښه درمل دی. امارت، خلافت او نور چې څوک غواړي هغه خپل مدعیان لري هغه کې خو به د کلي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام په شان ته غیر له هغې هم نه یې، خو موږ خو د جمهوریت په چوکاټ کې د عدالت تامین غواړو. عجیبه بې خونده زمانه ده؛ اوس موږ کښنو، افغانیت له بي بي ګلې، اجمل احمدي او نورو ټامیانو څخه زده کړو، معیاري ژبه او د شعر ښه خوږه دکلمه له ښاغلي غني څخه زده کړو، انساني معیارونه له دوستم، محقق، علیپور ،قیصاري، شجاعي، نظار شورا، وحدت، جنبش او نورو واکمنو تنظیمونو څخه زده کړو، د وطني اخلاقو د پاللو لپاره د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ کورسونه ونیسو، بیا به نو موږ په اســـاســـي مانا د جمهوریت پالونکي یو او کنه اوس خو د جمهوریت مخالفین یو او دوی یې نو سرسخت پلویان !؟

اصلي خبره دا ده چې که غواړئ جمهوریت دوام پیدا کړي، نو دا پورته یاد تولیدات او مکروبونه یې باید له رګونو لرې شـــي او یا یې درملنه وشـــي، چې هم جمهوریت ټینګښـــت ومومي او هم د خلکو غوښـــتنو ته ځواب ووایي، نو که د جمهوریت په نامه لوټ او تالان همداســـې روان وي، نو بیا خو ورو ورو خبره خپله وحشت او بربریت ته برابرېږي، لکه څنګه چې برابره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت نوبت روان دي کاروانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د جمعیت اصــلاح تنظیم پر جوړښــت او د ځینو غړو پر فکري محتوا يې زه هم د ځینو نورو افغانانو په څېر خپل ملاحظات لرم، خو دا فکري توپیرونه هېڅکله هم دومره متضـاد او د اهمیت وړ

نه دي، چې موږ دې پرې له انسـاني او اسلامي ارزښـتو تېر شـو، انســـان د تعمیل، ترمیم، تغیر او بدلون وړ دی، هېڅوک حق نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې د چا د فکري مسـير په خاطر د هغه د ژوند پر رګونو د مرګ چـاړه راکـاږي. دوکتور محمـد عـاطف د هېواد يوه لويـه علمي ستړه وه، شهادت يې ټول ولس ته يوه لويه علمي ضايعه ده، د داسې انسانانو پر قدر هغه وخت سړی پوهېږي چې دی نه وي او خلا يې هم څوک ډکولای نه شـي. اسـتاده، دوکتوره، عالمه او د دين داعي عاطفه! د نوي سفر لاره دې روښـانه .. کله چې دې هلته له خپل رب سـره ملاقات وشـو، نو د خپل ځوربدلي او پر دين مين ولس ربښتينی تصوير دې ورته وړاندې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ناروغه یاره الله دې روغ کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبروري میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د لر اوبر افغان وطن د سـوي بڼ خوږژبی بلبل (مطیع الله تراب) د ناروغۍ پر بســـتر پروت دی، لوی خدای ج ډېر مهرباته دی، تراب ته به خدای ج روغتیا ورکړي او ژر به یې روغ کړي. بیا

به د وطن ترانې و وایي، بیا به ژوندون کې د ژوند او د لر او بر وطن د پیوسـتون شـعرونه زمزمه کړي، بیا به د خلکو زړونه باغ باغ کړي، نو څکه خو ټول ولس دعاګانې کوي چې تراب یې ژر روغ شي، د تراب رغېدا نه یوازې د ټول ولس د زړه ارمان دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې د هغوی تنګنظرو او پردیپالو غوږه مالو پښتنو، کرایي لیکوالو پر مخ به هم یوه کلکه څپېړه شي، چې بیا به ضرور د پښتنو د یو شعوري مرکز د تخریب لپاره خولې وازوي چې تراب که یون سره ملګرتیا نه لرلای او ژوندون کې یې بار بار شعرونه نه وای ویلي، نو دی به نه مړ کېده، نو همدوی یې د

مرګ سبب شول !؟ نو تراب دې روغ رمټ وي، تراب دې ژوندی وي او که مور ژوندي وو او لږ مجال هم و، نو نوي کال کې به له خیره سره تراب د ژوندون پر ستېج د لر او بر وطن د پیوستون لپار د مینې ترانې زمزمه کړي.د همدې ورځې په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ژوندي مړي وصیت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خپل وصـیت ولیکئ، خپلې مېرمنې سـره یې پټ خوندي کړئ، د ماشـــومانو د زده کړې او کورني میراث حق مو په لیکلې بڼه ثبت او په کمپیوټر کې یې خوندي کړئ، هغوی ته ووایئ چې تر مرګ

وروســـته لیک پرانیزي، د خپـل قبر لپـاره ځمکـه مخکې تر مخکې تثبیت او بیـه یـې پـرې کـړئ، د قبرکېـدونکي او تـابوت جوړوونکي او د جنـازې لپاره د ملا حق مخکې تر مخکې ادا کړئ، کـه د چا پور دربـاندې وي، پوروڼه یې خـلاص کـړئ، هغوی چې پر ژوندني یې ښـه ډېر ښـــکنځلی يې، هغوی تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووایي چې تر مرګ وروسته دې اتل نه کړي، ورته ووایې چې زه هماغه شـــخص وم چې تر مرګ دمخه تا یادولم، زه نه یم بدل شوی، ته هم خپل قضاوت مه بدلوه، د یتیمانو او بېوزلو لپاره تر خپله وســـه یو روزنځای او پالنځی جوړ کړئ، چې کله لوی او ســـتر شـــي په دعاکانو کې دې هېر نه کړي، مرګ ته پوره تیاری ونیسئ، خپل ټول یادښتونه او د زمانې د ظلمونو جریانونه راټول او راتلونکي نســـل ته يې په خوندي ډول انتقال کړئ، د نن خبره سبا مازیګر ته مه پرېږدئ، د ژوند پر یوې شېبې هم باور نه شته، خپلو خپلوانو او ملګرو ته مو ووایاســـت چې په جنازه او فاتحه کې مو ګډون ونه کړي، ځکه د دې احتمال شته چې یوه جنازه په لسګونو نورې جنازې وزېږوي. خلکو ته ووایئ چې نه غواړم تر مرګ وروسته هم د چا دتکلیف سبب شم، عامه ځایونه په خپلو قبرونو مه په تنګوئ، ســـر له همدې شـــېبو له ټولو پاتې ژوندیو څخه خدای پاماني واخلئ، وصـــیت ځکه ولیکئ چې وصـــیت پر ژوندي د مړي حق دی، موږ خو لا پخوا مړه شوي یو، خو هسې په ژوندیو کې حســـاب یو، موږ د ژوند حق نه لرو، موږ ژوندي مړي یو، هســـې د ژوندیو برخه خورو، نو ځکه خو د یو ژوندي مړي په توګه دا حق لرو چې خپل وصـــیت ولیکو او راتلونکي ژوندي نســـل ته يې انتقال کړو او دوی ته ووایو چې پر ژوندني مړه وکړي وو، خو د ژوندیو په نومونو یادېدلو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشــتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هر څوک چې ویښ ضـــمیر ولري، نو د هېواد د هرې لوېشـــتې خاورې پر ابادۍ خوشـــالېږي، د کمال خان بند جوړېدنه ټول هېواد مینو افغانانو ته یو ښـه زېری دی. موږ به نور هم د خوښـیو داسـې زیري ولرو چې که هر یو خپل مسـولیت ته پاملرنه وکړو، موږ د دریاب تر غاړې تږی ولس یو، خو نور باید د ژوند هنر زده کړو، پر خزانه ناست یو، خو لا هم غریب او فقیر یو .

خوړې اوبه زموږ داسـې یوه شـتمني او داسـې یوه خزانه ده چې لوی خدای ج یوازې په استثنایي ډول موږ ته راکړې ده او نور کم خلـک؛ عرب او عجم ترې برخمن دي. د دې لپـاره چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــتمني وپېژنو، ژونـد پرې وکړو، خونـد ترې واخلو، ګرانو هېوادوالو سره به دغه لنډ معلومات شريک کړو:

د نړۍ د اوبو حجم:

د ځمکې د مخ اويا(۷۰) سلنه پر اوبو پوښـل شـوې، چې د ټولې ځمکې د مجموعي حجم (زرمه) برخه جوړوي. په دې کې اوه نوي (۹۷) سلنه تروې او يوازې درې(۳) سلنه اوبه خوږې دي. نړيوال بانک وايي چې يوازې دوه نيم (۲،۵) ســـلنه اوبه خوږې دي او ملکري ملتونـه بيـا وايي چې اوس پـه نړۍ کې يو

اعشــاريه دوه (۱،۲) مليارده وګړي، چې د ځمکې د کرې اتلس (۱۸) سلنه خلک جوړوي، همدا اوس خوږو اوبو ته لاسرسی نه لري.

د افغانستان د اوبو حوزې او سرچينې :

افغانســـنان د اوبو پنځه لويې حوزې لري، چې د شـــمال، امو، هلمنـد، هريرود او کـابـل د حوزو پـه نومونو يـادېږي، يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلمند د حوزې په باب له ایران سره د حقابې یو تړون شته، نورو ګاونډیو سره په دې هکله کوم تړون نه شته.نورې وړې حوزې هم شته، خو په ټوله کې په همدې نومونو کې رالنډېږي. د اوبو د سرچینو له مخې افغانستان په سربندکې دی، یانې زیاتره سرچینې یې خپلې دي، نو له حقوقي، قانوني او د حقابې د حقوقو له مخې په قوي دریځ کې دی.

د افغانستان د اوبو حجم :

افغانستان په کال کې پنځه اویا (۷۵) ملیارده متره معکبه اوبه لري، چې له هغې جملې څخه یې اوه پنځوس (۵۷) ملیارده

متره معکبه اوبه د ځمکې پر سر او نورې اته لس (۱۸) ملیارده یې تر ځمکې لاندې اوبه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نېکه مرغه چې داوبو ډېر زياته برخه، يانې تر نوي (۹۰) سلنې پورته ټولې يې خوږې اوبه دي، د خوږو اوبو د مقدار له پلوه کيدی شي افغانستان په نړۍ کې ساری و نه لري. خو په خواشينۍ سره بايد ووايو چې زموږ د ځمکې د سطحې له ټولو اوبو څخه يوازې شل مليارده (۲۰) مليارده متره معکبه اويو څخه په هېواد کې ګټه پورته کېږي او نورې اوه دېرش (۳۷) مليارده متره معکبه اوبه په وړيا ډول د ګاونډيو هېوادونو ځمکې او هوسونه خړوبوي.

د افغانستان د اوبو کلنی قېمت:

د هغې مينې له امله، چې د خپل هېواد او د هغه له خوږو اوبو سره مې لرله، په ژوندون ټلويزيون کې مې نږدې پنځه کاله وړاندې ((افغانستان د خپلو اوبو په لمبو کې)) تر سرليک لاندې

يو علمي او ګټور سيمينار جوړ کړ، دا په دې باب تر دمه په خپل ډول کې يو بې جوړې سيمينار و. په سيمينار کې د همدې برخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

متخصصـینو دهېواد د اوبو دکلني قېمت، د ایران او پاکستان له خوا په هېوادکې د بندونو او اوبه خور ســـتمونو پر وړاندې د توطیو او نورو مسـایلو په باب هر اړخیزه رڼا واچوله.دوی دا هم وویل چې ګاونډیو هېوادونو ته د هېواد د روانو وړیا اوبو ارزانه قېمت هر کال تر دوه پنځوس (۵۲) ملیاردو ډالرو پورته کېږي، دوی زیاته کړه چې د اوســـني مقیاس له مخې دا د افغانســـتان د (اوو کلونو) عادي او پرمختیایي بودجه ده. که موږ یوازې خپلې اوبـه مهار کړو او نور هېڅ هم ونـه کړو همـدا هم زموږ لپـاره د کیمیا بوټي په شان ارزښت لري.دوی د هېواد او په تېره بیا مرکز کابل کې هم د اوبو پر ناتدبیره اسـتعمال اندېښـنه وښـوده، دوی وویل : اوس په کابل کې د اوبو دکارونې کلنی ضـــرورت دوه دېرش (۳۲) ملیونه متره معکبه دی، خو پر (۲۰۳۰م) کال به دا اړتیا دوه شپېته (۶۲) ملیونه مترو معکبو اوبو ته پورته شي، نو ځکه سر له همدا اوسه ورته تدبیر په کار دی.

دکمال خان بند او نور بندونه:

په تېرو لس دولسو کلونو کې په هېوادکې پر یوسلو شلو(۱۲۰) زیاتو لویو او وړو بندونو کار شـــوی او همدارنکه د اوبه خور سستمونه جوړ شوي دي، اوس هم په هېوادکې تر یولسو (۱۱) زیـات لوی او پـه لســـګونو واړه بـنـدونـه تر کـار لانـدې دي، پر (بخش اباد او مچلغو) بندونو کارونه روان دي، په هرات کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پاشدان) بند چې د یوسلو اتلس (۱۱۸) ملیونه ډالرو په لګښت یې کار پیل شــوی و، تر پنځوس (۵۰) متره لوړه ارتفاع لري، نوي (۹۰) ســلنه‌کار یې بشــپړ شــوی، ډېر ژر به هلته هم اوبه زېرمه شــي، دا بند هم نږدې پنځوس (۵۰) ملیو نه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي او په لسګونو زره هکتاره ځمکه خړوبوي. خپله دکمال خان بند چې د اته اویا (۷۸) ملیونه ډالرو په ارزښــت د شــپاړس متره په ارتفاع جوړ شــوی، دوه پنځوس (۵۲) ملیونه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي، د ټولو برخو تر بشپړېدو وروسته یو ســلو څلور اتیا (۱۸٤) زره هکتاره، یانې د ننګرهار دکانال نږدې اوه برابره ځمکه خړوبوي او نهه (۹) میګاواټه برېښــنا هم تولیدوي.ټولو هېوادوالو ته یو ښه زېری دی.

ګاونډیان اندېښنې او تدبیرونه:

طبیعي خبره ده چې دا ډول پرمختګونه زموږ دکم ابه‌ګاونډیو، په تېره بیا د ایران او پاکستان پر زړه نه اوارېږي، دوی له لسګونو کلونو راهیســـې د دې ډول ملي او پرمختیایي پروژو پر وړاندې توطیې جوړې‌کړي او بیا به هم خنډونه جوړوي، نو له اوســـنیو حکومتي چاروکو، طالبانو او ټولو مخالفو او موافقو ســیاســتوالو څخه هیله‌کوو چې د داسې ملي پرژو په باب باید مشترک دریځ او ملي اجماع ولري، په نورو مسایلو کې‌که هم اختلافات نه وي ښــه‌کار دی، هغه خو به یو ایډیال حالت وي، چې اوس شــونی نه برېښــي. خو په دې ملي رغاونیزو پروژو کې اتفاق ټولو ته په‌ګټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، طالبان ورونه هم باید په دې پوه شي چې د ایران او پاکستان زور ورسي، نو قسم دی چې که د اوداسه اوبو ته مو هم پرېږي. ټول عمر به پر تیمم ګوزاره کوئ، نو ځکه باید له حکومت سره د یو ګډ میکانیزم له لارې د داسې ملي پروژو امنیت ونیسئ، له حکومتي چارواکو څخه هم په ټینګه هیله کوو چې د کمال خان، سلما، پاشدان او نورو مثبتو پروژو څخه د خپلو نورو بې کفایتیو او غلاوو د پټونې لپاره ناوړه سیاسي ګټه مه پورته کوئ، هر څه خپل طبیعي مسیر ته پرېږدئ او د ملت خوشالي بیا پر سیاسي ناندریو مه اړوئ .ټول باید د مضرو ګاوندیو مضرو حشراتو او حرکاتو ته متوجه اوسو، تر څو چې داکم ابه ګاونډیان تړي او بې ابه نه شي دوی نه اصلاح کېږي. په تلو تلو کې د هېواد هغو سرتېرو او ساتندویانو ته د دعا لاسونه پورته کوم چې د دغسې ملي پروژو د ساتنې لپاره یې ځانونه شهیدان کړل. له حکومته جدي غوښتنه کوم چې د کمال خان او نورو بندونو د پرانیستې پر مهال د دې نومورکو اتلانو یاد تازه کړي، څلي دې پرې جوړ کړي او د کورنیو پر پاتې غړو دې ورته د مینې او مهربانۍ لاس راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون څنګه مهارېدلی شي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دې کې هېڅ شک نه شته چې د فاطمیونو اصلي سرچینه د ایران اخونـدي رژیم دی، انګېزه یې هم بهرنۍ ده، لیـدلوری یې هم بهرنی دی، خو کورنۍ انګېزې او د ملاتړ ســـرچینې هم لري.

ځینې مهمې دولتي او سیاسي کړۍ یې د ملاتړ ځرګندې سرچینې دي. د جمهور رییس دویم مرستیال ســـرور دانش، د هغه ټول حکومتي بانـډ، د خلیلي، محقق، مـدبر، اکبري، انوري، او نورو هزاره مشـرانو اکثره سـیاسـي ډلې چې د امتیاز لپاره سـره وېشـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او د هدف پر مهال ټول سره متحد دي، دا ټول په حقیقت کې فاطمیون دي.. علیپور یو لنډغر دی چې دوی د خپلو اهدافو لپاره وړاندې کړی، یو وخت عبدالعلي مزاري د (شـــفیع دېوانه) په وســـیله د خلکو په ســـرو کې مېخونه ټکوهل، اوس دانش او خلیلي د علیپور په وســـیله د خلکو عزت او دولتي حاکمیت ته ګواښ متوجه کوي.

که حکومت وغواړي علیپور او ده ته ورته نور لنډغر مهار کړي، نو د کنټرول لپاره یې نورې ډېرې لارې شـــته، خو یوه لنډه او اســـانه لاره یې دا هم ده چې حکومت په حکومت کې د دې

ډلو د یو شمېر سیاسي لنډغرو او مافیایي کړیو ناقانونه امتیازات ختم کړي. د ســـاري په توګه کریم خلیلي ته دې د(۱۳۵) ساتونکو د ورکړې امتیاز ختم کړي، یوازې دوه ساتونکي یې بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، د محقق او دې ته ورته د نور جګړه مارانو امتیازات دې پایته ورسوي. یوازې د محقق، خلیلي او څو تنو نورو اشخاصو د ساتونکو په معاش نه یوازې په بهسودو ولسوالۍ، بلکې د میدان وردګو ولایت په زیاتو برخو کې امنیت ټینګېدی شي، بیا به نه علیپور وي او نه به یې داکابل مېشتي سیاسي مافیا او دولتي فاطمیون.

یوه بله خبیشه کړی چې دا دولس دیارلس کاله کیږي د غزني د خلکو په استازی په ولسي جرګه کې ناقانونه غړیتوب لري او تر علیپور او نورو فاطمیونو هم د ایران ګټو ته زیاته ژمنه ده، د دې کړی لرې کول خو یوازې د جمهور رییس یوې اشارې او د ټاکنو د کمېسیون یوه عادي مکتوب ته اړتیا لري، که افغانستان کې ستري محکمې، د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون، ټاکنیزو کمېسیونونو او یا هم د همدې برخو کومې اړوندې متخصصې ادارې وویل چې له ټانکو پرته د غزني د یوولسو هزاره وکیلانو د کار امتداد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني دی، نو مورږ به ووايو چې بېشکه دوی وکيلان دي، چې په يو ځل ټاکنو ان نږدې پنځه لس کالـه هم خپـل کـار تـه دوام ورکولای شــي. دا وکيلان که له هزاره توکمه نه وای، نو دوه دوه ورځې به يې هم کاري موده نه وای غځول شوې، خو کله چې په سياسي واکمنو کړيو کې سياسي رزالت داسې يو پړاو ته رسېدلی وي، سړی به ګيله له چا وکړي؟

کـه جـمـهـور ريـيـس غـنـي غـوارې د ايـران فـاطـمـيـونـو تـه د

اوبو د مهار تر څنګ بله اساســي څپېړه ورکړي، نو يوه لاره يې همـدا ده چې دولتي فـاطميون لـه دولتي مقامـه او دولتي امتيـازه راګوزار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال دکب مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې په هېواد کې د نظام او پوځ د نشـــتوالي خلا ليدلې وي، هغه د دې دوو مهمو او حياتي ضـــرورتونو پر اهميت تر هر چا بنـــه پوهېږي. نو ځکه خو د نظام او پوځ د ړنګونې تجربه بايد

هېڅکله بيا تکرار نه شـــي او هېڅ ته بايد د دې مجال او اجازه ور نه کړای شـــي چې د خپلو او پرديو د ســـياســـي غرضـــونو او مرضونو لپاره تېره ترخه تجربه يو ځل بيا تکرار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېرو شلو کلونو کې د ګاونډيانو او کورنيو مغرضو عناصرو له مداخلو سره سره ملي پوځ تر يوه حده غوړېدلی، له شکلي پلوه يې پاموړ پرمختګ کړی، ملي انګېزه او سليقه يې هم ورو ورو تر ګاونډيو ښه کېږي، خو د وسلې او مهماتو له پلوه لا هم نور او پر ځان بسيا مزله ته اړتيا لري.د بن تر کنفرانس وروسته پاکستان په متواتر ډول لــه امريکـايـانو او نړيوالو دا غوښـــتنــه کولــه

چې د افغانســـتان پوځ بايد تر هغه حده پياوړی نه شـــي چې په سـيمه کې د پاکستان د سـيالۍ جوګه شي او يا د دوی برلاسـی ونغګوي، نو په همدې خاطر يې له امريکا سـره خپله همکاري په دې پورې وتړله چې افغانستان ته به عصري جنګي الوتکې، درانه توپونه او ټانکونه نه ورکوي. افغان واکمن چارواکي چې دا مهال تر ډېره کچه له تنظيمي عناصـــرو او مفســـدينو جوړ وو، د دې جوګه نه شـــول چې نړۍ ته قناعت ورکړي او خپل پوځ غښـــتلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، دوی د پوځ د ځواکمنۍ پر ځای د پوځ د کمزورتیا سبب شـول؛ د جهاد او مقاومت په نامه يې پوځ ته نوي مکروبونه ور داخل کړل؛ چا د پوځ تېل غلاکړل، چا البسـه، چا وسـله او چا هم د پوځ د سـرتېرو ډوډۍ په بډه ووهله، د پوځ مشـرتابه د جهاد او مقاومت په نامه تر ډېره بریده د جمعیت او نظار شـورا تر انحصار لاندې راغی. د ډاکتر غني له واکمنۍ سره سم په پوځ

کې یو څه سـمون راغی، خو لا هم ډېر نور سـمون ته اړتیا ده، اوس لا هم د ملي پوځ پر موټرو د تنظیمي لنډغرو مشـرانو تصـویرونه راځوړند دي، دا انځورونه به ځینو غوړه مالانو ته عادي خبره ښکاري، خو دا سرسري موضوع نه ده، دا په پوځ کې د همدغو عناصـرو د اغېز ښـکارندویي کوي. اوس د هېواد پوځ نه یوازې له طالبانو او نورو دولت مخالفو ځواکونو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، بلکې په داخل کې له يو داسې سياسي سرطان سره هم مخ دی، چې تر هغه بهرني مخالفه څو ځله خطرناک دی.
اوس نو که څوک رښتيا هم د هېواد پر پوځ دردېږي، د دې پوځ د بقا او هېواد ته يې د درملنې او اړتيا تر ټولو غوره لاره دا ده چې پوځ بايد په بشپړ ډول له سياسي مکروبونو وژغورل شي، پوځ کې نه د جمعيت، نه د وحدت، نه د اتحاد، نه د حزب، نه د خلق او پرچم، نه د طالب او نه هم د نورو تنظيمونو لېوالو عناصرو ته اړتيا شته او نه هم د هغوی افکارو ته. لکه څنګه چې ځينو ته د پوځ پر موټرو د حکمتيار، ملا عمر، حقاني او نور تنظيمي مشرانو د عکسونو لګول يوه لويه ګناه او خطا ښکاري، همداسې بيا د مسعود، رباني، مزاري او دوستم پالنه او د ملي پوځ پر وسايطو د هغو د تصويرونو نصب هم لويه ګناه او خطا ده. اوس خو دردوونکی حالت دا دی چې يو شمېر پخوانيو جنګسالارانو د همدې ملي پوځ د بې دريغه قربانيو پر اوږه

توپک ايښي او خپلو سياسي مخالفينو سره د حساب تصفيه کول غواړي. دا پوځ به هغه وخت د خلکو باور او ملاتړ راخپل کړي لکه څنګه چې د نظام مخالف؛ طالب پسې الوتکې پورته کوي او تر وروستي حده قهريه قوه کاروي، دغسې د نظام د نورو نظام خورو مخالفانو، جمعيتي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنبشـي او وحدتي عناصـرو، عطا، قيصـاري،، دوسـتم، محقق، عليپور، شــجاعي او نورو پر ضـــد هم ورته قهريه قوه وکاروي. ځينې به دا پلمه وکړي چې دوی خو ګنې د نظام مخالف نه دي. زه فکرکوم چې د نظام تر ټولو اساسي مخالفين همدغه عناصر دي؛ هم نظام خوري او هم نظام تخريبوي او يوه ورځ هم چې د حکومت له امتيازه بې برخې شــي تر طالبه زيات د وســـلوال بغاوت ګواښ کوي.

ښه لاره همدا ده چې د هېواد ملي پوځ په بشپړ ډول ملي شي، له تنظيمي اسارته او مرضـونو وژغورل شي، قرباني يې د سياسي جوارګرو او معامله ګرو خورجين ته لاړې نه شــي او يو ځل بيا تېره ترخه تجربه تکرار نه شي.

ملي عناصـــرو ته په کار دي چې د پوځ د قربانۍ د قدردانۍ تر څنګ په دې لاره کې هم هڅه وکړي چې زموږ ملي پوځ د کلمې په اساسي او بشړه مانا ملي، غښتلی او پياوړی شي. ملي پوځ د هېواد د ځمکنۍ بشپړتيا اساسي ضـامن دی، سياستوال د اوبو ځګ دی، د ســـترګو په رپ کې پيدا او فناه دي، نو راځئ د اوبو ځګ لپاره خپله نوش دارو له لاسه مه ورکوئ، ملي پوځ يو ملت او هېواد ته د ورپېښــو مرضـونو او خطرونو لپاره ســپر او درمل دی، د هېواد د ملي پوځ د لا پياړوتيا، ســمون او پرمخيون په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي بديل نه لري!؟

دا ليكنه د ۲۰۲۱ م كال د فبرورۍ مياشتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل كال د كب مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاكتر غني په حكومت كې چې پر هر بې كفايته شخص نيوكې وشي، نو د افراطي غوړه مالانو له خولې يو دم انګولا خوره شي، چې دا خو نو بديل نه لري، څوك يې پر ځاى راشي !؟ خبره پر مخالف طالب، ملا او نورو ور حواله كړي او خپلې

خبرې ته يوه بې منطقه او بې احساسه قرينه برابره كړي. اوس نو هېوادپال افغانان مجبور دي د هرې ادارې لپاره بديل هم مخكې تر مخكې د بېلګې په توګه وړاندې كړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دی چې دلته څوکۍ بې بدیله دي نه اشـــخاص، که د اجمل احمدي په نوم یو شخص او یا دې ورته نورو اشخاصو پر دولتي مقامونو کار نه کولای، نو چا به یې په عمر کې نوم هم نه و اورېدلی .

پر اشـخاصـو بحث که څه هم ډېر زیات معقولیت نه لري، ځکه چې انساني نفس د دې سبب ګرځي چې له اشخاصو څخه وخت پر وخت ښویېدنې او تېروتنې وشي، نو ځکه خو ښه خبره دا ده چې سستمونه محکم ورغول شي، خو که اشخاص بې کفایته وي جوړ ســــــــتمونه هم له کاره غورځولی شـــي. نو دلته ســـړی مجبورېږي د شخص لپاره د شخص او د سستم لپاره د سستم پر بدیل غور وکړي.دلته غواړم د ځینو په اصـــطلاح د همدې بې بدیله اشخاصو له جملې څخه یوازې د یوې بېلګې یا یو بې بدیله بدیل په باب بحث وکړم:

۱–بې بدیله شـــخص؛ اجمل احمدي :

نه یې نسب معلوم دی، نه یې ځای او ځایګی، نه یې هوجره معلومه ده او نه هدیره، نه یې کلی معلوم دی او نه هم ولس، نه یې هویت معلوم دی او نه یې ملت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله وړاندې يې نه د دې هېواد تذکره لرله او نه پاســـپورټ، يوازې پر يوې بهرنۍ ژبې؛ انګرېزي پوهېږي، احتمـالاً پر عربۍ هم. پښــتو، دري او نورو هېوادنيو ژبو سـره نه لېوالتيا لري او نه اشـــنايي.نه د دې هېواد له کلتوره خبر دی او نه يې له دســـتوره، يوازې کېدی شي په اقتصادي برخه کې يو څه تخصصي زده کړې ولري، نور نو نــه خـاص کمـال لري او نــه خـاص جمال نه لري، خو کمال يې پـه دې کـې دی چـې لـه جمهور رييس غني ســـره رابطه لري، د هغه خوښېږي او ويل کېږي چې د خپلوۍ رګ يې د هغه تر کوره هم ور رسېږي. اوس نو که ټول

ملت يوې خوا ته وي او اجمل احمدي بلې خواته، ښــــاغلي غني ته بيا د احمدي تله درنه ده او دا هم د جمهوريت په رنګينه او قانوني فضـا کې!! **۲ –وطني بديل؛ خان افضل هډه وال** : دې بله خوا کې بيا وطني بديل پر کور ناست دی، دی هم افضل دی، هم خان او هم هډووال، هم ښـــــاري دی هم کليوال، هم يې هوجره معلومـه ده او هم يې د پلار نيکـه هـديره، هم ولس لري او هم تاريخ، هم د ملت پر ژبه پوهېږي او هم د حکومت، هم د دين پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصـــولو پوهېږي او هم د دنيا، هم يې انګليســــي ژبه زده ده، هم اردو او عربي، هم يې بانکوالۍ کې کار کړی او هم د پانګوالو له ستونزو خبر دی او هم په اړونده څانګه کې لوړې او تخصـصـي زده کړې لري، ښـــه نو د ده ګناه څه ده؟ ګناه يې دا ده چې نه غوړه مال دی او نه ټوپکوال، نه لبنانۍ ريښه لري او نه امريکايي، نه د ټلوالې خپل دی او نه يې هم د غني د غوړه مالۍ لمن نيولې، نو ځکه خو د نورو لسګونو وطني کدرونو په شان پر کورناست دی.

د افغانستان بانک لپاره خان افضل هډه وال يوازينی بديل نه دی، ښاغلی ګل مقصود ثابت، عبدلعزيز بابکرخېل، جاوېد وفا او نور په لســګونو وطني کدرونه چې هم وطني ريښــه لري او هم کاري تجربه او هم يې په کور دننه او بهر په دې برخه کې تخصصي زده کړې کړي، ټول ښه ښه بديلونه ګڼل کېدی شي.

ما نه غوښــتل چې د دې ليکنې محور پر اشــخاصــو را وڅرخي، خو د تاريخي مجبوريت له مخې مې د شخص پر ځای د شخص بديل وړاندې کړ، درې کاله وروسته چې کله د جمهوري رياست احمتالي ټاکنې را رسي، وبه ګورو هغه اشخاص چې وايي : ډاکټر غني بديل نه لري! د څومره بديلونو پر شاوخوا را چورلي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشـــتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانســتان د خپل تاریخ له یوه پېچلي او خطرناک حالت څخه تېرېږي. که نړیوال او کورني سیاستوال له دقت او سړیتوب څخه کار وانخلي، هېوادکې به داسـې یو بشـري ناورین رامنځته شـي چې نړۍ به یې تر اوسـه سـاری نه وي لیدلی. دا چې اوس په کوم پړاو کې یو؟ چېرته روان یو؟ او چېرته باید لاړ شو؟ غواړم دلته په لنډیز سره پر دغو دریو پوښتنو لنډه تبصره وکړم:

۱ –جګړه :

هېوادکې بې رحمـه جګړه روانـه ده، د جګړې دواړو غـاړو؛ حکومتي او طالب لوري ته درنه زیانونه اوړي : حکومت هره ورځ لږ تر لږه سل تنه پوځیان تلفات لري، تر سلو زیات ټپیان او همدا رنګه همدې ته نږدې شمېرکې پوځیان خپلې دندې خوشې کوي، د طالبانو تلفات او ضـایعات هم تر دې کم نه دي او د دې تر څنګ د دواړو لوریو له خوا په لسـکونو ولسـي وګړي هم د ژوند له حقه محرومېږي. په ټوله کې دا ټول افغانان دي چې د جګړې تر دومره دردوونکي بـار لانـدې ژونـد تېروي. پـه ټولیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول، جګړه هره ورځ درېـ سـوه تنو افغانانو ژوند اخلي. هر څوک چې د جګړې د ګټلو او تودولو شعار ورکوي، پر سیاسي جنون او د قدرت پر نشې اخته دي، نه يې د وروستي بري چانس شته او نه هم له پښېمانۍ پرته کومه نتيجه لري.

۲-انقطاع:

په داسې حال کې چې ګرمه جګړه روانه ده د سولې سرې او بې نتيجې خبرې هم روانې دي، دواړه غاړې لا دې ته تیارې نه دي چې يو نرم، معقول او معتدل حالت ته وړاندې شي. ډاکټر غني

د جمهوریت له نوم څخه اسماني وحي جوړه کړې چې یوازې پر ده نازله شوې او له ده پرته نور هېڅوک د جمهوریت د بقا سبب نه شي ګرځېدلی !؟ زړه کې ټول پوهېږي چې په تېرو شپږو کلونو کې چې ده د سولې د تخریب او د خپل قدرت د دوام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره پټې او ښکاره هلې ځلې کړي، په تاریخ کې کم مثاله دي؛ د سولې او طالبانو پر ضد یې ان هغو جنګسالارانو ته هم پناه یوړه چې تر طالبانو زر ځله دې ولس او هېواد ته مضر وو او طالبان پرې سل ځله شرف لري، په واقعیت کې د شر او فساد همدا عناصر وو چې لومړی ځل هم د طالبانو د ظهور او یو ځل بیا هم د طالبانو د قوت او مشروعیت سبب شول. د جګړې د تداوم تر څنګ اوس د موقت، مشارکتي او یا هم د انتقالي

حکومت پر طرحو هم بحث روان دی. تر ټولو باریکه او خطرناکه خبره همدا ده چې ټول باید ورته متوجه شي؛ هم طالبان، هم هېوادپال افغانان او هم ملتپال سیاستوال. په دې ټولو طرحو کې د قدرت د خلا او انقطاع خطر شته او دا داسې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر دی چې یو ځل مخکې تجربه شـــوی او دا ملت يې د بیا تجربې د جبران وس نه لري. طالبان، ځینې نړیوال او یو شـــمېر نور سـیاسـیون د غني پر لرې کېدو ټینګار کوي او غني د واک پر دوام. ډاکټر غني اوس د دولـت پـه راس کې دی، د یو عنوان حیثیت لري، د دولت اصـــلي متن اوس هم د دې وطن د اصـــلي دښـــمنانو؛ شـــمالټلوالې په لاس کې دی، هغوی طالـب، غني، حکمتیار او یون ته په زړه او عمل کې په یو نظر ګوري، خو زمان

او مکان کله کله توپیر کوي، یو شـمېر نور هېوادپال افغانان هم په دولت کې شـــته، خو ډېری يې په حاشـیه کې دي او په سـیاســي پرېکړو کې يې اغېز خورا کم دی، اوس نو یوازې غني دی چې د عنوان په توګه يې په حکومت کې له ټلوالې ســره، که له یوې خوا د جوال خوله نیولې، نو له بلې خوا يې ورســره د ځواک او واک انډول او تناســـب هم تر یوه بریده برابر کړی دی. که د غني

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي پرېکړې او یا هم د غچ اخیستنې په نتیجه کې تر بل منتخب او مشروع حالت وړاندې له واکه لرې شي، نو هر څه به ټلوالې ته پاتې شي، یوه خوا به ټلواله شي او بله خو به طالبان، د خوار او ځپل شوي پښتون برخه به لا نوره هم خواره شي؛ د پښتون برخه به ملا او طالب ته حواله شي او دا نور خو خپل شعوري هېواد ضد مشران هم لري او افغان ضد ستمیان هم.
ټلواله خو بیا د اقلیتونو د حقوقو د خوندیتابه، له ګاونډیو سره د پټو او ښکاره اړیکو او نورو نړیوالو روابطو له لارې د دې مهارت او سپین سترګي هم لري چې جګړې ته نوې نوې پلمې ولټوي، هغه وخت به یو لوری ټلواله او بل لوری طالبان وي، بیا به نو جګړه نورې نوې انګېزې او پلمې وزېږوي، نو ځکه خو وایو چې جګړه او انقطاع دواړه هغه بد حالتونه دي چې په هر ترتیب وي، مخه یې باید ونیول شي. نو حل لاره څه ده؟

۳ –د نظام تداوم:

زموږ په نظر تر ټولو ښه حل لاره همدا ده چې نظام تداوم وکړي، د نظام تدوام د اشخاصو د واک تدوام نه دی.اوس ملت له سخت بد حالت سره مخ دی. یو بد حالت همدا په خپله د غني د واک موضوع ده، اوس که په یو ناڅاپي ډول غني له واکه لرې کېږي، سیاسي انقطاع رامنځته کېږي او دې سره د یو بل سیاسي ناورین د پېښېدو اټکل لا پسې زیاتېږي او پاتې کېدل یې هم ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د نري رنځ او ناسور زخم مانا لري. نو ځکه خو باید د غني د واک په باب له ډېر زغم او احتیاط څخه کار واخیستل شي. که پر چا رښتیا هم افغانستانګران وي او د احساس او سیاسي تدبیر تر منځ بیلانس برابرولی شي، نو غني دې د یوې ترخې دوا په

څېر یو څه موده نور هم وزغمي، غني اوس د یو چمبرخیال په شان دی چې بوی یې ډېر بد دی ،خو د کېدې د پټو ناروغیو لپاره یو جبري درمل ګڼل کېدی شي .زغمل یې هم لکه د سنګتیا په شان دي او بې وخته لرې کول یې هم د سوچه زهرو غوندې دي چې د دولت رنځور حالت د مرګ ترکومې رسولی شي. په تېرو شپږو کلونو کې به هېچا هم زما په شان د غني پر سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت او په زغرده نیوکې نه وي کړې، خو څرنګه چې پر ما باندې افغانستان ډېر ګران دی، نو زه چې غني د چمبړخیال د یو ګوټ په شـــان زغمم، نور هم باید دا زغم ولري. نو اوس یوه غوره لاره دا ده چې غني تر بل منتخب یا توافقي حکومت پورې د واک په راس کې پاتې شـــي، په دې منځ کې چې طالبان او نور ســـیاســـیون د اینده حکومت او نظام په باب هر ډول توافق ته ورســـېدل، غني باید په ســـوله ییز ډول واک همغه حکومت ته ولېږدوي. یوه غوره لاره همدا ده چې د نظام محتوا چې هر ډول وي، خو واک ته د رســـېدو لاره باید ســـوله ییزه او انتخابي وي، دې هدف ته د رســـېدو لپاره یو غوره لاره دا ده چې د طالبانو د پوځي او ســـیاســـي وزن په تناســـب د هغوی او نورو اغېزناکو شخصیتونو په ګډون دې د دولت یوه عالي شورا جوړه شي، دا شـورا باید د پرېکړو صـلاحیت ولري، دوی باید معقولې طرحې او پرېکړې وکړي او جمهور رییس غني یې عملي کړي، د ساري په توګه په ټاکلې موده کې دې پوځ، ټاکنیز کمېســـیونونه، عدلي او قضایي ارګانونه او ځینې نور ملي بنسټونه په بشپړ ډول ناپییلي او ملي شي، د اساسي قانون د سمون کمېسیون دې جوړ شي، د نوي قـانون د تصـــویـب لپـاره دې د عنعنوي لویې جرګې او د اساسي قانون لویې جرګې یو ګډه ترکیب راوبلل شي، د نوي قانون په رڼا کې دې ټاکنې تر ســـره شـــي او یا دې هم کوم بل میکانیزم چې قـانون پـه ګوتـه کړی وي، پر هغـه دې عمـل وشـــي، نو یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشـــروع او يا هم منتخب حکومت به رامنځته شـــي، طالبان او نورې وسلوالې ډلې باید بیا همغه باوري حکومت ته خپلې وسلې ور تسلیم کړي. د دولت د عالي شورا له جوړېدو سره سم چې طالبان يې باید اساسي برخه وي، ډاکټر غني باید د ټاکنو او طالبان د اوربند نېټه اعلان کړي او د دې تر څنګ دې ډاکټر غني د دې اعلان هم وکړي چې دی په راتلونکو ټاکنو کې د نوماندۍ حق نه لري او همدارنګه ټول هغه دولتي مامورین چې غواړي اینده کې هر ډول ټاکنو ته نوماندان شـي، سـر له اوسـه باید دولتي څوکۍ خوشې کړي او کنه هغه وخت د نوماندۍ حق نه لري.په دې ډول به هم د جګړې او هم د سـياسـي انقطاع مخه ونيول شـي او د نظام تداوم ته به هم لاره اواره شي. البته نور وړانديزونه هم شته، خو دلته مې دا څو د بېلګې په توګه یاد کړل. کېدی شـــي نورو هېوادوالو ســـره تر دې زیاتې ګټورې حل لارې وي، خو څرنګه چې ما تر اشـــرف غني زیاته د قدرت خلا او ســـیاســـي انقطاع محســـوس کړې او زیات يې دردولی یم، نو ځکه مې د حالاتو د نزاکت په درک سره دا څو کرښې توري کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د یو ملت بدمرغي یوازې دا نه ده چې له فقر، کملوستۍ او جګړې سره مخ دی، دا اکثره مشکلات به یو وخت ختم شي، خو غټه بدمرغي دا ده چې یو ملت خپل ارزښتونه و نه پېژني؛ د

خپل خدمتګار او خاین، ظالم او مظلوم تر منځ توپیر ترې ورک شي او چارواکي یې دومره ذلیل شي چې د څو ورځني واک د بقا په خاطر پر سترو هېوادنیو ارزښتونو پښې کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړو پسې خبرې کول له شرعي پلوه سم کار نه دی، خو هغه مړي چې ژوندیو ته ضرر نه رسوي .

جنرال نبي عظیمي د افغانستان د پوځ یو داسې افسر و، چې د همدې ملت او پوځ په پیسو وروزل شو او بېرته یې د همدې ملت او سولې بهیر پر ضد کودتاه وکړه او په هېواد کې د دوه سوه کلن پوځ د متلاشي کېدو سبب شو؛ چې ژوندی و هم ملت

ته یې زیان اړوه او اوس یې مړی هم د ملت پر ټېونو مالګې دوړوي.عجیب دردوونکی حالت دی؛ چا چې ملي پوځ ړنګ کړ اوس یې د نوي راټوکېدلي پوځ افسران د مړي درناوي ته ولاړ دي او دا هم د ملي پوځ تر عنوان لاندې. که د افغانستان د ملي پوځ ټوله روحیه، شعور او محتوا همدا شان وي، نو بیا خو ښه ده چې ملت د یو بل ملي پوځ د جوړېدو په لټه کې شي. هغه پوځ ته چې نبي عظیمي، دوستم، سیدکیان، محقق، مزاري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مســـعود، رباني او نور د خاینانو په توګه مطرح نه وي او ټوله پاملرنه یې یوازې د حکمتیار د اســـلامي حزب پر مخالفت او طالبانو سـره د جګړې پر محور راڅرخي، پر دې پوه شـه چې دا ملي بنسـټ لا هم د جمعیت او سـتم په منګولو کې راګیر دی. د ملي دفاع هغه وزارت چې همدې نبي عظیمي رنګ کړ اوس یې همدا وزارت لاس په نامه درناوي ته ولاړ دی. په بنګله دېش کې درې څلور لسیزې وروسته هم خلک له هېواد سره د خیانت په تور محاکمه کېږي، خو دلته بیا درې لسـیزې وروسـته هم د پوځ یو غدار د همغه پوځ له خوا ســـتایل کېږي، عجیب حالت او عجیب مضر مصلحت!؟

مورږ دا نه وایو چې د نبي عظیمي مړی دې د هغه د خپلو تنظیمي او فکري ملګرو لـه خوا د درنـاوي وړ نـه ګرځي، هغوی چې ورسـره په خیانت کې شـریک وو، په سـتاینه کې دې هم ورسـره برخوال وي، خو د یو ملي بنسټ له ادرسه د یو ملي خاین ستاینه د دې ملت پر ټپونو د مالګې دوړول دي.

دې اوسني حالت زموږ د ملي بنسټونو یو ربښتینی تصویر خلکو ته په ډاګه کړ؛ لکه څنګه چې دوړې بادېږي زموږ امنیتي ســکتور لا تر اوســـه پوره ملي شـــوی نه دی، لا هم ډېر تنظیمي، قومي، ژبني مکربونه لري، چې ژر یې باید اعلاج وشـــي که نه بیا هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې احتمال شته چې د ډاکتر نجيب احمدزي کيسه پر ډاکتر غني احمدزي هم تکرار شـــي. په تلو تلو کې ډاکتر غني ته هم د دې خبرې يادول په کار دي چې دا پاچاهي پر دومره ســـرټيټۍ او بې غيرتۍ نه ارزي، چې ته ورته د ((مسعودشناسۍ)) او ((مزاري شناسۍ))کورسونه پرانيزې، له نبي عظيمي خدمتګار جوړ کړې، دوستم پر مارشالۍ ونازوې، له نظار شورا سره ايتلافي حکومتونه جوړ کړې او نور ورته کارونه تر ســـره کړې. که دې کار نتيجه ورکولای، نو ډاکتر نجيب به هغه ته له ور پېښ دردوونکي حالت ســـره نه مخامخېده. ډاکتر غني بايد پر دې پوه شـــي چې د ده پاچاهي د امريکايي عســـکرو پر ښـــکر ولاړه ده، تر څو چې يو امريکايي عســـکر هم دلته وي، پر غني څوک کودتاه نه شـــي کولای او کله چې هغوی ووتل، نه بيا دا ناصـرخان شـته او نه يې دا سره سره اوښان، نه بيا دوستم ستا واک را ټينګولای شي او نه هم فنا او ګدا او نه يې غواړي، نو راشـــه د دې مظلوم ملت په خاطر دا امنيتي ســکتور د تنظيمونو له مکروبه وژغوره، نه دې د حزب، نه دې دجمعيت، نه دې د طالب او نه دې د نور تنيظيمونو نفوذي افرادو ته د پوځ په ليکو کې ځای وي. که سر له سبا دې داسې يو فرمان صادر کړ چې د مسعود، رباني، مزاري، حکمتيار، دوستم او نورو تنظيمي مشرانو په ګډون د هر سياسېخيل مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځور د امنيتي سکتورو په ليکوکې په بشپړ ډول منع دی، نو بيا دې منم چې رښتيا هم اعلی سر قومندان يې او که داکار نه شې کولای، نو د خدای په خاطر طالب مالب او بل سياسي مخالف ته د دوړو کرښې مه راکشوه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین سترگي هم يو حد لري!!

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

پخوا يو متل و چې پلانی دومره سپين سترګی دی چې کاليو سره دې په سترګو کې رانـنوزي. موږ ته به دا خبره ناشونې ښکاره کېدله، خو اوس چې د يو شمېر سياستوالو، وطن پلورو او پرديپالو چالاکۍ او سپين سترګۍ ته ګورو پر پخواني متل شکر کاږو؛ اوس داسې سپينسترګي پيدا شوي چې جامې خو څه کړې، له خپلې ټولې غلامۍ، دوسۍ، بې ضميرۍ، وطن پلورنې، تيرپلورنې، غر پلورنې او تن پلورنې سره دې په سترګو کې رانـنوزي. تر ټولو بده يې لا دا ده چې د خپلې ګناه او خطا مسوليت هم پر مقابل طرف حواله کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارمل روسان راوستل، امین یې پرې و واژه، د اسلام د کلمې پر ځای یې د افغان شـــوروي د دوســـتۍ کلمه زمزمه کوله او دا یې یوازې خپل ویاړ ګاڼه، خو کله چې د ملیونونو افغانانو په قربانۍ د روســانو ماتې یقیني شــوه، نو ده بیا ملامتي پر امین بار کړله؛ چې دا خو امین راوســـتي وو، او ظالمه د خدای! امین پرې ځان واژه چې راوستي یې وو ؟! د روسانو راتګ د امین د مرګ او د کارمل د واک سبب شول، خو تر ننه یې امین د رابللو له توره خلاص نه دی. کله چې روســانو د کارمل د لرې کولو پریکړه وکړه او ډاکټر نجیب یې پر ځای غوره وګاڼه، نو کارمل د کابل پر خلکو غږ وکړ چې :((بر خیزید که ازادی تان در خطر است، استقلال تانرا حفظ نماید..))

د جهاد په بهیر کې بیا د جهاد زیات بار اســـلامي حزب او نورو اکثریت پښــتنو جهادي تنظیمونو اوچت کړ، جمعیت له روســانو

ســـره د پټو پروتوکولونو او اوربند لاره ونیوه، خو کلـه چې د جهادي ډلو د حکومت خبره مطرح شـــوه، په لاهور پنډۍ کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان استخباراتو د حکمیتار پر ځای رباني د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره غوره وباله. واک رباني او مسعود ته انتقال شو، خو د پاکستان پالنې پېغور حکمتیار ته پاتې شو. په داسې حال کې چې حکمتیار، رباني او مسعود د داودخان د مشروع نظام پر مهال پاکستان ته تللي وو، د نصیرالله بابر په وینا چې د احمدشاه

مسعود او حکمتیار تر منځ هغه وخت اختلاف پیدا شو، چې مسعود له موږه وغوښتل چې میاشتینی معاش یې باید پنځوس کلدارې ور زیات کړو، چې له حکمتیار سره برابر شي. د رباني په نامه په ارباب روډ کې یوه کوټه هم نومول شوې چې اوس هم شته، د مسعود په نوم خو لا اوس په اسلام اباد کې بل مهم ځای هم نومول کېږي، د پلار مقبره یې د پاکستان تر کنټرول لاندې د پښتنو لوی ښار؛ پېښور کې ده. رباني د خپل نیمواکه واکمنۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل کې د(ای ایس ای) مشـــر (جنرال حمیدګل) ته بلنه ورکړه چې د افغانستان د پوځ په جوړونه! کې دې دده ستر سلاکار شي، خو بیا هم په رسنیو کې رباني او مسعود سپینې کوترې دي او له حکمتیار څخه یې تور کارغه جوړ کړی دی. دا خبرې د حکمتیار د تبریې لپاره نه دي او نه زه د هغه له سیاسـي تکلارې سـره څه لېوالتیا لرم، خبره د واقعي پرتلنې ده چې د یوه لوښي یاران څنګه

پر دوو متضادو نومونو و نومول شي!؟یو د کابل قصاب! او بل د هېواد د اتل! په تصـــنعي نومونو یاد شـــي. په جهادیانو او نا جهادیانو کې داسـې نر څوک شـته چې د دولتي سـتېج پر سـر د دغو دواړو په باب منصفانه او عادلانه قضاوت وکړي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان راغلل روس پلوه يې د روســـيې پر لور، ايران پلوه يې د ايران او نور يې پر نورو لوريو وځغلول، د مســـعود او د هغه د ډلې سر له کولابه رابهر شو، د روسي عسکرو تر عينکو لاندې يې بيا کار پيل کړ، هر کال روسـانو تر پنځوس مليونو ډالرو زيات ورکول، له ايران، هندوســـتان، فرانســـې او نورو ځايونو هم ورته پيســـې او وســـلې راتللې، خو بيا هم دوی مجاهدين !! وو او د پرديو د يرغل مخالف.له روسانو سره يې په ګډه د طالبانو پر ضد جهاد! کاوه او اعظم مفتي سياف هم د دې جهاد! برخوال و.

روس ملاتړي جهادي تنظيمونه د مرګ پر کندې ولاړ وو، چې د بخت ښېرۍ يې ميره شـــوه، د امريکا د غرور برجونه ونړېدل، امريکايانو په دوو مياشتو کې په شنه زور د طالبانو رژيم ختم کړ، امريکا له هوا ښخه درانه بمونه اورول، خو مشـر مجاهد! اسـتاد رباني به ورته ويل چې ((نور هم غت غت واچوئ دا واله دي تاثير نه کوي)). ســـياف هم تر شـــرعي ږيرې لاندې د اســـلامي شرعيت د تطبيق! دا نندارهکوله، د (سي ای اې)د مامور له خوا د ورکړل شويو ډالرو اندازه يې د خپل شرعي حق په تله کې تلله او پر شوندو يې نرۍ موسکا تېروله.امريکانو کابل د ناره تکبير! په انګازو فتح کړ، يو لښـــکر مجاهـدين د بي دوه پنځوس تر وزرونو لاندې کابل ته داخل شـــول، د جهاد او مقاومت انګازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ډیموکراسـي ترانې سـر شـوې، هر چا ځان څخه مومن خان جوړ کړ، زړې او خیرنې ږیرې یا رنګ شـــوې او یا هم لنډې او بو نډۍ شـــوې، پخوانیو اصـــلي مجاهدینو ته د پیغور تمبې اړم شـوې، د اسـلامي حزب او طالب پلویان سـور کفر وګڼل شـول، خو دوی نور ټول مجاهدین شـول. یونس قانوني، فهیم او عبدالله د همدې ډول مجاهدینو! په اســـتازۍ له ناټو او امریکا ســـره د پوځي عملیاتو داسـې یو تړون لاسـلیک کړ چې د هغه له مخې په پښتون میشتو سیمو کې د هر ډول خپلسرو عملیاتو، وژنو، تړنو او سـپکاوي واک هغوی ته ورکړل شـوی و، د طالب او اسـلامي حزب پـه نـامـه د پښـــتنو د ځپنې، حـذفونې او ډلـه ییزې وژنې (جینوسـایډ) یو سـسـتماتیک پلان جوړ او عملي شـو، شـل کاله د جهاد او مقاومت په نامه دا لوبه روانه وه، وړو وړو ماشـومانو او ان جنرال دوستم ته هم د جهاد د وراثت ثمر ور په برخه شو. دا زاړه او بګلیل شـوي په اصـطلاخ مجامدین دومره سـپین سـترګي وو، چې د امریکایي پوځیانو او الوتکو تر ســـیوري لاندې یې بیا هم ځان ته مجاهدین ویل. کله چې امریکایان او نور بهرنیان پر دې پوه شول چې د شر او فساد یوه کتله یې دلته واکمنه کړې او نور دا جنګ په هیڅ وجه د کنترول، توجیه او ګټنې وړ نه دی. نو د متبـذلو ټـاکنو لـه لارې یې د غرب پلو ټـامیـانو، روســـپلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو او یو شمېر نورو فسادګرو یو ګډ ترکیب رامنځته کړ او دې تـه یې د ((ملي وحـدت)) د حکومـت نوم ورکړ. د دې حکومت مشر اشرف غني بیا خپل واک ته دومره تږی و، چې له کوم دقت او ځنډ پرته یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ

او له پاکســـتان ســـره یې د ډیورند پر کرښـــه معامله وکړه، جنګ دوام پیداکړ او په لکونو افغانان په‌کې ووژل شـــول. اوس جالبه سپین سترګي همدا ده چې دا یو مزخرف او مزدور ترکیب هم د اســـتقلال شـــعارونه ورکوي، دوی ځان د پاکســـتان او امریکا مخالفین ګڼي او هغه څوک چې هم د امریکا او هم د پاکســـتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مخالفين دي پر هغوی لا د پردیپالنې تورونه پورې کوي.
حقیقت خو دا دی چې که د روســـي عســـکرو یرغل نه وای، نو کارمل به په عمر کې هم د افغانســـتان د تخت مزه نه وای څکلې او که چېرې د امریکایي عسکرو یرغل نه وای، نو حامدکرزي او اشــرف غني به دا پاچاهي په خوب او خیال کې هم نه وای لیدلې او نه به هم صــالح، محقق، دوستم او نور دلته د پردیو شــرابو پر نشې داسې مست وای. دامریکا تر چتر لاندې د هغوی اوسني زېږنده واکمن چې د امریکا خلاف د مصنوعي ازادۍ او خپلواکۍ خبره کوي دا د دې مـانـا ورکوي چې چې کـارمـل او ډلـه يې؛ پرچمیان ووایي چې موږ مســـتقل وو او د شـــوروي مخالف هم وو، نو که صـــالح، غني او نور د امریکا خلاف چغې وهي، نو دا یو سوچه **سپین سترګي** او د عوامو په اصطلاح نمک حرامي ده، غلي کېنئ، همدا غوړې مړۍ هضـــم کړئ همدا مو بس دي، د امریکا د مخالفت حق نه دی که بد هغوی ته پرېږدئ چې په دې مخالفت کې يې زیان لیدلی دی، نه دا چې هم د امریکا د مرمیو په زور د واک مزې څکئ او هم د مصنوعي مخالفت چغې وهئ او غواړئ راتلونکی تاریخ تېرباسئ زه خو کله کله وېرېږم چې کله امریکایان او نور بهرنیان له افغانســـتانه وځي، دا خلک پر دې وروستۍ ورځ د کابل په بني حصار، قلاچه او ارغندي کې یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډزې وکړي چې دغه دی امریکان موږ و وایستل، لکه څنګه چې

یې د روسانو د ایستلو امتیاز واخیست او هغوی چې تر دې دمه د امریکایانو خلاف مبارزه کړې ده، هغوی په ډاګ پاتې شـــي، دوی یو ځل بیا بل هېواد ته د راتګ بلنه ور کړي، اوســـني مخالفین بیا د تروریســـت او نورو تورونو په تور تورن کړي او پخوانی داســـتان یو ځل بیا د همدې ډول وطن پلورو او ضـــمیر پلورو اشخاصو له خوا تکرار شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

زه چې هره ليکنه کوم، نو د متعصـــبينو له خوا پرې ژر د تعصـــب ټاپه ووهل شـــي، انکه دې ورويل چې خلکو ته دې روغتيايي اوبه ورسبړي، نو هم دوی به چغه کړي، چې تعصب ته لمن مه وهئ، تعصـــب ښـــه کار نه دی. د تعصـــب دا ټاپه دوی د حق ځپنې لپاره يوه پخه وســـيله گرځولې ده. پر پښـــتنو باندې د هر ډول ظلم

پر وړاندې غبرگون خو دوی د تعصـــب معادل کار گڼلی دی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راڅو اوس دې بل اړخ ته، چې که په دې بله خوا کې زموږ پر نورو افغانانو يو نه يو ډول ظلم شــوى وي، که پر دوى باندې له شـوي ظلم څخه پرده پورته شي، غبرګون به څه وي؟ موږ خو د افغان ملت ټول توکمونه، که پښــتون دى، که تاجک دى، که هزاره، که ازبک او که دا نور، ټول د يو واحد افغان وجود غړي

ګڼو؛ ټول افغانان دي او ټول مســلمانان او له فردي پلوه پر يو بل هيڅ لوړاوى نـه لري، خو اوس راڅو د همـدې بېلابېلو قومونو سياستوالو ته چې د همدې قومونو پر نومونو سياست او تجارت کوي، دوى ته هم ټول افغانان يو شـــان حيثيت لري کنه؟ او يا تر دې اخوا د خپلو قومونو حقونو، پـه تېره بيـا د ژونـد حق تـه، رښـتيني دي کنه؟ يوازې يوه بيلګه او يوه پوښـتنه به وړاندې کړم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (۱۳۷۱ ل) کال د دلوې میاشتې په وروستیو کې د کابل ښار د افشارو په سیمه کې د نظار شورا او وحدت حزب تر منځ سخته جګړه وشوه، د احمدشاه مسعود په امر او قومندې د هغه اړوندو جګړه مارو په یاده سیمه کې زموږ په سلګونو هېوادوال ووژل، په دوی کې اکثره ملکي وګړي او په دې کې بیا اکثره زموږ هزاره ورونه وو. دې ملکي هزاره ګانو نوره ګناه نه لرله، ګناه یې

دا وه چې دوی له توکمیز پلوه هزاره ګان او له مذهبي پلوه شیعه مذهبي وو، احمدشاه مسعود د عبدالعلي مزاري، چې دا مهال مسعود د ایران جاسوس باله او له ده سره د واک پر سر پر جګړه بوخت و، غچ له دې بېوزله او بې وسلې هزاره ګانو واخیست. دلته اکثره خلک داسې مهال وژل شوي چې سیمه د جمعیت تنظیم لاسته ورغلې وه، د وحدت حزب ملېشې نورې نه وې، ملکي وګړو سره د جنګي اسیرانو په توګه جلند شوی او بیا په ډله ییز ډول وژل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوښتنه دا ده چې که د سیاسي رشوت او رزالت خبره نه وي، نو په دې شلو کلونو کې ولې یو ځل هم یو هزاره سیاسي مشر، وکیل او په اصطلاح روشنفکر د دې ظلم په باب غږ اوچت نه کړ؟ ایا قاتل یې معلوم نه و؟ ایا کابل کې دوی په حکومت کې شریک نه وو؟ دا په داسې حال کې ده چې نړدې اولس کاله د بشر د حقوقو خپلواک کمیسیون هم د یوې هزاره توکمې توکمپالې مېرمنې

(سیما سمر) په لاس کې و او د انتقالي عدالت ډولونه هم وهل کېدل. له انتقالي عدالت څخه په دې ټوله موده کې هدف یوازې طالب، حکمتیار، زرداد او داسې نور ادرسونه وو، نه سیاف، رباني، مسعود، محقق، ګدا، فنا، شفیع دېوانه او نور..

په دې تېرو شلو کلونو کې چې چېرې څوک له خپلې مېرمنې سره په بستره کې او یا هم په مړه تبه مړ شوی، نو محقق، خلیلي، سرور دانش او نورو یې د لویې جرګې په کېږدۍ کې یاد تازه کړی او داسې خبرې یې ورپورې تړلې چې د ژوند پر مهال به په خپله د هغه په خیال کې هم نه وي ګرځېدلې. محقق خو ان د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی تلینغونډه هم د لويې جرګې خېمې ته ورســـوله، ته به وايې چې په کربلا او يا هم د پاني پت په جنګ کې شهيد شوی، خو د افشـارو د غميزې په باب د هېڅ هزاره مشـر له خولې تر اوسـه سونې هم نه دی پورته شوی. ولې دا انسانان نه وو ؟، هزاره ګان نه وو؟ مســلمانان نه وو؟ او که له هوا رالوېدلي وو؟ خو څرنګه چې دا د دوی د ايتلافي قهرمان له خوا وژل شــوي وو او د هغه جلاده ډلـه اوس هم پـه واک کې ده، نو ځکـه خو ټول هزاره مشـران، وکيلان او نور په اصـطلاح روښـنفکران يې تر برسـتنې لاندې هم نه شي يادولی، تلينغونډې او ياد غونډې خو څه کوې. ما چې د کومو هزاره توکمو مشـرانو تصـويرونه دلته خپاره کړي دي، له دوی څخه جدي هيله لرم چې په ژوند کې خو يو ځل په نره د خپلو دغو مظلومو او قرباني شويو خلکو د تلين درناوی وکړئ او په ډاګه، لکه څنګه چې په هره موضــوع کې د طالبانو له خوا د وژنو يادونه کوئ، د دغې غميزې د قاتل يادونـه هم وکړئ! بيا مو منم چې سياسـي او قومي جوارګر

او معامله ګر نه ياسـت. که تاسـې ما سـره په غونډه کې د ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنه وکړئ، زه د يو افغان په توګه حاضــــر يم چې د دې قربانيانو تلينغونډه جوړه کړم. بيا که نورو هزاره ورونو ته د طالب او يا بل جهت له خوا هم بې سببه زيان ور رسېدلي وي، په هغو کې به هم ګډون کوو او تاســو به هم د نور افغان ولس د قربانيانو په غم کې ځان شـريکوئ او په دې ډول به د ملي وحدت د ټينګښـت لپاره ګامونه پورته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ورو ورو سپينېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۳) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې له ډېر پخوا څخه د نفوسو او سرشمېرنې په باب د نظر اختلافات موجود و، د هېڅ قوم د حقوقو مدعيانو پر خپل ښودل شوي شمېر، رضايت نه ښود.

کـه څـه هم پـه دې برخـه کې يو شـــمېر پرديپـالو د انتقـاد

ګوته تر ډېره بريده پښتنو واکمنو او يو شـمېر هېوادپالو افغانانو ته نيوله، خو حقيقت دا و چې په ډېرو کورنيو او بهرنيو سـرشـمېرنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر ټولو زيات زيان خپله اکثريت پښتنو او يو شمېر نورو وړو قومونو زغملی و.

د اسلامي او بشري قوانينو له مخې يو انسان پر بل انسان هېڅ ډول لوړاوی نه لري او نه د يو هېواد وګړي پر يو بل کوم لوړاوی لري. افغانستان د بېلابېلو ژبو د ټوکېدو بستر او د ګڼو قومونو ګډ کور دی. ټولو قومونه د افغان ملت د وجود رغوونکي غړي دي. له بده مرغه بايد ووايو چې يو شمېر پردېپالو د قومونو له ترمينالوژۍ څخه يو حساسه سياسي موضوع جوړه کړې وه. تر ټولو به همغو ډلو د زيات مظلوميت چغې وهلې، چې تر ټولو زيات د نورو قومونو د هويت د له منځه تلو سبب شوي وو : يو زيات شمېر پښتنو، پشه يانو، ازبيکو، ساداتو، پاميري قومونو، ايماقو، قزلباشو، ترکتبارانو او نورو ته په کاغذي تذکره کې (تاجک) ليکل شوی او په يوه کمه کچه يو شمېر ساداتو او ځينو نورو وړو قومونو ته (هزاره) هم ليکل شوی او په دې ډول د ځينو قومونو د هويت تحريف رامنځته شوی دی، خو د حقيقت د پټولو لپاره بيا د همدې قومونو د حقوقو کاذبو پلويانو تر هر چا زيات د مظلوميت شعار ورکاوه.

کله چې د الکترونيکي تذکرو د وېش موضوع رامنځته شوه، نو همدې ډول سکتاريستي او واکمنو ستمي کړيو هڅه وکړه، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د ملي او ديني هويت د مســـخې لپاره لاره اواره کړي، يو شـــمېر بهرنۍ کړۍ هم ور ســـره په دې کار کې مرســـتندوی او ملاتړې وې، هغه وخت به يې شعار ورکاوه چې ((درج کلمه قوم خط سرخ ماست)) او له دې څخه تېرېدونکي نه يو .هغه وخت هېوادپالو او ملتپالو افغانانو پر دې ټينګار کاوه چې په برېښـــنايي تذکره کې يوازې د (ملت) او (دين) ستون ليکل ضرور دي او د ملي وحدت د استحکام په خاطر د تذکرې پر مخ د قوم ليکلو ته اړتيا نه شته او هغه پرته له هغې هم په ډيټابيس کې خوندي کېږي،

خو کله چې ملتپالو افغانانو د ستمي او سکتاريستي عناصرو هغه وروستی افراطي رزالت وليد، نو ويې ويل چې دوی پر دې خبره ډېر ټينګار کوي، نو د (ملت)، (دين) او (قوم) درېواړه ستونونه دې راوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ډېر لاريونونو او جنجالونو وروسته، جمهور رييس غني دې ته مجبور شـــو چې په قانون کې تعديل راوړي او ملي شـــورا هم له اساسي قانون سره سم تعديل شوې بڼه تصويب کړي. د قانون تر انفاذ وروســـته بيا هم دوی د دې قانون پر وړاندې دکورنيو او بهرنيو سرچينو په مرسته خنډونه جوړ کړل، خو د لوی خدای ج په فضل يو پر بل پسې خنثى شول.

د قضـــيې اصـــلي نفس په څه کې دی؟ اصـــلي خبره دا ده چې

ستمي، جمعيتي او يو شمېر پرچمي سکتارېستان چې د تاجک قوم په نوم يې ځان واک و ځواک ته رســـولی و او دی، د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونو او یو شــمېر پښـــتنو د هویت په حذف ســـره یې کاذبې احصـایې جوړې کړې وې، د برېښــنایي تذکرو په وېش او په هغو کې د هر قوم د هویت په لیکلو سره به د لسیزو لسیزو جعلکاري په ډاګه او د قومي سیاست او تجارت مخه به ډب شي. اوس چې سترې محکمې د اساسي قانون د تفسیر له مخې تر اویاوو زیاتو قومونو ته په تذکره کې د خپل قوم د نوم د لیکلو حق جایز ګڼلی، دا رښتیتا هم یو ښه او پر ځای قانوني کار دی. اوس به نو پامیري قومونـه خپـل حق لري چې تـذکره کې د خپـل قوم نوم ولیکي، ترکتباران خپل، پشـــه یي، ایماق، قزلباش خپل او همدا رنګه نور قومونه خپل. اوس به نو په طبیعي ډول هغه خلک ډېر وارخطا وي، چې د دې قومونو د هویـت مخنیوی یې کړی او لا یې هم کوي. اوس به نو ســـرور دانش ځکه چغې وهي چې اوړو کې یې شـــګه ده، یو شـــمېر قومونه یې د خپل قومي هویت په دایره کې محاسبه کړي وو، لږ وروسته به د عطا محمد نور په شمول د یو شمېر نورو جمعیتي او ستمي سکتارستانو چغې هم ووځي او دا چغې به هغه وخت لاپســـې زیاتې شـــي چې په دې تذکره کې د قومي هویت د جعل مخه هم ونیول شـــي او د پښـــتنو په شـــمول ټول افغانان د دې جوګه شـــي چې فرد فرد یې برېښـــنایي تذکره واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې يادول هم ضـرور ده چې اوس د کفيت زمانه ده، نه د کميت، که پښتانه تر تذکرې اخستلو وروسته لس سلنه هم شي او حقيقت ولري مور دا حقيقت په ورين تندي منو، خو ښه به دا وي چې ټولو هېوادوالو ته دا تذکرې و رسول شي چې حقيقت په رښتيا معلوم شي .

د برېښنايي تذکرو د وېش په وروستي بهير کې د دولت او په تېره بيا د جمهوري رياسـت د چارو د ادارې هڅې د ځانګړې يادونې او قدرونې وړ دي. نو که غواړو اينده کې د هر ډول جعل، تزوير او بشري جنايتونو مخه ونيسو او هر هېوادوال په اسانه د دولتي او ملي خدمتونو مستحق وګڼل شي، نو راځئ چې ټول په تېره بيا خوينـدې، مينـدې او د کورنۍ ټولو غړي د برېښـــاني تـذکرو خاوندان کړو او اخيستل يې د فرض لمانځه په شان پر ځان فرض وګڼو او دې کار ته د ملي او هېوادني جهاد په سترګه وګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاریخي حماقتونو تکرار

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۳) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال دکب مياشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان داسې يو هېواد دی چې تر شا يې يو پياوړی او عقيدمن ملت ولاړ دی. دا ملت مظلوم دی، غريب دی، خو ډارن او بې ارادې نه دی.د نړۍ غټې زبرځواکونه د دې ملت په تشخيص کې سهوه شوي، نو ځکه خو د ځان د زوال سبب شوي دي:

سکندر له ډېر غرور سره راغی، خو ډېر ستړی او ستومانه ووت.

عربان راغلل، خپل زور يې وازمايه، خو چې لاس يې بر نه شـــو، نو بيا يې دخدای دين او خپلولي وړاندې کړل.

چنګېز له ډېرو لښکرو سره راغی، کلي او ښارونه يې وران کړل، کله منارونه يې جوړ کړل، خو د خلکو په زړونو او فکرونو کې يې د ازادۍ روحيه مړه نه کړای شوه.

ګوډ تېمور او هلاکو راغلـل، د خپـل نيکـه يـادونـه، ظلمونـه او دردونه يې تازه کړل، خو ګوډ و مات شول او له سلو سرګردانيو پرته نور څه ور په برخه نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفويانو د کورګين په واسطه کندهار ته لاس را اوړد کړ، په نتيجه کې يې اصفهان له لاسه ورکړ .

مرهټه وو له احمدشـــاه بابا څخه د خپل نه يرغل بيه د کابل او پېښور ترلاسه کول وټاکل، خو په پای کې يې ډيلی هم له لاسه ور کړ.

انګرېزان چې په ډېر غرور سره په نړۍ کې هسکه غړۍ ګرځېدل او لمر يې د واکمنۍ په غېږ کې نه ډوبېده، له دې ملت ســـره د

ټکر له امله په درې څلورو ټاپوګانو کې را حصار شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي اتحاد چې نړۍ کې لومړی سیاسي ځواک و او سره پوځ ته یې د فیل پښــه ویله چې جګول یې ناشــوني ګڼل کېدل، دلته پر ناسنجول شوي یرغل سره د ځان د تباهۍ سبب شو.

امریکایان، ناټو او د علي بابا څلوېښت نور ملګري هېوادونه چې د دې هېواد کلتور او تاریخ ته یې په کمه ســترګه وکتل او یوازې د یو څو غلو ملګرتیا یې خپله کړه، نن یوازې د ټولنې د یوې برخې د مخالفت له امله له ماتې، شــرم او پښېمانۍ پرته بل برخلیک نه لري.

دا چې یو هېواد ته د امپراتوریو قبرســـتان وایي، دا عادي خبره نه ده. دا د یوې ډېرې لویې قربانۍ نتیجه ده، هغه قرباني چې موږ ته هم په ډېره لوړه بیه او د فقر، بېوزلۍ او تنګلاســـۍ په قیمت پرېوتې ده.

اوس د روسیې د رسنیو په قول، یوه نقشه په ډله ییزو رسنیو کې کښــــته او پورته کېږي، دا ډول نقشـــې که حقیقت ولري که و نه لري، خو د دې تر شــا تر دې زیات مضــر نېتونه او هدفونه شــته، په تېره بیا دا چې د اســـلام په رنګ کې رنګ شـــوی یو مکار دښمن؛ پاکستان هم په کې ښکېل وي.

زه د یو هېوادپال افغان په توګه د نامسلمو او لادینو لرې او نږدې دښمنانو د ښمینو ته د دومره زیات خطر په سترګه نه ګورم، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تاريخ دا ثابته کړې ده چې افغانانو هېڅکله هغه جګړه نه ده بايللې چې د نامسلم پر وړاندې يې کړې ده، نو که روسان، امريکايان، ناټو او نور نامسلمان قوتونه هر ډول نقشې خپروي، ملت د هغو پر وړاندې ودرېږي او اسلام د يو دفاعي سپر په توګه د ټول ملت د يووالي او مقاومت سبب کېږي. په دې برخه کې د پرديو له خوا د تاريخ بيا تکرار له حماقت پرته بله مانا او نتيجه نه لري. خو که کله هم افغانانو له مسلمان رقيب او دښمن سره جګړه کړې، دا ډول کمې جګړې يې ګټلې دي. اوس د افغانانو اصلي دښمن د پنجاب تر رياست لاندې د پاکستان موجوده اداره ده، دوی اسلام تر سيوري لاندې افغانانو سره خپله دښمني پالي، افغانان بايد تر هر چا زيات همدې سپين لباسي شيطان ته متوجه شي. اوس هغه منبر او مسجد چې افغانانو د هغو لپاره بې شانه قرباني ورکړې، له سياسي پلوه بېرته د افغانانو پر ضد کارول کېږي. افغانان که له پوهې او تعمق څخه کار واخلي، نو لومړی کار بايد دا وکړي چې د مسجد او منبر واک راخپل کړي؛ داسې يو حالت ته ځان ورسوي چې د جهاد فتوا له کابله صادره شي، نه له اسلام اباده. په کوم نامه يې چې دا څلوېښت کاله افغانستان کې جنګ جاري ساتلی، پر همدغه نامه دې پاکستان کې هم جهاد شروع او د شريعت د تطبيق لپاره دې مبارزه وشي. که مور يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل د انګرېز د دغه ځایناستي له شرارته بېغمه شو، بیا نو د پخوا په څېر هر لرې او نږدې مخالف نامســــلم زبرځواک ته ځواب ویلی شو.

اوســمهال چې تر ډېرو تاریخي تجربو وروســته بیا هم ځیني لرې او نږدې هېوادونه د افغانستان د تجزیې نقشې جوړوي او یا ورته خوبونه ګوري نو دا د تاریخي حماقت له تکرار پرته بله مانا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۵) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې هر تنظيم، هرې ډلې او اکثرو سياسي اشخاصو د هېواد په تباهۍ کې خپله خپله ونډه لرلې ده، ځينو يې د خپلو اعمالو ســزا هم کتلې او ځينو نورو ته لا دا ســزا ســترګې پر لاره ده. خو يو څو نازولي تنظيمونه او د هغوی يو څو نازولي مشران شته، چې لکه فرښتې له ګناه او خطا پاک دي!

جمعيت، وحدت او جنبش تنظيمونه، په تېره بيا جمعيت، نه کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وران کړی، نه يې روس سره پروتوکول کړی، نه يې پاکستان کې کمپونه درلودل، نه يې د ملګرو ملتو د سولې پلان شنډ کړی، نه يې امريکايانو سره د هر ډول خپلسرو پوځي عملياتو تړون لاسليک کړی، نه يې قومي تعصباتو نه لمن وهلې!!؟ نو ځکه د دوی يو قوماندان بايد د ملي اتل! بل يې د سولې د شهيد! بل يې د ملي وحدت د شهيد او

دوه نور يې د مارشالانو په لقبونو او رتبو وياړل شي !! عجيب متضاد حرکت او عجيب مانيز پاراډوکس.

څوک چې د ټول ملت د سر قاتل او د ملي وحدت مخالف و، هغه ته ملي اتل وايي، چا چې ټول عمر په جنګ او د پرديو په لمن کې تېر کړ او پر خپلو مخالفينو يې د ((غتو غتو)) بمونو د اورولو غوښتنه کوله، هغه د سولې شهيد شو!چا چې د خلکو په سرو کې د قوميت پر بنسټ مېخونه ټکوهل، هغه د ملي وحدت شهيد! وګڼل شو او د چا په دعوت سره چې پرديو پر دې وطن يرغل وکړ، هغه په کې مارشال شو او دا بل چې پنځوو طالبانو تر انقرې پورې ځغلولی و، ده هم د مومن خان په وژل شوي ښامار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کې توره ســـره کړه، دی هم په کې د مارشـــالۍ په بهادرۍ وویاړل شو .

دلته نه غواړو تکراري خبرې وکړو، خو تکراري خبرې د منفورو تکراري عملونو په نتیجه کې رامنځته کېږي. اوس نو پورتنیو ډلو باندې نیوکه د یو ډېر ســـخت مجبوریت له وجې کېږي، که نه نو دې ډلو ته باید ســـړی د لیکنو پر ځای یوازې لاړې تو کړي او بس.

پوره شـل کاله شـول چې دا ډلې هم په حاکمیت کې دي او هم په مخالفت کې، د کرزي صـیب په څوارلس کلنه واکمنۍ کې یې اتیا سلنه واک درلود، خو بیا به یې هم له مخالفته لاس نه اخیست، د غني صـــیب په حکومت کې

یې هم غوبســـنه برخه غنیمت پـه لاس کې دی، بیـا هم د مخالفت نارې خپل حق ګڼي. کرزي چې د فاشیستۍ د تور له ډاره د پښـــتنو ډېره او غني چې هم د پښـــتنو د حق یوه پاموړ برخه پر دوی وخوړه، بیا هم د فاشیزم له توره خلاص نه شول .

دا نو داســې فرښـتې دي چې نیم عمر یې په جهاد کې تېر شـوی، یوه برخه عمر یې په مقاومت کې، څه یې په دیموکراســـۍ کې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يې په حاکميت، خدمت او عبادت کې! خيانت ته يې اصـــلاً وخت نه دی پيدا کړی!؟

کله چې د برېښــنايي تذکرو د وېش موضــوع راغله، نو دا ډلې او اشــخاص د اســاســي قانون او د ملي وحدت د مخالفت لپاره را پورته شول؛ هغه وخت يې د افغان هويت مخالفت پيل کړ او وېې ويل چې په تذکره کې دې د قوم نوم وليکل شي او دا د دوی سره کرښه ده. کله چې دا مشکل حل شو، اوس وايي چې زموږ قومونه پر نورو قومونو وېشل کېږي !؟

اوس چې تر کاسـې لاندې نيم کاسـه راوځي او د هر چا کميت او شـمېر معلومېږي، نو بيا يې د ملي وحدت! تر چتر لاندې يو ځل بيا د نورو قومونو د هويت د غصـب هلې ځلې پيــل کړې؛ هلــه چې قومونه يې وېشـــلي !؟، هله چې

ملي وحـدت تـه زيـان رســوي!؟ هلـه چې دا کوي او هغه، خو ګورئ! د هېڅ قوم نوم نه اخلي او نه يې اخيســتلای شـــي، چې خلک پوه شــي چې کوم قوم له کوم قوم څخه جلا شــوی. دوی اوس وايي د قومونو لپاره بايد علمي تعريف! رامنځته شي او هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعریف دي هم د تېر په څېر د جمعیت او وحدت ډلو له مزاج سره برابر وي. و ورروره دا ستاسو قومونه چې دکوم علمي پرنیسپ له مخې تعریف شوي، خو همدا تعریف پر ټولو تطبیق کړه! نو وارخطا ولې یې؟ ځینې بیا د پښتنو قبیلو او خېلونو یو اوږد لېست خپور کړي، چې دا ولې د پښتون په نوم یادېږي؟ نو هغه خو دي پښتانه، خیر چې هغوی پښتانه نه وي، نو بیا دا پښتانه څوک دي ؟؟ دوی دومره له عقله پلي شوي چې د کورنۍ، خېل، قبیلي او قوم تر منځ توپیر نه شي کولای. پخوا به یې پښتنو ته پېغور ورکاوه چې دوی پر بېلابېلو خېلونو وېشل شوي، خو اوس چې خپله پښتانه خېلونه د پښتون قوم په اډانه کې د قانون مطابق د خپل ځان تثبیت غواړي، نو دوی وایي چې دوی ولې ځان ته پښتون لیکي؟ او د خدای بدمرغو! هغوی خو قوم پښتون لیکي، تخلص یې که د هر خېل او قبیلې وي، هغه یې هم خپل حق دی، خو قانون ورته د قوم دلیکلو حق هم ورکړی دی. نو اوس چې بارکزی، احمدزی، تنی او نور د قوم په ستون کې ځان ته پښتون ونه لیکي، څه ولیکي؟ او پښتون او یا دا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونه اوس دومره ذلیل شول چې هر څه به دا پنځه فاشیستان وایي، دوی به یې په پټو سترګو مني !؟ د دې ځو لړکیو په استازی چې دا ځو ستمي فکره چارواکي او مارواکي هر وخت د دې ملي پروسې پر ضد خبرې کوي، ودې وایي چې د سترې محکمې تفسیر د دغه قوم په باب سم نه

دی؛ دا له اتنیکي پلوه تاجک یا هزاره دي او هغه قوم دې هم و ووایي چې رښتیا هم موږ د دې قومونو یوه پښه یو، ځانګړی قوم نه یو، نو بیا خو هېڅ اعتراض نه شته. د ساري په توګه که ایماق، قزلباش، ترک، ګوجر، پشه یان، عرب، پامیري قومونه، نورستاني، ګوار او نور قومونه په اتفاق او یوه خوله ووایي چې موږ تاجک یا هزاره یو، نو بیا به څوک اعتراض وکړي ؟؟ اعتراض خو د همدغو قومونو له خوا و چې ویل یې دوی ته باید خپل حق ورکړل شي. نو دا نور بیا د چا زامن دي چې د نورو هویتونه تر خپل نامه لاندې ختموي.

زه د یو پښتون افغان په توګه د هر افغان د قومي هویت پلوی یم او د شمېر له مخې د پښتنو کمیت ته هېڅ ډول تشویش ځکه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم، چې په فقر او جګړه ييز حالت کې هم د دوی د نسل د تولید قابلیت تر نورمال حالته پورته دی، مونږ باید د پښتنو او ټولو افغانانو د ژوند کیفیت ته پاملرنه وکړو. دا ډول لیکنې راباندې په جبري ډول تحمیلیږي او هغه هم په دې خاطر چې یو شمیر کړی غوارې پر واقعیتونو خاورې واړوي، مقابل کې یې اکثرو لیکوالو پر ځان د ځانساتنې، ورځچاری او مضر احتیاط څادر غوړولی، نو ځکه زه مجبور شم دې ډول سپینسترګو ته پر وخت ځواب ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سیاستوال

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۷) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۱۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

–غازي امان الله خان د هېواد خپلواکي وګټله او یو ښکلی مترقي حکومت یې جوړ کړ، خو اصــلاحات یې دومره ګړندي او بېړني وو، چې ارتجاعي او مذهبي عناصـرو و نه شـول زغملای. نظام تر وخت ډېر ګړندی روان و، نو ځکه خو ټول نظام او پرمختګ د ارتجاعي عناصرو قرباني شو.

–داوخان یو هېوادپال او مترقي شـخصـیت و، خو له افغانسـتان څخه یې ســـرپوښ لرې کړ، پر خپلې کورنۍ یې کودتاه وکړه، تر وخت وړاندې یې جمهوریت اعلان کړ، غوړه مالان پرې راتاو شـــول، کله چې یې خپلو مخالفینو ته پام کېده، هغوی پرې ځان دمخه کړ، ان دوه ورځې وړاندې هم، که له تدبیره کار اخیســـتل شـــوی وای، د ده د ســـقوط احتمال له منځه ته. څومره کار او خدمت چې داودخان د خپل صـــدارت په موده کې کړی، د جمهوریت په پړاو کې ورته دومره فرصت نه دی برابر شوی.

–حفیظ الله امین هم تر وخت وړاندې بې ضـرورته کودتاه وکړه او هم یې ډېر ناوخته د ژوند پر وروستۍ شپه د روسانو مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راودانګل. د شورويانو مقابله هغه وخت په کار وه چې د روسيې سفير (پوزانوف) يې د افغانستان په چاروکې د مداخلې په نوم، په څپېړه وواهه. که امين د جدي تر شپږمې درې يا څلور ورځې وړاندې هم د شوروي د يرغل پر ضد د بغاوت اعلان کړی وای، پر دې برخليک نه اخته کېده.

–ډاکټر نجيب الله هم هوښيار سياستوال و، کله چې د شوروي پوځيانو د وتلو خبره، شوروي مشر (ګرباچوف) له کارمل او ډاکټر نجيب سره مطرح کړه، نو کارمل يې سخت مخالفت او نجيب يې ملاتړ وکړ. همدا کار د ډاکټر نجيب د واکمنۍ او د کارمل د زوال سبب شول. کله چې ډاکټر نجيب د ملي پخلاينې پروګرام پيل کړ، په کار وه چې له خپل اصلي مخالف (حکمتيار) سره ژر يوې نتيجې ته رسېدلی وای، د حکمتيار او ډاکټر نجيب غټه اشتباه همدا وه چې دواړه پر دې بريالي نه شول، چې د خپلمنځي تفاهم بهير تر سياسي معاملو دمخه کړي. په نتيجه کې کورنيو او بهرنيو کړيو د نجيب د حکومت په دننه کې دومره کار وکړ چې نجيب يې عملاً له سياسي او نظامي پلوه بېواکه کړ او ان له هېواده وتو ته يې هم پرېنښود.

–په تېرو څلوېښتو کلونو کې د حکمتيار اشتباوې بيا همدا دي چې کله زور او طاقت لري هغه وخت کې مصلحت او روغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړه نه کوي، خو کله چې کمزوری شـــي بیا همغو خلکو ســـره تفاهم کوي چې ده یې په مخالفت کې ډېره انرژي لګولې وي.که حکمتیـار پر خپـل وخـت داودخـان، امین، ډاکټر نجیـب او نورو ســـره تفاهم کړی وای، دا وروســـتۍ وروســـتۍ ناخوالې بیا نه رامنځتـه کېـدې. کـه پر خپـل وخـت یې لـه امریکـا او یـا هم د شـــورویانو د وتلو پر مهال له هغوی ســـره د یو څه تفاهم لاره نیولې وای، نو نن به دېرش کاله وروســـته روســـیې ته په داســـې کمزوري دریځ کې نه وای روان.

اســتاد رباني او احمدشــاه مسـعود چې په کم جهاد او کم زحمت یې ډېر امتیـازات تر لاســـه کړل، د هغو علت دا و چې دوی د وخت پر نزاکتونو ډېر ښــه پوهېدل، هغوی د ســولې او ســازش پر مهال تفاهم کوه او چې لاس به یې لړ بر شـــو، نو بیا به یې جګړه کوله. که څه هم دا کارونه د هېواد د ملي ګټو لپاره په ګټه نه وو، خو د دوی د قومي نظریـاتو او تمـایلاتو د عملي کېـدو ســـبب ګرځېدل. مســـعود او رباني پر خپل وخت له روســـانو ســـره پروتوکول او داخل کې له وحدت او جنبش ډلو سره ایتلاف وکړ، د نجیب حکومت یې ړنګ کړ او ځانونه یې واک ته ورسول، خو حکمتیار هم له همدې ډلو ســـره ایتلاف وکړ، خو ناوخته و او د ده د واکمنۍ سبب نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت چې امریکا لنګه غوا وه د رباني او شـــمالټلوالې ټولو لویو او وړو شریکبانو ترې ښې پۍ وڅښلې، ځانونه یې پرې ښه و پړســـول، دا وخت یې حکمتیار پر مخالفت مصـــروف و، خو اوس چې پر وتو دي ټلواله یې ان د دښـــمنۍ ویاړ هم ځان ته منسوبوي.

–دې منځ کې د ښاغلي کرزي او استاد سیاف په شان سیاستوال هم شـــته، چې هم د وخت پر نزاکت پوهېږي او هم پر ســـیاســـي مصـــلحت او معاملو، دا معاملې که څه هم د دوی د ذاتي ګټو د

تضـــمین ســـبب شـــوي، خو د پښـــتنو پر وړاندې د یوې اوږدې تراژیدۍ برخه هم ګرځېدلي دي، دوی تـل د هغـه ایتلاف لمن نیولې چې د پښتنو د قومي او سیاسي تصفیې او ان د افغانستان د امحا فکرونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–اوس راځو اشــــرف غني او طالبانو ته چې که دوی هم له دې اوږدې تجربې عبرت وانخلي، نو هېواد کې بـه نـه يوازې تېرې غميزې تکرار شـــي، بلکې تر هغو نور ډېر خطرناک حالت به رامنځته شي.

طالبانو د خپل حاکميت پر مهال دا تېروتنه وکړه چې له ســـترو ځواکونو سـره يې د ټکر مخه و نه شـوه نيولای او ژر يې تفاهم و نه کړای شـو، داکار د دوی د حاکميت د زوال سـبب شـو. خو کوم غوره کار يې چې وکړ هغه دا و چې له امريکايانو سره د خپل هېواد او جګړې د يو اصلي طرف په توګه کېناستل، که څه هم يو څه ناوخته و، خو له امريکا سـره يې د سـولې تړون وکړ او خپل کورني مخالفين يې، چې دا نولس کاله نړيوالو پرســـولي وو، له سياسي پلوه ډېر پيکه او د پرديو د لاسپوڅو په توګه تمثيل کړل. خو د جګړې په ډګر کې برى په سياسي ډګر کې د برې په مانا نه دی.طالبان بايد اوس د دې ظرفيت ولري چې له دې فرصـــته په هېواد کې د سـولې د ټيکنبـت لپاره پر ځای ګټه پورته کړي او په وړو جزيـاتو د ســـولې بهير ټکنی نـه کړي. لـه بلې خوا اکثره هېوادوال پر دې پوهېږي چې ډاکټر غني هم لـه واک او هم لـه شـهرت سـره لېونی مينه لري، نه د ځان په سـتاينه مړېږي او نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

واک پر دوام؛ د ســـولې پر وړاندې ډول ډول خنډونه او پلمې جوړوي، د سولې لپاره طلايي فرصتونه ضايع کوي او بده يې لا دا چې د ده پر اوږه همغو کســانو توپک ايښــی وي او د ســولې مخالفت کوي، چې پرون د ده د تره د زوی؛ نجيب احمدزي د واک د ړنګېدو سبب شول.

ښاغلي غني ته بايد وويل شي چې که عبدالحميد محتاط، دوستم، کشمند، وکيل او نور د نجيب د واک د دوام سبب شوي وي، نو صالح، دانش، دوستم او نور به هم ستا د واک د دوام سبب شي اوکه نه وي، نو هماغه تجربه مه تکراروه؛ تر وخت شاته مه پاتې کېږه. زما په نظر خو د افغانســتان شــعوري مخالفانو؛ ســتميانو،

مېخکوبيانو، لنډغرو، فرصت طلبو او نورو مضرو حشراتو ته تر سرتيتي او سازشه طالبانو سره روغه جوړه درته زر ځله ښه ده. طالبان به دې د قدرت مخالف وي، خو د عزت مخالفت به دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و نـه کړي، خو اوس چې دې کومو خلکو تـه د دوســـتۍ غېږه خلاصه کړې دا دې هم د قدرت مخالفین دي او هم دې د عزت او پر دې سربیره د ټول هېواد د عزت مخالفین هم دي .نو راشه د ســـولې په باب لکچر مه ورکوه، خپل یاســـین مه پخوه، عمل وکړه، فرصــت له لاسـه مه ورکوه. د هر شـي لپاره طرحې طرحې یادوې، راشـــه د ســـولې اصـــلي او عملي طرحه وړاندې کړه. د ســـولې طرحه همدا ده چې د نظام اډانه باید روغه پاتې شـــي او د دې تضمین تر لاسه شي، که هره محتوا په کې پرته وي. نظام باید د کوم مفکر او کوم جاهل د شـخصـي غوښـتنو قرباني نه شـي. د ســـولې لپاره اوس ښــــه فرصـــت دی، راځئ چې نه ترې مخکې لاړشو او نه د تېر په څېر ترې شاته پاتې شو.

ستا عزت، زما عزت او د ټول ملت سوکالي او عزت په سوله کې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مضر مصلحت وروستی حد

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشتې د (۲۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغوی چې د جمهوریت چغې وهي، تر ټولو زیات د جمهوریت مخالف او د جمهوریت ســـوداګر دي. جمهوریت خو د قانون حاکمیت دی، جمهوریت خو د خلکو د ســـر او مال خوندیتوب دی، جمهوریت خو پرمختګ او سرېتوب دی .

هر څوک چې د قانون حاکمیت نه غواړي او د جمهوریت چغې وهي، د هغه په جهالت او منافقت کې شک مه کوئ!

چغې شي، چکچکې شي، نارې شي؛ اساسي قانون مې سره کرښه ده، پر اســاسـي قانون معامله نه کوم، پر اســاسـي قانون معامله د اولاد پر سر معامله ده. خو تر سبج لاندې نه ګوري چې د اساسي قانون اکثره مخالفین او نقضوونکي ورته ناست دي او چکچکې هم ورته وهي، مانا دا چې موږ خو لا هېڅکله هم له اســاســي قانونه سرغړوای نه دی کړی !؟

اوس به د دفاع وزارت د دې شــهیدانو موضــوع یوه ورځ دوه ګرمه وي، هیت به وټاکل شـــي، څېړنې به پیل شـــي، نتیجه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځنډول شـــي، بیا بـه پـه هېواد کې نورې دردوونکې حـادثې رامنځته شــي، پر دې حادثې به ســیوری خپور شــي، ځای به یې نورې حادثې ونیســي او په دې ډول به د تېر په څېر یوه حادثه د بلې حادثې په ګردو غبار کې ورکه شي.

اوس نو د دې حادثې څېړنې ته هم اړتیا شـــته !؟ خو هغه دی د سرور دانش ملېشه خپله وايي چې داکار موږ کړی، هر څه معلوم دي، خـو دفـاع وزارت او د ارګ چـارواکي بیـا وايي چې

نه هر چا چې داکار کړی پرېږدو یې نه، خو لا یې هم له ډاره نوم نه شـي اخیسـتلای. اوس پوښـتنه دا ده چې دا ((هر چا)) څوک دی؟ چې دوی یې معلوموي او بیا سـزا ورکوي؟ (هر چا) خو معلوم دی. سـرور دانش دی، علیپور دی او همداسـې پسـې ځه سر یې اصفهان ته رسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرو تجربو ته په‌کتو سره وېره دا ده چې قاتلينو ته د سزا پر ځای نور امتياز ور نه‌کړای شــي. هيت به و ټاکل شــي، ترکيب يې هم بايد ملي وي! د ســـرور دانش غوراوی به په‌کې شـــامل وي، موضـوع به سـره شي، بيا به د هيت دکار او زحمت نتيجه ارګ ته راوړل شــي، ســرور دانش، محقق او نور قانونپالي! به ناســت وي، هيت بــه ووايي چې زموږ څېړنې او مونـدنې دا ښـــيي چې الوتکه د تخنيکي ســـتونزو له امله غورځېدلې او په ســـيمه‌کې دښمن د دې توان نه لري، چې زموږ الوتکه وولي.

که طالب په ســيمه‌کې موجود وای، نو په اســانۍ ســره پرې لاس پاکېدلای شــو، خو اوس تخنيکي ســتونزه تر ټولو اســانه پلمه ده. محلي چارواکي چې پر عليپور يې د دې حادثې تور پورې‌کړی، د ناســـم راپور او د ملي وحدت! د مخالفت په تور به، يا پر کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېنول شي، یا به څارنوالۍ ته معرفي شي او یا به له خپلو موقفونو تغیر او تبدیل شـــي، علیپور او نور علیپوریان به نور هم زړور او وناوزل شي، دانش به په خپل وړاندیز له جمهور رییس غني څخه د ســـیمې د امنیت د لا ټینګښـــت! په پلمه د محلي پولیســـو او ولســـي پاڅونوالو په نوم نور تشـــکیلات واخلي او په دې ډول به جمهوریت! لاپسې و غځول شي او د قانون حاکمیت! ته به لاره اواره شي.په همدې جمهوریت او همدې اساسي قانون کې چې د نږدې نهو لســـو کلونو په بهیر کې په غزني کې د ولســـي جرګې ټاکنې و نه شـــوې، نو د علیپور، شـــجاعي او نور قاتلینو نیول هم همداسې در بوله.

که جمهور رییس غني یو ســـلنه هم دې جمهوریت او اســـاســـي قانون ته ژمن وي، همدا شېبه دې سرور دانش د دفاع وزارت د شـــهیدانو په قضـــیه کې، د جرم د شـــریک او د قاتل د متضـــمن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاکمې مېز ته راکاږي، علیپور به خپله محکمې ته حاضر شي، نه څېړنې ته اړتیا شته، نه هم نورو تلفاتو او د وخت ضایع ته. نو که غني دا کار نه شي کولی د خدای په خاطر دې نه نور پر جمهوریت ملنډې وهي، نه دې پر ځان، نه پر ملت او نه هم پر اساسي قانون...

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت شاته پاتې ولس

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نن د دې لېږدیز لمریز کال او د دې لمریزې پېړۍ وروستۍ ورځ ده، سبا به نوی کال او نوې پېړۍ وي، معمول خو دا ده چې خلک یو بل ته د نوي کال مبارکۍ ورکوي، خو زما خوله مبارکۍ ته نه جوړېږي؛ موږ ته یې ویلي چې دا دنیا د غم پر ورځ پیدا ده

او د غم پر ورځ فناه ده؛ دا دنیا یوازې د عبادت لپاره پیدا ده، د ژوند لپاره نه ده! نو ما سره به تل دا پوښتنه وه چې سړی باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی وي چې د خپل خالق عبادت وکړي، نو مړي خو غير له هغې هم عبادت نه شي کولای؟ خو موږ دومره ځورول شوي او کړول شـــوي يو چې د ژونـد او عبـادت دواړه حقونـه راځخـه اخيستل شوي دي.

که د زمانې څرخ د زورواکو په لاس کې وای، نو اوس بـه نـه دا نوی کال و او نـه دا نوې پېړی؛ هر څه بـه پر تپـه ولاړ وو، لکـه زموږ د ژوند څرخ چې اوس اوس هم د منځنيو پېړيو پر ژونددود راڅرخي.

تر موږه طبيعت هم منظم او ښـــکلی دی، هر کـال خپـل لبـاس بدلوي، هر کال نوی توليد لري، خو زموږ فکر او ژوند لا هم د زاړه فکر پر توليد راڅرخي. موږه نـه دلتـه د ژونـد ګلبڼ جوړ کړ او نه مو هغې بلې دنيا ته کومه ښـــه توښـــه برابره کړه، موږ د هغې نړۍ د باغچو په هيله د دې وطن باغچې وســـېزلې، نو که هلته راځخه وپوښتي چې تاسې هلته چېرته روغ باغونه پرېښودل چې اوس لا دلته د باغونو هيله لرئ، ووځئ د نه ســـړي زامنو! اوس غواړئ چې جنت هم پر کنډواله بدل کړئ! نو بيا بـه ورتـه څـه ووايو؟ کوم ملا او مفتي پســـې به ګرځو چې راشـــه اوس موږ ترې خلاص کړه! هغه به ووايي، ما ته نه ګورئ؟ زه يې خپله په څومره زنځيرو تړلی يم؟ نو بيا به څه کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېر کال او ان ټوله تېره پېړۍ مو په غمونو، دردونو، جګړو، تا ویلو، ما ویلو او ډول ډول ناخوالو تېره کړه، که نور مو مات کړل، نو ځان مو هم ټوټې ټوټې کړ، ډېر داسې کارونه مو وکړل

چې باید نه مو وای کړي او ډېر داسې کارونه مو و نه کړل چې باید تر سره کړي مو وای. اوس د حساب او کتاب زمانه ده، اوس دلته دم او قدم دواړه په حساب دي، زموږ ملایان یوازې پر هغې دنیا د ټول حساب او کتاب حواله ورکوي، خو ساینس او ټکنالوجي پر دې نړۍ عملاً د هر څه حساب او کتاب غواړي :

د ټول ملت په کچه څومره علمي کادرونه لرې؟ کلنی فکري تولید دې څومره دی؟ کلني لګښتونه او عواید دې څومره دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره خورې او څومره ګټې؟ د نن، سبا او بل سبا پلان دې څه دی؟ د رياضت او عبادت يا د دې او هغې نړۍ انډول دې څنګه دی؟ توليد دې څومره دی، لګښت او ضرورت دی څومره دی؟ خپل توليد لرې او که اسمان ته په طمع ناست يې؟ دا د دې نړۍ او عصر پوښتنې او غوښتنې دي، که دې ساده پوښتنو ته دې ځواب وويلی شو، نو د هغې بلې نړۍ پېچلې پوښتنې به هم

ځواب کړای شې، که نه نو تر دې حالته به هلته لا بدتر يې، ځان به نه سره تېرباسو.

نو که غواړو چې په ژوندکې مو مثبت بدلون راشي، د طبيعت له رازونو بايد ځان خبر کړو، د هغه له پيغامه الهام واخلو، هم خپل ځان کې تغير راوړو، هم محتوا کې، هم خپله بڼه بدله کړو او هم خپل فکر بدل کړو ، په زړو فکرونو نوې زمانې ته داخلېدل له وخت سره د ټکر په مانا دي، ته د زمانې د ګردښت څرخ نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرولی، نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شــې، دلته ډېر خلک د تېر وخت ارمان کوي، سبا به بيا د نن ارمان کوي، د دې مانا دا ده چې زموږ ژوند تر پرونه نن خراب دی او له وخته مو ســمه ګټه نه ده اخيســتې. تللی وخت بېرته نه راګرځي؛ مړی چا دی ژوندی کړی په ژړا؟ نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شـــو او د پــخــوا پــه شـــان د تــېــرې زمــانــې ارمــان و نه کړو او نه هم د تېر په څېر تر زمانې شـــاته پاتې ولس وګڼل شو...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library